

tim4pinmagazin

SPECIJALIZIRANI ČASOPIS CENTRA ZA RAZVOJ
JAVNOG I NEPROFITNOG SEKTORA

www.tim4pin.hr

BROJ 1.
siječanj 2022.

NAKLADNIK - tim4pin
Ulica kneza Trpimira 15, 10000 Zagreb | centar@tim4pin.hr
TISKANICA - poštarna plaćena u HP-u d.d. u sortirnici 10 200 Zagreb

*Okviri izvršavanja državnog
proračuna za 2022. godinu*

FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI PRORAČUNA ZA 2021.

*Promjene u poreznom statusu
obveznika PDV-a*

Novine u uredskom poslovanju

Energetske zajednice

1

ISSN 1848-7610

9 771848 761002

U TIJEKU SU PRETPLATE ZA 2022. GODINU

TISKANO
IZDANJE

ON-LINE
IZDANJE

TISKANO i
ON-LINE IZDANJE

Godišnja
pretplata

1.300,00 kn

1.000,00 kn

1.500,00 kn

Polugodišnja
pretplata

750,00 kn

600,00 kn

850,00 kn

Riječ glavnog urednika

Poštovani čitatelji!

Pred nama je nova godina što je prilika da si, prije svega, još jednom zaželimo dobro zdravlje, poslovni uspjeh i osobnu sreću!

Također, posebnu zahvalnost izražavamo svima vama koji ovo čitate jer to znači da ste i nadalje ostali naši vjerni čitatelji ili ste odlučili u ovoj godini ukazati nam svoje povjerenje.

Početak godine uvijek je iznova vrlo zahtjevan za sve u računovodstvenim i financijskim službama. Godinu koja je za nama treba završiti prikupljanjem nedostajuće dokumentacije, obradom elaborata o provedenim popisima, obračunima ispravka vrijednosti imovine, usklađivanjem analitičkih i sintetičkih evidencija, godišnjim obračunima poreznih obveza i nizom drugih poslova kojima se zaključuje prethodna poslovna godina. Istodobno, valja pratiti i poslovanje u tekućoj godini u okolnostima uvijek ponešto promijenjenih zakonskih okvira. Tu posebice mislimo na novi Zakon o proračunu koji na, aktualnom trenutku prilagođenijoj osnovi, daje determinante našega budućega sustava proračuna i javnog financiranja.

Sadržajnu koncepciju i uređivačku politiku našega časopisa namjeravamo kontinuirano razvijati i u 2022. godini. Tako ćemo se i nadalje, u našem tiskanom i e-izdanju, nastojati usredotočiti prvenstveno aktualne stručne informacije i upute za svakodnevni operativni rad. Zahvaljujući velikom krugu naših autora-suradnika, eksperata iz pojedinih područja vjerujemo da ćemo vam i dalje biti pouzdan informativni oslonac i izvor korisnih spoznaja.

U tom nastojanju pripremili smo i ovaj, prvi ovogodišnji, broj kojim započinjemo jubilarnu desetu godinu ovoga ambicioznoga nakladničkog projekta.

Jubileji uvijek nešto znače, ali i obvezuju.

Svjesni toga, srdačno vas i s poštovanjem pozdravljam u ime uredništva i svih suradnika!

Impressum

TIM4PIN MAGAZIN
Časopis Centra za razvoj
javnog i neprofitnog sektora

Nakladnik:

TIM4PIN d.o.o. za savjetovanje
Zagreb, Šumetlička 41
tel: 01/5531 755

E-pošta: centar@tim4pin.hr
OIB 83718300522; MBS 2929236;
www.tim4pin.hr

Adresa uredništva:

Kršnjavoga 1 (The Westin hotel), Zagreb

Za nakladnika:

Tomislav Čakanić, struč.spec.ormo.

Glavni urednik:

prof.dr.sc. Davor Vašiček

Urednica:

Tena Tarle, mag.iur.

Tajnik uredništva: Jan Vašiček, mag.psych, mag.oec.

Uredništvo:

Prof.dr.sc. Nives Botica – Redmayne; doc. dr.sc. Ivan Čevizović; dr.sc. Josip Čičak; izv.prof.dr.sc. Saša Drezgic; dr.sc. Damir Juričić; Mladenka Karačić, dipl.oec.; mr.sc. Mirjana Mahović-Komljenović; mr.sc. Ivana Maletić; Ante Loboja, mag.iur.; doc.dr.sc.Brunkica Remenarić; mr.sc. Nediljka Rogoši; mr.sc. Gorana Roje; dr.sc. Desanka Sarvan; doc. dr.sc. Ana Marija Sikirić; Danijela Stepić, mag.oec.; Ivana Vargašević Čonka, dipl. oec.; prof.dr.sc. Vesna Vašiček; Hana Zoričić, dipl. oec.

Lektura i korektura:

TIM4PIN d.o.o. za savjetovanje

Slike: Grad Ogulin, ogulin.media

Grafička priprema i oblikovanje naslovnice:

Sveučilišna tiskara d.o.o.

Tisak: Sveučilišna tiskara d.o.o.,
Trg Republike Hrvatske 14, Zagreb

Glavni urednik

Prof. dr. sc. Davor Vašiček

Aktualno!!!
Ekskluzivno!!!

U prosincu 2020. na sjednici Vijeća Europske unije postignut je dogovor oko proračuna EU-a za razdoblje 2021.-2027. i novog programa EU sljedeće generacije.

Hrvatska će na raspolaganju imati čak 24 milijarde eura. Brojna su pitanja jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, razvojnih agencija, bolnica, škola, fakulteta, dječjih vrtića, centara za socijalnu skrb, nacionalnih parkova, muzeja, kazališta i drugih proračunskih korisnika, udruga, sportskih zajednica, organizacija civilnog društva i drugih neprofitnih organizacija te javnih poduzeća, srednjih i malih poduzetnika i velikih kompanija kao i poljoprivrednika o tome što će sve moći financirati u sljedećem razdoblju.

Zbog toga je i pripremljen ovaj **Vodič kroz programe i fondove EU-a 2021. – 2027.: mogućnosti financiranja projekata u Hrvatskoj. Cilj nam je upoznati vas s novostima i prilikama u predstojećem sedmogodišnjem razdoblju kako biste na vrijeme bili spremni iskoristiti mogućnosti koje se otvaraju vama i vašim institucijama.**

Cijena tiskanog izdanja: 250,00 kn (uključen PDV)

Cijena elektroničkog izdanja: 200,00 kn (uključen PDV)

Cijena tiskanog + elektroničkog izdanja: 350,00 kn (uključen PDV)

Informacije i narudžbe: <https://tim4pin.hr/knjige-i-prirucnici/vodic-kroz-programe-fondove-eu-2021-2027-mogucnosti-financiranja-projekata-u-hrvatskoj/>

Tel.: 01/5531-755, 099/3751-641

Sadržaj

FINANCIJE I FINANCIJSKO POSLOVANJE

- 5 Osvrt na državni proračun za 2022. i projekcije za 2023. i 2024. godinu
Tea Peko

- 12 Zakon o izvršavanju državnog proračuna za 2022. godinu
Danka Mihaljević
Mirela Kovač Jagar

- 22 Financiranje proračunskih korisnika JLP(R)S – aktualnosti i novine
Mladenka Karačić

RAČUNOVODSTVO

- 27 Računovodstvene pripreme za godišnje financijsko izvještavanje u sustavu proračuna
Katarina Nesterović
Martina Štefković

- 32 Utvrđivanje i raspored financijskog rezultata proračunskih subjekata za 2021. godinu
Mladenka Karačić

- 37 Inventurne razlike - računovodstveno i porezno postupanje
Davor Vašiček

- 41 Financijski izvještaji u sustavu proračuna za 2021. godinu
Katarina Nesterović
Martina Štefković

POREZI

- 47 Godišnje usklađenje PDV-a za posljednje razdoblje oporezivanja u 2021. godini
Mirjana Mahović – Komljenović

- 54 Ulazak i izlazak iz sustava PDV-a u 2022. godini
Mirjana Mahović – Komljenović

PRAVO

- 64 Novi iznos prosječne mjesečne plaće u primjeni za ograničenja ovrhe
Gordana Muraja

- 65 Novine u propisima koji uređuju uredsko poslovanje
Gordana Muraja

JAVNA NABAVA

- 68 Obveza vođenja registra ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma u 2022. godini
Ivica Pranjčić

- 76 Praksa Državne komisije za kontrolu postupaka javne nabave
Ante Loboja

POSLOVANJE NEPROFITNIH ORGANIZACIJA

- 78 Izvještaj o potrošnji proračunskih sredstava
Hajdica Filipčić

- 79 Podsjetnik na obveze godišnjeg financijskog i poreznog izvještavanja
Hajdica Filipčić

PAMETNI GRADOVI

- 82 Energetske zajednice - pametna zajednička proizvodnja i razmjena električne energije
Damir Juričić
Damir Medved

EUROPSKA UNIJA I FONDOVI

- 88 Prvi poziv programa transnacionalne suradnje Središnja Europa' za novo programsko razdoblje 2021. – 2027.
Davorka Žagar

- 91 Pregled otvorenih natječaja za sufinanciranje iz EU fondova

TIM4PIN INFO

- 92 Neoporezivi iznosi naknada, potpora, nagrada, dnevnica i otpremnina

- 94 Naknade korisnika državnog proračuna

- 96 Plaće

- 99 Naknada plaće zbog bolovanja i druge nesposobnosti za rad

- 100 Drugi dohodak

- 101 Primici izuzeti od ovrhe

- 102 Financijske obavijesti

- 103 Ostale informacije

I U 2022. GODINI
OSTAJEMO VAM
NA USLUZI!

centar@tim4pin.hr
pitajcentar@tim4pin.hr

01/5531-755
099/3037-677

SAVJETOVANJE, PRIPREMA I PROVEDBA EU PROJEKATA

U NAŠOJ PONUDI

Pružamo usluge savjetovanja, pripreme i provedbe projekata financiranih iz fondova Europske unije.

U financijskom razdoblju 2014. - 2020. osigurali smo za svoje klijente više od 40 milijuna kuna bespovratnih sredstava iz Europskih strukturnih i investicijskih fondova.

Nudimo besplatno savjetovanje o prihvatljivosti Vaše ideje u odnosu na raspisani natječaj.

Obratite nam se s povjerenjem.

U TIJEKU JE PRETPLATA NA

tim4pinmagazin

ZA 2022. GODINU

	TISKANO IZDANJE	ON-LINE IZDANJE	TISKANO I ON-LINE IZDANJE
GODIŠNJA PRETPLATA	1.300,00 kn	1.000,00 kn	1.500,00 kn
POLUGODIŠNJA PRETPLATA	750,00 kn	600,00 kn	850,00 kn

Osvrt na državni proračun za 2022. i projekcije za 2023. i 2024. godinu

Tea Peko*

Hrvatski sabor na sjednici održanoj 8. prosinca 2021. usvojio je Državni proračuna Republike Hrvatske za 2022. godinu i projekcije za 2023. i 2024. godinu. U nastavku autorica predstavlja njegovu osnovnu strukturu i sadržaj.

1. Uvod

Usprkos zahtjevnim financijskim okolnostima i padom BDP-a u 2020. godini od 8,1% u srednjoročnom razdoblju predviđa se snažan oporavak ekonomske aktivnosti. Tako se u 2021. godini očekuje realni rast BDP-a od 9,0% kojega će pratiti rast od 4,4% u 2022., 3,7% u 2023. te 3,1% u 2024. godini. Očekivani rast BDP-a od 2022. do 2024. temelji se na doprinosu domaće potražnje. U 2021. godini očekuje se stopa inflacije potrošačkih cijena od 2,4%, koja će potom blago ubrzati na 2,6% u 2022. godini, da bi u ostatku projekcijskog razdoblja inflacija usporila na prosječnu razinu od 2,2%. U iduće tri godine očekuje se oporavak zaposlenosti po stopi od 1,7% u 2022. godini te nešto snažniji rast zaposlenosti od 1,4% i 1,3% u 2023. i 2024. Ovakva dinamika BDP-a uključuje i znatne pozitivne učinke Nacionalnog plana oporavka i otpornosti (NPOO).

Kretanja prihoda državnog proračuna u razdoblju 2022. – 2024. određena su očekivanim oporavkom i daljnjim rastom gospodarske aktivnosti te cjelogodišnjim učinkom poreznih reformi provedenih tijekom 2021. godine. Na prihode proračuna 2022. značajan učinak imat će i povlačenje sredstva iz EU fondova. Naime, s jedne strane očekuje se ubrzanje povlačenja ugovorenih sredstava iz tekućeg Višegodišnjeg financijskog okvira 2014.- 2020., a s druge strane predviđaju se i nova sredstva iz Višegodišnjeg financijskog okvira 2021. – 2027. U fiskalne projekcije uključeno je i korištenje sredstava iz novog instrumenta EU Nove generacije koja će se usmjeriti na financiranje razvojnih, strateških i reformskih projekata iz NPOO-a. Uz navedeno, u proračunu su projicirana i sredstva iz Fonda solidarnosti EU za financiranje dijela obnove javne infrastrukture, ponajprije obrazovne, zdravstvene i kulturne oštećene u razornim potresima.

Rashodna strana proračuna usmjerena je na provođenje aktivnosti u svrhu oporavka i jačanja konkurentnosti i otpornosti gospodarstva, uz osiguravanje primjerene zaštite svih slojeva stanovništva. Za sanaciju šteta uzrokovanih potresom predviđena su značajna sredstva, kako iz nacionalnih izvora financiranja, tako i iz Europskih fondova. Osigurana su dodatna sredstva za povećanje socijalnih naknada uslijed primjene novog Zakona o socijalnoj skrbi i

Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o udomiteljstvu, ali i dodatna sredstva za provedbu izmjena Zakona o roditeljskim potporama kojima će se osigurati povećana naknada za vrijeme trajanja roditeljskoga dopusta. Ujedno u svrhu daljnjeg učvršćivanja međunarodnog položaja Republike Hrvatske, kao saveznika u okviru NATO-a i partnera unutar Europske unije, zaštite zračnog prostora te uvećanja ukupne borbene sposobnost Hrvatske vojske osigurana su sredstva za nabavu višenamjenskih borbenih aviona.

Opisani smjer fiskalnih kretanja kako na prihodnoj, tako i na rashodnoj strani proračuna, rezultat će manjkom općeg proračuna prema metodologiji ESA 2010 u iznosu od 2,6% BDP-a u 2022. godini.

2. Prihodi državnog proračuna

Ukupni prihodi u 2022. godini planirani su u iznosu od 164,5 milijardi kuna, dok su za 2023. godinu projicirani u iznosu od 167,7 milijardi kuna te na sličnoj razini ostaju i 2024. godine. Iako se krajem razdoblja očekuje daljnji gospodarski rast, prihodi ne bilježe povećanje radi smanjenog povlačenja sredstava EU, a zbog dovršetka određenih projekata.

Porezni prihodi

Porezni prihodi za razdoblje 2022. – 2024. projicirani su na temelju makroekonomskih pretpostavki, uzimajući u obzir cjelogodišnje efekte poreznih reformi provedenih tijekom 2021. godine.

Naime, od 1. siječnja 2021. godine stopa poreza na dobit za sve poduzetnike koji imaju promet do 7,5 milijuna kuna smanjila se s 12% na 10%, dok su u sustavu poreza na dohodak snižene stope poreza na dohodak s 36% na 30% te s 24% na 20%. Kod poreza na dodanu vrijednost ukinuto je oslobođenje od plaćanja PDV-a pri uvozu dobara male vrijednosti.

U skladu s navedenim, porezni prihodi u 2022. godini projicirani su u iznosu od 87,9 milijardi kuna. U narednim godinama, očekuje se daljnji rast prihoda od poreza te su oni za 2023. godinu projicirani u iznosu od 92,7 milijardi kuna, odnosno uz međugodišnji rast od 5,5%, dok se u 2024. godini očekuju u iznosu od 97,2 milijarde kuna i bilježe rast od 4,8%.

* Tea Peko, dipl. oec., Ministarstvo financija RH, Zagreb

Porez na dobit

Porez na dobit u tekućoj godini plaća se na temelju poslovanja poduzetnika prethodne godine. Plan kretanja prihoda od poreza na dobit za 2022. te projekcije za 2023. i 2024. godinu, rađene su temeljem procjene poslovanja gospodarskih subjekata i očekivanih učinaka porezne reforme. Prihod od poreza na dobit za 2022. godinu planiran je u iznosu od 8,4 milijarde kuna, dok projekcija za 2023. iznosi 8,9 milijardi kuna te 9,4 milijarde kuna za 2024. godinu.

Poreznom reformom od siječnja 2021. godine za sve porezne obveznike koji ostvaruju prihode do 7,5 milijuna kuna smanjuje se porezna stopa s 12% na 10% pri čemu je snižena porezna stopa od 10% obuhvatila više od 93% poreznih obveznika.

Porez na dodanu vrijednost

Projekcija prihoda od poreza na dodanu vrijednost temeljena je na makroekonomskim pretpostavkama koje uključuju rast osobne potrošnje, turističkih usluga, rashoda države za intermedijarnu potrošnju, investicije te socijalne transfere u naravi. Od 2021. godine ukinuto je oslobođenje od plaćanja PDV-a za uvoz u Europsku uniju pošiljaka čija je vrijednost manja od 22 eura, a cjelogodišnji učinak ove izmjene očekuje se tijekom 2022. godine. Tako se u 2022. planira ostvariti 60,8 milijardi kuna prihoda od PDV-a, dok projekcije za 2023. iznose 64,7 milijardu kuna, odnosno 68,2 milijarde kuna za 2024. godinu.

Prihod od posebnih poreza i trošarina

Prihod od posebnih poreza i trošarina projiciran je na temelju očekivanoga kretanja potrošnje trošarinskih proizvoda, uzimajući u obzir učinke izmjena propisa u trošarinskom sustavu provedene tijekom 2021. godine. Tako se u 2022. godini ukupni prihod od trošarina planira u iznosu od 16,4 milijarde kuna. Za 2023. godinu prihod od trošarina projicira se u ukupnom iznosu od 16,7 milijardi kuna, dok u 2024. godini ovaj prihod iznosi 17,1 milijardu kuna.

Prihodi od ostalih poreza na robu i usluge

Prihodi od ostalih poreza na robu i usluge u 2022. godini planirani su u iznosu od 470,7 milijuna kuna, dok procjene za 2023. iznose 488,5 milijuna kuna, odnosno 502 milijuna kuna za 2024. godinu. Ovu skupinu poreznih prihoda čine prihodi od poreza na osiguranja od automobilske odgovornosti i kasko osiguranja.

Porez na dobitke od igara na sreću i ostali porezi od igara na sreću te naknade za priređivanje igara na sreću

Porez na dobitke od igara na sreću i ostali porezi od igara na sreću te naknade za priređivanje igara na sreću planirani su temeljem dinamike kretanja u proteklom godinama te se sličan trend očekuje i nadalje. Iznimka od ovog trenda jest 2020. godina, u kojoj je zbog pandemije koronavirusa bio ograničen rad u djelatnosti priređivanja igara na sreću. Sukladno navedenom, prihodi od poreza na dobitke od

igara na sreću i ostali porezi od igara na sreću planirani su u iznosu od 320,1 milijuna kuna za 2022. godinu, dok projekcije za 2023. i 2024. godinu iznose 339,2 milijuna kuna, odnosno 355,6 milijuna kuna. Prihodi od naknada za priređivanje igara na sreću za razdoblje 2022. – 2024. planiraju se u iznosu od oko 1,1 milijarde kuna u 2022. i 2023. godini, odnosno do 1,2 milijarde kuna u 2024. godini.

Prihod od poreza na međunarodnu trgovinu i transakcije

Prihod od poreza na međunarodnu trgovinu i transakcije za 2022. godinu planiran je u iznosu od 459,9 milijuna kuna. Projekcija ovoga prihoda za 2023. iznosi 425,4 milijuna kuna, dok za 2024. godinu iznosi 430,6 milijuna kuna. Povećanje ove kategorije proračunskih prihoda rezultat je promjene propisa po kojem državi članici EU ostaje udio od 25% naplaćenih carinskih prihoda, a ne 20% kako je to bilo ranije, dok će cjelogodišnji učinak ove izmjene biti vidljiv tijekom 2022. godine.

Doprinosi

Projekcije prihoda po osnovi doprinosa za razdoblje 2022. – 2024. temeljene su na očekivanom kretanju nominalnih bruto plaća i zaposlenosti. Valja napomenuti kako je jedino prihod od doprinosa za mirovinsko osiguranje prihod državnog proračuna. U 2022. godini u državni proračun planira se prikupiti 26 milijardi kuna prihoda od doprinosa za mirovinsko osiguranje, dok projekcija za 2023. iznosi 27,1 milijardu kuna, a za 2024. godinu 28,4 milijarde kuna.

Prihodi od pomoći

Prihodi od pomoći najvećim dijelom odnose se na prihode vezane uz projekte financirane iz EU proračuna, ali i uz sredstva dodijeljena RH u okviru pomoći u financiranju posljedica koronavirusa, sredstva iz Fonda solidarnosti EU za financiranje dijela obnove javne infrastrukture oštećene u potresu te sredstva iz novog instrumenta EU Nove generacije odnosno Mehanizma za oporavak i otpornost. Tako je u idućem trogodišnjem razdoblju planirana apsorpcija 21,2 milijarde kuna u okviru NPOO-a. Ukupno planirani prihodi od pomoći u 2022. godini iznose 32,4 milijarde kuna, dok u 2023. godini 29,4 milijarde kuna. U 2024. godini ovi prihodi smanjuju se na 23,2 milijarde kuna s obzirom na to da krajem 2023. godine završava rok za korištenje sredstava iz Višegodišnjeg financijskog okvira 2014. – 2020.

Prihodi od imovine

Prihodi od imovine sastoje se od prihoda od kamata (na dane zajmove, po vrijednosnim papirima, na oročena sredstva i depozite po viđenju te zateznih kamata), prihoda od dobiti trgovačkih društava, kreditnih i ostalih financijskih organizacija, prihoda od dividendi, koncesija, iznajmljivanja i zakupa imovine, prihoda od legalizacije te ostalih prihoda od imovine. Ovi prihodi dijelom se prikupljaju na redovnoj bazi, a dijelom kao jednokratni prihodi. Najveće stavke prihoda od imovine čine prihodi od koncesija te prihodi od dobiti trgovačkih društava, kreditnih i ostalih financijskih institucija po posebnim propisima.

U promatranome razdoblju planira se daljnje povlačenje dobiti trgovačkih društava u vlasništvu države u državni proračun. Za 2022. godinu prihodi od imovine planirani su u iznosu od 2,4 milijarde kuna, dok projekcije za 2023. i 2024. godinu iznose 2,5, odnosno 2,7 milijardi kuna.

Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi

Prihodi po osnovi upravnih i administrativnih pristojbi u 2022. planirani su u iznosu od 826 milijuna kuna, dok projekcije za 2023. iznose 847 milijuna kuna, a za 2024. godinu 869,9 milijuna kuna.

Prihode od prodaje proizvoda i roba te pruženih usluga i prihodi od donacija

Prihode od prodaje proizvoda i roba te pruženih usluga, koji su u cijelosti namjenski prihodi, kao i prihode od donacija planiraju proračunski korisnici, a za 2022. godinu planirani su u iznosu od 1,2 milijarde kuna. Projekcije prihoda od prodaje proizvoda i roba te pruženih usluga i prihodi od donacija za 2023. i 2024. godinu iznose 1,3 milijarde kuna.

Prihodi iz nadležnog proračuna i od HZZO-a temeljem ugovornih obveza

Sukladno kretanjima prihoda od doprinosa za zdravstveno osiguranje, očekuje se povećanje prihoda iz nadležnog proračuna i od Hrvatskog zavoda za zdravstveno osi-

guranje temeljem ugovornih obveza, a koji se odnose na ustanove u zdravstvu u državnome vlasništvu. Očekuje se kako će prihodi iz nadležnog proračuna i od HZZO-a temeljem ugovornih obveza u planskom razdoblju iznositi od 8,4 milijardi kuna u 2022. do 8,6 milijardi kuna u 2024. godini.

Prihodi od kazni, upravnih mjera i ostali prihodi

Prihodi od kazni i upravnih mjera najvećim se dijelom ostvaruju po osnovi kazni za prometne prekršaje, zatim za porezne i carinske prekršaje, a u nešto manjoj mjeri od raznih ostalih kazni. Očekuje se da će prihodi od kazni i upravnih mjera slijediti trendove dosadašnjih kretanja i u narednome razdoblju te su za 2022. godinu planirani u iznosu od 769,5 milijuna kuna, dok projekcije za 2023. iznose 792,3 milijuna kuna, a za 2024. godinu 813,9 milijuna kuna.

Prihodi od prodaje nefinancijske imovine

Prihodi od prodaje nefinancijske imovine u 2022. godini planiraju se u iznosu od 793,1 milijun kuna, a najveći dio ovih prihoda ostvarit će se aktivacijom neaktivne državne imovine odnosno prodajom stanova i ostalih građevinskih objekata te prodajom zemljišta. Ukupni prihodi od prodaje nefinancijske imovine projiciraju se u iznosu od 745,5 milijuna kuna u 2023., odnosno 815,6 milijuna kuna u 2024. godini.

Tablica 1: Prihodi državnog proračuna za razdoblje 2020. - 2024.

Prihodi državnog proračuna		Ostvarenje 2020.	Tekući plan 2021.	Plan 2022.	Indeks plan 22. /t.p. 21.	Projekcija 2023.	Indeks proj. 23./ plan 22.	Projekcija 2024.	Indeks proj. 24./ proj. 23.
UKUPNO		131.578.459.371	150.295.029.707	164.488.880.960	109,4	167.695.095.909	101,9	167.671.280.081	100,0
6	PRIHODI POSLOVANJA	131.048.124.894	149.371.031.691	163.695.750.900	109,6	166.949.629.101	102,0	166.855.703.695	99,9
61	Prihodi od poreza	73.148.241.544	79.801.411.128	87.884.614.755	110,1	92.739.659.142	105,5	97.203.195.258	104,8
611	Porez i pririz na dohodak	0	0	0	#	0	#	0	#
612	Porez na dobit	9.306.092.983	8.398.134.621	8.440.199.903	100,5	8.940.372.697	105,9	9.407.854.686	105,2
614	Porezi na robu i usluge	63.474.383.219	71.042.826.358	78.984.488.485	111,2	83.373.840.962	105,6	87.364.789.743	104,8
6141	- Porez na dodanu vrijednost	47.205.027.484	53.468.799.207	60.753.992.448	113,6	64.681.248.997	106,5	68.213.704.520	105,5
6142	- Porez na promet	1.555.982	890.844	0	0,0	0	#	0	#
6143	- Posebni porezi i trošarine	14.536.501.071	15.781.724.819	16.360.530.385	103,7	16.729.919.927	102,3	17.115.765.444	102,3
615	Porezi na međunarodnu trgovinu i transakcije	367.303.169	359.926.367	459.926.367	127,8	425.445.483	92,5	430.550.829	101,2
616	Ostali prihodi od poreza	462.173	523.782	0	0,0	0	#	0	#
62	Doprinosi	22.760.613.524	25.026.223.764	26.040.733.189	104,1	27.149.355.715	104,3	28.360.927.367	104,5
622	Doprinosi za mirovinsko osiguranje	22.748.953.893	25.017.034.762	26.040.733.189	104,1	27.149.355.715	104,3	28.360.927.367	104,5
623	Doprinosi za zapošljavanje	11.659.632	9.189.002	0	0,0	0	#	0	#
63	Pomoći	18.193.028.827	26.162.189.110	32.425.064.552	123,9	29.394.201.049	90,7	23.176.000.661	78,8
64	Prihodi od imovine	3.025.282.007	2.481.598.497	2.445.044.455	98,5	2.477.660.644	101,3	2.663.490.807	107,5
65	Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada	3.870.769.754	4.477.980.334	4.460.641.890	99,6	4.623.137.060	103,6	4.750.734.841	102,8
66	Prihodi od prodaje proizvoda i roba te pruženih usluga i prihodi od donacija	1.245.676.527	1.560.385.682	1.228.064.152	78,7	1.314.566.038	107,0	1.269.104.407	96,5
67	Prihodi iz nadležnog proračuna i od HZZO-a temeljem ugovornih obveza	8.178.516.736	9.189.611.485	8.442.086.018	91,9	8.458.729.234	100,2	8.618.315.244	101,9
68	Kazne, upravne mjere i ostali prihodi	625.995.975	671.631.690	769.501.889	114,6	792.320.220	103,0	813.935.110	102,7
7	PRIHODI OD PRODAJE NEFINANCIJSKE IMOVINE	530.334.477	923.998.016	793.130.060	85,8	745.466.808	94,0	815.576.386	109,4

Izvor: Ministarstvo financija

3. Rashodi državnog proračuna

U 2022. godini ukupni rashodi državnog proračuna planirani su u iznosu od 173,8 milijardi kuna, što je 3,9% ili 6,5 milijardi kuna više u odnosu na Državni proračun Republike Hrvatske za 2021. godinu. U 2023. godini ukupni rashodi planirani su razini od 169,8 milijardi kuna, a u 2024. godini projiciraju se na razini od 166,5 milijardi kuna.

Od ukupnoga povećanja u iznosu od 6,5 milijardi kuna u odnosu na Državni proračun Republike Hrvatske za 2021. godinu, 1,5 milijardi kuna odnosi se na povećanje rashoda koji se financiraju iz općih prihoda i primitaka, doprinosa i namjenskih primitaka, a ostatak od 5,0 milijardi kuna odnosi se na povećanje rashoda koji se financiraju iz vlastitih i namjenskih izvora uključujući EU pomoći.

Rast rashoda financiranih iz općih prihoda i primitaka, doprinosa i namjenskih primitaka u 2022. godini u odnosu na tekući plan 2021. najvećim dijelom rezultat je osiguranja sredstava za:

- nabavu višenamjenskih borbenih aviona u iznosu od 2,2 milijarde kuna,
- rashode za zaposlene (uključujući rashode za zaposlene u osnovnom i srednjem školstvu) u iznosu od 1,3 milijardu kuna,
- doprinos RH proračunu Europske unije u iznosu od 948,9 milijuna kuna,

- programe za nacionalne manjine u iznosu od 105,4 milijuna kuna,
- poticaje za dobrovoljno funkcionalno ili stvarno spajanje jedinica lokalne samouprave u iznosu od 100,0 milijuna kuna,
- sufinanciranje javne usluge u cestovnom prijevozu u iznosu od 88,4 milijuna kuna,
- dodatni roditeljni dopust i roditeljski dopust u iznosu od 70,4 milijuna kuna.

Istovremeno se u okviru ovih izvora financiranja u odnosu na tekući plan 2021. godine smanjuju izdvajanja za sanaciju ustanova u zdravstvu i transfer Hrvatskom zavodu za zdravstveno osiguranje u iznosu od 4,0 milijarde kuna, za potpore za očuvanje radnih mjesta u djelatnostima pogođenima koronavirusom za 2,1 milijardu kuna, za aktivnu politiku zapošljavanja i naknade nezaposlenima u iznosu od 248,1 milijuna kuna te izdvajanja za popis stanovništva u iznosu od 107,0 milijuna kuna.

Preostali rast rashoda odnosi se na rashode financirane iz vlastitih i namjenskih izvora (uključujući EU pomoći) i najvećim dijelom rezultat je povećanja sredstava koja se izdvajaju za aktivnosti i projekte financirane iz EU sredstava i to za mjere usmjerene saniranju posljedica od potresa koje se financiraju iz Fonda solidarnosti EU (2,4 milijarde kuna) i sredstva za provedbu projekata u okviru Mehanizma za opravak i otpornost (4,3 milijarde kuna).

Tablica 2: Kretanje ukupnih rashoda državnog proračuna u razdoblju 2020. - 2024.

ukupno svi izvori		Izvršenje 2020.	Tekuci plan 2021.	Indeks 21./20.	Prijedlog 2022.	Indeks 22./21.	Projekcija 2023.	Indeks 23./22.	Projekcija 2024.	Indeks 24./23.
UKUPNO		153.560.417.957	167.365.835.561	109,0	173.825.170.682	103,9	169.763.007.998	97,7	166.457.684.051	98,1
- 3	Rashodi poslovanja	148.666.526.053	158.925.367.753	106,9	160.919.423.752	101,3	161.377.595.322	100,3	159.074.104.800	98,6
31	Rashodi za zaposlene	22.927.710.626	23.885.201.981	104,2	24.993.012.525	104,6	25.300.710.894	101,2	25.203.564.159	99,6
32	Materijalni rashodi	14.300.733.662	18.339.844.262	128,2	16.632.069.058	90,7	16.637.861.593	100,0	17.198.491.425	103,4
34	Financijski rashodi	8.650.565.873	7.417.336.604	85,7	7.926.295.516	106,9	6.580.455.399	83,0	6.008.481.843	91,3
35	Subvencije	14.244.591.194	11.568.901.672	81,2	8.054.779.058	69,6	7.841.941.822	97,4	7.528.249.249	96,0
36	Pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna	30.624.045.434	37.742.446.309	123,2	39.529.426.062	104,7	39.771.293.573	100,6	36.476.550.697	91,7
37	Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade	51.421.759.019	52.522.864.588	102,1	54.584.878.143	103,9	56.204.215.753	103,0	58.877.889.403	104,8
38	Ostali rashodi	6.497.120.244	7.448.772.337	114,6	9.198.963.390	123,5	9.041.116.288	98,3	7.780.878.024	86,1
- 4	Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	4.893.891.904	8.440.467.808	172,5	12.905.746.930	152,9	8.385.412.676	65,0	7.383.579.251	88,1

Izvor: Ministarstvo financija

- mirovine i mirovinska primanja (indeksacija mirovina po općim i posebnim propisima i očekivani porast broja umirovljenika) u iznosu od 900,5 milijuna kuna,
- sanaciju posljedica uzrokovanih potresom u iznosu od 858,3 milijuna kuna,
- financijski rashodi u iznosu od 517,0 milijuna kuna,
- socijalne pomoći i naknade u iznosu od 479,2 milijuna kuna,
- isplata razlike uvećanja plaće za prekovremeni rad u iznosu od 308,9 milijuna kuna,
- opremanje višenamjenskim helikopterom u iznosu od 125,6 milijuna kuna,

Rashodi za zaposlene

Rashodi za zaposlene u 2022. godini planiraju se u iznosu od 25,0 milijardi kuna i u odnosu na tekući plan 2021. godine bilježe rast od 1,1 milijardu kuna. Ovi rashodi financirani iz općih prihoda i primitaka, doprinosa i namjenskih primitaka povećavaju se za 698,1 milijun kuna u odnosu na tekući plan 2021. godine i iznose ukupno 18,3 milijarde kuna. Rashodi za zaposlene financirani iz EU sredstava planiraju se na razini od 704,4 milijuna kuna i bilježe rast od 88,3 milijuna kuna u odnosu na tekući plan 2021. godine s obzirom na to da se dio plaća djelatnika koji sudjeluju u sustavu upravljanja i kontrole korištenja EU fondova su-

financira iz EU sredstava (kroz prioritet Tehničke pomoći u pojedinom Operativnom programu). Rashodi za zaposlene financirani iz ostalih izvora povećavaju se za 321,5 milijuna kuna u odnosu na tekući plan 2021. godine. Od toga se najveće povećanje odnosi na rashode za zaposlene u ustanovama u zdravstvu u državnome vlasništvu. U 2023. godini očekuje se daljnje povećanje ovih rashoda na razinu od 25,3 milijarde kuna, dok su za 2024. godinu ovi rashodi planirani na razini od 25,2 milijarde kuna.

Materijalni rashodi

Ukupni materijalni rashodi u 2022. godini planiraju se u iznosu od 16,6 milijardi kuna i u odnosu na tekući plan smanjuju se za 1,7 milijardi kuna. Od navedenoga smanjenja, 885,6 milijuna kuna odnosi se na smanjenja izdvajanja za materijalne rashode koji se financiraju iz općih prihoda i primitaka, doprinosa i namjenskih primitaka, dok se preostali dio odnosi na smanjenja izdvajanja za materijalne rashode koji se financiraju iz EU i ostalih izvora financiranja. Smanjenje na obje kategorije izvora financiranja prvenstveno se odnosi na materijalne rashode ustanova u zdravstvu u državnome vlasništvu (lijekovi, pomoćni i sanitetski materijal te ostalo) uslijed smanjenih izdvajanja za sanaciju ustanova u zdravstvu. U 2023. i 2024. godini ukupni materijalni rashodi projicirani su na razini od 16,6, odnosno 17,2 milijarde kuna.

Financijski rashodi

Financijski rashodi, koje čine kamate za izdane vrijednosne papire, kamate za primljene zajmove te ostali financijski rashodi, projicirani su u skladu sa stanjem uvjeta na financijskim tržištima, odnosno troškovima servisiranja javnoga duga. Ovi rashodi u 2022. godini planirani su na razini od 7,9 milijardi kuna i u odnosu na tekući plan 2021. godine bilježe rast od 509,0 milijuna kuna. U 2023. godini financijski rashodi projicirani su u iznosu od 6,6 milijardi kuna, a u 2024. godini na razini od 6,0 milijardi kuna.

Subvencije

Rashodi za subvencije u 2022. godini planiraju se u iznosu od 8,1 milijardu kuna što predstavlja smanjenje od 3,5 milijardi kuna u odnosu na tekući plan 2021. godine. Navedeno smanjenje rezultat je smanjenih izdvajanja za potpore za očuvanje radnih mjesta u djelatnostima pogođenima koronavirusom. Od ukupnih rashoda za subvencije, najznačajniji dio odnosi se na izravna plaćanja u poljoprivredi i mjere ruralnog razvoja koji se u 2022. godini planiraju na razini od 4,2 milijarde kuna. Ovi rashodi u 2023. i 2024. godini projicirani su na razini od 7,8 milijardi kuna, odnosno 7,5 milijardi kuna.

Pomoći

Rashodi za pomoći državnog proračuna dane u inozemstvo i unutar opće države u 2022. godini predviđeni su u iznosu od 39,5 milijardi kuna. U odnosu na tekući plan 2021., ova kategorija rashoda bilježi rast od 1,8 milijardi kuna.

Pomoći koje se financiraju iz općih prihoda i primitaka, doprinosa i namjenskih primitaka u 2021. godini planiraju se u iznosu od 29,5 milijardi kuna, što je za 805,4 milijuna kuna manje u odnosu na tekući plan 2021. godine. Ova razina pomoći rezultat je prvenstveno s jedne strane povećanih izdvajanja u odnosu na tekući plan 2021. i to za doprinos Republike Hrvatske proračunu Europske unije (893,8 milijuna), za rashode za zaposlene u osnovnom i srednjem školstvu (580,4 milijuna kuna) kao i za isplatu razlike uvećanja plaće za prekovremeni rad u sustavu zdravstva (308,9 milijuna kuna), za sufinanciranje javne usluge u cestovnom prijevozu (88,4 milijuna kuna) i za naknadu u cijeni goriva za HAC, HC i HŽI, dok je s druge strane u odnosu na tekući plan 2021. godine smanjen transfer HZZO-u (3,1 milijardu kuna).

Isto tako, povećanju pridonose i sredstva poticaja za dobrovoljna spajanja jedinica lokalne samouprave koja su planirana u iznosu od 100,0 milijuna kuna. Odlukom Vlade RH propisat će se kriteriji i visina poticaja, uz veće fiskalne poticaje za dobrovoljna stvarna spajanja, dok će poticaji za funkcionalna spajanja ovisiti o broju i vrsti funkcija koje su predviđene za spajanje. Unutar ove kategorije rashoda, za pomoć fiskalnog izravnjanja jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave, osigurano je kao i u tekućoj 2021. godini 2,0 milijarde kuna.

Pomoći koje se financiraju iz EU i ostalih izvora financiranja u 2022. godini planirane su na razini od 10,0 milijardi kuna te se povećavaju u iznosu od 2,6 milijardi kuna u odnosu na tekući plan 2021. godine, prije svega zbog povećanja iskorištenosti sredstava EU dostupnih u okviru Operativnog programa konkurentnost i kohezija, u nadležnosti Ministarstva mora, prometa i infrastrukture, Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja te Ministarstva znanosti i obrazovanja. U 2023. godini ukupne pomoći projicirane su na razini od 39,8 milijardi kuna, a u 2024. na razini od 36,5 milijardi kuna.

Naknade građanima i kućanstvima

Naknade građanima i kućanstvima čine i u 2022. godini najznačajniju skupinu rashoda proračuna te se planiraju u iznosu od 54,6 milijardi kuna što čini povećanje od 2,1 milijardu kuna u odnosu na tekući plan 2021. godine. Ovi rashodi uključuju povećana izdvajanja za mirovine u iznosu od 900,5 milijuna kuna koja su rezultat indeksacije po općim i posebnim propisima i očekivanoga rasta broja korisnika.

U okviru ove kategorije rashoda financiranih iz općih prihoda i primitaka, doprinosa i namjenskih primitaka planiraju se dodatna sredstva za provedbu novog Zakona o socijalnoj skrbi kao i Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o udomiteljstvu čije se stupanje na snagu očekuje s 1. siječnja 2022. Slijedom navedenog sredstva za socijalne pomoći i naknade kao i sredstva za skrb za socijalno osjetljive skupine se u odnosu na tekući plan 2021. godine povećavaju za 493,1 milijun kuna. Navedeni iznos uključuje povećana izdvajanja za zajamčenu minimalnu naknadu (216,0 milijuna kuna), osobnu invalidninu (151,1 milijun kuna),

doplatak za pomoć i njegu (137,5 milijuna kuna), status roditelja njegovatelja ili status njegovatelja (19,4 milijuna kuna), naknade za skrb za socijalno osjetljive skupine (13,9 milijuna kuna) te naknadu za smještaj u udomiteljsku obitelj (53,2 milijuna kuna) i osobnu naknadu udomitelju (44,1 milijun kuna). Istovremeno, smanjuju se izdvajanja za jednokratnu naknadu u iznosu od 142,0 milijuna kuna koja su bila uvećana tijekom 2021. godine uslijed potresa.

Povećanje također uključuje i dodatna sredstva u iznosu od 70,4 milijuna kuna za očekivane izmjene Zakona o roditeljnim i roditeljskim potporama. Isto tako, u okviru ove kategorije rashoda financiranih iz općih prihoda i primitaka, doprinosa i namjenskih primitka u odnosu na tekući plan 2021. rast bilježi i izdvajanja za sanaciju štete uzrokovane potresom na području grada Zagreba i okolice u iznosu od 592,6 milijuna kuna. U 2023. godini ovi rashodi projicirani su na razini od 56,2 milijarde kuna, dok se u 2024. očekuju na razini od 58,9 milijardi kuna.

Ostali rashodi

Ostali rashodi, a koji uključuju tekuće i kapitalne donacije, kazne, penale i naknade šteta, izvanredne rashode i kapitalne pomoći, u 2022. godini projicirani su u iznosu od 9,2 milijarde kuna, odnosno 1,8 milijardi kuna više u

ja rashoda koja se financira iz općih prihoda i primitaka, doprinosa i namjenskih primitaka, bilježi rast u odnosu na tekući plan 2021. godine u iznosu od 2,1 milijardu kuna i to prvenstveno zbog osiguranja sredstava za nabavu višenamjenskih borbenih aviona. Rashodi iz ove kategorije koji se financiraju iz EU i ostalih izvora financiranja također bilježe rast od 2,4 milijarde kuna u odnosu na tekući plan 2021. godine i to prvenstveno zbog povećanih izdvajanja za sanaciju šteta uzrokovanih potresom na objektima Ministarstva zdravstva, Ministarstva znanosti i obrazovanja, Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, Ministarstva kulture i medija, Hrvatskog sabora i Vlade Republike Hrvatske. U 2023. i 2024. godini ovi rashodi predviđaju se u iznosu od 8,4 milijarde kuna, odnosno 7,4 milijarde kuna.

4. Ukupni manjak/višk državnog proračuna

Slijedom ukupno planiranih prihoda u iznosu od 164,5 milijardi kuna te ukupno planiranih rashoda u iznosu od 173,8 milijardi kuna, planirani manjak državnog proračuna za 2022. godinu iznosi 9,3 milijardi kuna ili 2,1% BDP-a. U 2023. godini manjak državnog proračuna projiciran je u iznosu od 2,1 milijardi kuna ili 0,4% BDP-a dok se u 2024. očekuje višk od 1,2 milijarde kuna ili 0,2% BDP-a.

Tablica 3: Ukupni manjak/višk državnog proračuna

(u mil. HRK)	2020.	Plan 2021.	Prijedlog proračuna za 2022.	Projekcija proračuna za 2023.	Projekcija proračuna za 2024.
Prihodi (6+7)	131.578	150.295	164.489	167.695	167.671
Prihodi poslovanja (6)	131.048	149.371	163.696	166.950	166.856
Prihodi od prodaje nefinancijske imovine (7)	530	924	793	746	816
Rashodi (3+4)	153.560	167.366	173.825	169.763	166.458
Rashodi poslovanja (3)	148.667	158.925	160.919	161.378	159.074
Rashodi za nabavu nefinancijske imovine (4)	4.894	8.440	12.905	8.385	7.384
Ukupni manjak/višk	-21.982	-17.071	-9.336	-2.068	1.214
% BDP-a	-5,8	-4,0	-2,1	-0,4	0,2

Izvor: Ministarstvo financija

odnosu na tekući plan 2021. godine. Većina rasta odnosi se na rashode financirane iz EU izvora i to zbog povećanja iskorištenosti sredstava EU dostupnih u okviru Operativnog programa konkurentnost i kohezija u nadležnosti Ministarstva mora, prometa i infrastrukture i Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja. Osim rasta rashoda financiranih iz EU izvora ukupnom povećani doprinose i rashodi financirani iz općih prihoda i primitaka, doprinosa i namjenskih primitka vezani uz obnovu konstruktivnih oštećenja nakon potresa Zagrebačke županije, Sisačko-moslavačke i Karlovačke županije na objektima u privatnom vlasništvu koji se povećavaju za 247,3 milijuna kuna. U 2023. i 2024. godini ovi rashodi projicirani su na razini od 9,0, odnosno 7,8 milijardi kuna.

Rashodi za nabavu nefinancijske imovine

Rashodi za nabavu nefinancijske imovine u 2022. godini planirani su u iznosu od 12,9 milijardi kuna. Ova kategori-

5. Procjena ukupnog manjka/viška opće države

U skladu s kretanjima prihoda i rashoda svih razina općeg proračuna, manjak općeg proračuna prema nacionalnoj metodologiji u 2022. godini projicira se na razini od 11,9 milijardi kuna ili 2,6% BDP-a. U 2023. projicira se manjak od 3,2 milijarde kuna ili 0,7% BDP-a, dok se u 2024. godini očekuje manjak od 775 milijuna kuna ili 0,2% BDP-a. Pritom se za državni proračun u 2022. godini očekuje manjak od 2,1% BDP-a, u 2023. od 0,4% BDP-a, dok se u 2024. godini očekuje višk državnog proračuna od 0,2% BDP-a. Izvanproračunski korisnici će u 2022. imati uravnoteženi proračun, dok se u 2023. i 2024. godini očekuje višk od 0,4% BDP-a odnosno 0,2% BDP-a. Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave za-bilježiti će manjak od 0,6% BDP-a u razdoblju od 2022. do 2024. godine.

Kada se ovim veličinama pridodaju prilagodbe nacionalne metodologije računskog plana metodologiji ESA 2010

te projekcije manjka/viška trgovačkih društava i ostalih pravnih osoba koje su statistički uključene u sektor opće države, očekuje se da će planirani manjak općeg proraču-

na iznositi 2,6% BDP-a u 2022. godini. U 2023. projiciran je manjak proračuna od 2,4% BDP-a, a u 2024. godini očekuje se manjak od 1,9% BDP-a.

Tablica 4: Procjena ukupnog manjka/viška opće države

(u mil. kuna)	2020.	Tekući plan 2021.	Plan 2022.	Projekcija 2023.	Projekcija 2024.
DRŽAVNI PRORAČUN					
Ukupni prihodi	131.578	150.295	164.489	167.695	167.671
% BDP-a	34,8	35,5	36,3	34,9	33,1
Ukupni rashodi	153.560	167.366	173.825	169.763	166.458
% BDP-a	40,6	39,6	38,4	35,3	32,8
Ukupni manjak/višak	-21.982	-17.071	-9.336	-2.068	1.214
% BDP-a	-5,8	-4,0	-2,1	-0,4	0,2
IZVANPRORAČUNSKI KORISNICI					
Ukupni manjak/višak	-179	427	136	1.761	1.077
% BDP-a	0,0	0,1	0,0	0,4	0,2
KONSOLIDIRANA LOKALNA DRŽAVA					
Ukupni manjak/višak	-3.229	-2.113	-2.681	-2.868	-3.066
% BDP-a	-0,9	-0,5	-0,6	-0,6	-0,6
OPĆI PRORAČUN, nacionalna metodologija					
Ukupni manjak/višak	-25.390	-18.757	-11.881	-3.175	-775
% BDP-a	-6,7	-4,4	-2,6	-0,7	-0,2
OSTALE PRAVNE OSOBE U SEKTORU OPĆE DRŽAVE					
Ukupni manjak/višak	130	0	425	438	451
% BDP-a	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1
OSTALE PRILAGODBE					
	-2.590	3.419	-548	-9.045	-9.558
% BDP-a	-0,7	0,8	-0,1	-1,9	-1,9
KONSOLIDIRANA OPĆA DRŽAVA, ESA 2010 metodologija					
	-27.851	-15.338	-12.004	-11.782	-9.882
% BDP-a	-7,4	-3,6	-2,6	-2,4	-1,9

Izvor: Ministarstvo financija

DJELOVANJE CENTRA

MOŽETE PRATITI NA

WWW.TIM4PIN.HR

Zakon o izvršavanju državnog proračuna za 2022. godinu

Danka Mihaljević
Mirela Kovač Jagar*

U članku se daje pregled dijela odredbi koje propisuje Zakon o izvršavanju s naglaskom na izmijenjene i dopunjene odnosno nove odredbe u odnosu na 2021. godinu. Bitno je naglasiti da je Hrvatski sabor 15. prosinca 2021. godine donio novi Zakon o proračunu koji će stupiti na snagu 1. siječnja 2022. godine. S obzirom na spomenute okolnosti, Zakon o izvršavanju u postupku je usklađenja s novim Zakonom o proračunu.

1. Uvod

Hrvatski sabor je na sjednici 8. prosinca 2021. godine donio Državni proračun Republike Hrvatske za 2022. godinu i projekcija za 2023. i 2024. godinu te Zakon o izvršavanju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2022. godinu (dalje u tekstu: Zakon o izvršavanju). Uz navedene dokumente dao je i suglasnost na financijske planove izvanproračunskih korisnika državnog proračuna: Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje, Hrvatske ceste d.o.o., Hrvatske autoceste d.o.o., HŽ Infrastruktura d.o.o., HŽ Putnički prijevoz d.o.o., Hrvatske vode, Hrvatska agencija za osiguranje depozita, Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost i Centar za restrukturiranje i prodaju.

Pozitivni trendovi snažnog gospodarskog oporavka zabilježeni u 2021. godini odgovor su na promptne i učinkovite gospodarske mjere koje je Vlada Republike Hrvatske (dalje u tekstu: Vlada) poduzela suočavajući se u protekle dvije godine s gospodarskim šokom uslijed pandemije koronavirusa. Isti daju naslutiti da će pozitivna gospodarska aktivnost nastaviti rasti i u narednim razdobljima. Stoga, Vlada u 2022. godini predviđa gospodarski rast za 4,4 posto, za 3,7 posto u 2023. i za 3,1 posto u 2024. godini. Ukupni prihodi državnog proračuna u 2022. planirani su, sukladno makroekonomskim projekcijama, u iznosu od 164,5 milijardi kuna te potom 167,7 milijardi kuna u 2023. i 167,7 milijardi kuna u 2024. godini. Na prihodnu stranu proračuna u narednom trogodišnjem razdoblju, osim cjelogodišnjeg učinka porezne reforme provedene 2021., značajno utječu i sredstva Europskih fondova (Višegodišnji financijski okvir 2014.- 2020., Višegodišnji financijski okvir 2021. – 2027., sredstva iz Fonda solidarnosti, sredstva iz novog instrumenta EU Nove generacije) za koja se predviđa značajno ubrzanje apsorpcije.

Ukupni rashodi državnog proračuna u 2022. planirani su u iznosu od 173,8 milijardi kuna, dok su u 2023. planirani u iznosu od 169,8 milijardi kuna i 166,5 milijardi kuna u 2024. godini. Rashodnu stranu državnog proračuna u

narednom trogodišnjem razdoblju obilježavaju smanjenja rashoda vezanih za troškove povezane s pandemijom koronavirusa prvenstveno u resoru Ministarstva rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike radi ukidanja mjera potpora gospodarstvu aktiviranih u 2020. i 2021. godini. Istovremeno, dodatna sredstva, između ostalih, osiguravaju se za rashode u sustavu obrane, obitelji i socijalne politike te za rashode za zaposlene, mirovine i mirovinska primanja. Svakako treba istaknuti i rashode za nastavak provedbe sanacija šteta uzrokovanih potresima koji se velikim dijelom financiraju iz Fonda solidarnosti Europske unije. Uz navedeno, na rashodnu stranu proračuna i dalje će značajno utjecati projekti i aktivnosti financirani iz fondova Europske unije, posebice iz novog Višegodišnjeg financijskog okvira 2021.–2027. te sredstava iz novog instrumenta EU Nove generacije kao ključnih instrumenata ekonomskog rasta u narednim razdobljima.

Sukladno projekcijama prihoda i rashoda državnog proračuna, planirani manjak državnog proračuna u 2022. procjenjuje se na 9,3 milijarde kuna. U 2023. godini očekuje se značajan pad proračunskog manjka na 2,1 milijardu kuna, dok se u 2024. godini očekuje višak državnog proračuna u iznosu od 1,2 milijarde kuna. Očekivani planirani manjkovi u 2022. i 2023. godini te planirani višak državnog proračuna u 2024. godini direktno utječu na planirane primitke od financijske imovine i zaduživanja u računu financiranja te na iznos zaduženja koji se za baznu proračunsku godinu dodatno apostrofirira kroz odredbe zakona o izvršavanju državnog proračuna.

Zakon o izvršavanju kao jednogodišnji propis uređuje, uz standardne proračunske komponente kao što su prihodi i primici, rashodi i izdaci državnog proračuna, njihovo izvršavanje, opseg zaduživanja i jamstava države, upravljanje financijskom i nefinancijskom imovinom, dugom te poticajne mjere u gospodarstvu, i pojedine specifičnosti vezane uz pojedinu proračunsku godinu. Osim odredbi kojima se uređuju prava i obveze proračunskih korisnika državnog proračuna (dalje u tekstu: proračunski korisnici), pojedine odredbe odnose se i na izvanproračunske korisnike državnog proračuna (dalje u tekstu: izvanproračunski korisnici), jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave (dalje u tekstu: JLP(R)S) i druge subjekte opće države.

* Danka Mihaljević, dipl. oec. i Mirela Kovač Jagar, dipl. oec., Ministarstvo financija Republike Hrvatske, Zagreb

2. Izvršavanje proračuna

2.1. Upravljanje prihodima i rashodima

2.1.1. Izvršavanje projekata koji se financiraju iz EU fondova

Člankom 4. Zakona o izvršavanju, propisano je kako su proračunski korisnici obvezni u financijskom planu planirati sredstva pomoći, namjenskih primitaka i učešća Republike Hrvatske za projekte financirane iz pomoći i/ili namjenskih primitaka u iznosu koji je predviđen za financiranje projekata, razmjerno sredstvima koja će se koristiti u 2022. godini.

Ulazak Republike Hrvatske u Europsku uniju i pristup fondovima Europske unije (dalje u tekstu: EU fondovi) utjecao je na mnoge prilagodbe i izmjene propisa kojima se uređuje sustav proračuna s temeljnim ciljem uspostave fleksibilnijih pravila u procesima planiranja i izvršavanja državnog proračuna, a kako bi apsorpcija europskih sredstava bila što učinkovitija. Sredstva iz EU fondova u državnom proračunu klasificirana su u izvor financiranja 5 Pomoći i spadaju u namjenske prihode i primitke za koje je prema pravilima proračunskih klasifikacija utvrđena fleksibilnost u procesima planiranja i izvršavanja.

Međutim, nemaju svi EU fondovi jednaku fleksibilnost i ona ovisi o načinu ostvarivanja prihoda iz EU fondova. Za projekte koji se financiraju iz izvora financiranja 55 Refundacije iz pomoći EU, utvrđena su drugačija pravila od onih koje se odnose na strukturne i investicijske fondove. Izvor financiranja 55 Refundacije iz pomoći EU koristi se kod projekata koje najprije treba financirati iz nacionalnih sredstava, a nakon odobranja isplaćenih troškova od strane Europske komisije dolazi refundacija u državni proračun u iznosu priznatih troškova. Kako se radi o projektima kod kojih se refundacija sredstava često ne ostvaruje u istoj proračunskoj godini, korištenje sredstava iz ovog izvora financiranja ograničeno je visinom plana kao kod općih prihoda i primitaka. Međutim, kako tvrđa pravila korištenja ne bi bila usporedivi faktor u provedbi projekata koji se iz spomenutog izvora financiraju, kroz odredbe Zakona o izvršavanju, uspostavljena je odgovarajuća razina fleksibilnosti.

Projekti koji se financiraju iz EU fondova najčešće uz EU komponentu imaju i odgovarajući iznos nacionalnog učešća koji varira ovisno o EU fondu, odnosno projektu koji se financira. Sredstva nacionalnog učešća, prema proračunskim pravilima, klasificirana su u izvor financiranja 12 Sredstva učešća za pomoći u okviru izvora financiranja 1 Opći prihodi i primici. Opći prihodi i primici nemaju fleksibilnost kao namjenski prihodi i primici. Stoga je bilo potrebno i sredstva učešća za pomoći izdvojiti te im omogućiti odgovarajući stupanj fleksibilnosti kako bi se projekti mogli nesmetano provoditi, što je utvrđivano tijekom proteklih godina kroz odredbe zakona o izvršavanju. Slijedom navedenog, kroz odredbe Zakona o izvršavanju dana je dodatna fleksibilnost za sredstva učešća Republike Hrvatske i za sredstva za financiranje projekata koja se refundiraju iz pomoći Europske unije. Sredstva učešća Republike Hrvatske planirana u državnom proračunu za financiranje

projekata koji se sufinanciraju iz sredstava Europske unije iz izvora financiranja opći prihodi i primici te sredstva za financiranje projekata koja se refundiraju iz pomoći Europske unije mogu se preraspodjeljivati:

- bez ograničenja unutar istog razdjela organizacijske klasifikacije a
- najviše do 15% između projekata različitih razdjela organizacijske klasifikacije.

Zakonom o izvršavanju predviđeno je da se sredstva učešća Republike Hrvatske i sredstva za financiranje projekata koja se refundiraju iz pomoći Europske unije mogu preraspodjelom osigurati za naknadno utvrđene aktivnosti i/ili projekte i/ili stavke, uz prethodnu suglasnost Ministarstva financija.

Od pridruživanju Europskoj uniji proteklo je više od osam godina i mnogi projekti financirani iz EU fondova koje su provodili proračunski korisnici okončani su ili su u visokoj fazi realizacije te je kod pojedinih utvrđen određen iznos neprihvatljivih troškova i obveza povrata sredstava u proračun Europske unije. S tim u vezi, bilo je potrebno zakonom urediti uvjete i način povrata sredstava u proračun Europske unije. Stoga je, člankom 5. Zakona o izvršavanju propisano da su proračunski korisnici dužni, na temelju zahtjeva nadležnih tijela Europske unije, utvrđen iznos neprihvatljivih troškova u projektima koji su financirani sredstvima Europske unije uplatiti u proračun Europske unije. Povrat se izvršava na teret posebne aktivnosti unutar financijskoga plana proračunskog korisnika. Spomenute okolnosti također zahtijevaju određeni stupanj fleksibilnosti jer se saznanje o neprihvatljivim troškovima može pojaviti, slijedom naknadnih kontrola i revizija, nakon dužeg perioda od okončanja projekta. Radi toga, propisano je da proračunski korisnik, ako ne može unaprijed predvidjeti takve okolnosti u svom financijskom planu, može uz prethodnu suglasnost Ministarstva financija naknadno utvrditi te pozicije (aktivnosti/projekti i stavke). Bitno je naglasiti da proračunski korisnik podmirenje neprihvatljivih troškova osigurava iz vlastitih prihoda, a ako nema vlastitih prihoda ili su mu vlastiti prihodi nedostadni, sredstva osigurava preraspodjelom bez ograničenja iz izvora financiranja 1 Opći prihodi i primici u okviru svog financijskog plana. U spomenutom slučaju, uz prethodnu suglasnost ministra financija, čelnik nadležnog tijela na razini organizacijske klasifikacije državnog proračuna predlaže Vladi donošenje odluke o preraspodjeli.

2.1.2. Epidemija koronavirusa

Kontinuitet trajanja epidemije i daljnja neizvjesnost njenih posljedica iziskuju zadržavanje utvrđenih odredbi u Zakonu o izvršavanju koje se odnose na osiguranje sredstava potrebnih za njeno ublažavanje i saniranje, a koje su uvedene 2020. godine. Kao i u 2020. i u 2021. godini, Zakonom o izvršavanju propisano je da se sredstva za saniranje posljedica epidemije koronavirusa, ako za to postoji mogućnost i sukladno potrebi, tijekom proračunske godine mogu osiguravati preraspodjelom bez ograničenja, odnosno u iznosu većem nego je to propisano Zakonom o proračunu. Mehanizam neograničene preraspodjele ukazao se nužnim u

situacijama nepredviđenih katastrofa. Takva preraspodjela se može izvršiti na postojećim proračunskim stavkama kod proračunskog korisnika ili između proračunskih korisnika te kod izvanproračunskih korisnika, kao i na naknadno utvrđenim proračunskim stavkama, aktivnostima i projektima za koja se sredstva osiguravaju. Odluku o preraspodjeli sredstava donosi Vlada. Budući da se radi o preraspodjelama bez ograničenja, ministar financija dužan je u roku od sedam dana od dana donošenja odluke Vlade izvijestiti odbor Hrvatskog sabora nadležan za poslove financija.

2.1.3. Obveze u sustavu zdravstva

Vlada je na sjednici 16. rujna 2021. donijela Odluku o isplati razlike iznosa uvećanja plaće za prekovremeni rad radnicima u djelatnosti zdravstva i zdravstvenog osiguranja (dalje u tekstu: Odluka)¹. Odluka je donesena sukladno članku 2. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izvršavanju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2021. godinu². Sredstva za provedbu Odluke, što uključuje i zdravstvene ustanove kojima je osnivač JLP(R)S, planirana su na pozicijama Ministarstva zdravstva, aktivnosti A880007 Isplata razlike uvećanja plaće za prekovremeni rad u 2021. i u 2022. godini. Zakonom o izvršavanju, za isplatu gore navedenih rashoda, omogućena je neograničena preraspodjela unutar aktivnosti A880007 Isplata razlike uvećanja plaće za prekovremeni rad, uz suglasnost Ministarstva financija.

Budući da su zdravstvene ustanove kojima je osnivač Republika Hrvatska proračunski korisnici i posluju u sustavu državne riznice, sredstva osigurana na aktivnosti A880007 Isplata razlike uvećanja plaće za prekovremeni rad kod Ministarstva zdravstva mogu se, uz prethodnu suglasnost Ministarstva financija, preraspodjeljivati bez ograničenja na pozicije navedenih ustanova. Također, uz prethodnu suglasnost Ministarstva financija, za provedbu preraspodjele zdravstvena ustanova kojoj je osnivač Republika Hrvatska može naknadno utvrditi aktivnosti i stavke unutar svog financijskog plana.

Što se tiče zdravstvenih ustanova kojima su osnivači JLP(R)S, njima će Ministarstvo zdravstva sredstva osigurana za spomenutu namjenu isplaćivati kao namjensku pomoć. Budući da se radi o ustanovama kojima nije osnivač Republika Hrvatska, Ministarstvo zdravstva će s JLP(R)S potpisati ugovore o načinu utroška sredstava namjenske pomoći. Slijedom navedenog, Zakonom o izvršavanju utvrđena je obveza JLP(R)S za praćenje i kontroliranje utroška sredstava koja će biti doznačena zdravstvenim ustanovama te su o utrošku sredstava dužne izvijestiti Ministarstvo zdravstva i Ministarstvo financija na način i u rokovima koje će u ugovorima utvrditi Ministarstvo zdravstva.

Sustav zdravstva već se duže vrijeme bori sa značajnim porastom obveza zbog visokih troškova liječenja i pružanja zdravstvene skrbi i nedostatnih financijskih sredstava. I u proteklim godinama Vlada je sanacijama dugova ublažavala neravnoteže u prihodima i rashodima zdravstvenog sektora pomažući sustavu zdravstva da osigura kontinuitet i odgovarajuću razinu kvalitete u pružanju zdravstvenih

usluga. Stoga je Zakonom o izvršavanju, osim pravne osnove za isplatu obveze s osnova razlike iznosa uvećanja plaće za prekovremeni rad radnicima u djelatnosti zdravstva i zdravstvenog osiguranja, zadržana mogućnost donošenja odluke o isplati sredstava za podmirivanje dijela dospjelih obveza bolničkih zdravstvenih ustanova kojima su osnivači Republika Hrvatska i JLP(R)S prema dobavljačima lijekova, potrošnog i ugradbenog medicinskog materijala. Odluku o isplati donosi Vlada na prijedlog Ministarstva zdravstva, uz prethodnu suglasnost Ministarstva financija. Također je propisano da se sredstva osiguravaju na pozicijama Ministarstva zdravstva, aktivnosti A618207 Administracija i upravljanje, skupini računa 36 Pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna. Isto tako, radi omogućavanja fleksibilnijeg trošenja sredstava, propisana je mogućnost neograničene preraspodjele tijekom proračunske godine unutar aktivnosti A618207 Administracija i upravljanje, skupine računa 36 Pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna, uz suglasnost Ministarstva financija. Sredstva se mogu preraspodjeljivati na postojeće i na naknadno utvrđene aktivnosti i stavke bolničkih zdravstvenih ustanova kojima je osnivač Republika Hrvatska.

Bolničkim zdravstvenim ustanovama kojima su osnivači JLP(R)S sredstva će se isplaćivati kao namjenska pomoć. Ministarstvo zdravstva potpisat će ugovore s JLP(R)S. Također, kao i kod sredstava s osnova isplate razlike uvećanja plaće za prekovremeni rad, tako i za sredstva za podmirenje dijela dospjelih obveza bolničkih zdravstvenih ustanova prema dobavljačima, JLP(R)S su dužne pratiti utrošak sredstava i o utrošku izvijestiti Ministarstvo zdravstva i Ministarstvo financija na način i u rokovima koji će biti utvrđeni ugovorima.

2.1.4. Fond solidarnosti Europske unije

Republika Hrvatska je, sukladno Zaključku Vlade Republike Hrvatske o prihvaćanju Zahtjeva za dodjelu sredstava iz Fonda solidarnosti Europske unije od 10. lipnja 2020. godine, zahtijevala dodjelu bespovratnih sredstava iz Fonda solidarnosti Europske unije za saniranje posljedica prouzročenih potresom koji je 22. ožujka 2020. pogodio Zagreb i okolicu.

U prosincu 2020. godine Republiku Hrvatsku pogodili su novi razorni potresi na područjima Sisačko-moslavačke županije, Zagrebačke županije i Karlovačke županije za koje je Europska komisija odobrila dodatna sredstva pomoći za saniranje njihovih posljedica. Republici Hrvatskoj je iz navedenog Fonda u 2020. godini odobreno i isplaćeno 692,2 milijuna EUR-a (5,2 milijarde kuna), dok je u 2021. godini odobren i isplaćen predujam u iznosu od 41,3 milijuna EUR-a (310,0 milijuna kuna) za saniranje posljedica serije potresa koji su pogodili područje Sisačko-moslavačke, Zagrebačke, Karlovačke te drugih županija Republike Hrvatske.

Kako je rok za pravdanje dodijeljenih sredstava 18 mjeseci od ostvarene uplate, što znači da se dodijeljena sredstva mogu koristiti i u 2022. godini, Zakonom o izvršavanju, utvrđene su odredbe koje propisuju da se sredstva iz Fonda solidarnosti Europske unije planiraju u državnom proračunu, a koriste u skladu s odlukama Vlade o raspodjeli sredstava. Tijelima odgovornim za provedbu financijskog doprinosa

¹ NN, br. 101/21.

² NN, br. 69/21.

(potresom pogođene jedinice područne (regionalne) samouprave i Grad Zagreb) sredstva iz Fonda solidarnosti Europske unije doznaju se iz državnog proračuna.

2.1.5. Izvršavanje doprinosa za mirovinsko osiguranje

Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje (dalje u tekstu: HZMO) izvanproračunski je korisnik koji od 2007. godine posluje u sustavu državne riznice, a njegov financijski plan sastavni je dio državnog proračuna u razdjelu Ministarstva rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike. Doprinos za mirovinsko osiguranje planira se u državnom proračunu u okviru izvora financiranja 21 Doprinosi za mirovinsko osiguranje. Radi se o namjenskom doprinosu koji se uplaćuje na račun državnog proračuna i koristi isključivo za financiranje rashoda HZMO. HZMO izvršava rashode na teret doprinosa do visine naplaćenih sredstava, neovisno o iznosu planiranih sredstava doprinosa. Ako se doprinosi za mirovinsko osiguranje ostvare u iznosu manjem ili većem od planiranog, u financijskom planu HZMO-a, uz suglasnost Ministarstva financija, izvršit će se preraspodjela sredstava u skladu s ostvarenim prihodima od namjenskog doprinosa, sukladno članku 13. Zakona o izvršavanju.

3. Trošenje proračunskih sredstava

3.1. Namjensko trošenje sredstava

Trošenje sredstava državnog proračuna uvijek je pod povećalom javnosti. Odgovornosti čelnika jasno su utvrđene u svim propisima kojima se uređuje sustav proračuna, a to se posebno odnosi na izvršavanje proračuna u skladu s namjenama, odnosno namjenskom raspolaganju sredstvima tijela koje vodi. Stoga je i za 2022. godinu, Zakonom o izvršavanju propisano da će se proračunskom korisniku, u slučaju nepravilno korištenih sredstava, u državnom proračunu umanjiti sredstva u visini nenamjenskog korištenja ili će se privremeno obustaviti isplata sredstava sa stavki s kojih su sredstva bila nenamjenski utrošena, a odluku o obustavi i umanjenju donijet će ministar financija.

3.2. Kapitalni projekti i projekti koji se financiraju iz sredstava EU

Kod određenih kapitalnih projekata te kod aktivnosti i projekata koji se financiraju iz sredstava Europske unije mogu se u završnoj provedbi projekta pojaviti situacije zastoja ili usporavanja. Ako se takva situacija pojavi, posebice krajem proračunske godine, postoji mogućnost da planirana sredstva ostanu neutrošena. Ako se još radi o projektima koji su trebali biti okončani u određenoj godini, što znači da nemaju osiguranih sredstava u proračunu za iduće trogodišnje razdoblje, kroz odredbe Zakona o izvršavanju omogućena je njihova daljnja provedba.

U 2022. godini omogućen je nastavak financiranja kapitalnih projekata te aktivnosti i projekata koji se financiraju iz sredstava Europske unije iz 2021. godine pod uvjetima utvrđenim Zakonom o izvršavanju. Uvjet je da proračunska sredstva osigurana u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2021. godinu za aktivnosti i projekte koji se prenose moraju ostati na kraju 2021. godine neizvršena

ili izvršena u iznosu manjem od planiranog, bez izvršenih preraspodjela tijekom 2021. godine. Prenesene aktivnosti i projekti mogu se izvršavati u 2022. godini uz prethodnu suglasnost Ministarstva financija za što je potrebno podnijeti zahtjev za prijenos najkasnije do 31. ožujka 2022. Uz zahtjev za prijenos, proračunski korisnik dužan je dostaviti ugovor i račun za obveze nastale u 2021. godini, s dospijućem plaćanja u 2022. godini. Iste odredbe obuhvaćaju spomenute situacije i kod projekata koji će ostati neizvršeni u 2022. godini odnosno omogućit će im se izvršenje u 2023. godini.

3.3. Povrat proračunskih sredstava u proračun

Zakonom o izvršavanju ostaje na snazi i odredba koja propisuje obvezu proračunskim korisnicima da sredstva doznačena iz državnog proračuna do 31. prosinca 2022., a za koja nisu iskazane obveze u Bilanci na dan 31. prosinca 2022., vrate na račun državnog proračuna. Način i rok povrata naputkom određuje ministar financija.

3.4. Plaćanje predujmom

Plaćanje predujmom je plaćanje koje se izvršava prije nego se izvrši isporuka robe, radova i usluga i ne smatra se redovnim načinom plaćanja te se u pravilu izbjegava, bez obzira na osigurana sredstva. Plaćanje predujmom, kao iznimna mogućnost plaćanja uz suglasnost ministra financija, propisano je člankom 53. Zakona o proračunu. Bez suglasnosti ministra financija, proračunski korisnik može plaćati predujmom do iznosa utvrđenog u zakonu o izvršavanju državnog proračuna, odnosno za obveze preuzete po ugovorima za projekte koji se sufinanciraju iz sredstava Europske unije. Iznos utvrđen Zakonom o izvršavanju je 50.000,00 kuna.

Pitanje plaćanja predujmom uređeno je detaljnije uputom Izvršavanje državnog proračuna. U uputi je utvrđeno da se plaćanje predujmom odnosi na transakcije kod kojih nakon plaćanja predujmom dolazi do protučinidbe (isporuka robe, radova i usluga) te s tim povezanog primitka ulaznog računa. Ako protučinidbe nema, niti postoji direktna veza između plaćanja i protučinidbe, radi se o neregipročnim rashodima i u takvim slučajevima nije potrebno tražiti suglasnost ministra financija za plaćanje predujmom. Primjer takvih rashoda su transferi i prijenosi sredstava iz državnog proračuna temeljem sporazuma, rješenja, odluka čelnika i slično. Dinamika prijenosa sredstava utvrđuje se u spomenutim dokumentima. Međutim, potrebno je naglasiti da je i u tim slučajevima važno poštivati odredbe Zakona o proračunu, posebice članka 55. koji utvrđuje kako se izvršava državni proračun.

Zahtjev za dobivanje suglasnosti za plaćanje predujmom proračunski korisnici dostavljaju Ministarstvu financija, Državnoj riznici, Sektoru za izvršavanje državnog proračuna. Uz zahtjev za dobivanje suglasnosti potrebno je dostaviti odgovarajuću dokumentaciju iz koje je razvidno da je zahtjev opravdan te navesti proračunsku poziciju na kojoj su osigurana sredstva.

3.5. Preuzimanje višegodišnjih obveza

Preuzimanje višegodišnjih obveza proračunskih korisnika propisuje članak 44. Zakona o proračunu. Proračunski

korisnici državnog proračuna, prije sklapanja ugovora koji zahtijevaju plaćanja u sljedećim godinama, moraju ishoditi suglasnost Vlade ili Ministarstva financija ovisno o iznosu sredstava iz ugovora što se propisuje Zakonom o izvršavanju. Suglasnost nije potrebna za obveze preuzete na temelju projekata financiranih iz sredstava Europske unije. Ministar financija daje suglasnost za preuzimanje obveza po ugovorima koji zahtijevaju plaćanje u sljedećim godinama ako ukupna obveza po ugovoru ne prelazi iznos od 10,0 milijuna kuna, a iznad tog iznosa suglasnost daje Vlada, na prijedlog ministra financija.

Kako bi se omogućila efikasnija provedba sanacije posljedica potresa i brže korištenje sredstava iz Fonda solidarnost Europske unije, vezano uz preuzimanje višegodišnjih obveza, dana je iznimka Fondu za obnovu Grada Zagreba, Krapinsko-zagorske županije i Zagrebačke županije te Središnjem državnom uredu za obnovu i stambeno zbrinjavanje da mogu preuzeti obvezu po ugovoru koji zahtijeva plaćanje u sljedećim godinama bez prethodne suglasnosti ministra financija ako je visina ukupnih obveza po ugovoru 1,0 milijuna kuna ili manja. Ugovori se moraju odnositi na provedbu aktivnosti vezanih uz primjenu Zakona o obnovi zgrada oštećenih potresom na području Grada Zagreba, Krapinsko-zagorske županije, Zagrebačke županije, Sisačko-moslavačke županije i Karlovačke županije³. Navedeni proračunski korisnici plaćanja temeljem preuzetih obveza uključuju u financijski plan u godini u kojoj obveza dopijeva te o preuzetim obvezama tromjesečno izvještavaju Ministarstvo financija.

Međutim, za rashode koji su kontinuirano dio redovnog poslovanja proračunskog korisnika, Ministarstvo financija je 2012. godine dalo uputu da za takve rashode nije potrebna suglasnost Vlade. Pod rashodima koji su kontinuirano dio redovnog poslovanja proračunskog korisnika podrazumijevaju se troškovi komunalnih i režijskih troškova, troškovi redovnog održavanja postojećih informacijskih sustava, obnavljanje postojećih licenci, redovna nabave uredskog materijala i slični troškovi koji se ponavljaju iz godine u godinu.

3.6. Konzularne pristojbe

Ministarstvo vanjskih i europskih poslova ostvaruje konzularne prihode obavljanjem konzularnih poslova u diplomatskim misijama i konzularnim uredima u inozemstvu. Pristojbe koje ostvaruju diplomatske misije i konzularni uredi u inozemstvu naplaćuju se prema odredbama Zakona o upravnim pristojbama⁴ te Tarifi upravnih pristojbi, a klasificiraju se u državnom proračunu u obuhvat izvora financiranja Opći prihodi i primici. S obzirom na brojnost diplomatskih misija, konzularnih ureda i predstavničkih tijela Republike Hrvatske u inozemstvu (ukupno 90 - veleposlanstva, generalni konzulati, konzulati, stalne misije i stalna predstavništva) i dislociranost, člankom 22. Zakona o izvršavanju, utvrđene su posebne odredbe koje reguliraju njihovo poslovanje u državnom proračunu. Iz spomenutih razloga, konzularne pristojbe izuzete su od uplate u državni proračun. Međutim, ostvarenje i trošenje navede-

nih prihoda, kao i kod svih ostalih proračunskih korisnika izuzetih od obveze uplate na račun državnog proračuna, obvezno se mjesečno iskazuje u sustavu državne riznice na način i u rokovima koje uputom utvrđuje Ministarstvo financija. Budući da se radi o izvoru financiranja Opći prihodi i primici čije je trošenje limitirano planom, za evidentiranje rashoda koji se financiraju iz konzularnih pristojbi propisano je da se mogu iskazivati i iznad iznosa predviđenog državnim proračunom.

3.7. Proračunska zaliha

Proračunska zaliha državnog proračuna pozicija je u državnom proračunu u okviru financijskog plana proračunske glave Ostali izdaci države u razdjelu Ministarstva financija. Predstavlja određen iznos sredstava namijenjen financiranju nepredvidljivih rashoda uvjetovanih iznimnim situacijama poput elementarnih nepogoda, epidemija, katastrofa i drugih izvanrednih događaja. Člankom 56. Zakona o proračunu propisano je planiranje proračunske zalihe i mogućnosti njenog korištenja, odnosno za koje se rashode proračunska zaliha ne smije koristiti, gornja granica iznosa sredstava koja se može predvidjeti u državnom proračunu za proračunsku zalihi te gdje se utvrđuje visina iznosa iste.

Za 2022. godinu Zakonom o izvršavanju proračunska zaliha utvrđena je u iznosu od 100,0 milijuna kuna. Osim toga, Zakonom o izvršavanju utvrđena je mogućnost preraspodjele te ovlast za odlučivanje o korištenju proračunske zalihe. O korištenju sredstava proračunske zalihe odlučuje Vlada. Predsjedniku Vlade i ministru financija dana je mogućnost raspolaganja sredstvima proračunske zalihe i to predsjedniku Vlade do 500.000,00 kuna, a ministru financija do 100.000,00 kuna.

Primatelj sredstava iz proračunske zalihe dužan je Ministarstvu financija dostaviti izvješće o zakonitom, namjenskom i svrhovitom utrošku dodijeljenih sredstava proračunske zalihe. Osim toga, primatelj sredstava dužan je neutrošena odnosno nenamjenski utrošena sredstva doznačena iz proračunske zalihe vratiti na račun državnog proračuna.

Nadalje, Zakonom o izvršavanju propisano je ako se tijekom godine u državnom proračunu osiguraju sredstva za namjenu za koju su sredstva proračunske zalihe dodijeljena, rješenja kojima su sredstva proračunske zalihe dodijeljena stavljaju se izvan snage po sili Zakona o izvršavanju.

Zakon o izvršavanju dodatno propisuje da se sve ovrhe koje terete račun državnog proračuna evidentiraju na poziciji proračunske zalihe. Kako se ovrhe koje terete račun državnog proračuna odnose na postupke iz nadležnosti proračunskih korisnika, u Zakonu o izvršavanju, utvrđena je i procedura postupanja vezana za ovrhe koje su teretile račun državnog proračuna. Financijska agencija, kao pružatelj usluga podrške sustavu državne riznice, na temelju raspoložive dokumentacije identificira proračunskog korisnika nadležnog za pojedinu ovrhu i jednom mjesečno izrađuje izvještaj o provedenim ovrhama te izvješće dostavlja Ministarstvu financija i proračunskom korisniku nadležnom za ovrhu. Nakon što proračunski korisnik zaprimi mjesečni izvještaj Financijske agencije o ovrhama iz

³ Narodne novine, broj 102/20. i 10/21.

⁴ Narodne novine, broj 115/16.

njegove nadležnosti, a koje su provedene na teret sredstava proračunske zalihe, dužan je najkasnije u roku od 14 radnih dana od dana zaprimanja mjesečnog izvještaja preknjižiti ovrhe na svoju proračunsku poziciju. Ako proračunski korisnik u spomenutom roku ne preknjiži ovrhe na svoje proračunske pozicije odnosno ne dostavi Ministarstvu financija i Financijskoj agenciji obavijest da ovrhe nisu iz njegove nadležnosti, sredstva će na njegove proračunske pozicije preknjižiti Ministarstvo financija.

3.8. Pogrešno ili više uplaćeni prihodi na račun državnog proračuna

Način uplate prihoda u državni proračun propisuje se naputkom o načinu uplaćivanja prihoda proračuna, obveznih doprinosa te prihoda za financiranje drugih javnih potreba koji donosi ministar financija svake godine temeljem zakona o izvršavanju državnog proračuna Republike Hrvatske za određenu godinu. Naputkom se, između ostalog, propisuju računi na koje će se uplaćivati prihodi proračuna, obvezni doprinosi te prihodi za financiranje drugih javnih potreba, način uplaćivanja tih prihoda te izvješćivanje njihovih korisnika. Premda se naputkom utvrđuju detaljne instrukcije za uplatu u državni proračun svih vrste prihoda i primitaka, česte su situacije pogrešnih ili dvostrukih uplata. U takvim situacijama uplatitelji se sa zahtjevom za povrat obraćaju Ministarstvu financija ili drugim ministarstvima kojim je utvrđena ovlast za povrat. Povrat pogrešno i više uplaćenih prihoda na račun državnog proračuna uređuje se člankom 26. Zakona o izvršavanju. Pogrešno ili više uplaćeni prihodi vraćaju se uplatiteljima na teret tih prihoda, a rješenje o povratu donosi Ministarstvo financija, odnosno drugi proračunski korisnik nadležan za prikupljanje određene vrste prihoda državnog proračuna kojemu je ovlast za izvršavanje povrata utvrđena Zakonom o izvršavanju. Ministarstvo financija donosi rješenje o povratu temeljem očitovanja o opravdanosti povrata proračunskog korisnika u čijoj je nadležnosti određen prihod te dokumentacije iz koje proizlazi opravdanost zahtjeva. Uz Ministarstvo financija, proračunski korisnici ovlašteni za donošenje rješenja o povratu pogrešno ili više uplaćenih prihoda u 2022. godini su:

- Ministarstvo unutarnjih poslova i to za pogrešno ili više uplaćene prihode od novčanih kazni, troškova postupka i ostalih prihoda Ministarstva unutarnjih poslova,
- Ministarstvo pravosuđa i uprave za pogrešno ili više uplaćene prihode od sudskih pristojbi, novčanih kazni, troškova postupka i ostalih prihoda iz nadležnosti pravosudnih tijela te
- Ministarstvo poljoprivrede za pogrešno ili više uplaćene prihode od naknada za korištenje općekorisnih funkcija šuma.

Temelj za donošenje rješenja o povratu su očitovanje o opravdanosti zahtjeva za povrat pogrešno ili više uplaćenih sredstava te dokumentacija iz koje je razvidna opravdanost zahtjeva za povrat. Protiv rješenja koja donosi Ministarstvo financija i ovlašteni proračunski korisnici nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor.

3.9. Osnovica za obračun naknada i drugih primanja na temelju posebnih propisa

Člankom 37. Zakona o izvršavanju propisano je da su u državnom proračunu utvrđena sredstva za naknade i druga primanja na temelju posebnih propisa. Osnovica za obračun navedenih naknada i drugih primanja u 2022. godini iznositi će, kao i do sada 3.326,00 kuna.

3.10. Obveza dostave rješenja o zasnivanju i prestanu radnog odnosa

U članku 27. Zakona o izvršavanju utvrđena je obveza proračunskim korisnicima da nadležnom ministarstvu dostave rješenja o zasnivanju i prestanku radnog odnosa radnika, odnosno ugovora o radu i prestanku ugovora o radu radnika koji se financiraju iz sredstava državnog proračuna. Uz navedeno, utvrđena je i obveza izvanproračunskim korisnicima koji iz državnog proračuna ostvaruju subvencije i/ili pomoći za ishođenje suglasnosti nadležnog ministarstva ako donose nove ili mijenjaju postojeće kolektivne ugovore i/ili propise te druge akte kojima se uređuju materijalna prava zaposlenika.

3.11. Visina dnevnice i naknada

Člankom 28. Zakona o izvršavanju ovlašćuje se Vlada da donese odluku o naknadama i visini troškova za službeno putovanje u tuzemstvu i inozemstvu koja se isplaćuju iz državnog proračuna, kao i o visini ostalih naknada koje se prema propisima mogu isplaćivati zaposlenima i dužnosnicima kojima se ti rashodi financiraju iz sredstava državnog proračuna i iz sredstava izvanproračunskih fondova, a čija prava nisu na drugačiji način uređena kolektivnim ugovorima ili posebnim propisima u dijelu koji se odnosi na materijalna prava.

Način isplate navedenih naknada i njihova visina trenutno je određena Uredbom o izdacima za službena putovanja u inozemstvo koji se korisnicima državnog proračuna priznaju u materijalne troškove, Odlukom o visini dnevnice za službeno putovanje u zemlji i visini naknada za državne dužnosnike, suce i druge pravosudne dužnosnike te ostale zaposlene koji se financiraju iz sredstava državnog proračuna, a čija prava nisu uređena kolektivnim ugovorima u dijelu u kojem nije u suprotnosti s posebnim propisima te Odlukom o visini dnevnice za službeno putovanje u inozemstvo za korisnike koji se financiraju iz sredstava državnog proračuna. U tom smislu nije bilo nikakvih promjena i važno je istaknuti kako navedene Odluke i Uredba, ostaju na snazi sve dok Vlada ne donese odluku na temelju članka 28. Zakona o izvršavanju, što je utvrđeno člankom 66. Zakona o izvršavanju, u prijelaznim i završnim odredbama.

3.12. Potraživanja od HZZO za isplaćenu naknadu plaće

Prava osiguranih osoba koja, između ostalog, obuhvaćaju i pravo na naknadu plaće za vrijeme privremene nesposobnosti, odnosno spriječenosti za rad propisana su Zakonom o obveznom zdravstvenom osiguranju⁵. Pod privremenom nesposobnošću za rad smatra se odsutnost s rada zbog

⁵ Narodne novine, broj 80/13., 137/13. i 98/19.

bolesti ili ozljede, odnosno drugih okolnosti radi kojih je osiguranik spriječen izvršavati svoju obvezu rada u skladu s ugovorom o radu, drugim ugovorom ili aktom.

Za prvih 42 dana, odnosno za prvih sedam dana za invalida rada te za radnike zaposlene u pravnoj osobi za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom, naknadu plaće za vrijeme bolovanja isplaćuje poslodavac na teret svojih sredstava. U tom razdoblju naknada plaće ne može biti niža od 70% od osnovice za naknadu.

Od 43. dana odnosno, osmog dana privremene nesposobnosti za rad naknadu isplaćuje također poslodavac, ali na teret sredstava Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje (dalje u tekstu: HZZO). U tom razdoblju, za prvih šest mjeseci neprekidne privremene nesposobnosti za rad, naknada plaće iznosi 70% od osnovice za naknadu. Ako privremena nesposobnost za rad traje dulje od šest mjeseci neprekidno, naknada plaće iznosi 80% od osnovice za naknadu počevši od prvog idućeg dana nakon isteka pretходnog šestomjesečnog perioda neprekidnog trajanja privremene nesposobnosti za rad.

Kada se naknada plaće isplaćuje na teret sredstava HZZO-a, ona ne može iznositi više od 4.257,28 kuna.

Naknadu plaće za vrijeme privremene nesposobnosti (bolovanja) od 43. dana, odnosno osam dana privremene nesposobnosti obračunava i isplaćuje pravna, odnosno fizička osoba – poslodavac, s tim da je HZZO obavezan vratiti isplaćenu naknadu plaće u roku od 45 dana od dana primitka zahtjeva za povrat.

U državnom proračunu poslodavac koji isplaćuje naknadu za vrijeme privremene nesposobnosti za rad (bolovanje) svojim zaposlenicima jest korisnik državnog proračuna. U gore spomenutim slučajevima kada je obveznik refundacije sredstava naknade plaće za vrijeme privremene nesposobnosti za rad HZZO, proračunski korisnik obavezan je najkasnije u roku od 15 dana od dana isplate naknade dostaviti HZZO-u zahtjev za povrat sredstava.

3.13. Zaduživanje i pomoći JLP(R)S

Člankom 29. Zakona o izvršavanju propisane su mjere ograničenja zaduživanja JLP(R)S u skladu s mogućnostima predviđenim u članku 75. stavku 3. Zakona o proračunu. U 2022. godini kvota do koje Vlada može dati suglasnost za zaduženje utvrđena je na razini najviše do 3% ukupno ostvarenih prihoda poslovanja svih JLP(R)S iskazanih u izvještaju o prihodima i rashodima, primicima i izdacima za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2021. (obrazac: PR-RAS). Ograničenja se ne odnose na JLP(R)S kojima je Vlada dala suglasnost do 31. prosinca 2021. godine, a koja nije iskorištena 2021. godini, JLP(R)S na potpomognutim područjima, JLP(R)S koje se zadužuju za projekte koji se sufinanciraju iz sredstava Europske unije do iznosa prihvatljivih troškova te za projekte unapređenja energetske učinkovitosti u kojima sudjeluju. Zakonom o izvršavanju utvrđeno je da u ograničenje do 3% ulaze odluke o davanju suglasnosti za zaduživanje JLP(R)S koje je Vlada donijela do 31. prosinca 2021., a koje se mogu koristiti od 1. siječnja 2022. godine. Odluke o davanju

suglasnosti za zaduživanje JLP(R)S mogu se mijenjati i dopunjavati uz suglasnost Vlade. Samo iznimno se odluke o davanju suglasnosti za zaduživanje JLP(R)S mogu mijenjati i dopunjavati uz suglasnost ministra financija i to ako se izmjenama i dopunama ugovaraju uvjeti zaduživanja koji su povoljniji za korisnika.

Stupanjem na snagu izmjena i dopuna Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave⁶ 1. siječnja 2021. godine, dolazi do preraspodjele udjela u porezu na dohodak između općina, gradova i županija te udjela za fiskalno izravnaje tako da se povećava udio općine, grada i županije, a udio za fiskalno izravnaje od 17% se ukida iz raspodjele. Umjesto prihoda iz udjela fiskalnog izravnaja iz poreza na dohodak, sredstva fiskalnog izravnaja općinama, gradovima i županijama, koje ostvaruju pravo na sredstva fiskalnog izravnaja, osiguravaju se u državnom proračunu. U državnom proračunu za 2022. godinu s osnova fiskalnog izravnaja osigurano je 2,0 milijarde kuna. Navedena pomoć isplaćivat će se JLP(R)S i u 2022. unaprijed mjesečno, i to najkasnije 15.-tog dana tekućeg mjeseca, sukladno odluci o udjelu sredstava fiskalnog izravnaja za pojedinu općinu, grad i županiju u ukupnim sredstvima fiskalnog izravnaja za 2022. godinu koju ministar financija donosi na temelju Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

3.14. Funkcionalno i stvarno spajanje jedinica lokalne samouprave

Vlada je na sjednici 29. travnja 2021. usvojila Nacionalni plan oporavka i otpornosti 2021. – 2026. (dalje u tekstu: NPOO) u vrijednosti od 49,0 milijardi kuna koji je Europska komisija odobrila u srpnju 2021. godine. NPOO je sveobuhvatan i kompleksan dokument koji obuhvaća planirane reforme i ulaganja dodijeljenih sredstava Europske unije u narednom petogodišnjem razdoblju. Strukturiran je u pet komponenti i jednu inicijativu: gospodarstvo, javna uprava, pravosuđe i državna imovina, obrazovanje, znanost i istraživanje, tržište rada i socijalna zaštita, zdravstvo te inicijativa „obnova zgrada“. U dijelu NPOO „Daljnja optimizacija i decentralizacija JLP(R)S putem potpore funkcionalnom spajanju“, s ciljem osiguranja kvalitetnijeg i transparentnijeg pružanja usluga građanima te jačanja kapaciteta jedinica, kako bi one bile učinkovitije u obavljanju poslova iz svog djelokruga, utvrđena je mjera uspostave sustava potpore funkcionalnom i stvarnom spajanju jedinica lokalne samouprave. Nositelji provedbe su Ministarstvo pravosuđa i uprave i Ministarstvo financija u suradnji s tijelima državne uprave, a predviđeno razdoblje provedbe je prosinac/2021.-lipanj/2025. Vezano za fiskalne poticaje za dobrovoljno povezivanje jedinica lokalne samouprave, do kraja 2021. godine NPOO je predviđena prilagodba propisa (prosinac/2021.) što je i provedeno Zakonom o izvršavanju. Naime, Zakon o izvršavanju utvrđuje isplatu pomoći jedinicama lokalne samouprave na ime poticaja za dobrovoljno funkcionalno, odnosno stvarno spajanje jedinica lokalne samouprave tijekom 2022. godi-

⁶ Narodne novine, broj 127/17. i 138/20.

ne. Sredstva su osigurana u državnom proračunu za 2022. godinu u razdjelu 025 – MINISTARSTVO FINANCIJA u iznosu od 100,0 milijuna kuna. Odluku o kriterijima za dodjelu pomoći donosi Vlada na prijedlog Ministarstva financija u suradnji s Ministarstvom pravosuđa i uprave.

3.15. Beskamatni zajmovi

Beskamatni zajmovi iz državnog proračuna isplaćeni JLP(R) S i HZZO kao mjera pomoći za osiguranje dostatne likvidnosti uspostavljena je početkom 2020. godine na početku pandemije bolesti COVID-19. Ova mjera pomoći u primjeni je od travnja 2020. godine i izravno je povezana s paketom mjera pomoći gospodarstvenicima (odgoda i obročna otpлата te oslobođenje od plaćanja poreza na dohodak i prireza porezu na dohodak i doprinosa), slijedom čega je JLP(R) S i fondovima socijalnog osiguranja prolongirana ili dijelom obustavljena naplata prihoda. Povrat beskamatnog zajma na ime odgode i/ili obročne otplate poreza na dohodak i prireza porezu na dohodak i doprinosa isplaćen temeljem Naputka o načinu isplate beskamatnog zajma jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave, Hrvatskom zavodu za mirovinsko osiguranje i Hrvatskom zavodu za zdravstveno osiguranje (dalje u tekstu: Naputak)⁷ JLP(R)S i HZZO vraćaju u državni proračun sukcesivno po naplati od poreznih obveznika kojima su spomenute porezne obveze odgođene. Zakon o izvršavanju regulira naplatu preostalog dijela beskamatnog zajma JLP(R)S isplaćenog, sukladno Naputku, na ime oslobođenja od plaćanja poreza na dohodak i prireza porezu na dohodak. Beskamatni zajam isplaćen 2020. temeljem Naputka, JLP(R)S vraćaju do kraja 2023. godine. Zakonom o izvršavanju propisano je da preostali iznos beskamatnog zajma ulazi u ukupnu godišnju obvezu JLP(R) S iz članka 88. Zakona o proračunu do visine prosječnoga godišnjeg anuiteta beskamatnog zajma. Što se tiče HZZO-a, isti je obvezan povrat preostalog dijela beskamatnog zajma, isplaćenog sukladno Naputku, na ime oslobođenja od plaćanja doprinosa za zdravstveno osiguranje vratiti do kraja 2023. godine.

Područja Sisačko-moslavačke županije, Zagrebačke županije i Karlovačke županije 29. prosinca 2020. godine pogodili su snažni potresi uzrokovavši goleme štete. Obzirom su posljedice ove katastrofe dodatno otežale financijsko poslovanje JLP(R)S na područjima pogođenim potresima, Ministarstvo financija provelo je žurne izmjene propisa kako bi se pogođenim JLP(R)S omogućila odgoda povrata preostalog dijela zajma isplaćenog u skladu s Naputkom na ime odgođenog poreza na dohodak, prireza porezu na dohodak i doprinosa te oslobođenja od plaćanja navedenih davanja, odnosno povrata preplaćenog poreza na dohodak i prireza porezu na dohodak po godišnjem obračunu za 2019. godinu. Potresom pogođene jedinice izmjenama propisa u siječnju 2021. dobile su mogućnost odgode povrata beskamatnog zajma do kraja 2021. ako to zatraže. Zahtjev za odgodu povrata dijela beskamatnog zajma iz 2020. uputile su Sisačko-moslavačka županija, gradovi: Sisak, Petrinja i Velika Gorica i općine Majur, Le-

kenik, Pisarovina, Sunja i Kravarsko. Zakonom o izvršavanju obveza povrata je prolongirana na rok do tri godine, počevši od 2022. Međutim, preostali iznos beskamatnog zajma spomenutim jedinicama ulazi u ukupnu godišnju obvezu JLP(R)S iz članka 88. Zakona o proračunu do visine prosječnoga godišnjeg anuiteta beskamatnog zajma.

Budući da sanacija posljedica razornih potresa koji su u ožujku i prosincu 2020. godine pogodili Grad Zagreb, Zagrebačku županiju, Krapinsko-zagorsku županiju, Sisačko-moslavačku županiju i Karlovačku županiju iziskuje značajna financijska sredstva, a s ciljem pomoći JLP(R)S za podmirenje dijela troškova vezanih uz sanaciju posljedica potresa, Vlada je u listopadu 2021. godine donijela Odluku o dodjeli beskamatnog zajma jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave koje su pogođene posljedicama razornih potresa na području Grada Zagreba, Zagrebačke županije, Krapinsko-zagorske županije, Sisačko-moslavačke županije i Karlovačke županije za sanaciju šteta od potresa⁸. Odlukom je utvrđeno da se JLP(R)S pogođenima posljedicama razornih potresa na području Grada Zagreba, Zagrebačke županije, Krapinsko-zagorske županije, Sisačko-moslavačke županije i Karlovačke županije mogu dodijeliti sredstva beskamatnog zajma u ukupnom iznosu do najviše 400,0 milijuna kuna. Povjerenstvo je sredstva u ukupnom iznosu od 360,0 milijuna kuna, sukladno navedenoj Odluci Vlade, raspodijelilo sljedećim jedinicama pogođenim potresom: Grad Zagreb, Grad Velika Gorica, Grad Zaprešić, Grad Ivanić Grad, Grad Jastrebarsko, Općina Rugvica, Općina Dubravica, Općina Pokupsko, Općina Luka, Općina Jakovlje, Krapinsko-zagorska županija, Sisačko-moslavačka županija, Grad Petrinja, Grad Glina, Grad Sisak, Općina Lekenik, Općina Sunja, Općina Donji Kukuruzari, Općina Majur, Grad Hrvatska Kostajnica, Općina Dvor, Općina Topusko, Općina Jasenovac, Općina Hrvatska Dubica, Općina Gvozd i Općina Martinska Ves.

Također je u spomenutoj Odluci određeno da će se sredstva beskamatnog zajma vraćati u roku do tri godine, počevši od 2024. godine, u kvartalnim obrocima, s dospijanjem prvog obroka na dan 31. ožujka 2024. Osim toga, refundacije troškova koje JLP(R)S ostvare iz Fonda solidarnosti Europske unije, a koji su prethodno podmireni iz sredstava beskamatnog zajma, JLP(R)S su dužne na ime povrata beskamatnog zajma uplatiti u državni proračun Republike Hrvatske u roku od 30 radnih dana od dana refundacije troškova. Zakonom o izvršavanju propisano je da isplaćeni iznos beskamatnog zajma ulazi u ukupnu godišnju obvezu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave iz članka 88. Zakona o proračunu od 1. travnja 2024. godine.

S obzirom na neizvjesnost trajanja pandemije koronavirusa Zakonom o izvršavanju zadržana je mogućnost da Vlada može iznimno, na prijedlog ministra financija, ako za to postoji mogućnost i sukladno potrebi, donijeti odluku o dodjeli beskamatnog zajma JLP(R)S. Odlukom će se utvrditi način i kriteriji za podnošenje zahtjeva, isplatu i način povrata zajma.

⁷ Narodne novine, broj 46/20., 5/21. i 73/21.

⁸ Narodne novine, broj 101/21.

4. Upravljanje državnom imovinom i dugovima

4.1. Upravljanje državnom imovinom

Vezano za upravljanje državnom imovinom, Zakonom o izvršavanju, propisuju se rokovi i pravila postupanja proračunskih korisnika kod stjecanja nekretnine. Proračunski korisnik podnosi zahtjev nadležnom općinskom državnom odvjetništvu radi podnošenja prijedloga za upis prava vlasništva Republike Hrvatske i drugih stvarnih prava na nekretninama kojih je nositelj Republika Hrvatska u zemljišne knjige, s potrebnom dokumentacijom i to u roku od 30 dana od stjecanja nekretnine. Državno odvjetništvo sastavit će prijedlog za upis uknjižbe, koji će podnijeti nadležnom sudu radi upisa u zemljišne knjige. Sukladno Zakonu o proračunu, za stjecanje imovine bez naknade ako bi takvo stjecanje prouzročilo veće troškove za državu, proračunski korisnik treba dobiti prethodnu suglasnost Vlade. Nakon dobivanja suglasnosti Vlade, državno odvjetništvo podnosi prijedlog za upis uknjižbe za upis nekretnine.

U ovom dijelu zakona dodatno je apostrofirano pravilo da su prihodi od upravljanja slobodnim novčanim sredstvima s računa državnog proračuna prihod državnog proračuna.

U slučaju da se sredstva državnog proračuna koriste za sanaciju, dokapitalizaciju ili udjel u pravnim osobama, Republika Hrvatska postaje vlasnikom u tim pravnim osobama razmjerno uloznim sredstvima. Imovinu u vlasništvu Republike Hrvatske upisuje njezin korisnik u svoju evidenciju a pravna osoba upisuje Republiku Hrvatsku kao vlasnika razmjernog dijela kapitala. Evidenciju o imovini i vlasničkim udjelima vode proračunski korisnici, izvanproračunski korisnici i tijelo državne uprave nadležno za upravljanje državnom imovinom.

4.2. Zaduživanje i tekuće otplate

Odredbe Zakona o izvršavanju, od članka 45. do članka 51., uređuju područje zaduživanja i tekućih otplata glavnice državnoga duga te se utvrđuje iznos zaduženja i visina otplate glavnice duga izvanproračunskih korisnika. U Računu financiranja državnog proračuna planiraju se primici od financijske imovine i zaduživanja i izdaci za financijsku imovinu i otplate zajmova, a njihova razlika koristi se za financiranje manjka državnog proračuna. Planirani manjak državnog proračuna u 2022. godini iznosi 9,3 milijarde kuna.

U strukturi ukupnih primitaka od financijske imovine i zaduživanja planira se i iznos zaduženja i isti se posebno utvrđuje u zakonima o izvršavanju državnog proračuna. U 2022. godini državni proračun može se zadužiti do ukupnog iznosa od 40,2 milijarde kuna.

U strukturi izdataka za financijsku imovinu i otplate zajmova planira se i visina tekućih otplata glavnice državnoga duga, a planirani iznos utvrđuje se i zakonima o izvršavanju državnog proračuna. U 2022. godini tekuće otplate glavnice državnog duga planirane su u visini 31,8 milijardi kuna.

Osim navedenog, člankom 45. stavcima 3. i 4. Zakona o izvršavanju, propisana je visina zaduženja te visina tekuće otplate glavnice duga, iskazane u financijskim planovima izvanproračunskih korisnika. U 2022. godini visina zaduže-

nja izvanproračunskih korisnika iznosi 2,8 milijardi kuna, a visina tekuće otplate glavnice duga 2,6 milijardi kuna.

Zakonom o izvršavanju, dano je ovlaštenje Vladi za zaduženje na inozemnom i domaćem tržištu novca i kapitala za izvanproračunske korisnike i za Hrvatsku banku za obnovu i razvitak. Ministarstvo financija korištenje sredstava te međusobna prava i obveze po tom zaduženju utvrđuje ugovorom s izvanproračunskim korisnikom, odnosno Hrvatskom bankom za obnovu i razvitak. Primjer ovakvog zaduženja je izdavanje državne obveznice u iznosu od 1,275 milijardi EUR-a u 2017. godini na inozemnom tržištu kapitala za potrebe prijevremene otplate dijela kreditnih obveza triju društava u cestovnom sektoru (Hrvatske autoceste d.o.o., Autocesta Rijeka-Zagreb d.d. i Hrvatske ceste d.o.o.). Obveznica je realizirana uz znatno povoljniju kamatnu stopu čime su ostvarene značajne uštede. U spomenutim slučajevima zaduženje ne ulazi u ograničenje koje se utvrđuje Zakonom o izvršavanju.

Člankom 46. Zakona o izvršavanju, utvrđeno je da se uslijed nastupa izvanrednih okolnosti iz članka 10. stavka 3. Zakona o fiskalnoj odgovornosti⁹ ministar financija i izvanproračunski korisnici mogu zadužiti i iznad visine utvrđene u Zakonu o izvršavanju, uz prethodnu suglasnost Vlade. Budući da se izvanredne okolnosti mogu smatrati kao viša sila, nepredvidiv i izvanredni događaj koji se nije mogao spriječiti, otkloniti ili izbjeći, iste zahtijevaju i poseban tretman vezano za pitanja djelovanja, postupanja i financiranja. S obzirom na spomenuta prekoračenja utvrđenog plana usvojenog od strane Hrvatskoga sabora, člankom 46. stavkom 2. propisano je da Vlada o takvom zaduženju mjesečno izvještava odbor Hrvatskog sabora nadležan za poslove financija.

Određena gospodarska kretanja mogu ukazivati na potencijalno nepovoljnije buduće trendove na domaćim i inozemnim financijskim tržištima. Sa svrhom što učinkovitijeg i efikasnijeg upravljanja financijskim tokovima proračuna, anticipirajući kretanja financijskih pokazatelja idućih razdoblja, u određenim slučajevima bit će potrebno osigurati financijska sredstva, odnosno realizirati zaduženje prije dospjeća obveza, čak i godinu ranije. Stoga je i u 2022. godini, člancima 47. i 48. Zakona o izvršavanju, utvrđeno da se ministar financija može zadužiti iznad visine utvrđene u Zakonu o izvršavanju, i to za povrat državnoga duga čije je dospjeće u sljedećim proračunskim godinama ako su uvjeti zaduživanja povoljniji, odnosno ako će zaduživanje dovesti do manjih troškova povrata državnog duga.

Neizvjesnost oko realizacije privatizacije imovine u vlasništvu Republike Hrvatske također može predstavljati problem u financiranju posebice ako su državnim proračunom predviđena značajnija financijska sredstva s osnova primitaka od prodaje dionica i udjela u glavnici. Sličan problem odnosi se i na priljeve u državni proračun iz fondova Europske unije koji su često u raskoraku između rashoda koji se iz tih fondova financiraju. Stoga se u državnom proračunu jaz između dinamike izvršavanja rashoda i priljeva iz fondova Europske unije premošćuje zaduživanjem ili osiguranjem nekih drugih izvora financiranja. Iz spomenu-

⁹ Narodne novine, broj 111/18.

tih razloga, u Zakonu o izvršavanju, utvrđene su odredbe kojima je regulirano da se ministar financija može zadužiti iznad visine zaduživanja utvrđene u Zakonu o izvršavanju, do iznosa neostvarenih primitaka od prodaje dionica i udjela u glavnicu te za razliku između visine podmirenih obveza na temelju rashoda nastalih provedbom projekata koji se sufinanciraju iz sredstava Europske unije i visine priljeva ostvarenih iz fondova Europske unije u 2022. godini, a najviše do iznosa sredstava za koji se očekuje povrat iz fondova Europske unije u 2023. godini. Za zaduženja uređena člancima 47. i 48. Zakona o izvršavanju prethodnu suglasnost ministru financija daje Vlada.

5. Korištenje namjenskih prihoda i primitaka

Korištenje namjenskih prihoda i primitaka državnog proračuna (pomoći, donacije, prihodi za posebne namjene, prihodi od prodaje ili zamjene imovine u vlasništvu države, naknade s naslova osiguranja i namjenski primici od zaduživanja i prodaje dionica i udjela) u 2022. godini propisano je u članku 58. Zakona o izvršavanju.

Istim člankom Zakona o izvršavanju propisana su izuzeća od obveze uplate spomenutih prihoda za proračunske korisnike u visokom obrazovanju, javne institute, Sveučilišni računski centar (Srce), Leksikografski zavod Miroslav Krleža, Nacionalnu i sveučilišnu knjižnicu, Hrvatsku maticu iseljenika, proračunske korisnike u pravosuđu – sustavu izvršenja sankcija, ustanove u socijalnoj skrbi, kulturi i zdravstvu, diplomatske misije, konzularne urede i druga predstavništva u inozemstvu, nacionalne parkove, parkove prirode, Agenciju za elektroničke medije, Hrvatsku agenciju za civilno zrakoplovstvo, Hrvatsku energetska regulatornu agenciju i Hrvatsku regulatornu agenciju za mrežne djelatnosti.

Zakonom o izvršavanju utvrđeno je da se prihodi koji se ostvaruju za izdane zaštićene isprave i službene obrasce iz Popisa zaštićenih službenih obrazaca i ostalih službenih obrazaca, a koji se izdaju sukladno propisima iz nadležnosti Ministarstva unutarnjih poslova, uplaćuju u državni proračun kao namjenski prihod Ministarstva unutarnjih poslova. Navedeni prihodi koriste se za podmirivanje rashoda prema pravnoj osobi u državnom vlasništvu Agenciji za komercijalnu djelatnost d.o.o. za izradu i dostavu izdanih zaštićenih isprava i službenih obrazaca. Ako Ministarstvo unutarnjih poslova ostvari više ovih prihoda nego što je potrebno za podmirenje rashoda nastalih u 2022. godini, višak prihoda Ministarstva unutarnjih poslova iskazat će se kao nenamjenski prihod državnog proračuna.

6. Korištenje vlastitih prihoda državnog proračuna

Zakonom o proračunu vlastiti prihodi definirani su kao prihodi koje proračunski korisnici ostvaruju od obavljanja poslova na tržištu i u tržišnim uvjetima koji se ne financiraju iz proračuna. Vlastite prihode korisnici koriste za podmirenje rashoda nastalih obavljanjem poslova na tržištu i u tržišnim uvjetima temeljem kojih su prihodi i ostvareni, a ako se ostvare u iznosu većem od potrebnog za podmirenje navedenih rashoda, mogu se koristiti za podmirenje rashoda redovne djelatnosti.

Korištenje vlastitih prihoda u 2022. godini propisano je odredbama članka 59. Zakona o izvršavanju. Također, Zakonom o izvršavanju propisano je izuzeće od obveze uplate vlastitih prihoda na račun državnog proračuna koje se odnosi na proračunske korisnike u visokom obrazovanju, javne institute, Sveučilišni računski centar (Srce), Leksikografski zavod Miroslav Krleža, Nacionalnu i sveučilišnu knjižnicu, Hrvatsku maticu iseljenika, proračunske korisnike u pravosuđu – sustavu izvršenja sankcija, ustanove u socijalnoj skrbi, kulturi i zdravstvu, nacionalne parkove, parkove prirode, Agenciju za elektroničke medije, Hrvatsku agenciju za civilno zrakoplovstvo, Hrvatsku energetska regulatornu agenciju i Hrvatsku regulatornu agenciju za mrežne djelatnosti. Ostvarenje i trošenje vlastitih prihoda proračunskih korisnika koji su izuzeti od uplate vlastitih prihoda u državni proračun iskazuje se mjesečno u sustavu državne riznice na način i u rokovima koje uputom utvrđuje ministar financija.

Zakon o izvršavanju daje mogućnost da nadležna ministarstva propišu mjerila i način korištenja vlastitih prihoda koje proračunski korisnici ostvaruju obavljanjem poslova na tržištu i u tržišnim uvjetima, ali uz suglasnost Ministarstva financija. Također je ta mogućnost dana i za namjenske prihode i primitke kojima mjerila i način korištenja nisu utvrđena temeljnim propisima.

I na kraju potrebno je naglasiti da Zakon o izvršavanju više ne propisuje odredbe vezane uz mjere ograničavanja sredstava. Naime, Zakoni o izvršavanju državnog proračuna Republike Hrvatske za 2020. i 2021. godinu sadržavali su odredbe vezane za mjere za ograničavanje korištenja sredstava koje su se odnosile na nova zapošljavanja te na doznaku sredstava iz državnog proračuna, a kako bi se optimalno iskoristio ograničeni fiskalni potencijal u 2020. i 2021. godini. Iako Zakonom o izvršavanju više nisu predviđene odredbe vezane za zabranu novog zapošljavanja te prijema službenika i namještenika na neodređeno i određeno vrijeme u državnim i javnim službama, potrebno je naglasiti kako ponovo u 2022. godini stupaju na snagu Odluke Vlade Republike Hrvatske, koje su privremeno tijekom 2020. i 2021. godine bile stavljene van snage, i to:

- Odluka o zabrani novog zapošljavanja službenika i namještenika u javnim službama i
- Odluka o zabrani novog zapošljavanja državnih službenika i namještenika u tijelima državne uprave te stručnim službama i uredima Vlade Republike Hrvatske.

Pored navedenog, proračunski korisnici na razini razdjela i glave organizacijske klasifikacije koji doznaju sredstva proračunskim i izvanproračunskim korisnicima, JLP(R)S te krajnjim korisnicima bili su dužni ista doznavačavati isključivo na temelju dospjelih obveza i obveza koje dospijevaju u roku od 90 dana od dana doznake sredstava. Ovogodišnjim Zakonom o izvršavanju ova odredba nije propisana što ne znači da proračunski korisnici ne trebaju paziti na dinamiku doznavačavanja sredstava iz državnog proračuna. Odredbama Zakona o proračunu jasno je naglašena obveza korištenja proračunskih sredstava u skladu s načelima dobrog financijskog upravljanja, a posebno u skladu s načelima ekonomičnosti, učinkovitosti i djelotvornosti što, između ostalog, uključuje i obvezu doznavačavanja sredstava prema datumu i periodu dospijuća obveza.

Financiranje proračunskih korisnika JLP(R)S – aktualnosti i novine

Mladenka Karačić*

Više općina koje u svojoj nadležnosti nisu imale svoje proračunske korisnike tijekom 2021. godine osnovale su dječje vrtiće ili druge ustanove. Kako ove jedinice nemaju iskustva s planiranjem, financiranjem i praćenjem poslovanja novoosnovanih proračunskih korisnika, u članku se nastoje otkloniti moguće nedoumice.

1. Uvod

Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave mogu osnovati ustanove koje se upisuju u Registar proračunskih i izvanproračunskih korisnika. Proračunske korisnike u svojoj nadležnosti imaju sve županije i gradovi, za razliku od općina od kojih veliki broj nema proračunskih korisnika u nadležnosti. Proračunski korisnici iz nadležnosti općina obično su dječji vrtić, muzej, knjižnica, dok pojedine općine imaju centar za kulturu, centar za pomoć i njegu, dom za starije i nemoćne osobe, razvojnu agenciju, javnu vatrogasnu postrojbu.

U tekstu se poziva na odredbe Zakona o proračunu (NN, br. 87/08, 136/12 i 15/15; dalje u tekstu: Zakon), ali i novog Zakona o proračunu

Proračun za razdoblje od 2022. do 2024. donesen je prema odredbama tada važećeg Zakona pa će se i izmjene i dopune, preraspodjele te polugodišnji i godišnji izvještaj o izvršenju proračuna za 2022. godinu donositi prema tim odredbama.

Odredbe novoga Zakona koje se odnose na izradu i donošenje proračuna i financijskih planova te njihovih izmjena i dopuna primjenjivat će se u proračunskim procesima koji su povezani s izradom i donošenjem proračuna i financijskih planova za razdoblje od 2023. do 2025. i njihovih izmjena i dopuna te nadalje.

2. Prihodi i rashodi proračunskih korisnika u proračunu JLP(R)S

Sadržaj proračuna i financijskog plana određen je člancima 16. i 17. Zakona. Proračun se sastoji od općeg i posebnog dijela. Opći dio proračuna čini Račun prihoda i rashoda i Račun financiranja, a Posebni dio proračuna sastoji se od plana rashoda i izdataka proračunskih korisnika iskazanih po vrstama, raspoređenih u programe koji se sastoje od aktivnosti i projekata. Financijski plan proračunskih korisnika čine prihodi i primici te rashodi i izdaci raspoređeni u programe koji se sastoje od aktivnosti i projekata.

Člankom 28. novog Zakona o proračunu određeno je da se proračun jedinice lokalne i područne (regionalne) samo-

uprave sastoji od plana za proračunsku godinu i projekcija za sljedeće dvije godine, a sadrži financijske planove proračunskih korisnika prikazane kroz opći i posebni dio i obrazloženje proračuna.

Financijski planovi proračunskih korisnika odnose se i na financijske planove upravnih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Opći dio proračuna sadrži:

- sažetak Računa prihoda i rashoda i Računa financiranja
- Račun prihoda i rashoda i Račun financiranja.

Račun prihoda i rashoda sastoji se od prihoda i rashoda iskazanih prema izvorima financiranja i ekonomskoj klasifikaciji te rashoda iskazanih prema funkcijskoj klasifikaciji. U Računu financiranja iskazuju se primici od financijske imovine i zaduživanja te izdaci za financijsku imovinu i za otplatu instrumenata zaduživanja prema izvorima financiranja i ekonomskoj klasifikaciji.

Posebni dio proračuna sastoji se od plana rashoda i izdataka jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i njezinih proračunskih korisnika iskazanih po organizacijskoj klasifikaciji, izvorima financiranja i ekonomskoj klasifikaciji, raspoređenih u programe koji se sastoje od aktivnosti i projekata.

Člancima 33. do 36. novoga Zakona određeno je da se financijski plan proračunskog (i izvanproračunskog) korisnika, kao i proračun, sastoji od plana za proračunsku godinu i projekcija za sljedeće dvije godine te sadrži opći i posebni dio i obrazloženje plana.

Financijski plan proračunskog korisnika mora obuhvatiti sve izvore financiranja, što znači da se u financijski plan, a time i u proračun jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, kao i u polugodišnji i godišnji izvještaj o izvršenju proračuna, obvezno uključuju svi prihodi i primici, rashodi i izdaci proračunskih korisnika iz nadležnosti jedinice, sukladno svim proračunskim klasifikacijama propisanim člankom 21. Zakona (članak 16. novog Zakona): ekonomskoj, programskoj, funkcijskoj, organizacijskoj, lokacijskoj klasifikaciji te izvorima financiranja.

Proračunski korisnici u svom financijskom planu planiraju prihode iz nadležnog proračuna, namjenske prihode i priminke te vlastite prihode.

2.1. Opći prihodi i primici proračunskih korisnika

Prihod koji ostvari iz nadležnog proračuna proračunski korisnik u financijskom planu planira na podskupini 671 *Prihodi iz nadležnog proračuna za financiranje redovne djelatnosti proračunskih korisnika* (od 2023. na skupini 67 *Prihodi iz nadležnog proračuna i od HZZO-a temeljem ugovornih obveza*), a evidentira na odgovarajućem osnovnom računu u okviru podskupine 671.

Iako se ovaj prihod planira u financijskom planu proračunskog korisnika, u proračunu JLP/R/S se ne planira, kao što se ne planira ni podskupina 367 *Prijenosi proračunskim korisnicima iz nadležnog proračuna za financiranje redovne djelatnosti*.

Sukladno Pravilniku o proračunskim klasifikacijama (NN, br. 26/10, 120/13 i 1/20) u izvor financiranja *Opći prihodi i primici* proračun uključuje prihode koji se ostvaruju temeljem posebnih propisa u kojima za prikupljene prihode nije definirana namjena korištenja, a to su: prihodi od poreza, prihodi od financijske imovine, prihodi od nefinancijske imovine, prihodi od administrativnih (upravnih) pristojbi, prihodi državne uprave, prihodi od kazni te primici od financijske imovine i zaduživanja za koje nije definirana namjena korištenja. Iz tih prihoda nadležni proračun prenosi sredstva svojim proračunskim korisnicima za financiranje njihove redovne djelatnosti.

Događa se da više jedinica lokalne samouprave osnuje jednog proračunskog korisnika (primjerice javnu vatrogasnu postrojbu). U tom slučaju nadležnom jedinicom (proračunom) smatra se ona koja u najvećem dijelu financira toga korisnika ili ona za koju su se jedinice dogovorile. Ta jedinica se u Registar proračunskih i izvanproračunskih korisnika prijavljuje kao nadležna. **Samo nadležna jedinica doznaku zajedničkom proračunskom korisniku iskazuje u okviru podskupine 367, dok ostale tu doznaku evidentiraju u okviru podskupine 366 Pomoći proračunskim korisnicima drugij proračuna.**

Prihod iz nadležnog proračuna pripada izvoru financiranja *Opći prihodi i primici* i to je jedini prihod koji proračunski korisnici klasificiraju u ovom izvoru. Rashodi iz ovoga izvora mogu se izvršavati samo do visine planiranih sredstava. Ako tijekom godine na nekoj aktivnosti treba osigurati više sredstava iz ovoga izvora nego što je planirano, isto se može postići izmjenama i dopunama financijskog plana koje se ne mogu donijeti bez izmjena i dopuna proračuna.

Bez izmjena i dopuna proračuna potrebna sredstva mogu se osigurati preraspodjelom sredstava uz suglasnost načelnika, gradonačelnika odnosno župana i to isključivo u planu za tekuću proračunsku godinu. Sredstva se ne mogu preraspodijeliti između Računa prihoda i rashoda i Računa financiranja. O provedenim preraspodjelama načelnik, gradonačelnik odnosno župan izvještava predstavničko tijelo u polugodišnjem i godišnjem izvještaju o izvršenju proračuna.

Uvjeti za preraspodjelu sredstava određeni su člankom 46. Zakona. Preraspodjela sredstava može se provesti na rashodima i izdacima koje je u proračunu utvrdilo predstavničko tijelo najviše i to **do pet posto na razini skupine**

ekonomske klasifikacije koja se umanjuje, a ako se time osigurava povećanje sredstava učešća za financiranje projekata koji se sufinanciraju iz sredstava Europske unije, najviše do 15 posto. Navedeno ne znači da se planirani iznos skupine ekonomske klasifikacije u okviru ovoga izvora može izvršiti u većem iznosu od planiranoga bez donošenja odluke o preraspodjeli.

Člankom 60. novoga **Zakona, osigurana je veća fleksibilnost za izvršavanje preraspodjele**. Tako će se od 2023. godine sredstva učešća koja su planirana u proračunu za financiranje projekata koji se sufinanciraju iz sredstava Europske unije iz izvora financiranja opći prihodi i primici te sredstva za financiranje projekata koja se refundiraju iz pomoći Europske unije moći preraspodjeljivati:

- bez ograničenja unutar istog razdjela organizacijske klasifikacije,
- najviše do 15 posto između projekata različitih razdjela organizacijske klasifikacije.

Radi osiguranja sredstava učešća za financiranje projekata koji se sufinanciraju iz sredstava Europske unije te sredstava za financiranje projekata koja se refundiraju iz pomoći Europske unije, od 2023. godine će se preraspodjelom moći naknadno utvrditi aktivnosti i/ili projekti i/ili stavke na razini skupine ekonomske klasifikacije, što inače nije moguće u okviru izvora opći prihodi i primici.

Također od 2023. godine sredstva za otplatu glavnice, kamata i jamstava, negativne tečajne razlike i razlike zbog primjene valutne klauzule moći će se, ako za to postoji mogućnost i sukladno potrebi, tijekom proračunske godine osiguravati preraspodjelom bez ograničenja.

2.2. Namjenski prihodi i primici proračunskih korisnika

Vrste i korištenje namjenskih prihoda propisani su člancima 48. do 51. Zakona, odnosno člancima 52. i 53. novoga Zakona. Namjenski prihodi koje mogu ostvarivati proračunski korisnici su:

- prihodi za posebne namjene,
- pomoći,
- donacije,
- prihodi od prodaje ili zamjene nefinancijske imovine,
- naknade s naslova osiguranja.

Prihodi za posebne namjene su prihodi čije su korištenje i namjena utvrđeni zakonima. U ovaj izvor financiranja uključuju se i: naplata ulaznica kod muzeja i kazališta, članarina kod knjižnica, sufinanciranje cijene boravka u vrtićima i smještaja u domovima za starije i nemoćne. Takvi prihodi nisu vlastiti prihodi jer se ne ostvaruju na tržištu i u tržišnim uvjetima i ne pokrivaju ekonomsku cijenu pružene usluge. Ovi prihodi planiraju se na skupini 652 *Prihodi po posebnim propisima* (od 2023. na skupini 65 *Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada*), a njihovo ostvarenje evidentira se na osnovnom računu 65264 *Sufinanciranje cijene usluge, participacije i slično*. U prihode za posebne namjene spadaju prihodi koje ustanove u zdravstvu ostvaruju od Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje i koji

se planiraju i izvršavaju u okviru podskupine 673 *Prihodi od HZZO-a na temelju ugovornih obveza*

Pomoći su prihodi koji se ostvaruju od nenadležnog proračuna, proračunskih i izvanproračunskih korisnika, inozemnih vlada, međunarodnih organizacija te institucija i tijela EU i koji se planiraju i evidentiraju u okviru skupine 63 *Pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna*.

Donacije su prihodi ostvareni bez bilo kakve naknade ili protučinidbe od fizičkih osoba, neprofitnih organizacija, trgovačkih društava i ostalih subjekata izvan općeg proračuna, koji se planiraju i evidentiraju u okviru podskupine 663 *Donacije od pravnih i fizičkih osoba izvan općeg proračuna i povrat donacija po protestiranim jamstvima*.

Prihodi od prodaje ili zamjene nefinancijske imovine mogu biti namjenski prihod proračunskog korisnika ako se radi o imovini koja je u vlasništvu proračunskog korisnika, a nije stečena iz općih prihoda i primitaka.

Naknade s naslova osiguranja su također namjenski prihod proračunskog korisnika ako premija nije plaćena iz općih prihoda i primitaka.

Namjenski primici su primici od financijske imovine i zaduživanja čija je namjena utvrđena propisom i/ili ugovorom (namijenjeni za izvršenje određenog projekta).

Za razliku od općih prihoda koji se mogu izvršavati samo do visine plana, za trošenje namjenskih prihoda i primitaka zakonom je određena fleksibilnost. Tako se namjenski prihodi i primici mogu izvršavati (trošiti) do visine naplaćenih sredstava što uključuje i nepotrošena prenesena sredstva iz prethodnih godina (prenose se preko rezultata), čak i ako njihovo trošenje nije planirano u financijskome planu za tekuću godinu, a mogu se i naknadno otvarati aktivnosti i stavke u proračunu odnosno financijskom planu. Za takvo trošenje namjenskih prihoda i primitaka potrebno je ishoditi suglasnost upravnog tijela za financije. Međutim, ako su namjenski prihodi i primici uplaćeni u nižem iznosu nego što je planirano, mogu se preuzeti i plaćati obveze samo do visine uplaćenih odnosno prenesenih sredstava.

2.3. Vlastiti prihodi proračunskih korisnika

Ostvarenje i korištenje vlastitih prihoda propisano je članom 52. Zakona, odnosno člancima 54. i 55. novoga Zakona.

Vlastiti prihodi obuhvaćaju prihode koje proračunski korisnici ostvaruju od obavljanja poslova koji se ne financiraju iz proračuna i koji se obavljaju na tržištu i u tržišnim uvjetima, a koje poslove mogu obavljati drugi subjekti izvan općeg proračuna. Primjer vlastitih prihoda je iznajmljivanje prostora. Pravilnikom o proračunskom računovodstvu i Računskom planu (NN, br. 124/14, 115/15, 87/16, 3/18, 126/19 i 108/20) određeno je da prihode od zakupa i iznajmljivanja nefinancijske imovine evidentiraju proračuni, dok proračunski korisnici koji iznajmljuju ili daju u zakup imovinu, ostvarene prihode iskazuju kao prihode od pruženih usluga.

Kao i za trošenje namjenskih prihoda i primitaka, i za trošenje vlastitih prihoda zakonom je omogućena određena fleksibilnost. Vlastiti prihodi mogu se izvršavati (trošiti) do visine naplaćenih sredstava što uključuje i nepotroše-

na prenesena sredstva iz prethodnih godina (prenose se preko rezultata), čak i ako njihovo trošenje nije planirano u financijskome planu za tekuću godinu, a mogu se i naknadno otvarati aktivnosti i stavke u proračunu odnosno financijskom planu. Za takvo trošenje vlastitih prihoda potrebno je ishoditi suglasnost upravnog tijela za financije. Međutim, ako su vlastiti prihodi uplaćeni u nižem iznosu nego što je planirano, mogu se preuzeti i plaćati obveze samo do visine uplaćenih odnosno prenesenih sredstava.

2.4. Izuzeće od obveze uplate prihoda i primitaka korisnika u proračun

Člancima 48. i 52. Zakona (članci 52. i 54. novoga Zakona) propisano je da se namjenski prihodi i primici kao i vlastiti prihodi uplaćuju u proračun i njegov su sastavni dio. **Odlukom o izvršavanju proračuna može se odrediti izuzeće od obveze uplate u proračun ovih prihoda i primitaka.** U tom slučaju, ostvarenje i trošenje prihoda i primitaka izuzetih od uplate u proračun iskazuje se u proračunu na način i u rokovima koje uputom utvrđuje upravno tijelo za financije jer su ovi prihodi sastavni dio proračuna (financijski plan proračunskog korisnika, a time i proračun jedinice, mora obuhvatiti sve izvore financiranja). Kako jedinice imaju obvezu sastavljanja polugodišnjeg i godišnjeg izvještaja o izvršenju proračuna, znači da podatke o ostvarenju i trošenju prihoda i primitaka izuzetih od uplate u proračun trebaju osigurati najmanje u rokovima potrebnim za sastavljanje ovih izvještaja. Iako se ovi podaci ne uključuju u financijske izvještaje jedinica razine 22, preporuka Ministarstva financija je da se podaci prikupljaju bar tromjesečno, ako ne i mjesečno kako se to radi u državnom proračunu. Češće prikupljanje podataka osigurava bolju kontrolu.

O načinu uključivanja prihoda proračunskih korisnika u proračun, Ministarstvo financija se očitovalo u **Uputama za izradu proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave za razdoblje 2016.-2018. u poglavlju, točka 3.1. Uključivanje vlastitih i namjenskih prihoda i primitaka svih proračunskih korisnika u proračun jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.** Državni ured za reviziju u svojim preporukama navodi da ovako postupanje mora biti prijelazno rješenje do trenutka kada će se poslovanje svih proračunskih korisnika obavljati putem jedinstvenog računa proračuna. Prema mišljenju Državnog ureda za reviziju, kod ovakvog postupanja postoji rizik da se u izvještajnom sustavu ne evidentiraju potpuni i točni podaci jer ne postoje kontrole sveobuhvatnosti i točnosti, a istodobno je takvo postupanje iznimno zahtjevno.

3. Knjigovodstveno praćenje i financijsko izvještavanje financiranja korisnika u JLP/R/S

Ako proračunski korisnik iz nadležnosti jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave nema svoj žiro račun, nego posluje preko računa riznice, jedinica plaća njegove obveze direktno dobavljačima. Ako proračunski korisnik ima žiro račun, jedinica financira njegovu redovnu djelatnost na dva načina:

- prijenosom sredstava na žiro račun proračunskog korisnika,

- plaćanjem obveza proračunskih korisnika direktno na račun dobavljača.

Proračunski korisnik obično šalje zahtjev za doznaku sredstava nadležnoj jedinici lokalne i područne (regionalne) samouprave. Taj zahtjev proračunski korisnik ne evidentira u svom knjigovodstvu kao potraživanje niti ga jedinica evidentira kao obvezu. U proračunskom računskom planu nisu predviđeni računi za takve evidencije. Poslovni događaj nastaje kad nadležna jedinica prema zahtjevu korisnika izvrši isplatu (na račun proračunskog korisnika ili direktno dobavljaču). Ta isplata evidentira se kod jedinice kao rashod u okviru podskupine 367, a kod korisnika kao prihod u okviru podskupine 671.

Evidentiranje rashoda i prihoda proračunskih korisnika u proračunu određeno je Pravilnikom o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.

3.1. Opći prihodi i primici proračunskih korisnika

Člankom 52. navedenoga Pravilnika određeno je da se u glavnoj knjizi proračuna, rashodi za redovnu djelatnost proračunskih korisnika koji se financiraju iz proračuna, evidentiraju po nastanku događaja na odgovarajućim računima rashoda za čije se pokriće sredstva koriste, a izdaci po novčanom načelu odgovarajućeg računa izdataka.

Iznimno, proračuni mogu rashode za redovnu djelatnost proračunskih korisnika iz svoje nadležnosti koji se financiraju iz proračuna evidentirati u glavnoj knjizi po novčanom načelu. To se provodi u okviru podskupine 367 *Prijenosi proračunskim korisnicima iz nadležnog proračuna za financiranje redovne djelatnosti* i to kao:

- prijenose za financiranje rashoda poslovanja (36721),
- prijenose za financiranje rashoda za nabavu nefinancijske imovine (36731),
- prijenose za financiranje izdataka za financijsku imovinu i otplatu zajmova (36741).

Ako se rashodi i izdaci za redovnu djelatnost proračunskih korisnika koji se financiraju iz proračuna u glavnoj knjizi jedinice iskazuju na odgovarajućim računima rashoda odnosno izdataka za čije se pokriće sredstva koriste (primjerice rashodi za zaposlene, materijalni rashodi, rashodi za nabavu nefinancijske imovine), ti podaci koriste se za sastavljanje izvještaja o izvršenju proračuna, ali se ne iskazuju u financijskim izvještajima proračuna razine 22 *Proračun jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave*. Ti rashodi i izdaci, i to samo plaćeni, u financijskim izvještajima proračuna razine 22 iskazuju se kao prijenosi na odgovarajućim odjeljcima i osnovnim računima podskupine 367 *Prijenosi proračunskim korisnicima iz nadležnog proračuna za financiranje redovne djelatnosti*.

U procesu izrade konsolidiranog financijskog izvještaja proračuna prihodi koje proračunski korisnici ostvare iz nadležnog proračuna, a evidentiraju se prema novčanom načelu u okviru podskupine 671 *Prihodi iz nadležnog proračuna za financiranje redovne djelatnosti proračunskih korisnika* u financijskim izvještajima razine 21 *Proračunski korisnik proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave* i 31 *Proračunski korisnik proračuna jedinice*

lokalne i područne (regionalne) samouprave koji obavlja poslove u sklopu funkcija koje se decentraliziraju, i prijenosi proračunskim korisnicima iz nadležnog proračuna za financiranje redovne djelatnosti iskazani također po novčanom načelu u okviru podskupine 367 u konsolidiranom financijskom izvještaju jedinice, razina 23, sučeljavaju se i eliminiraju. Ako se iznosi ne mogu u potpunosti eliminirati jer nisu jednaki, treba utvrditi gdje je nastala greška (kod jedinice ili kod proračunskog korisnika). Nakon toga treba ispraviti nekonsolidirani financijski izvještaj u kojem je utvrđena greška i u dogovoru s Ministarstvom financija predati taj ispravljeni izvještaj. Nije dovoljno utvrđeni grešku ispraviti samo u financijskom izvještaju razine 23 *Konsolidirani proračun jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave*.

Ako jedinica rashode za redovnu djelatnost proračunskih korisnika iz svoje nadležnosti koji se financiraju iz proračuna evidentira u glavnoj knjizi po novčanom načelu u okviru podskupine 367 *Prijenosi proračunskim korisnicima iz nadležnog proračuna za financiranje redovne djelatnosti*, neće imati potrebne podatke za izvještaj o izvršenju proračuna pa te podatke mora osigurati na drugi način.

Proračunski korisnik ne smije izdavati račune nadležnoj jedinici lokalne i područne (regionalne) samouprave za sredstva koja jedinica doznačuje za financiranje njegove redovne djelatnosti, niti u slučaju kad se dio te djelatnosti financira iz sredstava korisnika usluga (sufinanciranje cijene usluge kod dječjih vrtića, muzeja, knjižnica). Proračunski korisnik ne pruža uslugu nadležnoj jedinici nego obavlja poslove zbog kojih je osnovan, a jedinica pokriva dio njegovih troškova jer se iz cijene koju plaćaju korisnici usluge ti troškovi ne mogu u cijelosti pokriti.

Prijenos sredstva za sufinanciranje proračunskog korisnika čiji je osnivač druga jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, jedinica evidentira u okviru podskupine 366 *Pomoći proračunskim korisnicima drugih proračuna*, bez obzira na kriterij za sufinanciranje (primjerice kod dječjeg vrtića broj djece). Proračunski korisnik sredstva koja mu doznači nenadležna jedinica ili proračunski korisnik državnog proračuna evidentira na odgovarajućem računu podskupine 636 *Pomoći proračunskim korisnicima iz proračuna koji im nije nadležan*.

Napominjemo da rashode za sufinanciranje ustanove (primjerice dječjeg vrtića) koji je neprofitna organizacija, jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave evidentira u okviru skupine 38 *Ostali rashodi*, a rashode za sufinanciranje ustanove čiji je osnivač fizička osoba ili pravna osoba koja je obveznik poreza na dobit (primjerice privatnog dječjeg vrtića), u okviru skupine 35 *Subvencije*.

3.2. Vlastiti i namjenski prihodi i primici proračunskih korisnika

Sukladno Zakonu ostali prihodi i primici proračunskih korisnika uplaćuju se na račun proračuna s tim da jedinica može odlukom o izvršavanju proračuna izuzeti pojedine ili sve proračunske korisnike iz svoje nadležnosti od uplate prihoda i primitaka u proračun.

Člankom 71. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i računskom planu određeno je da proračunski korisnici

za sredstva (prihode i sredstva obveza za primljene predujmove, depozite, jamčevine, tuđe predmete i slično) koja sa svog računa uplate na račun nadležnog proračuna, zadužuju osnovni račun 16721 *Potraživanja za prihode proračunskih korisnika uplaćene u proračun* uz odobrenje analitičkog računa novčanih sredstava. Ako se sredstva proračunskih korisnika uplaćuju izravno na račun nadležnog proračuna, proračunski korisnici uplaćena sredstva evidentiraju na odgovarajućem računu prihoda odnosno obveza uz zaduživanje osnovnog računa 16721 i to s datumom uplate kao datumom knjiženja. Nadležna jedinica dužna je mjesečno dostaviti proračunskim korisnicima nalog za knjiženje u roku od 5 dana po isteku mjeseca u kojem su sredstva uplaćena na račun nadležnog proračuna. Utvrđeno je da pojedini proračunski korisnici griješe evidentirajući prihod tek u trenutku kad nadležna jedinica iz sredstava prihoda proračunskog korisnika plati njegovu obvezu prema dobavljaču. Zbog toga se ne mogu provesti odgovarajuće eliminacije prilikom izrade konsolidiranog financijskog izvještaja jedinice.

Ako se vlastiti prihodi te namjenski prihodi i primici proračunskih korisnika ne naplaćuju na račun nadležnog proračuna, jedinica mora od proračunskih korisnika tražiti izvještaj o naplaćenim приходima i primicima i rashodima koji se iz tih sredstava financiraju. Podatke može, ali i ne mora voditi u glavnoj knjizi, ali ih mora uključiti u izvještaj o izvršenju proračuna.

Ako nadležna jedinica u svojoj glavnoj knjizi vodi prihode i primitke proračunskih korisnika (namjenske i vlastite) koji su izuzeti od uplate u proračun te rashode i izdatke koji se iz njih financiraju, nepotrošeni iznos prihoda i primitaka iskazat će na osnovnom računu 12921 *Ostala nespomenuta potraživanja*. Kako se prihodi i primici, rashodi i izdaci evidentiraju prema proračunskim korisnicima, i račun 12921 treba voditi na isti način, što znači da se mogu otvoriti analitički računi prema proračunskim korisnicima. U svojim nekonsolidiranim financijskim izvještajima jedinica ne smije iskazati navedene prihode i primitke te rashode i izdatke proračunskih korisnika jer su ti prihodi i primici, rashodi i izdaci iskazani u financijskim izvještajima proračunskih korisnika. Slijedom toga neće iskazati niti račun 12921.

Neurošeni iznos prihoda i primitaka te sredstva evidentirana na računima: obveze za primljene predujmove, depoziti, primljene jamčevine i ostale nespomenute obveze proračunskih korisnika koji posluju putem jedinstvenog računa proračuna, koje proračunski korisnici iskazuju na osnovnom računu 16721 *Potraživanja za prihode proračunskih korisnika uplaćene u proračun*, nadležna jedinica iskazuje u svom nekonsolidiranom financijskom izvještaju na osnovnom računu 23956 *Obveze proračuna za naplaćena sredstva proračunskog korisnika*. Iznosi na ova dva računa moraju biti jednaki kako bi se u postupku izrade konsolidiranog financijskog izvještaja razine 23 mogli eliminirati.

Novim Zakonom propisano je da nadležna upravna tijela nadziru ostvarenje i trošenje namjenskih prihoda i primitaka te vlastitih prihoda proračunskih korisnika iz svoje nadležnosti.

3.3. Postupanje s viškovima proračunskih korisnika

Ako proračunski korisnik do kraja godine ne potroši sva sredstva doznačena na njegov račun iz nadležnog proračuna, postavlja se pitanje je li dužan neutrošene prihode uplatiti u proračun.

Višak prihoda i primitaka proračunskih korisnika može proizaći iz različitih izvora financiranja. Sukladno Zakonu, nepotrošeni namjenski prihodi i primici te vlastiti prihodi mogu se preko rezultata prenositi u sljedeću godinu u kojoj se mogu trošiti. Tako ostvareni višak pripada proračunskom korisniku.

Zakonom do sada nije bila propisana mogućnost korištenja neutrošenih prihoda doznačenih iz nadležnog proračuna u sljedećoj proračunskoj godini. Novim Zakonom je određeno da se aktivnosti i projekti za koje su sredstva osigurana u proračunu tekuće godine, a nisu izvršeni do visine utvrđene proračunom i financijskim planom proračunskog korisnika, mogu u toj visini izvršavati u sljedećoj godini na način i pod uvjetima propisanim odlukom o izvršavanju proračuna.

Proračun jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave donosi se i izvršava po načelu nastanka događaja, što između ostaloga znači da se svi rashodi koji su nastali u tekućoj godini uključuju u izvještaj o izvršenju proračuna. Bez obzira na to jesu li obveze plaćene, sredstva koja su za te rashode doznačena iz nadležnog proračuna, ne čine višak. Višak iz izvora *Opći prihodi i primici* nastaje samo onda kada za dio sredstava doznačenih iz nadležnog proračuna za financiranje redovne djelatnosti proračunskih korisnika nisu do 31. prosinca nastale obveze. Jedinica u odluci o izvršavanju proračuna treba odrediti trebaju li korisnici sredstva doznačena iz proračuna do 31. prosinca, a za koja nisu iskazane obveze u Bilanci na dan 31. prosinca 2021., vratiti na račun proračuna ili ih u sljedećoj godini mogu koristiti za namjene za koja su doznačena.

Ako je odlukom o izvršavanju proračuna propisano da proračunski korisnici neutrošena sredstva doznačena iz proračuna, a za koja nisu stvorene obveze trebaju vratiti u proračun, proračunski korisnik treba s datumom 31. prosinca za taj iznos umanjiti prihod iskazan na podskupini 671 i odobriti osnovni račun 23958 *Obveze proračunskih korisnika za povrat u proračun*. Istovremeno treba nadležnoj jedinici dostaviti podatke temeljem kojih će se u glavnoj knjizi jedinice zadužiti osnovni račun 12941 *Potraživanja proračuna od proračunskih korisnika za povrat u nadležni proračun*, a umanjiti izvršenje na računima rashoda i izdataka koji nisu nastali, a terećeni su kod doznake sredstava. Potrebno je navesti točne iznose i sve ostale potrebne podatke o sredstvima rashoda i izdataka koji su terećeni kod isplate iz proračuna (osnovni račun, aktivnost, stavka, izvor, korisnik, funkcijsko područje...), a koji nisu plaćeni i koje je potrebno stornirati.

U tom slučaju u financijskom izvještaju razine 22 jedinica će iskazati umanjene rashode na podskupini 367 te će se konsolidacija Izvještaja o приходima i rashodima, primicima i izdacima (PR-RAS) ispravno provesti. U konsolidiranoj Bilanci eliminirat će se iznosi iskazani u financijskim izvještajima razine 21 i 31 na računu 23958 i iznos iskazan u financijskom izvještaju razine 22 na računu 12941.

Računovodstvene pripreme za godišnje financijsko izvještavanje u sustavu proračuna

Katarina Nesterović
Martina Štefković*

U kontekstu redovitih uputa koje Ministarstvo financija daje u kontekstu priprema za financijsko izvještavanje vrlo važan dio su napomene o obveznom postupanju u računovodstvenoj pripremi podataka i specifičnosti u priznavanju elemenata financijskih izvještaja, kao i prijelazu u novu proračunsku godinu. U članku se izdvajaju važne napomene o specifičnostima i aktualnostima koje treba uvažiti u procesu pripremanja samih financijskih izvještaja za 2021. godinu.

1. Provođenje popisa u uvjetima epidemije COVID-19

Popis imovine i obveza je mjera usklađenja stvarnog i knjigovodstvenoga stanja, koja između ostaloga osigurava i vjerodostojnost godišnjih financijskih izvještaja. Obveza provođenja popisa imovine i obveza definirana je na početku poslovanja JLP(R)S, proračunskih i izvanproračunskih korisnika, ali i na kraju svake proračunske godine sa stanjem na datum bilance, slijedom čega su svi prethodno navedeni subjekti dužni provesti godišnji popis imovine i obveza sa stanjem na dan 31. prosinca 2021. godine. Obveza obavljanja redovnog popisa imovine i obveza određena je člancima 14., 15. i 16. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.

Popis imovine i obveza na kraju svake proračunske godine sa stanjem na datum bilance sastavlja povjerenstvo za obavljanje popisa koje osniva čelnik tijela. Povjerenstvo za popis provodi pripreme radnje vezane uz popis kao i sam popis, a nakon obavljenog popisa sastavlja izvještaj o rezultatima obavljenog popisa na temelju popisnih lista i svojih zapažanja koji predaje čelniku te sastavlja izvještaj o popisnim razlikama.

S obzirom na to da je 11. ožujka 2020. godine ministar zdravstva donio *Odluku o proglašenju epidemije bolesti COVID-19 uzrokovane virusom SARS-CoV-2*, dopisom Ministarstva financija od 8. prosinca 2020. (KLASA: 400-02/20-01/29, URBROJ: 513-05-03-20-11) dana je uputa JLP(R)S, proračunskim i izvanproračunskim korisnicima prema kojoj su bili obvezni provođenje popisa imovine i obveza za 2020. godinu prilagoditi novonastaloj situaciji te pripreme radnje vezane uz popis kao i sam popis obavezno provoditi uz poštivanje svih epidemioloških mjera, a sukladno *Uputi o mjerama za sprječavanje širenja epidemije bolesti COVID-19 uzrokovane virusom SARS-CoV-2 i osiguravanja uvjeta za*

redovito obavljanje poslova u tijelima državne uprave te uredima i drugim stručnim službama Vlade RH i Uputama o mjerama za sprječavanje širenja epidemije bolesti COVID-19 uzrokovane virusom SARS-CoV-2 i osiguravanja uvjeta za redovito obavljanje poslova u JLP(R)S.

S obzirom na to da je *Odluka o proglašenju epidemije bolesti COVID-19* još uvijek na snazi za područje cijele Republike Hrvatske, **uputa dana gore navedenim dopisom Ministarstva financija primjenjuje se i na popis imovine i obveza za 2021. godinu.**

Također, kao i prošle godine, kod pojedinih ustanova u zdravstvu, moguća je situacija u kojoj će temeljem nepovoljne epidemiološke situacije i otežanog rada biti procijenjeno da nije moguće u potpunosti provesti godišnji popis imovine i obveza, a da se pritom poštuju propisane epidemiološke mjere. Slijedom navedenoga, u takvim situacijama u sklopu popisa imovine i obveza za 2021. zdravstvene ustanove obvezne su popisom obuhvatiti financijsku imovinu i obveze, a po proglašenju kraja epidemije bolesti COVID-19, odnosno stvaranja preduvjeta za obavljanje popisa nefinancijske imovine, obvezne su provesti popis imovine koju nisu bile u mogućnosti popisati tijekom obavljanja popisa za 2021.

Nadalje, *Odlukom o proglašenju katastrofe na području pogođenom potresom* (NN, br. 1/21) proglašena je katastrofa uzrokovana potresom za područje Sisačko-moslavačke, Zagrebačke i Karlovačke županije. Stoga je Ministarstvo financija dopisom od 22. siječnja 2021. (KLASA: 400-02/20-01/29, URBROJ: 513-05-03-21-13) dalo uputu o obavljanju popisa imovine i obveza za JLP(R)S, proračunske i izvanproračunske korisnike na području Sisačko-moslavačke, Zagrebačke i Karlovačke županije.

Prema *Uputi JLP(R)S*, proračunski i izvanproračunski korisnici koji nisu bili u mogućnosti provesti godišnji popis imovine i obveza u skladu s Pravilnikom zbog neupotrebljivosti i nedostupnosti objekata u kojima se odvijalo njihovo

* Martina Štefković, mag. oec., Katarina Nesterović, mag. oec., Ministarstvo financija Republike Hrvatske, Zagreb

redovno poslovanje kao i opreme i dokumentacije koja se u njima nalazila, popisom su bili obvezni obuhvatiti samo onu imovinu i obveze koje su im dostupne, a po stvaranju preduvjeta za obavljanje sveobuhvatnog popisa imovine i obveza isti su bili obvezni i provesti.

S obzirom na to da kod pojedinih JLP(R)S, proračunskih i izvanproračunskih korisnika i dalje nisu ostvarene mogućnosti za provedbu cjelovitog godišnjeg popisa i imovine zbog neupotrebljivosti i nedostupnosti objekata, uputom o obavljanju popisa imovine i obveza za 2021. godinu Ministarstva financija od 10. prosinca 201. (KLASA: 400-02/21-01/25, URBROJ: 513-05-03-21-4) navedeno je kako je popisom imovine i obveza za 2021. godinu obvezno popisati samo onu imovinu i obveze koji su dostupni, a po stvaranju preduvjeta za obavljanje sveobuhvatnog popisa imovine i obveza isto je obvezno i provesti.

Iako je *Odlukom* koju je donijela Vlada RH proglašena katastrofa na području samo triju županija (Sisačko-moslavačke, Zagrebačke i Karlovačke županije), ranijim potresom su oštećeni i objekti na području Grada Zagreba. Stoga proračunski korisnici Grada Zagreba i državnog proračuna kao i Grad Zagreb, u slučaju da im se na području Grada Zagreba nalaze objekti koji su neupotrebljivi i nedostupni uslijed posljedica potresa, također primjenjuju navedenu *Uputu*.

2. Napomene za specifična računovodstvena postupanja

2.1. Priznavanje prihoda i rashoda za 2021. godinu

Priznavanje prihoda

U skladu s Pravilnikom o proračunskom računovodstvu i Računskom planu prihodi se priznaju u izvještajnom razdoblju u kojemu su postali raspoloživi i pod uvjetom da se mogu izmjeriti.

Slijedom navedenog, JLP(R)S, proračunski i izvanproračunski korisnici **ne smiju priznavati** prihode ostvarene u siječnju 2022. kao prihod 2021., odnosno JLP(R)S ne smiju dati takvu uputu svojim korisnicima.

Proračunski i izvanproračunski korisnici evidentiraju potraživanja od nadležnog proračuna za vlastite i namjenske prihode i primitke koji su uplaćeni na račun proračuna. Međutim, ne smiju knjižiti potraživanja od nadležnog proračuna za prihode koje uključuju u izvor financiranja 1 *Opći prihodi i primici* (uključujući potraživanje za nenaplaćene prihode iz nadležnog proračuna za redovnu djelatnost). U skladu s navedenim, proračuni te proračunski korisnici državnog proračuna razine razdjela organizacijske klasifikacije ne smiju evidentirati obveze za neisplaćene pomoći (prijenose) proračunskim i izvanproračunskim korisnicima iz svoje nadležnosti.

Iskazivanje rashoda

JLP(R)S i proračunski korisnici, kako državnog proračuna, tako i proračuna JLP(R)S, u svojim glavnim knjigama iskazuju rashode na temelju nastanka poslovnog događaja (obveza) i u izvještajnom razdoblju na koje se odnose, neovisno o plaćanju. **Dakle, proračunski korisnik je obvezan**

iskazati rashode 2021. godine za obveze koje su nastale u 2021. bez obzira na to jesu li navedene obveze podmirene u 2021. i bez obzira je li nadležni proračun doznačio sredstva za podmirenje navedenih obveza u 2021.

Kontinuirani rashodi

Pravilnikom o proračunskom računovodstvu i Računskom planu propisano je da se **rashodi koji nastaju kontinuirano i obračunavaju za kalendarska razdoblja tijekom proračunske godine (u pravilu mjesečno)** kao što su: rashodi za zaposlene, komunalne usluge, opskrba energentima, telekomunikacijske usluge, najamnine i zakupnine, naknade za rad predstavničkih i izvršnih tijela, naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade i slično, **uključuju u rashode razmjerno broju mjeseci u razdoblju za koje se izvještaji sastavljaju**. Tako primjerice proračunski korisnici koji u svojim glavnim knjigama imaju iskazane trinaeste obveze za kontinuirane rashode, te rashode ne uključuju u 2021. godinu, već ih iskazuju kao aktivna vremenska razgraničenja na računu 19311 *Kontinuirani rashodi budućih razdoblja*. Iznimka su oni proračunski korisnici koji imaju osigurana sredstva za pokriće trinaestog kontinuiranog rashoda.

Također, i **novosnovani proračunski korisnici**, odnosno proračunski korisnici koji su osnovani tijekom 2021., **kontinuirane rashode iskazuju razmjerno broju naplaćenih prihoda u 2021.** Rashodi koji se ne uključuju u tekuće izvještajno razdoblje iskazuju se kao aktivna vremenska razgraničenja na računu 19311 *Kontinuirani rashodi budućih razdoblja*.

2.2. Namjenska pomoć bolničkim ustanovama u vlasništvu županija

U Državnom proračunu za 2021. godinu na pozicijama Ministarstva zdravstva u okviru podskupine 366 *Pomoći proračunskim korisnicima drugih proračuna* osigurana su sredstva za pomoć bolničkim zdravstvenim ustanovama u vlasništvu županija za podmirivanje dijela dospjelih obveza prema dobavljačima lijekova, potrošnog i ugradbenog medicinskog materijala. Bolničke zdravstvene ustanove sredstva pomoći koja u 2021. godini prime iz državnog proračuna u svojim poslovnim knjigama i financijskim izvještajima trebaju evidentirati kao prihod 2021. na osnovnom računu 63612 *Tekuće pomoći iz državnog proračuna proračunskim korisnicima JLP(R)S* odnosno 63622 *Kapitalne pomoći iz državnog proračuna proračunskim korisnicima JLP(R)S*. Županije u financijskim izvještajima razine 22 neće iskazati navedeni prihod već isključivo u konsolidiranim financijskim izvještajima (razina 23). O utrošku namjenske pomoći županije obavještavaju Ministarstvo zdravstva na način i u rokovima utvrđenim od strane Ministarstva zdravstva.

2.3. Šifra prihoda 1406 - razlika između uplate i isplate u Specifikaciji prihoda-dodatka

Kako bi JLP(R)S mogle evidentirati prihode od poreza na dohodak i prireza FINA im jednom mjesečno dostavlja *Izvještaj po vrstama poreza i prireza na dohodak (Izvještaj*

P-2/1) na kojem se vidi promet po brojčanim oznakama vrste prihoda do visine rasporeda u izvještajnom razdoblju (kumulativ od 1.1. do zadnjeg dana razdoblja). Osim navedenog izvještaja, kako bi JLP(R)S osigurala sve potrebne podatke za knjiženje u poslovnim knjigama, FINA im dostavlja i izvještaj *Specifikacija prihoda - dodatak* na kojem se dodatno razrađuju uplate i isplate koje su iskazane uz šifru 1406 te odvojeno iskazuju uplate i isplate na šifru 1619. *Uputama za evidentiranje prihoda od poreza na dohodak kod jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave temeljem izvještaja koje ispostavlja FINA* dane su knjigovodstvene evidencije pojedinih stavki *Specifikacije prihoda - dodatka* koji razrađuju uplate i isplate koje su iskazane uz šifru prihoda 1406. Vežano uz *Redak 2. dodatka Specifikaciji - Namirenje nedostajućih sredstava i povrat namirenja* navedeno je kako podatak iskazan u stupcu "Uplata" predstavlja iznos koji je JLP(R)S nedostajao na računu vrste „17“ da bi se mogao provesti povrat poreza i prireza porezu na dohodak pa je namiren s računa državnog proračuna. U stupcu „Isplata“ iskazan je iznos povrata JLP(R)S državnom proračunu na ime namirenja koje je provedeno s računa državnog proračuna. Namirenje s računa državnog proračuna iz stupca "Uplata" predstavlja obvezu JLP(R)S za povrat u državni proračun, dok iznos u stupcu „Isplata“ umanjuje tu obvezu. Slijedom navedenog, dana je uputa kako se podatak iz stupca „Ukupno“ koji predstavlja razliku između podataka iskazanih u stupcima „Uplata“ i „Isplata“ evidentira kao obveza za povrat u državni proračun temeljem namirenja negativnog stanja koje je provedeno s računa državnog proračuna ako nije bilo prijenosa obveza iz prethodne godine.

FINA u stupcima "Uplata" i „Isplata“ prikazuje **simulirane iznose** pojedinačnih namirenja poreza i prireza na dohodak po trenutno važećim stopama iz rasporeda za određeni grad/općinu/županiju, odnosno **simulirane iznose** pojedinačnih povrata namirenja poreza i prireza na dohodak po trenutno važećim stopama iz rasporeda za određeni grad/općinu/županiju. Kod simuliranja pojedinačnih naloga dolazi do zaokruživanja decimalnih mjesta, zbog čega se kod JLP(R)S koje su u potpunosti podmirile obvezu prema državnom proračunu na ime namirenja koje je provedeno s računa državnog proračuna, u *retku 2. dodatka Specifikaciji* može dogoditi da u stupcu „Ukupno“ budu iskazane razlike u lipama s pozitivnim ili negativnim predznakom.

Primjer:

	UPLATA	ISPLATA	UKUPNO
RAZRADA ŠIFRE VRSTE PRIHODA 1406			
1. Predujam por.i priř.na dohodak od nesam.rada(1406)	0,00	- 0,00	0,00
2. Namirenje nedostajućih sred. i povrat namirenja sa računa 17	879.447,67	879.447,71	- 0,04
3. Pogrešne uplate na računu 17 i povrat namirenja sa računa 18	0,00	0,00	0,00
4. Izravanje do rasporeda - razlika između uplaćenih i raspoređenih sredstava	- 24.139,54	0,00	- 24.139,54
Ukupno - šifra vrste prihoda 1406	855.308,13	879.447,71	- 24.139,58
ŠIFRA VRSTE PRIHODA 1619			
Porez i priřez na dohodak po godišnjoj prijavi	220.913,61	982.287,57	- 761.373,96

Te razlike s obzirom na činjenicu zaokruživanja decimalnih mjesta ne predstavljaju dug niti pretplatu JLP(R)S prema državnom proračunu. JLP(R)S stoga navedene iznose **ne evidentiraju kao obvezu za povrat** u državni proračun temeljem namirenja negativnog stanja **niti kao potraživanje od državnog proračuna za više izvršeni povrat** temeljem namirenja negativnog stanja.

2.4. Potencijalne obveze na temelju zaključenih ugovora

Državni ured za reviziju uočio je kako proračunski korisnici odnosno JLP(R)S različito postupaju s potencijalnim obvezama na temelju zaključenih ugovora, a koje uz ispunjenje određenih ugovornih uvjeta, u sljedećim razdobljima postaju stvarne obveze, primjerice obveze sufinanciranja ili financiranja određenih aktivnosti. Pojedini subjekti kod sebe takve obveze vode u izvanbilančnoj evidenciji dok drugi te obveze ne evidentiraju u svojim poslovnim knjigama. Odredbama članka 85. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu propisano je da skupina računa 99 *Izvanbilančni zapisi* sadrži stavke koje su vezane, ali nisu uključene u bilančne kategorije, i to:

- tuđa imovina dobivena na korištenje,
- dana jamstva, dana kreditna pisma,
- instrumenti osiguranja plaćanja,
- potencijalne obveze po osnovi sudskih sporova u tijeku i
- ostali izvanbilančni zapisi.

Za potencijalne obveze, koje na temelju zaključenih ugovora uz ispunjenje određenih ugovornih uvjeta u sljedećim razdobljima postaju stvarne obveze, nije propisana obveza evidentiranja u poslovnim knjigama niti su Računskim planom proračuna propisani računi za evidentiranje tih obveza.

Međutim, odredbama članka 14. Pravilnika o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu propisano je da su obvezne bilješke uz bilancu, između ostalog, i popis ugovornih odnosa i slično koji uz ispunjenje određenih uvjeta, mogu postati obveza ili imovina, iz čega proizlazi da bi te obveze trebale biti evidentirane u poslovnim knjigama. Stoga je potrebno sve potencijalne obveze na temelju zaključenih ugovora, koje uz ispunjenje određenih ugovornih uvjeta, u sljedećim razdobljima postaju stvarne obveze evidentirati u izvanbilančnoj evidenciji na osnovnom računu **99991 Ostali izvanbilančni zapisi**.

2.5. Zalihe za obavljanje djelatnosti

Člankom 7. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu propisano je da JLP(R)S i proračunski korisnici obvezno vode analitička knjigovodstva:

1. dugotrajne nefinancijske imovine – po vrsti, količini i vrijednosti (nabavna i otpisana) te s drugim potrebnim podacima,
2. kratkotrajne nefinancijske imovine (zaliha materijala, proizvoda i robe) – po vrsti, količini i vrijednosti,
3. financijske imovine i obveza.

JLP(R)S i proračunski korisnici **moгу voditi** analitičko knjigovodstvo kratkotrajne nefinancijske imovine (zaliha materijala, proizvoda i robe) – po vrsti, količini i vrijednosti, a iznimno u **djelatnosti zdravstva te u obavljanju vlastite trgovačke i proizvođačke djelatnosti obvezno se vodi** analitičko knjigovodstvo kratkotrajne nefinancijske imovine (zaliha materijala, proizvoda i robe) – po vrsti, količini i vrijednosti. Znači, ako JLP(R)S i proračunski korisnici nabavljaju kratkotrajnu nefinancijsku imovinu za obavljanje djelatnosti koju će **držati na zalih i postepeno trošiti** (primjerice uredski materijal, materijal i sredstva za čišćenje i održavanje, materijal za higijenske potrebe i njegu, namirnice), u tom slučaju **trebaju voditi analitičko knjigovodstvo** kratkotrajne nefinancijske imovine. Vjerodostojan dokument temeljem kojeg će evidentirati smanjenje zaliha u tom slučaju je izdatnica.

2.6. Premija dopunskog i dodatnog zdravstvenog osiguranja

U točki VII. u Okružnici o sastavljanju, konsolidaciji i predaji financijskih izvještaja proračuna, proračunskih i izvanproračunskih korisnika državnog proračuna te proračunskih i izvanproračunskih korisnika proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave za razdoblje od 1. siječnja do 30. rujna 2021. omaškom je pod plaćom u naravi navedeno i dopunsko zdravstveno osiguranje. Temeljem Pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o porezu na dohodak objavljenim u Narodnim novinama broj 1/20 **premije dopunskog i dodatnog zdravstvenog osiguranja smatraju se neoporezivim primitkom od nesamostalnog rada**, a koje poslodavac bezgotovinskom putem, u visini 2.500,00 kn godišnje, uplaćuje za svoje radnike, na temelju vjerodostojne dokumentacije.

Premije dopunskog i dodatnog zdravstvenog osiguranja iskazuju se na osnovnom računu **31219 Ostali nenavedeni rashodi za zaposlene**. Napominjemo kako je osnovni račun 32923 *Premije osiguranja zaposlenih* predviđen za premije osiguranja radnika od posljedica nesretnog slučaja (nezgode) koje plaća poslodavac

2.7. Trošak testiranja na COVID-19 za službena putovanja

Troškovi laboratorijskog ispitivanja uzročnika zarazne bolesti odnosno epidemije zaraznih bolesti koji poslodavac na svoj teret omogućuje zaposlenicima evidentiraju se na osnovnom računu 32363 *Laboratorijske usluge*. Međutim,

ako se testiranje obavlja zbog odlaska na službeni put tada se trošak evidentira na odjeljku 3211 *Službena putovanja*, odnosno na osnovnom računu 32119 *Ostali rashodi za službena putovanja*.

S obzirom na to da zaposlenici plaćeni račun za obavljanje testiranja dostavljaju proračunskom korisniku odnosno proračunu na refundaciju, taj račun (ako je vezan uz službeni put) potrebno je evidentirati kao obvezu prema zaposleniku na osnovnom računu 23211 *Službena putovanja*. **Navedeni gotovinski računi ne trebaju glasiti na poslodavca, ali moraju na zaposlenika.**

Dodatno, ako primjerice škola nadoknađuje troškove testiranja učenicima koji sudjeluju na međunarodnim natjecanjima, tada se trošak testiranja evidentira na odgovarajućem osnovom računu unutar skupine 37 *Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade*. Nadalje, Ministarstvo znanosti i obrazovanja školama doznava sredstva za pokriće dijela troškova testiranja na COVID-19. Primljena sredstva škole trebaju evidentirati na osnovnom računu 63612 *Tekuće pomoći iz državnog proračuna proračunskim korisnicima proračuna JLP(R)S*. Za navedena sredstva škole ne evidentiraju potraživanja od Ministarstva znanosti i obrazovanja.

3. Unos računa iz 2021. u SAP sustav državne riznice na prijelazu u 2022.

Proračunski korisnici obvezni su evidentirati račune u svojim poslovnim knjigama nakon što se provedu obvezne računovodstvene kontrole. Kod unosa računa u SAP sustav državne riznice proračunski korisnici državnog proračuna dužni su unijeti odgovarajuće datume kao dio osnovnih elemenata računa, a svi dokumenti vežu se uz četiri datuma:

- datum unosa (automatski se formira na datum unosa),
- datum dokumenta (predstavlja datum originalnog računa, može biti i iz ranije godine),
- datum knjiženja (datum iz razdoblja na teret kojeg je još moguće provoditi knjigovodstvene evidencije, datum na koji se dokument unosi, ali se može mijenjati),
- datum dospijea (datum dospijea naznačen na originalnom računu).

Pri unošenju računa u SAP sustav državne riznice na **prijelazu između dvije godine**, proračunski korisnici državnog proračuna trebaju posebno paziti na datum knjiženja i datum dospijea. Datum knjiženja određuje u kojoj godini će dokument biti unesen u Glavnu knjigu državne riznice, dok je datum dospijea vezan uz proračun one godine koju će dokument teretiti. Stoga datum dospijea može biti samo iz tekuće ili sljedeće proračunske godine, nikako datum dospijea iz ranijih godina jer su proračuni za ranije godine zaključeni.

U SAP sustavu državne riznice unosom računa tereti se Glavna knjiga državne riznice po datumu knjiženja u razdoblje nastanka obveze. Svaki račun nosi datum dospijea obveze i prema njemu troši proračun u godini dospijea.

- **Račun izdan u tekućoj godini, a ima dospijeće u sljedećoj godini** tereti Glavnu knjigu državne riznice u tekućoj godini (datum knjiženja), a troše proračun sljedeće godine (datum dospijeća).
- **Račun izdan u prethodnoj godini s dospjećem u tekućoj godini** tereti Glavnu knjigu državne riznice prethodne godine (datum knjiženja) a troši proračun tekuće godine (datum dospijeća).
- **Račun primljen u tekućoj godini do trenutka sastavljanja godišnjih financijskih izvještaja, a koji je nastao u prethodnoj godini** tereti Glavnu knjigu državne riznice prethodne godine, a proračun tekuće godine.

IZDANI RAČUNI	PRIMLJENI RAČUNI	DATUM DOSPIJEĆA RAČUNA	GLAVNA KNJIGA	DRŽAVNI PRORAČUN
2021.	2021.	2022.	2021.	2022.
2021.	Od 1.1.2022. do sastavljanja godišnjih financijskih izvještaja	2022.	2021.	2022.
2021.	Nakon sastavljanja godišnjih financijskih izvještaja	2021.	2022.	2022.

Ako na dan 1. siječnja 2022. ostane neplaćenih računa (zahtjeva za plaćanje) koji su imali datum dospijeća iz 2021., napraviti će se automatski prijenos neizvršenih računa s dospjećem u 2021. na plaćanje u 2022., kako bi dokumenti teretili Državni proračun Republike Hrvatske za 2022.

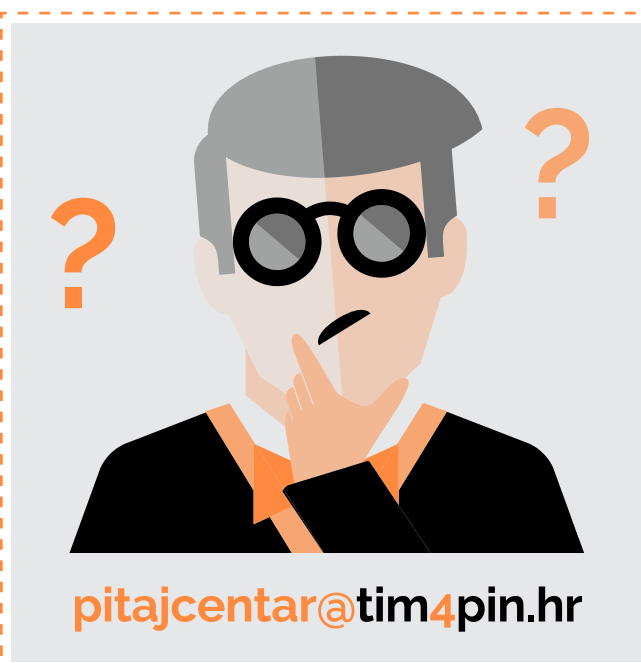
Račune zaprimljene u 2022. koje će proračunski korisnici u svojim poslovnim knjigama priznati kao rashode 2021., bez obzira na dospijeće plaćanja, u SAP sustav državne riznice unose se s datumom knjiženja 31. prosinca 2021. Knjiženje s datumom iz 2021. moguće je do 31. siječnja 2022. i do tada su proračunski korisnici državnog proračuna dužni provesti sva potrebna preknjiženja za 2021. Računi koji se u SAP sustav državne riznice smiju unijeti s datumom knjiženja iz 2021. jesu:

- Računi koji se odnose na zajedničke rashode i kod kojih se tereti analitički račun 392110000 *Prijelazni račun - rasknjižavanje*, a dospijeće je u 2022., unose se s datumom knjiženja iz 2022. jer datum knjiženja i datum dospijeća zahtjeva za plaćanje mora biti u istoj godini kao i datum knjiženja naloga za preknjiženje kojim se odobrava analitički račun 392110001 *Prijelazni račun - rasknjižavanje 2*.
- Računi za troškove koje trebaju refundirati drugi proračunski korisnici unose se s datumom knjiženja iz godine u kojoj će biti plaćeni. Refundacije se ne mogu provoditi u godini koja slijedi godini plaćanja obveze nego u godini plaćanja koja mora biti jednaka godini u kojoj je račun knjižen. Nalozi za preknjiženje u kojima se terete rashodi korisnika koji refundira sredstva uz odobrenje analitičkog računa 652690300 *Povrat neiskorištenih*

sredstava iz ranijih godina ne provode se jer nepotrebno uvećavaju proračun.

Zahtjevi za plaćanje koji terete podskupine 363 *Pomoći unutar općeg proračuna*, 366 *Pomoći proračunskim korisnicima drugih proračuna*, 368 *Pomoći temeljem prijenosa EU sredstava* i 369 *Prijenosi između proračunskih korisnika istog proračuna* ne smiju se unositi s datumom knjiženja iz 2021., a datumom dospijeća iz 2022. Uz navedene podskupine u Računskom planu nisu otvoreni računi obveza jer se ovi rashodi iskazuju po novčanom načelu odnosno u trenutku plaćanja. S obzirom na to kako se radi o prijenosima sredstava unutar općeg proračuna, ako jedan korisnik iskaže rashod na jednoj od ovih podskupina, primatelj sredstava u istom razdoblju mora iskazati isti iznos prihoda na podskupini 633 *Pomoći proračunu iz drugih proračuna i izvanproračunskim korisnicima*, 636 *Pomoći proračunskim korisnicima iz proračuna koji im nije nadležan*, 638 *Pomoći temeljem prijenosa EU sredstava* odnosno 639 *Prijenosi između proračunskih korisnika istog proračuna*. U postupku konsolidacije, prihodi i rashodi evidentirani u okviru ovih podskupina moraju se u potpunosti eliminirati. Kako se prihodi u proračunskom računovodstvu priznaju kad su naplaćeni i raspoloživi odnosno po novčanom načelu, za provođenje konsolidacije potrebno je da se i rashodi na navedenim podskupinama iskažu po novčanom načelu.

Kontinuirani rashodi koji se, sukladno članku 39. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu ne uključuju u tekuće izvještajno razdoblje, iskazuju se u računovodstvu proračunskih korisnika kao aktivna vremenska razgraničenja – rashodi budućih razdoblja. Račune koji se odnose na kontinuirane rashode za prosinac 2021. i koje će proračunski korisnici u svojoj glavnoj knjizi za 2021. iskazati na vremenskim razgraničenjima kao rashode budućih razdoblja, a priznati kao rashode u 2022., u SAP sustav državne riznice unose se s datumom knjiženja iz 2022. (jer će teretiti proračun 2022.), dok datum dokumenta treba biti originalni datum računa iz 2021.

Utvrđivanje i raspored financijskog rezultata proračunskih subjekata za 2021. godinu

Mladenka Karačić*

Završna faza knjigovodstvenog procesa koncem izvještajnog razdoblja je utvrđivanje financijskog rezultata. U proračunskom računovodstvu je to specifičan postupak koji je determiniran propisanim pravilima. U članku autorica podsjeća na knjigovodstvene radnje koje obveznici primjene proračunskog računovodstva trebaju provesti i na kraju 2021. godine.

Na kraju godine, nakon što su proknjiženi svi poslovni događaji i provedeni kontrolni postupci, pristupa se zaključivanju računa prihoda i rashoda, primitaka i izdataka te utvrđivanju rezultata.

Postupak utvrđivanja rezultata poslovanja za proračunsku godinu obavlja se u nekoliko faza:

- prijenos salda računa rashoda i izdataka, prihoda i primitaka na račune rasporeda (39, 49, 59, 69, 79, 89),
- sučeljavanje prihoda i rashoda, primitaka i izdataka po razinama, odnosno kategorijama aktivnosti,
- utvrđena razlika prihoda i rashoda, odnosno primitaka i izdataka prenosi se na višak/manjak tekuće godine,
- viškovi/manjkovi tekuće i prethodne godine prebijaju se na istoj razini, odnosno kategoriji aktivnosti,
- korekcija rezultata.

Sve ove faze provode se odvojeno za svaku od tri kategorije aktivnosti: **poslovne, investicijske i financijske**.

Način utvrđivanja rezultata na kraju proračunske godine, postupak korekcije i pravni temelj za donošenje odluke o raspodjeli rezultata, propisani su Pravilnikom o proračunskom računovodstvu i Računskom planu (NN, br. 124/14, 115/15, 87/16, 3/18, 126/19 i 108/20; dalje u tekstu: Pravilnik)

1. Zatvaranje računa prihoda i rashoda, primitaka i izdataka

Svi računi razreda 3, 4, 5, 6, 7 i 8 zatvaraju se na kraju godine.

Računi razreda 3 *Rashodi poslovanja* zatvaraju se tako da se svaki račun odobrava za saldo na računu, a za ukupan saldo svih računa zadužuje račun 39111 *Raspored rashoda*. Na isti način prenosi se saldo računa razreda 4 *Rashodi za nabavu nefinancijske imovine* na račun 49111 *Raspored rashoda*, a saldo računa razreda 5 *Izdaci za financijsku imovinu i otplate zajmova* na račun 59111 *Raspored izdataka*.

Računi razreda 6 *Prihodi poslovanja* zatvaraju se na način da se svaki račun zadužuje za saldo na računu, a za ukupan saldo svih računa odobrava račun 69111 *Raspored prihoda*. Na isti način prenosi se saldo računa razreda 7 *Prihodi od prodaje nefinancijske imovine* na račun 79111 *Raspored prihoda*, a saldo računa razreda 8 *Primici od financijske imovine i zaduživanja* na račun 89111 *Raspored primitaka*.

Primjer:

U proračunskoj godini proračunski korisnik je evidentirao 1.000.000 kuna rashoda poslovanja, 300.000 kuna rashoda za nabavu nefinancijske imovine, 100.000 izdataka za financijsku imovinu i otplate zajmova, 1.500.000 prihoda poslovanja, 100.000 prihoda od prodaje nefinancijske imovine i 300.000 kuna primitaka od financijske imovine i zaduživanja.

Knjiženje:

Opis	Iznos	Račun	
		Duguje	Potražuje
Zaključivanje računa rashoda poslovanja	1.000.000	39111	3
Zaključivanje računa rashoda za nabavu nefinancijske imovine	300.000	49111	4
Zaključivanje računa izdataka za financijsku imovinu i otplate zajmova	100.000	59111	5
Zaključivanje računa prihoda poslovanja	1.500.000	6	69111
Zaključivanje računa prihoda od prodaje nefinancijske imovine	100.000	7	79111
Zaključivanje računa primitaka od financijske imovine i zaduživanja	300.000	8	89111

2. Utvrđivanje rezultata tekuće godine

Nakon zatvaranja računa prihoda i rashoda, primitaka i izdataka utvrđuje se rezultat tekuće godine pri čemu se ne uzima u obzir rezultat ostvaren iz prethodnog razdoblja. Sučeljavaju se računi obračuna prihoda i rashoda, primitaka i izdataka i to po kategorijama:

- prihodi i rashodi od poslovanja (skupine 69 i 39),
 - prihodi i rashodi od nefinancijske imovine (skupine 79 i 49) te
 - primici i izdaci od financijske imovine (skupine 89 i 59).
- Sukladno članku 81. Pravilnika, na kraju godine rezultat tekuće godine se utvrđuje tako da se za ukupan iznos rashoda i izdataka odobravaju računi rasporeda rashoda i izdataka u skupinama 39, 49 i 59 i zadužuju odgovarajući računi obračuna rezultata skupine 92. Za ukupan iznos prihoda i primitaka zadužuju se računi rasporeda prihoda i primitaka u skupinama 69, 79 i 89 i odobravaju odgovarajući računi obračuna rezultata u podskupini 921. Primjerice, na račun 92111 *Obračun prihoda i rashoda poslovanja* prenose se (preko računa 39111 *Raspored rashoda* i 69111 *Rasporeda prihoda*) ukupni ostvareni prihodi i rashodi poslovanja te se utvrđuje rezultat poslovanja ostvaren u proračunskoj godini.

Knjiženje:

Opis	Iznos	Račun	
		Duguje	Potražuje
Utvrđivanje rezultata poslovanja	1.000.000	92111	39111
	1.500.000	69111	92111
Utvrđivanje rezultata od nefinancijske imovine	300.000	92121	49111
	100.000	79111	92121
Utvrđivanje rezultata od financijske imovine	100.000	92131	59111
	300.000	89111	92131

Ako je potražna strana na računima obračuna rezultata podskupine 921 veća od dugovne, za utvrđenu razliku zadužuje se odgovarajući račun obračuna rezultata i odobrava odgovarajući račun viška prihoda odnosno primitaka u podskupini 922. Ako je dugovna strana na računima obračuna rezultata podskupine 921 veća od potražne, za utvrđenu razliku odobrava se odgovarajući račun rezultata i zadužuje odgovarajući račun manjka prihoda odnosno primitaka u podskupini 922.

Knjiženje:

Opis	Iznos	Račun	
		Duguje	Potražuje
Utvrđivanje rezultata poslovanja za tekuću godinu	500.000	92111	92211
Utvrđivanje rezultata od nefinancijske imovine za tekuću godinu	200.000	92222	92121
Utvrđivanje rezultata od financijske imovine za tekuću godinu	200.000	92131	92213

3. „Prebijanje“ viškova/manjkova tekuće i prethodne godine

Navedenim knjiženjima utvrđuje se rezultat tekuće godine. U sljedećem koraku rezultat tekuće godine prenosi se na račune viška/manjka iz prethodnih godina koji se također prate po kategorijama (poslovanje, nefinancijska imovina i financijska imovina). Člankom 82. Pravilnika određeno je da se saldo na kraju godine na podskupini 922 *Višak/manjak prihoda*

utvrđuje prebijanjem računa viškova i manjkova po istovrsnim kategorijama i izvorima financiranja (višak prihoda poslovanja i manjak prihoda poslovanja, višak prihoda od nefinancijske imovine i manjak prihoda od nefinancijske imovine, višak primitaka od financijske imovine i manjak primitaka od financijske imovine) na razini osnovnoga računa.

Ako je potražna strana na računima 92111 *Obračun prihoda i rashoda poslovanja*, 92121 *Obračun prihoda i rashoda od nefinancijske imovine* i 92131 *Obračun primitaka i izdataka od financijske imovine* veća od dugovne, za utvrđenu razliku odobravaju se računi odjeljka 9221 *Višak prihoda*.

Ako je dugovna strana na računima 92111, 92121 i 92131 veća od potražne, za utvrđenu razliku zadužuju se računi odjeljka 9222 *Manjak prihoda*.

Primjer:

U tekućoj godini ostvaren je višak poslovanja u iznosu od 500.000 kuna, manjak od nefinancijske imovine u iznosu od 200.000 kuna te višak financijske imovine u iznosu od 200.000 kuna. Iz prethodne godine prenesen je manjak poslovanja u iznosu od 300.000 kuna, višak od nefinancijske imovine u iznosu od 100.000 kuna i manjak od financijske imovine u iznosu od 300.000 kuna. Prebijanjem rezultata po istovrsnim kategorijama na kraju godine ostaje višak poslovanja u iznosu od 200.000 kuna, manjak nefinancijske imovine u iznosu od 100.000 kuna te manjak financijske imovine u iznosu od 100.000 kuna.

Knjiženje:

Opis	Iznos	Račun	
		Duguje	Potražuje
Preneseni manjak poslovanja	300.000	92221	
Preneseni višak od nefinancijske imovine	100.000		92212
Preneseni manjak od financijske imovine	300.000	92223	
Prebijanje rezultata poslovanja	300.000	92211	92221
Prebijanje rezultata od nefinancijske imovine	100.000	92212	92222
Prebijanje rezultata od financijske imovine	200.000	92213	92223
Saldo rezultata poslovanja nakon prebijanja	200.000		92211
Saldo rezultata od nefinancijske imovine nakon prebijanja	100.000	92222	
Saldo rezultata od financijske imovine nakon prebijanja	100.000	92223	

4. Korekcija rezultata

Nakon prebijanja viškova/manjkova iz prethodne i tekuće godine potrebno je provesti korekciju rezultata. To je postupak koji se obvezno provodi kod zaključivanja proračunske godine, a utječe na rezultat iskazan na dan 31. prosinca. Znači, knjiženje korekcije rezultata provodi se s datumom 31. prosinca godine za koju se utvrđuje rezultat.

Člankom 82. Pravilnika propisano je da se za iznose koji su tijekom godine bili evidentirani na računima kapitalnih

prijenosa sredstava (u okviru prihoda poslovanja), a koji su **utrošeni** za nabavu dugotrajne nefinancijske imovine i druge kapitalne rashode, zadužuje račun viška ili manjka prihoda poslovanja, a odobrava račun viška ili manjka prihoda od nefinancijske imovine.

Kapitalni prijenosi sredstava obuhvaćaju sljedeće prihode:

- 63121 Kapitalne pomoći od inozemnih vlada u EU,
- 63122 Kapitalne pomoći od inozemnih vlada izvan EU,
- 63221 Kapitalne pomoći od međunarodnih organizacija,
- 63241 Kapitalne pomoći od institucija i tijela EU,
- 6332 Kapitalne pomoći proračunu iz drugih proračuna i izvanproračunskim korisnicima,
- 6342 Kapitalne pomoći od izvanproračunskih korisnika,
- 6352 Kapitalne pomoći izravnjanja za decentralizirane funkcije,
- 6362 Kapitalne pomoći proračunskim korisnicima iz proračuna koji im nije nadležan,
- 6382 Kapitalne pomoći iz državnog proračuna temeljem prijenosa EU sredstava,
- 6392 Kapitalni prijenosi između proračunskih korisnika istog proračuna,
- 6394 Kapitalni prijenosi između proračunskih korisnika istog proračuna temeljem prijenosa EU sredstava,
- 6632 Kapitalne donacije te
- 67121 Prihodi iz nadležnog proračuna za financiranje rashoda za nabavu nefinancijske imovine.

Primjer:

Proračunski korisnik ostvario je 20.000 kuna kapitalnih donacija i 100.000 kuna prihoda iz nadležnog proračuna za nabavu nefinancijske imovine. Stoga je potrebno za iznos od 120.000 kuna umanjiti višak poslovanja te povećati rezultat od nefinancijske imovine. Nakon korekcije na računu viška poslovanja ostaje iznos od 80.000 kuna. Kako je na računu manjka od nefinancijske imovine bio iskazan iznos od 100.000 kuna, zatvorit će se taj manjak, s razlika od 20.000 kuna prenijeti na račun viška od nefinancijske imovine. Rezultat od financijske imovine nije se mijenjao.

Knjiženje:

Opis	Iznos	Račun	
		Duguje	Potražuje
Saldo na računu viška poslovanja	200.000		92211
Saldo na računu manjka od nefinancijske imovine	100.000	92222	
Saldo na računu manjka od financijske imovine	100.000	92223	
Korekcija rezultata za kapitalne prihode utrošene za nabavu nefinancijske imovine	120.000	92211	
	100.000		92222
	20.000		92212
Saldo na računu viška poslovanja nakon korekcije	80.000		92211
Saldo na računu viška od nefinancijske imovine nakon korekcije	20.000		92212
Saldo na računu manjka od financijske imovine	100.000	92223	

Osim kod korištenja prihoda poslovanja za rashode za nabavu nefinancijske imovine, korekcija rezultata provodi se i u drugom smjeru.

U skladu sa Zakonom o proračunu, prihodi od prodaje i zamjene nefinancijske imovine, osim za nabavu nove nefinancijske imovine, mogu se koristiti i za druge kapitalne rashode, za ulaganja u dionice i udjele trgovačkih društava te za otplata glavnice na temelju dugoročnog zaduživanja.

Za iznose prihoda od nefinancijske imovine koji su tijekom godine utrošeni za financiranje rashoda poslovanja koji pripadaju kategoriji kapitalnih rashoda uključujući i prijenose nadležnog proračuna proračunskim korisnicima za nabavu nefinancijske imovine, zadužuje se račun viška ili manjka prihoda od nefinancijske imovine, a odobrava račun viška ili manjka prihoda poslovanja. Kapitalni rashodi (iz kategorije rashoda poslovanja) ekonomski se klasificiraju kao:

- 3232 Usluge tekućeg i investicijskog održavanja,
- 3673 Prijenosi proračunskim korisnicima iz nadležnog proračuna za nabavu nefinancijske imovine,

386 Kapitalne pomoći koje se daju trgovačkim društvima u kojima država, odnosno JLP(R)S ima odlučujući utjecaj na upravljanje za nabavu nefinancijske imovine i dodatna ulaganja u nefinancijsku imovinu.

Primjer:

Korisnik je ostvario 80.000 kn prihoda od prodaje nefinancijske imovine što je iskazao na računu 72311 Osobni automobili. 30.000 kn prihoda od prodaje nefinancijske imovine utrošeno je za troškove tekućeg održavanja što je iskazano na odjeljku 3232 Usluge tekućeg i investicijskog održavanja.

Nakon korekcije višak poslovanja povećava se za 30.000 kuna nakon čega saldo iznosi 110.000 kuna. Prije korekcije višak prihoda od nefinancijske imovine iznosio je 20.000 kuna, a nakon korekcije ostaje manjak nefinancijske imovine u iznosu od 10.000 kuna.

Knjiženje:

Opis	Iznos	Račun	
		Duguje	Potražuje
Saldo na računu viška poslovanja nakon 1. korekcije	80.000		92211
Saldo na računu viška od nefinancijske imovine nakon 1. korekcije	20.000		92212
Saldo na računu manjka od financijske imovine	100.000	92223	
Korekcija rezultata za prihode od prodaje nefinancijske imovine utrošene za kapitalne rashode	30.000		92211
	20.000	92212	
	10.000	92222	
Saldo na računu viška poslovanja nakon 2. korekcije	110.000		92211
Saldo na računu manjka od nefinancijske imovine nakon 2. korekcije	10.000	92222	
Saldo na računu manjka od financijske imovine	100.000	92223	

Nadležni proračun koji je iz prihoda od prodaje nefinancijske imovine financirao nabavu nefinancijske imovine proračunskih korisnika iz svoje nadležnosti, što je iskazao na osnovnom računu 36731 *Prijenosi proračunskim korisnicima iz nadležnog proračuna za nabavu nefinancijske imovine*, za ta sredstva treba provesti korekciju rezultata zaduženjem računa rezultata od nefinancijske imovine uz odobrenje rezultata poslovanja.

Proces korekcije provodi se i za iznose prihoda od nefinancijske imovine koji su tijekom godine utrošeni za financiranje izdataka za ulaganje u dionice i udjele trgovačkih društava, te otplate glavnice temeljem dugoročnog zaduživanja.

5. Raspodjela rezultata

Dok je korekcija rezultata postupak koji se provodi kod zaključivanja proračunske godine, a utječe na rezultat iskazan na 31. prosinca, raspodjela rezultata provodi se nakon završetka proračunske godine, odnosno nakon predaje financijskih izvještaja.

Pravilnikom nije definiran rok do kojeg se donosi odluka o raspodjeli rezultata. Preporuka je da se Odluka o raspodjeli rezultata usvoji na sjednici upravnog vijeća/odbora na kojoj se usvajaju i godišnji financijski izvještaji.

Raspodjelom se ne mijenja ukupni rezultat utvrđen na dan 31. prosinca, ali se mijenja struktura rezultata koji je prenesen u sljedeću godinu i to po kategorijama (poslovanje, nefinancijska imovina i financijska imovina).

Knjiženje raspodjele rezultata provodi se u godini koja slijedi godini čiji se rezultat raspodjeljuje.

Pravilnikom je određeno da se stanja utvrđena na osnovnim računima podskupine 922 *Višak/manjak prihoda* i iskazana u financijskim izvještajima za proračunsku godinu, raspodjeljuju u sljedećoj proračunskoj godini u skladu s Odlukom o raspodjeli rezultata i uz pridržavanje ograničenja u skladu s propisima iz područja proračuna. Ova ograničenja prvenstveno proizlaze iz odredbi Zakona o proračunu, ali i drugih zakona i/ili podzakonskih akata iz drugih područja koji uvjetuju način i mogućnosti raspodjele rezultata odnosno definiraju način korištenja prihoda koji se prikupljaju na temelju tih akata. Upravo zbog toga, osim prema kategorijama aktivnosti (poslovne, investicijske i financijske), rezultat je potrebno pratiti analitički prema izvorima financiranja iz kojih potiče.

Uobičajeno je da se odlukama o raspodjeli rezultata višak prihoda poslovanja raspodjeljuje na podmirivanje manjka od nefinancijske imovine. Međutim, prije donošenja odluke treba jasno utvrditi iz kojih izvora proizlazi višak prihoda od poslovanja.

Ako višak prihoda poslovanja proračunskog korisnika proizlazi iz viška prihoda iz nadležnog proračuna, treba prije raspodjele utvrditi hoće li nadležni proračun zatražiti povrat sredstava u proračun što je za proračunske korisnike državnog proračuna zakonska obveza. Ako višak prihoda poslovanja proizlazi iz nepotrošenih sredstava doznačenih iz državnog proračuna za koja nisu iskazane obveze u Bi-

lanci na dan 31. prosinca, korisnici su ih dužni vratiti u državni proračun. Iznimka su slučajevi u kojima je posebnim ugovorima i sporazumima ugovoreno korištenje sredstava na razdoblje duže od jedne proračunske godine.

Ako nadležni proračun sredstva ostavlja korisniku, onda je moguće viškom iz tog izvora podmiriti manjak od nefinancijske imovine koji je preostao nakon obvezne korekcije rezultata provedene 31. prosinca prethodne godine.

U pojedinim slučajevima nadležni proračun ne traži povrat nepotrošenih sredstava iz prethodne proračunske godine, ali kako su sredstva prenesena za točno određenu namjenu do čije realizacije nije došlo u prethodnoj proračunskoj godini, traži da se sredstva za tu namjenu potroše u sljedećoj proračunskoj godini. Ako namjena nije nabava nefinancijske imovine, u tom slučaju nije moguće donijeti odluku o raspodjeli viška poslovanja za podmirenje manjka od nefinancijske imovine.

Najčešće višak prihoda poslovanja nastaje obavljanjem poslova vlastite djelatnosti, odnosno poslova na tržištu. Prema članku 56. Zakona o izvršavanju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2021. godinu, vlastitim prihodima korisnici podmiruju rashode nastale obavljanjem poslova na tržištu i u tržišnim uvjetima temeljem kojih su vlastiti prihodi i ostvareni. Ako se vlastiti prihodi ostvare u iznosu većem od potrebnog za podmirenje rashoda, mogu se koristiti za podmirenje rashoda redovite djelatnosti.

Iako se odredbe Zakona o izvršavanju odnose isključivo na proračunske korisnike državnog proračuna, ove odredbe o načinu korištenja vlastitih prihoda primjenjive su i na korisnike jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, ako posebnim aktima nadležne jedinice ili samog korisnika, nije drugačije utvrđeno.

Navedeno znači da se višak prihoda od poslovanja proizlazi iz viška prihoda od poslova na tržištu i u tržišnim uvjetima može koristiti za podmirjenja manjkova od nefinancijske imovine.

Zakonom o proračunu propisano je da su namjenski prihodi i primici: pomoći, donacije, prihodi za posebne namjene, prihodi od prodaje ili zamjene imovine u vlasništvu države, odnosno jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, naknade s naslova osiguranja i namjenski primici od zaduživanja i prodaje dionica i udjela. Kod pomoći i donacija davatelj sredstava u pravilu određuje namjenu doznačenih sredstava. U izvor financiranja *Prihodi za posebne namjene* uključuju se prihodi čije su korištenje i namjena utvrđeni posebnim zakonima i propisima koje donosi Vlada Republike Hrvatske. Ako takva sredstva nisu potrošena u tekućoj godini, trošit će se za određenu namjenu u sljedećoj godini što znači da se tako ostvareni višak ne može raspodjeljivati odlukom. U takvim slučajevima uz odluku o raspodjeli rezultata istodobno se donosi odluka o načinu korištenja viška prihoda koji ostaje nakon same raspodjele.

Sve ovo ukazuje na potrebu analitičkog praćenja rezultata poslovanja prema izvorima financiranja s ciljem utvrđivanja njegova daljnjeg korištenja.

Primjer:

Škola je iz prethodne godine prenijela višak prihoda poslovanja u iznosu od 110.000 kuna. Od toga se 40.000 kuna odnosi na prihod iz nadležnog proračuna koji nije potrošen i koji treba vratiti u proračun, 10.000 kuna odnosi se na donaciju za nabavu nefinancijske imovine koja nije iskorištena, a 60.000 kuna na vlastite prihode. Također je prenesen manjak prihoda od nefinancijske imovine u iznosu od 20.000 kuna.

40.000 kuna koje će se vratiti u proračun treba preknjižiti zaduženjem računa 92211 Višak prihoda poslovanja uz odobrenje računa 23958 Obveze proračunskih korisnika za povrat u proračun. 10.000 kuna nepotrošene donacije iskoristit će se u tekućoj godini za nabavu nefinancijske imovine za što je donacija i namijenjena. 20.000 kuna manjka od nefinancijske imovine pokrit će se viškom vlastitih prihoda u istom iznosu. Preostali iznos viška prihoda poslovanja koristit će se za pokriće redovnih rashoda. Školski odbor donosi odluku o raspodjeli i korištenju rezultata iz prethodne godine.

Odluka o rasporedu i korištenju rezultata iz prethodne godine

(dio)

1. Preneseni manjak prihoda od nefinancijske imovine u iznosu od 20.000 kuna pokriva se dijelom prenesenog viška od vlastitih prihoda.
2. Nepotrošena sredstva primljena iz nadležnog proračuna u iznosu od 40.000 kuna vraćaju se u proračun.
3. Nepotrošena donacija u iznosu od 10.000 kuna koristit će se u tekućoj godini za nabavu nefinancijske imovine.
4. Preostali iznos viška prihoda poslovanja od 40.000 kuna koristit će se za redovne rashode.

Knjiženje:

Opis	Iznos	Račun	
		Duguje	Potražuje
Raspored prenesenog viška poslovanja (vlastiti prihodi) za pokriće manjka od nefinancijske imovine (točka 1. Odluke)	20.000	92211	92222
Obveza za povrat u proračun (točka 2. Odluke)	40.000	92211	23958
Raspored viška poslovanja (donacija) na višak od nefinancijske imovine (točka 3. Odluke)	10.000	92211	92212

Napomena: Viškom nefinancijske imovine iz točke 3. pokrit će rashod za nabavu nefinancijske imovine koji će nastati u tekućoj godini. Preostali višak poslovanja iz točke 4. ne knjiži se jer će se preneseni višak koristiti u tekućoj godini za rashode poslovanja.

Kako se u trenutku donošenja proračuna odnosno financijskoga plana ne zna stvarni rezultat koji će se prenijeti u sljedeću godinu, nakon donošenja odluke o rasporedu i korištenju rezultata, tu odluku treba uključiti u izmjene i dopune proračuna odnosno financijskog plana za tekuću godinu.

CJENIK

ZA OGLAŠAVANJE U ČASOPISU

1. **OMOTNE STRANICE**
(cijela stranica - 205 x 285 mm):
str. II - **1.500,00 kn**
str. III - **1.000,00 kn**
str. IV - **2.500,00 kn**
2. **KOLORNE STRANICE KNJIŽNOG BLOKA**
(cijela stranica - 205 x 285 mm):
str. 1-4 - **1.000,00 kn**
3. **DVOBOJNE STRANICE KNJIŽNOG BLOKA**
- **750,00 kn** (cijela stranica 205 x 285 mm)
- **500,00 kn** (pola stranice 177 x 126 mm vodoravno ili 86 x 259 mm - okomito)

U cijenu oglašavanja nije uključen PDV. Odobravamo popust za dogovoreno višekratno objavljivanje. Rok za predaju oglasa do 25. u mjesecu. Oglas je potrebno dostaviti u TIFF, JPEG ili PDF formatu.

TIM4PIN d.o.o. za savjetovanje
Ulica kneza Trpimira 15, 10 000 Zagreb
T: 01/5531-755, E: centar@tim4pin.hr, www.tim4pin.hr
OIB: 83718300522, IBAN HR3323400091110546815

Inventurne razlike - računovodstveno i porezno postupanje

Davor Vašiček*

Godišnji popis imovine i obveza jedna je od propisanih i ustaljenih obveza svih pravnih osoba. Provodi se u pravilu koncem godine, a nerijetko i na samom početku nove poslovne godine. Popisom se usklađuje knjigovodstveno stanje sa stvarnim stanjem. Utvrđene razlike mogu biti rezultat računovodstvenih pogrešaka ili u postupanju s imovinom. Računovodstvena i porezna obrada popisnih elaborata slijedi tek po stvarnim i formalno pravno reguliranim odstupanjima knjigovodstvenog od stvarnog stanja utvrđenog popisom. U članku se podsjeća na računovodstveno postupanje s utvrđenim inventurnim razlikama kod proračunskih i neprofitnih organizacija.

1. Obveza popisa i izvještaj o obavljenom popisu

Računovodstvenim propisima naložena je obveza zakonskog predstavnika da osniva povjerenstvo/a za popis, određuje datum popisa, rokove obavljanja popisa i dostavljanja izvještaja s priloženim popisnim listama. Zakonski predstavnik proračunskog i neprofitnog subjekta obvezno donosi odluku o popisu. Odlukom se određuje koja i koliko povjerenstava za popis se osniva, formira središnje (centralno) povjerenstvo ako se to ocijeni potrebnim, postavlja plan i predmet popisa, utvrđuju se rokovi obavljanja popisa i dostavljanja izvještaja te imenuju predsjednici i članovi povjerenstava. Povjerenstva za popis osnivaju se prema veličini kao i specifičnostima organizacije. Sve osobe odgovorne za popis trebaju biti upoznate sa svojim obvezama koje proizlaze iz dodijeljenih im zadataka, ali i odgovornosti. Predsjednik i članovi povjerenstva za popis odgovorni su za:

- točnost stanja utvrđenog popisom,
- pravilno sastavljanje popisnih lista,
- pravodobno obavljanje popisa,
- vjerodostojnost i točnost izvještaja o obavljenom popisu.

Svako povjerenstvo obvezno je nakon obavljenog popisa sastaviti izvještaj o rezultatima obavljenog popisa i uz njega priložiti popisne liste.

Izvještaj povjerenstva o obavljenom popisu treba sadržavati:

- mišljenja o utvrđenom manjku, odnosno višku,
- mišljenje o sumnjivim i spornim potraživanjima kao i nenaplativim te zastarjelim potraživanjima,
- mišljenje o načinu likvidacije trajno neupotrebllive dugotrajne nefinancijske imovine i obustavljenih investicija,
- primjedbe i izjave zaposlenika koji rukuju materijalnim i novčanim vrijednostima o ustanovljenim razlikama i moguće druge primjedbe,

- objašnjenje viškova odnosno manjkova koji su nastali kao posljedica mogućih pogrešaka zbog zamjene pojedinih vrsta odnosno dimenzija istovrsnog materijala, sitnog inventara i dr.,
- prijedlog mjera za otklanjanje nedostataka.

Središnje povjerenstvo (ako je osnovano) uz izvještaje povjerenstava, sastavlja izvještaj u općim opažanjima pri popisu.

2. Postupanje s utvrđenim razlikama

Nakon razmatranja izvještaja o obavljenom popisu i prijedloga popisnih povjerenstava, zakonski predstavnik **dužan je donijeti odluku temeljem koje se usklađuju stanja imovine, obveza i izvora iskazanih u analitičkom i sintetičkom knjigovodstvu s njihovim stvarnim stanjima ustanovljenim u izvještaju o popisu.**

Prethodno, zakonski predstavnik treba **odlučiti** i o:

1. Nadoknađivanju utvrđenih manjkova,
2. Priznavanju i evidentiranju utvrđenih viškova,
3. Otpisu nenaplativih i zastarjelih potraživanja i obveza,
4. Rashodovanju sredstava, opreme i sitnog inventara te načinu njihova otuđenja i
5. Mjerama protiv osoba odgovornih za manjkove, oštećenja, neusklađenost knjigovodstvenog i stvarnog stanja, zastaru i nenaplativost potraživanja i slično.

Usklađivanje u poslovnim knjigama obavlja se s datumom pod kojim je obavljen popis, a to je u pravilu 31. prosinac. Utvrđene popisne (inventurne) razlike – viškovi i manjkovi, evidentiraju se u knjigovodstvenim evidencijama na temelju naloga za knjiženje (temeljnice) koji u tu svrhu sastavlja ovlaštena osoba za računovodstvo, a u skladu sa svojim odlukama ovjerava zakonski predstavnik.

Imovina koja više nije za upotrebu rashoduje se na temelju odluke o rashodovanju. Odlukom o rashodovanju utvrđuje se imovina koja je za rashodovanje uz navođenje njezine nabavne i sadašnje vrijednosti, te ispravka vrijednosti. Istim se aktom može utvrditi kako će se dalje postupati s rashodovanim imovinom, iako se u praksi to često propi-

* Prof.dr.sc. Davor Vašiček, Sveučilište u Rijeci Ekonomski fakultet

suje posebnim odlukama. Rashodovanu imovinu moguće je uništiti ili na drugi način otuđiti (prodajom, predajom na zbrinjavanje kao sekundarne sirovine, doniranjem ...).

Isknjiženje imovine iz knjigovodstvene evidencije ne provodi se na temelju same odluke o rashodovanju, već na temelju knjigovodstvenih isprava (utemeljenih na toj odluci) o otuđenju (prodaji, donaciji, predaji specijaliziranom poduzeću za zbrinjavanje otpada), odnosno komisijskog zapisnika o uništenju rashodovane imovine. Na temelju odluke zakonskog predstavnika sastavljaju se knjigovodstvene isprave i obavljaju knjiženja konstatiranih popisnih razlika.

Knjigovodstveni postupci se razlikuju kod neprofitnih i proračunskih subjekata s obzirom na to da primjenjuju različite računovodstvene sustave.

Porezni aspekti utvrđenih razlika na teret pravne osobe ovise prvenstveno o njenom poreznom statusu u sustavu PDV-a i sustavu poreza na dobit.

U nastavku se komentiraju tipična računovodstvena postupanja i komentar poreznog statusa kod neprofitnih i proračunskih organizacija.

2.1. Inventurne razlike kod neprofitnih organizacija

Načelno, a s obzirom na primjenu načela nastanka događaja, **viškovi** utvrđeni popisom iskazuju se na odjeljku **3633 - Ostali nespomenuti prihodi**, budući da nije predviđen poseban odjeljak za iskazivanje popisnih viškova. Prihodi priznati zbog viškova dugotrajne imovine postupno će se u vremenu korištenja neutralizirati obračunatom amortizacijom. **Viškovi utvrđeni godišnjim popisom nerijetko su rezultat knjigovodstvenih pogrešaka, a za neprofitne organizacije koje su obveznici PDV-a važno je znati da za tako utvrđene viškove ne nastaje obveza plaćanja PDV-a jer isti nemaju obilježja oporezivog prometa.**

Primjer:

1. Udruga je provedenim popisom utvrdila inventurni višak jednog prijenosnog računala. Interno je procijenjena nabavna vrijednost u iznosu od 4.000,00 kn, a ispravak vrijednosti 2.000,00 kn.

2. Popisom je utvrđen višak gotovine od 200,00 kn u glavnoj blagajni.

Knjiženje:

Red. br.	Opis	Iznos	Račun	
			Duguje	Potražuje
1	2	3	4	5
1.	Višak opreme : - procijenjena nabavna vrijednost - procijenjeni ispravak vrijednosti - inventurni viškovi	4.000 2.000 2.000	0221	0291 3633
2.	Višak u blagajni	200	1131	3633

Računovodstvena evidencija inventurnih **manjkova** ovisi o odluci zakonskog predstavnika o načinu postupanja s inventurnim manjkovima. Za inventurni manjak može se:

- **Teretiti odgovorna osoba** - tako utvrđeni manjak iskazuje se kao potraživanje od odgovorne osobe (supstitut prodaji) uz istodobno isknjižavanje nedostajuće imovine.
- **Teretiti zaposlenika koji je ovlašten donijeti odluku o terećenju odgovorne osobe** za utvrđeni manjak (upravitelj, ravnatelj i sl.), a to je propustio učiniti - tako utvrđeni manjak smatra se njegovim primitkom po osnovi nesamostalnog rada (plaćom).
- **Teretiti neprofitnu organizaciju** - (odluka da odgovornost za manjak nije individualizirana) za utvrđeni manjak iskazat će se rashod.

Neprofitne organizacije koje nisu u sustavu PDV-a nisu u obvezi plaćanja PDV-a na manjkove. Neprofitne organizacije, obveznici PDV-a, obračunavaju PDV na manjkove za koje se tereti odgovorna osoba, kalo, rastep, kvar i lom nastao u većem iznosu od iznosa utvrđenog Odlukom nadležne komore i tehnološki manjak iznad normative, a odnosi se na neodgovarajuću kvalitetu ili zastarjelost zalihe. Navedeno vrijedi ako je u postupku nabave imovine koja manjka korišteno pravo na odbitak pretporeza.

Primjer: Inventurna komisija neprofitne organizacije obveznice PDV-a, utvrdila je manjak opreme. Knjigovodstveni podaci su sljedeći: trošak nabave je 15.600,00 kn, a ispravak vrijednosti 10.240,00 kn. Pri nabavi je iskorišteno pravo na pretporez. Procijenjena tržišna vrijednost opreme je 9.150,00 kn (od toga PDV-a 1.830,00 kn). **Za manjak je terećena odgovorna osoba.**

Knjiženje:

Red. br.	Opis	Iznos	Račun	
			Duguje	Potražuje
1	2	3	4	5
1.	Ustanovljeni manjak - nabavna vrijednost - ispravak vrijednosti - Manjak po inventuri	15.600 10.240 5.360	0291 4623	0221
2.	Potraživanje od odgovorne osobe za nastali manjak: - procijenjena tržišna vrijednost aparata - prihod od prodaje aparata - obveza za PDV (25%)	9.150 7.320 1.830	1231	3621 2492

S obzirom na to da manjak tereti odgovornu osobu, knjiženje *de facto* odražava *prodaju* nedostajuće imovine odgovornoj osobi. Ostvareni prihod evidentira se na 3621 - *Prihodi od prodaje dugotrajne nematerijalne i materijalne imovine*. Neamortizirani iznos nabavne vrijednosti nedostajuće imovine predstavlja rashod u visini neotpisane vrijednosti odnosno računu 4623 - *Ostali nespomenuti rashodi - manjak po inventuri*.

Inventurni manjkovi za koje se **ne tereti odgovorna** osoba iskazuju se samo kao rashod na odjeljku 4623 - *Ostali nespomenuti rashodi*.

Primjer: Popisom je utvrđen manjak materijala u vrijednosti 5.400 kn. Za prouzročeni manjak tereti se neprofitna organizacija (nije obveznik PDV-a), budući da je manjak prouzročen provalom o čemu postoji zapisnik s policijskog očevida.

Knjiženje:

Red. br.	Opis	Iznos	Račun	
			Duguje	Potražuje
1	2	3	4	5
1.	Manjak - na teret neprofitne organizacije	5.400,00	4623	0612

Inventurne razlike obvezno treba provesti i u analitičkoj evidenciji dugotrajne nefinancijske imovine radi usklađenosti sintetičke i analitičke evidencije. Zalihe se u sustavu neprofitnog računovodstva u pravilu ne prate bilančno već su predmet evidentiranja u pomoćnim knjigama i evidencijama. Udio zaliha u strukturi imovine kod ove kategorije pravnih osoba u pravilu nije velik. Pretežno se radi o manjim zalihama potrošnog materijala za redovnu djelatnost. Inventurne razlike na ovoj imovini knjiže se najčešće, dakle samo u spomenutim pomoćnim knjigama, a njihovo postojanje pouzdan je pokazatelj pravilnosti postupanja s ovom vrstom imovine.

Rashodovanje imovine provodi se u slučajevima kada je imovina zbog svojih funkcionalnih svojstava neupotrebjiva. To može biti uslijed fizičke dotrajlosti, tehničke zastarjelosti, uništenja ili oštećenja zbog elementarne nepogode isl. Imovina se rashoduje u razdoblju u kojemu se više ne očekuje korist od njezine uporabe, a neamortizirana vrijednost tereti rashode u razdoblju u kojem je izvršeno rashodovanje.

Primjer: Neprofitna organizacija donijela je odluku o rashodovanju amortiziranih računala čija nabavna i otpisana vrijednost prema podacima iz računovodstva iznosi 6.500,00 kn. Računalo će se prodati u otpadni materijal i time ostvariti prihod od 500,00 kn.

Knjiženje:

Red. br.	Opis	Iznos	Račun	
			Duguje	Potražuje
1	2	3	4	5
1.	Rashodovanje računala po odluci	6.500	0291	0221
2.	Račun kupcu sekundarnih sirovina	500	1611	3621

Dugotrajna imovina se, nakon što je u cijelosti otpisana, zadržava u evidenciji i iskazuje u bilanci do trenutka prodaje, darovanja, drugog načina otuđenja ili uništenja.

Primjer: Neprofitna organizacija donijela je odluku o rashodovanju uredskog namještaja koji nije do kraja amortiziran. Nabavna vrijednost uredskog namještaja iznosi 50.000,00 kn, a ispravak vrijednosti 42.000,00 kn.

Knjiženje:

Red. br.	Opis	Iznos	Račun	
			Duguje	Potražuje
1	2	3	4	5
1.	Rashodovanje uredskog namještaja po odluci	50.000 42.000 8.000	0291 4621	0221

Objašnjenje: Kada je riječ o imovini koja nije u cijelosti amortizirana, neamortiziranu vrijednost rashodovane imovine knjižit će se na teret odjeljka 4621 - *Neotpisana vrijednost i drugi rashodi otuđene i rashodovane dugotrajne imovine*.

2.2. Inventurne razlike kod proračunskih subjekata

Prethodno navedene odluke zakonskog predstavnika u pogledu odgovornosti za inventurne razlike odnose se i na sve na proračunske subjekte.

Prikazani primjeri jednako su ilustrativni i za poslovanje proračunskih subjekata. Ipak, računovodstveno evidentiranje i postupci s utvrđenim inventurnim razlikama drugačiji su. To proizlazi iz primjene propisanog računskog plana i modificiranog računovodstvenog načela nastanka događaja na kojemu se temelji proračunsko računovodstvo.

Razlike utvrđene popisom mogu se pojaviti na svim oblicima imovine. Postupanje s popisnim razlikama u sustavu proračuna znatno je jednostavniji s poreznog aspekta u slučaju da su proračunski subjekti izuzeti iz sustava PDV-a i poreza na dobit. U slučajevima kada je neki proračunski subjekt uključen u ove porezne sustave ukupnim ili dijelom svojih aktivnosti, nalaže mu da se u poreznom smislu ponaša istovjetno kao poduzetnik.

Kao što je poznato, u trenutku stjecanja **dugotrajne materijalne imovine**, njena ukupna nabavna vrijednost se iskazuje kao rashod u razredu 4. To za posljedicu ima da se **iskazani manjkovi ne odražavaju na financijski rezultat već se manjkovi imovine iskazuju na odgovarajućim računima u razredu 0, a na teret vlastitih izvora u skupini 91.**

Također, sukladno računovodstvenim pravilima, **popisom utvrđeni višak ove imovine iskazuje se kao izravno povećanje odnosno imovine u korist vlastitih izvora (posredstvom podskupine 915 - Promjene u vrijednosti i obujmu imovine i obveza).**

Kratkotrajna materijalna imovina također se, sukladno računovodstvenim propisima iskazuje kao rashod već u trenutku nabave i u pravilu se ne prati bilančno. To implicira da se konstatirani manjkovi neće odraziti na financij-

ski rezultat s obzirom na to da je on već u cijelosti terećen ukupnom nabavnom vrijednošću ove imovine.

Konstatirani viškovi kratkotrajne imovine, odrazit će se na financijski rezultat samo neizravno kroz smanjenu potrebu nove nabave, a time i manji trošak u budućnosti.

Iznimke su djelatnosti proizvodnje, trgovine i zdravstva gdje se trošak kratkotrajne imovine priznaje u trenutku njene stvarne potrošnje pa se i inventurne razlike odražavaju na prihode i rashode. Tako u ovim djelatnostima inventurom utvrđeni manjkovi na zalihama predstavljaju povećanje materijalnih rashoda (podskupina 322) uz istovremeno smanjenje zaliha na računima u skupini 06.

U slučaju da se za utvrđeni manjak tereti odgovorna osoba, umanjene vrijednosti zaliha iskazuje se na računu 38591 – *Ostali izvanredni rashodi* uz istodobno iskazivanje potraživanja od odgovorne osobe i odgovarajućeg prihoda (1741/741).

U nastavku se prikazuju neki tipični primjeri slučajeva inventurnih razlika kod proračunskih subjekata **koji nisu u sustavu PDV-a i poreza na dobit.**

1. *Ustanovljeno je neevidentirano pravo vlasništva na kč.525 – zemljište čija tržišna vrijednost je procijenjena na 2.550.000 kn*

2. *Ustanovljen je manjak računala čije nabavna vrijednost iznosi 4.500 kn, a ispravak vrijednosti 2.000 kn. Za manjak se financijski tereti zaposlenik - odgovorna osoba.*
3. *Ustanovljen je manjak namještaja čije nabavna vrijednost iznosi 3000 kn, a ispravak vrijednosti 2500 kn. Za manjak nije moguće utvrditi individualnu odgovornost te on tereti pravnu osobu.*

Red. br.	Opis	Iznos	Račun	
			Duguje	Potražuje
1	2	3	4	5
Zemljište				
1.	Procijenjena vrijednost	2.550.000	01112	91512
		2.550.000	91512	91111
Manjak računala na teret radnika				
2.	Isknjiženje			
	- nabavna vrijednost	4.500		02211
	- ispravak vrijednosti	2.000	02922	
	- smanjenje izvora	2.500	91111	
	- terećenje radnika	2.500	17222	97222
Manjak namještaja na teret pravne osobe				
3.	Isknjiženje:			
	Nabavna vrijednost	3.000		02212
	Ispravak vrijednosti	2.500	02922	
	Promjena obujma imovine	500	91512	
	Smanjenje izvora imovine	500	91111	91512

PRETPLATE NA
tim4pinmagazin

Financijski izvještaji u sustavu proračuna za 2021. godinu

Katarina Nesterović
Martina Štefković*

U skladu s pravilima financijskog izvještavanja u sustavu proračuna jedinice, proračunski i izvanproračunski korisnici državnog proračuna te proračunski i izvanproračunski korisnici jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave obvezni su za 2021. godinu sastaviti i predati financijske izvještaje. Uobičajeno, Ministarstvo financija kvartalno objavljuje Okružnicu o predaji financijskih izvještaja u kojoj se daje pregled obveznika predaje financijskih izvještaja, rokovi, obrasci, način popunjavanja pojedinih stavki financijskih izvještaja, specifičnosti vezane uz izradu financijskih izvještaja te ostale aktualnosti u izvještavanju, o čemu autorice daju detaljniji pregled u tekstu.

1. Uvod

Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave (dalje u tekstu: JLP(R)S, proračunski i izvanproračunski korisnici državnog proračuna te proračunski i izvanproračunski korisnici JLP(R)S definirani Zakonom o proračunu¹ i utvrđeni u Registru proračunskih i izvanproračunskih korisnika obvezni su sastaviti i predati financijske izvještaje za razdoblja u tijeku proračunske godine i za tekuću proračunsku godinu.

Obveza sastavljanja i predaje financijskih izvještaja u skladu s proračunskim računovodstvom propisana je Zakonom, dok su oblik i sadržaj financijskih izvještaja, razdoblja za koja se sastavljaju te obveza i rokovi njihova dostavljanja utvrđeni Pravilnikom o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu².

Okružnica o predaji i konsolidaciji financijskih izvještaja proračuna, proračunskih i izvanproračunskih korisnika državnog proračuna te proračunskih i izvanproračunskih korisnika proračuna JLP(R)S za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2021. bit će objavljena početkom 2022. godine te će se između uobičajenih uputa vezano uz obveznike i rokove predaje godišnjih financijskih izvještaja ukazati i na aktualnosti u proračunskom računovodstvu.

Jedna od značajnijih informacija Okružnice je najava uvođenja nove aplikacije *Registar korisnika proračuna i izvanproračunskih korisnika i aplikacija za financijsko izvještavanje RKPFI* putem koje će se financijski izvještaji početi predavati počevši za izvještajno razdoblje od 1. siječnja do 31. ožujka 2022. Posljednji financijski izvještaji koji će se dostavljati putem FINA-e bit će oni za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2021.

2. Obveznici i rokovi predaje financijskih izvještaja

Financijske izvještaje sastavljaju i predaju isključivo JLP(R)S te proračunski i izvanproračunski korisnici državnog proračuna i proračuna JLP(R)S koji su utvrđeni Registrom proračunskih i izvanproračunskih korisnika. Popis iz Registra proračunskih i izvanproračunskih korisnika dostupan je na internetskoj stranici Ministarstva financija³.

Financijski izvještaji koji se sastavljaju za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2021. jesu:

- Bilanca na Obrascu: BIL,
- Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima na Obrascu: PR-RAS,
- Izvještaj o rashodima prema funkcijskoj klasifikaciji na Obrascu: RAS-funkcijski,
- Izvještaj o obvezama na Obrascu: OBVEZE,
- Izvještaj o promjenama u vrijednosti i obujmu imovine i obveza na Obrascu: P-VRIO,
- Bilješke.

U Tablici 1. u nastavku, na pregledan način, dan je prikaz rokova konsolidiranih i nekonsolidiranih financijskih izvještaja po pojedinim obveznicima predaje te popis kome se isti predaju.

³ Registar proračunskih i izvanproračunskih korisnika - <https://mf.in.gov.hr/istaknute-teme/drzavna-riznica/racunovodstvo/registar-proracunskih-i-izvanproracunskih-korisnika/178>

* Martina Štefković, mag. oec., Katarina Nesterović, mag. oec., Ministarstvo financija Republike Hrvatske, Zagreb

¹ Zakon o proračunu (NN, br. 87/08, 136/12 i 15/15)

² Pravilnik o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu (NN, br. 3/15, 93/15, 135/15, 2/17, 28/17, 112/18, 126/19, 145/20 i 32/21)

01/5531-755
099/3037-677

Tablica 1. Rokovi predaje financijskih izvještaja za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2021.

Obveznik	Financijski izvještaji	Rok predaje	Predaja
proračunski korisnici državnog proračuna	<ul style="list-style-type: none"> Bilanca, Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima, Izvještaj o promjenama u vrijednosti i obujmu imovine i obveza, Izvještaj o rashodima prema funkcijskoj klasifikaciji, Izvještaj o obvezama i Bilješke 	do 31. siječnja 2022.	☐ razdjelu ☐ nadležnom područnom uredu Državnog ureda za reviziju ☐ područnom uredu FINA-e (Obrazac: BIL, Obrazac: PR-RAS, RAS-funkcijski, Obrazac: P-VRIO i Obrazac: OBVEZE)
razdjeli državnog proračuna	Konsolidirani izvještaji: <ul style="list-style-type: none"> Bilanca, Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima, Izvještaj o promjenama u vrijednosti i obujmu imovine i obveza, Izvještaj o rashodima prema funkcijskoj klasifikaciji, Izvještaj o obvezama i Bilješke 	do 28. veljače 2022.	☐ područnom uredu FINA-e (Obrazac: BIL, Obrazac: PR-RAS, RAS-funkcijski, Obrazac: P-VRIO i Obrazac: OBVEZE) ☐ Ministarstvu financija (Bilješke)
proračunski korisnici proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave - razine 21 i 31	<ul style="list-style-type: none"> Bilanca, Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima, Izvještaj o promjenama u vrijednosti i obujmu imovine i obveza, Izvještaj o rashodima prema funkcijskoj klasifikaciji, Izvještaj o obvezama i Bilješke 	do 31. siječnja 2022.	☐ nadležnoj jedinici lokalne i područne (regionalne) samouprave, a decentralizirani korisnici i nadležnom ministarstvu ☐ nadležnom područnom uredu Državnog ureda za reviziju ☐ područnom uredu FINA-e (Obrazac: BIL, Obrazac: PR-RAS, RAS-funkcijski, Obrazac: P-VRIO i Obrazac: OBVEZE)
jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave	<ul style="list-style-type: none"> Bilanca, Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima, Izvještaj o rashodima prema funkcijskoj klasifikaciji, Izvještaj o promjenama u vrijednosti i obujmu imovine i obveza, Izvještaj o obvezama i Bilješke 	do 15. veljače 2022.	☐ nadležnom područnom uredu Državnog ureda za reviziju ☐ područnom uredu FINA-e (Obrazac: BIL, Obrazac: PR-RAS, Obrazac: RAS-funkcijski, Obrazac: P-VRIO i Obrazac: OBVEZE)
jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave	Konsolidirani izvještaji: <ul style="list-style-type: none"> Bilanca, Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima, Izvještaj o rashodima prema funkcijskoj klasifikaciji, Izvještaj o promjenama u vrijednosti i obujmu imovine i obveza, Izvještaj o obvezama i Bilješke 	do 28. veljače 2022.	☐ područnom uredu FINA-e (Obrazac: BIL, Obrazac: PR-RAS, Obrazac: RAS-funkcijski, Obrazac: P-VRIO i Obrazac: OBVEZE) ☐ Ministarstvu financija (Bilješke)
izvanproračunski korisnici državnog proračuna	<ul style="list-style-type: none"> Bilanca, Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima, Izvještaj o rashodima prema funkcijskoj klasifikaciji, Izvještaj o promjenama u vrijednosti i obujmu imovine i obveza, Izvještaj o obvezama i Bilješke 	do 15. veljače 2022.	☐ nadležnom područnom uredu Državnog ureda za reviziju ☐ područnom uredu FINA-e (Obrazac: BIL, Obrazac: PR-RAS, Obrazac: RAS-funkcijski, Obrazac: P-VRIO i Obrazac: OBVEZE)
izvanproračunski korisnici proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave	<ul style="list-style-type: none"> Bilanca, Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima, Izvještaj o rashodima prema funkcijskoj klasifikaciji, Izvještaj o promjenama u vrijednosti i obujmu imovine i obveza, Izvještaj o obvezama i Bilješke 	do 15. veljače 2022.	☐ nadležnoj jedinici lokalne i područne (regionalne) samouprave ☐ nadležnom područnom uredu Državnog ureda za reviziju ☐ područnom uredu FINA-e (Obrazac: BIL, Obrazac: PR-RAS, Obrazac: RAS-funkcijski, Obrazac: P-VRIO i Obrazac: OBVEZE)

Godišnji financijski izvještaji za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2021., predaju se Financijskoj agenciji – FINA-i isključivo u elektroničkom obliku koristeći obrazac s ugrađenim kontrolama objavljen na internetskim stranicama Ministarstva financija (www.mfin.gov.hr → Ista-knute teme → Državna riznica → Računovodstvo → Financijsko izvještavanje). Uz elektronički oblik Referentne stranice obvezno se predaje i njen ispis ovjeren potpisom i pečatom odgovorne osobe. Kod preuzimanja financijskih izvještaja zaposlenici FINA-e izdaju potvrdu o zaprimanju odnosno učitavanju obrazaca.

Ministarstvo financija je krajem listopada 2021. godine obavijestilo sve subjekte u sustavu proračuna o promjenama u načinu podnošenja financijskih izvještaja i vođenju Registra proračunskih i izvanproračunskih korisnika.

Naime, poslovi vođenja Registra proračunskih i izvanproračunskih korisnika i prikupljanje i obrada financijskih izvještaja obveznika proračunskog računovodstva bili su povjereni FINA-i. Tijekom godina kontinuirano se povećavao opseg poslova vezan uz financijsko izvještavanje, a posebno zbog novih potreba i sve složenijih zahtjeva od strane nositelja službene statistike u Republici Hrvatskoj i statističkog ureda Europske unije (EUROSTAT-a) te ostalih institucija na razini Europske unije. Kao jedno od značajnih ograničenja sustava financijskog izvještavanja prepoznat je postojeći sustav za informatičku podršku Ministarstva financija, te se smatralo nužnim razviti novi informacijski sustav za financijsko izvještavanje, prikupljanje i pohranjivanje financijskih izvještaja putem kojeg će Ministarstvo financija imati direktan pristup svim relevantnim podacima. Stoga je u 2018. godini Ministarstvo financija pokrenulo projekt „Učinkovitiji sustav financijskog i statističkog izvještavanja“ financiran iz ESI fondova operativnog programa Učinkoviti ljudski potencijali 2014. – 2020. u sklopu kojeg je, između ostalog, razvijen novi informacijski sustav odnosno aplikativno rješenje za prikupljanje i obradu financijskih izvještaja obveznika proračunskog računovodstva i upravljanje podacima iz Registra proračunskih i izvanproračunskih korisnika.

Iako je prvotno bilo planirano da se prvi financijski izvještaji obveznika putem nove aplikacije *Registar korisnika proračuna i izvanproračunskih korisnika i aplikacija za financijsko izvještavanje RKPFI* predaju za izvještajno razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2021., **prvi financijski izvještaji koji će se predavati putem aplikacije bit će za izvještajno razdoblje od 1. siječnja do 31. ožujka 2022.** Dakle, FINA više neće prikupljati financijske izvještaje počevši od financijskih izvještaja za razdoblje od 1. siječnja do 31. ožujka 2022.

Zaključno ističemo kako, počevši od 20. prosinca 2021. **FINA više ne zaprima obrasce RKP, PRKP i BRKP** s obzirom na to da je u tijeku migracija podataka iz Registra proračunskih i izvanproračunskih korisnika u novu aplikaciju Ministarstva financija. U trenutku uspostave

Registra kroz aplikaciju, sve aktivnosti vezane uz Registar (upis novog korisnika, izmjene podataka i brisanje korisnika iz Registra) odvijat će se putem aplikacije bez uporabe papirnatih obrazaca. Iznimno, ako u razdoblju od 20. prosinca 2021. do uspostave Registra kroz aplikaciju, kod pojedinih subjekata dođe do promjene u podatku o osobi ovlaštenoj za zastupanje u odnosu na podatke dostavljene Ministarstvu financija tijekom rujna i listopada, o navedenom su dužni obavijestiti Ministarstvo financija.

Ono što iz Tablice 1. nije vidljivo, jest obveza JLP(R)S i proračunskih korisnika državnog proračuna na razini razdjela organizacijske klasifikacije, da za potrebe izrade Bilješki uz konsolidirane financijske izvještaje općeg proračuna, Ministarstvu financija dostave **Bilješke uz konsolidirane godišnje financijske izvještaje (konsolidirani financijski izvještaji razine 23, odnosno 12)** izrađene u skladu s člancima 13., 14., 15., 16. i 17. Pravilnika o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu. Bilješke uz konsolidirane godišnje financijske izvještaje dostavljaju se na adresu elektroničke pošte biljeske@mfin.hr u strojno čitljivom formatu **najkasnije do 10. ožujka 2022.** godine. Iako Ministarstvo financija kontinuirano daje upute vezano uz neophodan sadržaj i oblik Bilješki i dalje značajan dio Bilješki JLP(R)S i korisnika ne sadrži sve potrebne elemente. Stoga je važno naglasiti kako u pojašnjenju promjena pojedinih stavki financijskih izvještaja **u Bilješkama nije dovoljno navesti isključivo iznos ili postotak promjene stavke (koji je vidljiv i iz samog financijskog izvještaja), već je potrebno navesti razloge zbog kojih je došlo do većih odstupanja od ostvarenja u izvještajnom razdoblju prethodne godine.** Isto se odnosi i na stavke financijskog izvještaja koje u jednom od prikazanih izvještajnih razdoblja nemaju iskazan podatak, dok je u drugom razdoblju iskazan značajan iznos zbog, primjerice, novog prihoda ili primitka, rashoda ili izdatka koji je ostvaren u jednom od promatranih razdoblja.

Nadalje, u tablici nisu navedena **vijeća nacionalnih manjina i mjesna samouprava (mjesni odbori)** koji su sukladno odredbama Zakona o proračunu proračunski korisnici JLP(R)S. **Vijeća nacionalnih manjina i mjesna samouprava izvještaje za proračunsku godinu 2021. ne dostavljaju FINA-i ni Državnom uredu za reviziju, već isključivo nadležnoj JLP(R)S.**

- Ako djeluju u okviru JLP(R)S, dakle nemaju vlastiti račun i njihove aktivnosti iskazane su u proračunu JLP(R)S, vijeća nacionalnih manjina i mjesna samouprava (mjesni odbori) ne moraju sastavljati zasebne financijske izvještaje (isto se odnosi i na predaju Izjave o fiskalnoj odgovornosti).
- U slučaju da posluju preko vlastitog računa obvezni su sastavljati financijske izvještaje i predavati ih nadležnoj JLP(R)S.

U oba slučaja u Obrascu: PR-RAS (razine 22 i 23) JLP(R)S, rashode vijeća nacionalnih manjina i mjesne samouprave

koji se financiraju iz prihoda proračuna **iskazuju po prirodnoj vrsti rashoda i ne koriste podskupinu 367 Prijenosi proračunskim korisnicima iz nadležnog proračuna za financiranje redovne djelatnosti.**

3. Napomene kod popunjavanje obrazaca

Pravilnikom o izmjenama i dopunama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu iz listopada 2020., objavljenim u Narodnim novinama, broj 108/20, provedene su brojne izmjene u Računskom planu, prvenstveno vezane za način evidentiranja protestiranih jamstava. S obzirom na to da su Izmjene i dopune Pravilnika stupile na snagu 1. siječnja 2021. godine, obrasci koji su korišteni za sastavljanje i predaju godišnjih financijskih izvještaja za 2020. razlikuju se od obrazaca koje je potrebno koristiti za sastavljanje i predaju financijskih izvještaja za 2021. Kako bi uključili izmjene i druge novosti iz Računskog plana izmijenjeni su obrasci PR-RAS, BIL i OBVEZE.

Slijedom navedenoga, **pri sastavljanju izvještaja za 2021. godinu obveznici su dužni prilagoditi podatke koji se odnose na 2020. koristeći izmijenjene obrasce.** Dakle, u stupac „Ostvareno u izvještajnom razdoblju prethodne godine“ u obrascu PR-RAS potrebno je unijeti podatke o prihodima i primicima, rashodima i izdacima prilagođene izmjenama metodologije evidentiranja protestiranih jamstava i novostima iz Računskog plana. Stupac „Stanje 1. siječnja“ u Bilanci također je potrebno popuniti prilagođenim podacima o stanjima potraživanja za dana jamstva koja su protestirana, kao i podatak o stanju obveza na dan 1. siječnja 2021. u Izvještaju o obvezama, za obveze za primljena jamstva koja su protestirana.

3.1. Bilanca na Obrascu: BIL

U **Obveznim analitičkim podacima** dana je detaljnija razrada podataka o dospelosti potraživanja iskazanih na skupinama 13 *Potraživanja za dane zajmove*, 16 *Potraživanja za prihode poslovanja* i 17 *Potraživanja od prodaje nefinancijske imovine*.

Dospjela potraživanja, sukladno Pravilniku o proračunskom računovodstvu i Računskom planu⁴, podliježu ispravku vrijednosti koji se provodi na kraju godine uzimajući u obzir:

1. kašnjenje u naplati preko godine dana
2. pokretanje stečajnog i/ili likvidacijskog postupka nad dužnikom.

U obveznim analitičkim podacima iskazuju se podaci o nedospjelim i dospjelim potraživanjima u bruto iznosu (ne umanjuju se za iznos ispravka vrijednosti).

Nadalje, potraživanja proračunskih korisnika za sredstva uplaćena na račun nadležnog proračuna, koja se evidentiraju na osnovnom računu 16721 *Potraživanja proračunskih korisnika za sredstva uplaćena u nadležni proračun* jesu nedospjela potraživanja. Sukladno tome i obveze koje

nadležni proračun evidentira na osnovnom računu 23956 *Obveze proračuna za naplaćena sredstva proračunskog korisnika* jesu također nedospjele obveze.

Analizom podataka iskazanih na osnovnim računima 16721 *Potraživanja proračunskih korisnika za sredstva uplaćena u nadležni proračun* i 23956 *Obveze proračuna za naplaćena sredstva proračunskog korisnika* u obveznim analitičkim podacima u financijskim izvještajima JLP(R)S razine 23 utvrđeno je kako pojedine JLP(R)S imaju iskazane podatke na ovim računima.

Naime, prilikom konsolidacije financijskog izvještaja JLP(R)S razine 22 s financijskim izvještajima proračunskih korisnika razina 21 i 31, sučeljavaju se i eliminiraju podaci iskazani na računu 16721 u financijskim izvještajima korisnika razina 21 i 31 s podacima na računu 23956 iz financijskog izvještaja razine 22.⁵ Saldo računa 16721 svih proračunskih korisnika mora odgovarati podatku na računu 23956 iskazanom kod JLP(R)S. Navedeno znači da JLP(R)S u svojim financijskim izvještajima razine 23 ne smiju imati iskazane podatke na računima 16721 i 23956. Stoga je kod obrasca BIL dodana nova kontrola kojom se regulira navedeno.

3.2. Izvještaj na Obrascu: PR-RAS

Za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2021. unose se podaci o prihodima i rashodima, primicima i izdacima ostvarenim u izvještajnom razdoblju prethodne godine i u izvještajnom razdoblju tekuće godine. Iznimno od navedenog, stupac „Ostvareno u izvještajnom razdoblju prethodne godine“ ne popunjavaju korisnici koji su osnovani tijekom 2021. i korisnici koji su od 1. siječnja 2021. prešli s neprofitnog na proračunsko računovodstvo.

Tijela državne uprave kojima je tijekom 2020. pripojen jedan ili više proračunskih korisnika (na primjer Ministarstvo zaštite okoliša i energetike koje je postalo Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja i kojem je pripojeno Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta) ili su prošli kroz druge usporedive promjene (preuzimanje dijela poslova od ukinutih tijela), u svojim Izvještajima o prihodima i rashodima, primicima i izdacima (Obrazac: PR-RAS, razina 11) za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2021. **u stupac „Ostvareno u izvještajnom razdoblju prethodne godine“ unijet će prilagođene podatke** (na primjer Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike unijet će podatke Ministarstva rada i mirovinskoga sustava i Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku).

3.3. Izvještaj na Obrascu: RAS-funkcijski

U Izvještaju o rashodima prema funkcijskoj klasifikaciji (Obrazac: RAS-funkcijski) za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2021. popunjavaju se podaci o rashodima prema

⁵ Za detalje molimo pogledati *Uputu za konsolidaciju financijskih izvještaja u sustavu proračuna* objavljenu na stranicama Ministarstva financija <https://mfin.gov.hr/UserDocsImages/dokumenti/drzavna-riznica/racunovodstvo/upute-nalozi-ostalo/Uputa%20za%20konsolidaciju%20financijskih%20izvjestaja%20u%20sustavu%20proracuna.pdf>

⁴ Pravilnik o proračunskom računovodstvu i Računskom planu (NN, br. 124/14, 115/15, 87/16, 3/18, 126/19 i 108/20)

funkcijskoj klasifikaciji. Važno je naglasiti kako se **funkcijski klasificiraju isključivo rashodi poslovanja i rashodi za nabavu nefinancijske imovine, dok se izdaci za financijsku imovinu i obveze ne razvrstavaju funkcijski, a time ni ne uključuju u Izvještaj.**

S obzirom na to da proračunski korisnici u Obrascu: RAS-funkcijski iskazuju svoje rashode po funkcijskoj klasifikaciji neovisno o tome iz kojeg su izvora financirani (dakle uključujući i one financirane iz sredstava primljenih od nadležnog proračuna za financiranje redovne djelatnosti), JLP(R)S pri popunjavanju Obrasca: RAS-funkcijski (razina 22) moraju iz svojih ukupnih rashoda isključiti iznose prijenosa proračunskim korisnicima iz svoje nadležnosti (podskupinu 367 *Prijenosi proračunskim korisnicima iz nadležnog proračuna za financiranje redovne djelatnosti*), kako ne bi došlo do udvostručavanja podataka. Stoga je **temeljna kontrola podataka unesenih u Obrazac: RAS-funkcijski** sljedeća: zbroj rashoda po svakoj od funkcija odnosno AOP 137 treba odgovarati razlici iznosa iskazanih na AOP oznakama 407 *Ukupni rashodi* i 235⁶ *Prijenosi proračunskim korisnicima iz nadležnog proračuna za financiranje redovne djelatnosti* u Obrascu: PR-RAS u oba stupca: „Ostvareno u izvještajnom razdoblju prethodne godine“ i „Ostvareno u izvještajnom razdoblju tekuće godine“.

Prikaz rashoda po funkcijskoj klasifikaciji omogućava generiranje podataka o korištenju proračunskih sredstava prema namjeni. Stoga, kako bi se iz financijskih izvještaja mogao osigurati podatak o primjerice, visini sredstava koja su na razini općeg proračuna izdvojena za sport i rekreaciju, važno je da svi subjekti općeg proračuna koji izdvajaju proračunska sredstva za financiranje sporta, navedene rashode iskažu unutar funkcije 08 *Rekreacija, kultura i religija* na AOP-u 104.

Na navedeno ukazujemo s obzirom na to da je analizirajući financijske izvještaje JLP(R)S, uočeno kako na AOP-u 104 Obrasca: RAS-funkcijski kod pojedinih JLP(R)S nije iskazan nikakav podatak. Navedeno bi značilo kako neke JLP(R)S nisu izdvajale proračunska sredstva za sport i rekreaciju. Međutim, uvidom u proračune i izvještaje o izvršenju proračuna dostupne na internetskim stranicama JLP(R)S, vidljivo je kako su u istima planirani i izvršavani rashodi za sport najčešće kroz aktivnosti javnih potreba u sportu.

Naglašavamo stoga važnost točnog iskazivanja rashoda na pripadajućim funkcijama u Obrascu: RAS-funkcijski.

3.4. Izvještaj na Obrascu: P-VRIO

Izvještaj o promjenama u vrijednosti i obujmu imovine i obveza dopuna je podacima iz Bilance. U Obrazac: P-VRIO unose se promjene u vrijednosti i obujmu imovine i obveza koje nisu posljedica prihoda odnosno rashoda niti novčanog tijeka. Primjerice, prijenosi nefinancijske imovine između subjekata u sustavu općeg proračuna ne iskazuju se kao prihod i rashod nego kao promjena u obujmu imovine gdje davatelj ima smanjenje, a primatelj povećanje imovine.

Navedene se promjene u knjigovodstvu iskazuju preko podskupine 915 *Promjene u vrijednosti i obujmu imovine i obveza*, koja na kraju godine ne može imati iskazan saldo jer se isti osnovni račun knjiži na teret i u korist. Međutim, ostaje podatak za popunjavanje izvještaja P-VRIO, koji zahtijeva iskaz promjena za pojedine vrste imovine i obveza.

Jedan korisnik može istovrsnu (ne mora to biti potpuno ista) imovinu primiti od nekoga iz sustava općeg proračuna i dati nekom u sustavu općeg proračuna, ili može rashodovati neupotrebljivu imovinu. Znači, može imati i povećanje i smanjenje istovrsne imovine. Na navedeni način to treba biti iskazano i u izvještaju P-VRIO.

3.5. Izvještaj na Obrascu: OBVEZE

Na AOP-u 001 Obrasca: OBVEZE iskazuje se početno stanje obveza na dan 1. siječnja 2021., koje odgovara stanju obveza na kraju prosinca 2020. To se početno stanje iskazuje u Izvještajima o obvezama za sva razdoblja u 2021., uključujući i proračunsku godinu. Iznimno, stanje iskazano na AOP-u 001 u Obrascu: OBVEZE može se razlikovati od stanja iskazanoga na kraju 2021. kod onih obveznika sastavljanja financijskih izvještaja koji su imali ispravak početnog stanja obveza na dan 1. siječnja 2021. Promjene u stanju obveza iskazuju se kumulativno od 1. siječnja 2021.

Sve obveze stvorene između obveznika predaje financijskih izvještaja objavljenih u Registru proračunskih i izvanproračunskih korisnika koje se u evidencijama korisnika vode na računima obveza za rashode poslovanja, nabavu nefinancijske imovine i obveza za financijsku imovinu, za potrebe Izvještaja o obvezama ne razdvajaju se prema navedenim vrstama nego se stavljaju u zajedničku kategoriju „*međusobne obveze proračunskih korisnika*“. Međusobne obveze su primjerice:

- obveze po osnovi fakturiranja između korisnika u sustavu proračuna,
- refundacije zajedničkih troškova (obveze za režijske i druge troškove u kojima participiraju dva proračunska korisnika koji koriste istu zgradu),
- obveze za povrat u proračun sredstava koja refundira HZZO (primjerice: naknada za bolovanje iznad 42 dana, ozljedu na radu i sl.),
- obveza za uplatu u državni proračun temeljem Zakona o prodaji stanova na kojima postoji stanarsko pravo⁷ (55%, 65%),
- obveza nadležnog proračuna za nepotrošene vlastite prihode i namjenske prihode i primitke proračunskih korisnika uplaćene u proračun.

Obveze za poreze, doprinose iz i na plaće, obveze za PDV, carine i ostala slična davanja državi prikazuju se kao dio izvorne obveze kojoj pripadaju te se ne tretiraju kao međusobne obveze proračunskih korisnika.

⁶ Ovaj AOP popunjavaju, odnosno podskupinu 367 mogu iskazati samo JLP(R)S u izvještajima razine 22.

⁷ Zakon o prodaji stanova na kojima postoji stanarsko pravo (NN, br. 43/92, 69/92, 87/92, 25/93, 26/93, 48/93, 2/94, 44/94, 47/94, 58/95, 103/95, 11/96, 76/96, 111/96, 11/97, 103/97, 119/97, 68/98, 163/98, 22/99, 96/99, 120/00, 94/01 i 78/02)

Bolničke zdravstvene ustanove koje su u 2021. od HZZO-a primile iznos sredstava za obavljanje zdravstvenih usluga (bolničkog liječenja i specijalističko-konzilijarne zdravstvene zaštite iz obveznog zdravstvenog osiguranja) veći od stvarno izvršenih usluga, odnosno ispostavljenih računa HZZO-u, obvezu prema HZZO-u za više doznačena sredstva u izvještaju o obvezama evidentiraju također kao dio izvorne obveze u okviru podskupine **239 Ostale tekuće obveze, a ne kao međusobne obveze.**

Stanje dospjelih obveza na kraju izvještajnog razdoblja (AOP 039) odnosi se isključivo na obveze čije je dospijevanje bilo 31. prosinca 2021. ili ranije. **Obveze za plaću za prosinac dospijevaju u siječnju, što znači da na dan 31. prosinca nisu dospjele pa se ne smiju unositi na AOP 047 – Obveze za zaposlene, a) Prekoračenje 1 – 60 dana.** Obveze za povrat u proračun koje kao protustavku imaju potraživanja također nisu dospjele obveze. Primjerice, obveza za povrat u proračun naknade za bolovanje za koju je sredstva osigurao nadležni proračun, a refundirat će Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje, dospijeva kod Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje uplati sredstva.

Stanje nedospjelih obveza na kraju izvještajnog razdoblja (AOP 097) čine obveze nastale zaključno s 31. prosinca 2021., ali nisu dospjele do 31. prosinca 2021. Podatak koji se unosi predstavlja potražni saldo računa obveza na 31. prosinca 2021. koji dospijeva na plaćanje u budućim razdobljima (2022. i kasnije).

4. Objava godišnjih financijskih izvještaja

Sukladno članku 12. stavku 5. Zakona o proračunu te članku 27. Pravilnika o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu, JLP(R)S, proračunski i izvanproračunski korisnici objavljuju godišnje financijske izvještaje na svojim internetskim stranicama najkasnije u roku od osam dana od dana njihove predaje. Proračunski i izvanproračunski korisnici koji nemaju vlastite internetske stranice, objavljuju godišnje financijske izvještaje na internetskim stranicama nadležnog razdjela organizacijske klasifikacije

državnog proračuna, odnosno nadležne JLP(R)S, u roku od osam dana od dana njihove predaje.

Na internetskim stranicama **objavljuju se svi financijski izvještaji, uključujući i Bilješke uz financijske izvještaje, na propisanim obrascima.** Preporuka je izvještaje objaviti u MS Excel dokumentu, a Bilješke u MS Word dokumentu ili usporedivim programima za obradu teksta, s obzirom na to da skenirani dokumenti (PDF i slični formati) nisu strojno čitljivi.

Razdjeli državnog proračuna obvezni su obavijestiti Ministarstvo financija o mrežnoj adresi na kojoj su i kada objavljeni njihovi financijski izvještaji za 2021. i isto tako obvezni su provjeriti i obavijestiti Ministarstvo financija o tome jesu li svi proračunski korisnici i izvanproračunski korisnici državnog proračuna iz njihove nadležnosti objavili svoje financijske izvještaje za 2021. te jesu li to učinili u propisanom roku.

JLP(R)S obvezne su obavijestiti Ministarstvo financija o mrežnoj adresi na kojoj su i kada objavljeni njihovi financijski izvještaji za 2021. Važno je istaknuti kako su JLP(R)S obvezne provjeriti **jesu li proračunski i izvanproračunski korisnici iz njihove nadležnosti objavili financijske izvještaje za 2021.** na svojim mrežnim stranicama i jesu li to učinili u propisanom roku.

Navedene podatke razdjeli i JLP(R)S dostavljaju Ministarstvu financija **najkasnije do 10. ožujka 2022. godine na adresu elektroničke pošte biljeske@mfin.hr.**

Kako bi se istaknula važnost objave godišnjih financijskih izvještaja, u **Upitniku o fiskalnoj odgovornosti** u području *Transparentnost*, potrebno je odgovoriti na pitanje pod rednim brojem 72. koje glasi: „*Godišnji financijski izvještaji objavljeni su u roku od 8 dana od propisanog roka za predaju godišnjih financijskih izvještaja na vlastitim mrežnim stranicama, odnosno na mrežnim stranicama nadležnog proračuna ako ne posjeduju mrežnu stranicu.*“ te kao referencu navesti poveznicu na mrežnu stranicu na kojoj su izvještaji objavljeni.

DJELOVANJE CENTRA

tim4pin

MOŽETE PRATITI NA

WWW.TIM4PIN.HR

Godišnje usklađenje PDV-a za posljednje razdoblje oporezivanja u 2021. godini

Mirjana Mahović – Komljenović*

Iako je odredbama Zakona o PDV-u ukinuta obveza podnošenja konačnog obračuna PDV-a za kalendarsku godinu (tzv. PDV-K), za porezne obveznike koji su upisani u registar obveznika PDV-a, propisana je obveza godišnjeg usklađenja. Prema čl. 85. st. 7. Zakona, porezni obveznici koji su upisani u registar obveznika PDV-a, kao i porezni obveznici koji izlaze iz sustava PDV-a ili prestaju s poslovanjem, dužni su u prijavi PDV-a koju podnose za posljednje razdoblje oporezivanja kalendarske godine napraviti sva usklađenja i ispravke za tu kalendarsku godinu. Obrazac PDV-a za posljednje razdoblje oporezivanja za 2021. godinu porezni obveznici trebaju predati najkasnije do 20. siječnja 2022. godine, zajedno s redovnim obračunom za prosinac (ako su mjesečni obveznici PDV-a), odnosno za listopad – prosinac 2021. godine (ako su tromjesečni obveznici PDV-a).

1. Uvod

Za porezne obveznike koji su upisani u registar obveznika PDV-a, propisana je obveza sastavljanja mjesečnih i tromjesečnih prijava PDV za svako razdoblje oporezivanja, a prema odredbama Zakona o PDV-u (NN, br. 73/13, 99/13, 148/13, 153/13, 143/14, 115/16, 106/18, 121/19 i 138/20, dalje u tekstu: Zakon) i Pravilnika o PDV-u (NN, br. 79/13, 85/13, 160/13, 35/14, 157/14, 130/15, 1/17, 41/17, 128/17, 1/19, 1/20 i 73/21, dalje u tekstu: Pravilnik). U prijavi PDV-a navode se podaci koji su potrebni za obračunavanje PDV-a odnosno ukupna vrijednost oporezivih transakcija i iznos PDV-a i pretporeza po stopama PDV-a te ukupna vrijednost oslobođenih transakcija i transakcija koje ne podliježu oporezivanju. Tijekom 2021. godine porezni obveznici su PDV obračunavali i plaćali za mjesečna razdoblja oporezivanja, a iznimno porezni obveznici čija je vrijednost isporučenih dobara i usluga uključujući i PDV u prethodnoj kalendarskoj godini bila manja od 800.000,00 kn mogli su plaćati PDV za tromjesečna razdoblja oporezivanja. Međutim, porezni obveznik koji obavlja transakcije s EU mora biti mjesečni obveznik PDV-a, neovisno od činjenice što ima vrijednost isporučenih dobara i usluga (uključujući i PDV) u prethodnoj kalendarskoj godini manju od 800.000,00 kn, a radi usklađenja sa zbirnom prijavom (Obrascem ZP) za isporuke dobara i usluga u druge države članice EU te prijavom za stjecanje dobara i primljene usluge iz drugih država članica EU (Obrascem PDV- S).

Obveza za PDV koja se iskazuje u prijavama za razdoblja oporezivanja nije predujam nego stvarno nastali PDV. Za utvrđene obveze PDV-a po razdobljima oporezivanja, prijava na Obrascu PDV podnosi se nadležnoj ispostavi Porezne uprave (dalje PU) korištenjem elektroničkog portala ePorezna.

2. Prijava PDV-a za posljednje razdoblje oporezivanja

Sukladno čl. 85. st. 7. Zakona i čl. 173. st. 7. Pravilnika, **svi porezni obveznici koji su upisani u registar obveznika PDV-a, obvezni su u prijavi PDV-a koju podnose za posljednje razdoblje oporezivanja kalendarske godine, napraviti sva usklađenja i ispravke za tu kalendarsku godinu.**

Bez obzira jesu li mjesečni ili tromjesečni obveznici PDV-a, prijava PDV-a za posljednje razdoblje oporezivanja kalendarske godine treba se predati nadležnoj ispostavi Porezne uprave najkasnije **do 20. siječnja 2022. godine.** Ako porezni obveznik u propisanome roku ne podnese prijavu PDV-a ili nema propisanu dokumentaciju i porezne evidencije, PU može na temelju obavljenog nadzora **procijeniti obvezu PDV-a** usporedbom s poreznim obveznikom koji obavlja sličnu djelatnost ili utvrditi poreznu obvezu temeljem drugih podataka o poslovanju poreznog obveznika, a prema čl. 85. st. 8. Zakona.

Porezni obveznik koji prestaje s poslovanjem (zatvaranje obrta, prestanak samostalne djelatnosti, likvidacija trgovačkog društva), obvezan je u prijavi PDV-a koju podnosi za posljednje razdoblje oporezivanja u kojem je poslovao napraviti sva usklađenja i ispravke do dana prestanka poslovanja.

Radi jedinstvenog postupanja, ravnatelj PU izdao je **Uputu za sastavljanje i podnošenje prijave PDV-a za posljednje razdoblje oporezivanja kalendarske godine, Klasa: 410-19/20-02/270; URBROJ:513-07-21-01/20-1 od 12. studenog 2020. godine, (u nastavku teksta: Uputa),** koja se može pronaći na mrežnim stranicama PU.

Prema čl. 131. st. 1. točka 12. Zakona o PDV-u propisano je da porezni obveznik koji u prijavi PDV-a koju podnosi za posljednje razdoblje oporezivanja kalendarske godine ili za posljednje razdoblje oporezivanja u kojem je poslovao, ne obavi sva usklađenja i ispravke, može se kazniti novčanom kaznom u iznosu od 2.000,00 do 500.000,00 kn za poreznog obveznika te u iznosu od 1.000,00 do 50.000,00 kn za odgovornu osobu.

* Mr.sc. Mirjana Mahović – Komljenović, dipl. oec. Ministarstvo financija –Porezna uprava, Zagreb

3. Obveznici sastavljanja obrasca PDV-a za prosinac 2021. godine

Obveznici sastavljanja Obrasca PDV-a za posljednje razdoblje oporezivanja su:

a) redovni tuzemni porezni obveznici koji su upisani u registar obveznika PDV-a, a koji obavljaju isporuke dobara ili usluga za koje postoji pravo na odbitak PDV-a.

Prema čl. 6. Zakona, poreznim obveznicima smatra se svaku osobu koja samostalno obavlja bilo koju gospodarsku djelatnost bez obzira na svrhu i rezultat obavljanja te djelatnosti, a to su porezni obveznici koji su registrirani kao trgovačka društva, fizičke osobe koje obavljaju samostalnu djelatnost obrta i slobodnih zanimanja, proračunski korisnici te neprofitne organizacije koje su postale obveznicima PDV-a radi isporuka u okviru gospodarske djelatnosti u iznosu većem od propisanog praga za ulazak u registar obveznika PDV-a. Kao porezni obveznici koji su upisani u registar obveznika PDV-a, oni moraju za razdoblje oporezivanja utvrditi obvezu PDV-a i iskazati je u prijavi PDV-a koja se podnosi nadležnoj ispostavi PU.

b) inozemni porezni obveznici koji nemaju sjedište, prebivalište ili uobičajeno boravište na području RH, ali su u RH registrirani kao obvezni PDV-a.

Porezni zastupnik (kojeg mora imenovati poduzetnik sa sjedištem u trećoj zemlji, dok poduzetnik sa sjedištem u EU može imenovati zastupnika), obvezan je podnositi za poreznog obveznika kojeg zastupa mjesečnu prijavu PDV-a na Obrascu PDV PU, Područnom uredu Zagreb do 20-og dana u mjesecu koji slijedi po završetku razdoblja oporezivanja. U slučaju prestanka poslovanja stranog poreznog obveznika u tuzemstvu, porezni zastupnik obvezan je u prijavi PDV-a koju podnosi za posljednje razdoblje oporezivanja u kojem je poslovao, napraviti sva usklađenja i ispravke do dana prestanka poslovanja.

Prema navedenome proizlazi da su redovni porezni obveznici - pravne i fizičke osobe koje obavljaju gospodarsku djelatnost te neprofitne organizacije i proračunski korisnici koji su upisani u registar obveznika PDV-a, obvezni napraviti sva usklađenja i ispravke u PDV Obrascu za prosinac odnosno listopad-prosinac 2021. godine. Obveza sastavljanja obračuna za posljednje razdoblje oporezivanja propisana je i za nerezidente koji su na području RH registrirani kao obveznici PDV-a i imaju HR identifikacijski broj.

Porezni obveznici kod kojih se poslovna godina razlikuje od kalendarske godine, također sva usklađenja i ispravke trebaju napraviti u prijavi PDV-a za posljednje razdoblje oporezivanja kako bi mogli izvršiti podjelu pretporeza te utvrditi godišnji postotak pretporeza koji se može odbiti.

Međutim, prema čl. 85. st. 3. Zakona, obvezu godišnjeg usklađenja PDV-a za 2021. godinu nemaju tuzemne fizičke osobe koje nisu upisane u registar obveznika PDV-a, a koje obavljaju određene transakcije s inozemstvom, u koje ubrajamo:

- osobu koja je obvezna platiti PDV umjesto poreznog obveznika koji nema sjedište u RH,

- pravnu osobu koja nije porezni obveznik ali treba platiti PDV na stjecanje dobara unutar EU,
- osobu koja je registrirana za potrebe PDV-a i stječe novo prijevozno sredstvo,
- porezni obveznik ili pravna osoba koja nije porezni obveznik, čija ostala stjecanja nisu predmet oporezivanja PDV-om, a koji unutar EU stječu dobra koja podliježu trošarinama,
- mali porezni obveznik iz čl. 90. st.1. Zakona koji je samo registriran za potrebe PDV-a radi plaćanja PDV-a na stjecanje dobara i primljene usluge iz drugih država članica ili trećih zemalja, ali prijavu PDV-a podnosi samo za ono razdoblje oporezivanja u kojem se dogodio oporezivi događaj.

Navedeni porezni obveznici koji su samo registrirani za potrebe PDV-a radi plaćanja PDV-a, ali bez prava na priznavanje pretporeza, nisu upisani u registar obveznika PDV-a, radi čega nisu ni obveznici podnošenja obrasca PDV-a za posljednje razdoblje oporezivanja kalendarske godine.

4. Porezne evidencije za sastavljanje prijave PDV-a

Porezni obveznik mora za **mjesečno ili tromjesečno razdoblje oporezivanja** utvrditi obvezu PDV-a i iskazati je u prijavi PDV-a. Prijava PDV-a koja se podnosi za posljednje razdoblje oporezivanja kalendarske godine sastavlja se prema odredbama čl. 174. do 178. Pravilnika, a u istu se upisuju podaci koji se odnose na posljednje razdoblje oporezivanja odnosno prosinac 2021. godine ili posljednje tromjesečje 2021. godine te podaci koji se odnose na usklađenja i ispravke koje je potrebno napraviti za 2021. godinu.

Radi popunjavanja poreznih prijava koje se podnose tijekom godine te prijave za posljednje razdoblje oporezivanja, porezni obveznik je dužan u svome knjigovodstvu osigurati sve podatke koji su potrebni za točno, pravilno i pravodobno obračunavanje i plaćanje PDV-a.

Prema čl. 162. st. 2. Pravilnika, temelj za knjigovodstveno evidentiranje porezno značajnih događaja, promjena i činjenica su odgovarajuće isprave kao što su obračuni izvršenih i primljenih isporuka, izdani i primljeni računi, isprave o uvozu i izvozu (carinske deklaracije), isprave o plaćanjima i naplati kao i sve druge isprave bitne za obračun i plaćanje PDV-a i korištenje prava na odbitak pretporeza.

Za porezne obveznike koji su upisani u registar obveznika PDV-a, propisana je obveza vođenja Knjige izdanih (izlaznih) računa te Knjige primljenih (ulaznih) računa. Prema čl. 85. st. 10. Pravilnika, porezni obveznici su uz prijavu PDV-a obvezni elektroničkim putem PU dostavljati i posebnu evidenciju o primljenim računima za razdoblje oporezivanja za koje je u prijavi PDV-a iskazan pretporez u točki III.1, III.2 i/ili III.3. Navedena evidencija podnosi se do 20-tog u mjesecu koji slijedi po završetku mjesečnog ili tromjesečnog razdoblja oporezivanja, zajedno s PDV obrascem.

Osim knjige ulaznih i izlaznih računa, porezni obveznici su dužni voditi i sljedeće posebne evidencije:

- Evidencije za stjecanje dobara iz drugih država članica EU,
- Evidencije za stjecanje usluga iz EU,

- Evidencije za stjecanje dobara i usluga od poreznih obveznika bez sjedišta u RH (treće zemlje),
- Evidencije o plaćenom pretporezu pri uvozu dobara, za koje postoji jedinstvena carinska deklaracija i dokaz o uplati PDV-a pri uvozu,
- Evidencije za tuzemni prijenos porezne obveze prema čl. 75. st. 3. Zakona, za građevinske usluge, nabavu betonskog čelika (armatura), otpadnog materijala, nabavu nekretnina s izborom za oporezivanje i dr.,
- Posebnu evidenciju PDV-F o naknadnim oslobođenjima izvoza te povratima PDV-a strancima za izvezena dobra u okviru osobnog putničkog prometa, koja se prema čl. 115. Pravilnika obvezno dostavlja u prilogu Obrasca PDV za posljednje razdoblje oporezivanja, te
- Evidenciju PDV-MI i PDV-MU o prodanim i nabavljenim dobrima u posebnom postupku oporezivanja marže za rabljena dobra, umjetnička djela, kolekcionarske i anti-kne predmete.

Na kraju svake kalendarske godine odnosno i pri prestanku poslovanja, porezni obveznici trebaju zaključiti knjige ulaznih i izlaznih računa kao i posebne evidencije, a sukladno čl. 166. Pravilnika. Tijekom godine, iznosi upisani u porezne knjige se zbrajaju i koriste za popunjavanje prijave PDV-a za svako razdoblje oporezivanja.

5. Usklađenja i ispravci za 2021. godinu

Obveza godišnjeg usklađenja te ispravaka PDV-a odnosi se na:

- Usklađenje PDV-a ako se djelomično priznaje pretporez te izračun novog postotka za priznavanje pretporeza,
- Ispravak pretporeza za gospodarska dobra ako nije isteklo razdoblje za ispravak,
- Obveza obračuna PDV-a na porezno nepriznati manjak koji je utvrđen po godišnjem popisu imovine odnosno inventuri a poznat je poreznim obveznicima do roka za podnošenje prijave PDV-a za posljednje razdoblje oporezivanja tj do 20. siječnja 2022. godine,
- Pogreške i ispravci pri obračunu PDV-a koje su uočene tijekom izrade prijave za posljednje razdoblje oporezivanja kao što su manjkavosti u ispravama koje prate isporuke dobara i obavljanje usluga, neusklađene evidencije i dr.

Međutim, prilikom obračuna PDV-a za posljednje razdoblje oporezivanja te obvezu usklađenja na kraju 2021. godine treba uvažavati i Uputu za sastavljanje i podnošenje prijave PDV-a za posljednje razdoblje oporezivanja od 12. studenog 2020. godine u kojoj se spominje mogućnost zlouporabe instituta obavljanja usklađenja za određenu kalendarsku godinu. Naime, iz Upute se izdvaja dio koji se odnosi na obvezu obračuna i plaćanja **zateznih kamata** ako je moguće utvrditi u kojem razdoblju oporezivanja je nastala porezna obveza, a za koju nije pravovremeno plaćen PDV.

Naime, prema čl. 130. st. 1. i 3. Općeg poreznog zakona (NN, br. 115/16. – 42/20.), na iznos manje ili više plaćenoga poreza obračunavaju se i plaćaju kamate u skladu s posebnim propisom. Za nepravovremeno plaćene porezne obveze u 2021. godini, primjenjuje se stopa zatezne kamate od **5,75%** za razdoblje od 1. siječnja do 30. lipnja

2021. godine, dok za razdoblje od 1. srpnja 2021. do 31. prosinca 2021. godine, stopa zatezne kamate iznosi **5,61%**.

Prema navedenim stopama, kamatu je potrebno obračunati za razdoblje od roka u kojem je obveza trebala biti plaćena do dana kada je obveza plaćena. Obračunanu zateznu kamatu porezni obveznik treba uplatiti na isti račun državnog proračuna na koji uplaćuje i PDV, ali zateznu kamatu ne iskazuje u Obrascu PDV-a.

No, u slučaju ako je porezni obveznik svjesno iskazivao nizak promet u pojedinim razdobljima oporezivanja, tada PU treba provesti nadzor poslovanja kod takvih poreznih obveznika te dalje postupiti u skladu s utvrđenim činjeničnim stanjem.

*...Ako se tijekom izrade prijave PDV-a za posljednje razdoblje oporezivanja kalendarske godine utvrdi da je propušteno obračunati i platiti PDV po određenoj isporuci ili obavljenoj usluzi, za koje je moguće utvrditi u kojem razdoblju oporezivanja je nastala porezna obveza, **tada je porezni obveznik dužan obračunati i platiti i zateznu kamatu** u smislu odredbe članka 130. stavka 1. i 3. Općeg poreznog zakona (Narodne novine broj 115/16, 106/18, 121/19, 32/20 i 42/20), članka 3. Zakona o kamata (Narodne novine broj 94/04 i 35/05) i članka 29. Zakona o obveznim odnosima (Narodne novine broj 35/05, 41/08, 125/11, 78/15 i 29/18) (za 2020. godinu po stopi od 6,11% do 30. lipnja 2020., odnosno po stopi 5,89% od 1. srpnja 2020.) i to za razdoblje od roka u kojemu je obveza trebala biti plaćena do dana kada je obveza plaćena.*

U slučajevima koji imaju naznake da je zlouporabljeno institut obavljanja usklađenja i ispravaka za određenu kalendarsku godinu u prijavi PDV-a koja se podnosi za posljednje razdoblje oporezivanja te kalendarske godine, tako da je svjesno iskazan nizak promet u pojedinim razdobljima oporezivanja, potrebno je provesti nadzor i postupiti u skladu s utvrđenim činjeničnim stanjem.

6. Iskazivanje računa u prijavi PDV-a za posljednje razdoblje oporezivanja

Tijekom kalendarske godine porezni obveznici koji **plaćaju PDV prema obavljenim isporukama** dužni su pravilno iskazivati svoju obvezu PDV-a za pripadajuće razdoblje oporezivanja, pri čemu se obveza PDV-a utvrđuje prema obavljenim isporukama u pojedinome razdoblju oporezivanja a pravo na pretporez kada su ispunjena oba uvjeta - da je primljena isporuka i da je primljen račun s podacima iz čl. 79. Zakona.

Naime, čl. 133. Pravilnika propisano je da porezni obveznik ima pravo na odbitak pretporeza u razdoblju oporezivanja u kojem je primio dobro ili su mu obavljene usluge za što ima račun s propisanim podacima iz članka 79. Zakona.

- ▶ Ako porezni obveznik ima račun za primljena dobra ili obavljene usluge do roka za podnošenje prijave PDV-a, tada ima pravo na odbitak pretporeza u onom razdoblju oporezivanja u kojem je primio dobro ili mu je obavljena usluga.

- ▶ Ako porezni obveznik nema račun za primljena dobra ili obavljene usluge do roka za podnošenje prijave PDV-a, tada ima pravo na odbitak pretporeza u onom razdoblju oporezivanja u kojem je primio račun.

Iz navedenoga proizlazi da, ako je porezni obveznik za primljena dobra ili obavljene usluge u 2021. godini primio račun nakon 20. siječnja 2022. godine, takav račun se ne uključuje u PDV obrazac za posljednje razdoblje oporezivanja, već ga porezni obveznik iskazuje u PDV obrascu za siječanj 2022. godine, a koji se predaje PU do 20. veljače 2022. godine.

Nadalje, a prema čl. 133. st. 3. Pravilnika, porezni obveznik koji prema čl. 75. st. 1. točka 6. i 7. te čl. 75. st. 2. i 3. Zakona, treba platiti PDV na primljene isporuke, ima pravo na odbitak pretporeza u razdoblju oporezivanja u kojem je nastala obveza obračuna PDV-a za te isporuke. Prema tome, porezni obveznik će u obračunu PDV-a za posljednje razdoblje oporezivanja 2021. godine iskazati:

- Sve izlazne račune za obavljene isporuke dobara i obavljene usluge domaćim i inozemnim kupcima, a koji su izdani do 31. prosinca 2021. godine,
- Sve izlazne račune za primljene predujmove u tuzemstvu tijekom 2021. godine,
- Sve ulazne račune po primljenim dobrima ili obavljenim uslugama u 2021. godini, za što je primljena isporuka i za koju je primljen račun s podacima iz čl. 79. Zakona najkasnije do 20. siječnja 2022. godine. To znači da je u obračunu PDV-a za posljednje razdoblje oporezivanja 2021. godine potrebno uključiti ulazne račune po kojima su primljene isporuke do 31. prosinca 2021. godine, a koji ulazni računi mogu biti primljeni najkasnije do roka za podnošenje obračuna za posljednje razdoblje oporezivanja,
- Sve ulazne račune za dane predujmove u tuzemstvu u 2021. godini, ako su računi zaprimljeni do 20. siječnja 2022. godine

6.1. Ispravci u prijavi PDV-a za posljednje razdoblje oporezivanja

Uputom za sastavljanje i podnošenje prijave PDV-a za posljednje razdoblje oporezivanja propisane su odredbe o ispravcima prijave PDV-a u slučaju propusta i pogrešnih obračuna, a koji se provode ispravkom prijave za posljednje razdoblje oporezivanja kada je pogreška utvrđena ili ispravkom prijave za određeno razdoblje oporezivanja kalendarske godine kada je pogreška nastala. Međutim, u slučaju smanjenja ili povećanja porezne osnovice radi odobrenih popusta (odobrenja) ili nemogućnosti naplate te promjene se iskazuju prema datumu obavijesti u razdoblju u kojemu su stečeni uvjeti za smanjenje odnosno povećanje porezne obveze.

- ▶ Ako se u roku za predaju prijave PDV-a za posljednje razdoblje oporezivanja kalendarske godine utvrde propusti u prijavama PDV-a za određena razdoblja oporezivanja, ispravak se obavlja u prijavi PDV-a za posljednje razdoblje oporezivanja kalendarske godine, a ne putem ispravka prijave za neko razdoblje oporezivanja.

- ▶ Ako se po isteku roka za predaju prijave PDV-a za posljednje razdoblje oporezivanja kalendarske godine utvrde razlike koje se odnose na poslovanje te godine, ispravak će se provesti u razdoblju oporezivanja u kojemu se razlike utvrde, a ne ispravkom prijave PDV-a za posljednje razdoblje oporezivanja kalendarske godine.

- ▶ Ako se po isteku godine, a u roku za podnošenje prijave PDV-a za posljednje razdoblje oporezivanja kalendarske godine, naknadno smanjuje ili povećava porezna obveza zbog smanjenja ili povećanja porezne osnovice (naknadni popusti ili nemogućnost naplate - članak 33. stavak 7. Zakona), te promjene se iskazuju u razdoblju u kojemu su se stekli uvjeti za smanjenje odnosno povećanje porezne obveze, a ne u prijavi PDV-a za posljednje razdoblje oporezivanja kalendarske godine. U tom slučaju radi se o novoj poreznoj obvezi koja se samo temelji na ranijim isporukama, ali se naknadno utvrđuje.

Prema tome, kada dobavljač daje kupcu naknadna odobrenja ili popuste, kupac je obavezan dobavljaču dati **su-glasnost o ispravku iskorištenog PDV-a** (pozivom na broj računa po kojem se daje naknadno odobrenje). Tek po dobivenoj suglasnosti dobavljač može umanjiti svoju poreznu obvezu radi naknadne promjene porezne osnovice, dok će kupac povećati svoju poreznu obvezu radi smanjenja prava na pretporez.

7. Obveza ispravka pretporeza kod gospodarskih dobara

Prema čl. 64. Zakona i 140. Pravilnika, ako se u vezi nekog gospodarskog dobra u roku od pet godina uključujući kalendarsku godinu u kojoj je gospodarsko dobro nabavljeno ili proizvedeno, promjene uvjeti koji su u toj godini bili mjerodavni za odbitak pretporeza, tada se za razdoblje promjene obavlja ispravak pretporeza. Promjenom uvjeta mjerodavnih za odbitka pretporeza smatra se naknadna promjena tih uvjeta koja je dovela do većeg ili manjeg prava na odbitak pretporeza u odnosu na godinu u kojoj je dobro nabavljeno ili proizvedeno. Ako se radi o nekretninama, tada se umjesto razdoblja od pet godina primjenjuje razdoblje od 10 godina.

Međutim, ispravak pretporeza nije potrebno obaviti ako pretporez koji bi trebalo ispraviti iznosi najmanje 1.000,00 kn po jednom gospodarskom dobru, a prema čl. 142. Pravilnika. Gospodarskim dobrima smatraju se dobra i usluge (koncesije, patenti, softveri dr.) koja prema računovodstvenim propisima spadaju u dugotrajnu imovinu poreznog obveznika.

Godišnji iznos ispravka pretporeza iznosi 1/5 (za pokretnu dugotrajnu imovinu) odnosno 1/10 (za nekretnine) iznosa PDV-a koji je bio zaračunan za gospodarska dobra i iskazuje se u prijavi PDV-a za posljednje razdoblje oporezivanja.

Obveza ispravka pretporeza obavlja se u sljedećim slučajevima:

- kada porezni obveznik gospodarska dobra unutar propisanoga roka (10 godina za nekretnine i 5 godina za

- ostala gospodarska dobra) prestaje koristiti za obavljanje oporezivih isporuka te ih počne koristiti za obavljanje isporuka oslobođenih PDV-a bez prava na odbitak pretporeza prema člancima 39., 40. i 114. Zakona,
- b. kada porezni obveznik prestaje s obavljanjem oslobođenih isporuka i počinje s tim gospodarskim dobrima obavljati oporezive isporuke,
- c. kada porezni obveznik mijenja način oporezivanja te prelazi na oporezivanje prema članku 90. stavku 1. Zakona, odnosno kada postaje mali porezni obveznik i obrnuto kad mali porezni obveznik prelazi na redovno oporezivanje,
- d. u slučaju kada dolazi do promjene postotka iz članka 62. Zakona utvrđenog za odbitak pretporeza za gospodarska dobra koja se koriste za obavljanje oporezivih isporuka koji utvrđuju porezni obveznici koji obavljaju isporuke dobara i usluga po kojima je dopušten odbitak pretporeza i isporuke dobara i usluga po kojima je isključen odbitak pretporeza,
- e. u slučaju kada se motorno vozilo kategorije N1 prenamijeni u motorno vozilo koje je predmet oporezivanja posebnim porezom na motorna vozila prema članku 136. stavku 3. Pravilnika.

7.1. Iskazivanje ispravka pretporeza u prijavi PDV-a

Prema čl. 176. točka 15. Pravilnika, iznos ispravka pretporeza obavlja se posebno za svako pojedinačno gospodarsko dobro, a obračun je potrebno priložiti uz prijavu PDV-a. Iz obračuna mora biti vidljiv ukupan iznos pretporeza, iskorišteno odnosno (neiskorišteno) pravo na odbitak pretporeza i iznos smanjenja odnosno povećanja prava na pretporez.

U prijavi PDV-a ispravak pretporeza navodi se u jednom iznosu.

- Ako porezni obveznik prema priloženom obračunu iskaže obvezu PDV-a koju je obvezan namiriti državnim proračunu, na rednom broju III.15. prijave PDV-a navodi podatak o iznosu ispravka pretporeza s predznakom minus (-). Tako se u prijavi PDV-a koja se podnosi za posljednje razdoblje oporezivanja iskazuje ukupno manje pravo na pretporez.
- Ako porezni obveznik ima pravo na povrat dijela pretporeza odnosno kada od države potražuje dio pretporeza, tada u obrascu na ovom rednom broju iskazuje podatak s predznakom plus (+).

7.2. Ispravak pretporeza zbog izračuna novog postotka za priznavanje pretporeza

Prema čl. 137. st. 1. Pravilnika porezni obveznik koji koristi dobra i usluge u okviru svoje gospodarske djelatnosti za isporuke dobara i obavljanje usluga po kojima je dopušten odbitak pretporeza i za isporuke dobara i usluga po kojima je isključen odbitak pretporeza, **obvezan je iznose pretporeza podijeliti na dio koji se može odbiti i na dio koje se ne može odbiti.** Podjela pretporeza utvrđuje se ako porezni obveznik ne može iznos pretporeza koji se odnosi na isporuke dobara i usluga za koje je dopušten odbitak

pretporeza izravno pripisati tim isporukama na temelju knjigovodstvene i druge dokumentacije.

Stoga porezni obveznik koji obavlja oporezive i oslobođene isporuke bez prava na odbitak pretporeza, račune za nabavu dobara i usluga treba podijeliti na:

- račune koji se odnose na oporezive isporuke – po kojim je dopušten odbitak pretporeza u cijelosti,
- račune koji se odnose na oslobođene isporuke prema čl. 39., čl. 40. i čl. 114. Zakona - po kojim je zabranjen odbitak pretporeza, te
- ulazne račune koji se ne mogu izravno pripisati ni oslobođenim ni oporezivim isporukama – kada se odbitak pretporeza obavlja prema utvrđenom postotku (%) ili pro rati.

Prema čl. 62. st. 2. i 3. Zakona, iznos pretporeza koji se odnosi na isporuke dobara i usluga za koje je dopušten odbitak pretporeza izračunava se kao razmjerni dio na sljedeći način:

- a) u brojniku: ukupna vrijednost godišnjih isporuka (prometa), bez PDV-a, od transakcija za koje je dopušten odbitak pretporeza,
- b) u nazivniku: ukupna vrijednost godišnjih isporuka (prometa), bez PDV-a, od transakcija uključenih u brojnik i transakcija za koje nije dopušten odbitak pretporeza te iznos subvencija, osim onih koje su izravno povezane s cijenom isporuka dobara ili usluga iz članka 33. stavka 1. Zakona.

Prema tome, porezni obveznici obavljaju podjelu pretporeza samo po ulaznim računima koji se odnose na oporezive i oslobođene isporuke te ostvaruju pravo na odbitak pretporeza u iznosu koji se utvrđuje temeljem postotka prema navedenoj formuli.

Kod navedenoga izračuna, ne uzimaju se u obzir sljedeći iznosi:

- a) iznos prometa koji se odnosi na isporuke gospodarskih dobara odnosno vlastite dugotrajne imovine koju porezni obveznik koristi za obavljanje svoje gospodarske djelatnosti,
- b) iznos prometa koji se odnosi na povremene isporuke nekretnina,
- c) iznos prometa koji se odnosi na povremene financijske transakcije navedene u čl. 40. st. 1. točkama b) do g) Zakona.

Povremenom isporukom nekretnina smatraju se dvije isporuke nekretnina koje obavi porezni obveznik u jednoj kalendarskoj godini kojemu isporuka nekretnina nije uobičajena djelatnost koju obavlja. Prema čl. 138. st. 4. Pravilnika, **povremenom financijskom transakcijom** smatraju se dvije financijske transakcije koje porezni obveznik obavi u jednoj kalendarskoj godini.

Jednako tako, potpore za očuvanje radnih mjesta koje se dodjeljuju poslodavcima kojima je zbog posebne okolnosti uvjetovane koronavirusom (COVID-19) narušena gospodarska aktivnost, ne uključuju se u nazivnik formule za izračun podjele pretporeza.

Kod proračunskih korisnika, a pri izračunu razmjernog dijela odnosno postotka prava na odbitak pretporeza, u brojniku treba navesti vrijednost isporuka za koje je dopušten odbitak pretporeza (npr. najam poslovnog prostora), a u nazivniku vrijednost isporuka navedenih u brojniku i vrijednost isporuka za koje nije dopušten odbitak pretporeza, u što je uključen i iznos obračuna ukupno mjesečno doznačenih sredstava iz državnog proračuna (npr. školarine, iznosi za pokriće troškova, redovni prihodi od nadležnog ministarstva).

Prema navedenom, dio pretporeza koji se može odbiti utvrđuje na godišnjoj razini kao postotak ukupnih isporuka, a zaokružuje se naviše do sljedećeg cijelog broja, sukladno odredbi čl. 62. st. 4. Zakona. Primjerice, izračunati postotak od 3,4 % zaokružuje se na ukupno 4 % prava na odbitak pretporeza.

Ako kod poreznog obveznika dolazi do promjene postotka utvrđenog za pravo na odbitak pretporeza u odnosu na godinu u kojoj su se dobra počela koristiti i ako za ta dobra nije isteklo razdoblje za koje se mora obaviti ispravak pretporeza (5 godina odnosno 10 godina), ispravak pretporeza obavlja se godišnje za jednu petinu ili jednu desetinu razlike pretporeza koja je nastala zbog promjene navedenoga postotka u odnosu na početnu godinu korištenja. Izračunati iznos pretporeza iskazuje se pod točkom III.15. Obrasca PDV.

Primjer 1. Ispravak pretporeza za gospodarska dobra

Porezni obveznik je 2020. godine nabavio gospodarsko dobro za oporezivu djelatnost koju obavlja te je iskoristio 100 % pravo na odbitak pretporeza u iznosu od 5.000,00 kn. Razdoblje za ispravak pretporeza za gospodarsko dobro iznosi 5 godina.

Međutim, osim oporezivih isporuka u 2021. godini, porezni obveznik obavlja i isporuke oslobođene PDV-a zbog čega je došlo do promjene postotka utvrđenog za pravo na odbitak pretporeza, a koje iznosi 30 % odnosno 1.500,00 kn (5.000,00 x 30 %). U tom je slučaju porezni obveznik obavezan utvrditi razliku prava na odbitak pretporeza koja iznosi 3.500,00 kn te ispraviti pretporez za 1/5 odnosno 700,00 kn (5.000,00 – 1.500,00 = 3.500,00/5 = 700,00 kn).

Prema navedenom primjeru, porezni obveznik obavezan je ispraviti pretporez (za utvrđeni postotak koji se odnosi na oslobođenu djelatnost) u odnosu na iskorišteni pretporez u godini nabave gospodarskog dobra tako da poveća svoju poreznu obvezu za 2021. godinu za 700,00 kn, a što se iskazuje pod točkom III.15. prijave PDV-a za posljednje razdoblje oporezivanja 2021. godine s predznakom minus (-).

U sljedećim godinama obavljat će se ispravak u visini utvrđenoga postotka za te godine sve dok ne prođe razdoblje od 5 godina od godine u kojoj je iskorišteno pravo na pretporez, odnosno to znači da će se ispravak pretporeza provoditi sve do 2024. godine.

Međutim, ako iznos pretporeza po dobru dugotrajne imovine koji je potrebno ispraviti ne prelazi 1.000,00 kn, postupak ispravka pretporeza se ne obavlja.

Primjer 2: Izračun postotka (%) za podjelu pretporeza radi oporezivih i oslobođenih isporuka

U okviru svoje djelatnosti, porezni obveznik obavlja oporezive isporuke s pravom na odbitak pretporeza te isporuke koje su oslobođene plaćanja PDV-a bez prava na odbitak pretporeza.

Tijekom 2021. godine, porezni je obveznik ostvario:

- isporuke u vrijednosti od 135.000 kn bez PDV-a za koje je dopušten odbitak pretporeza,
- isporuke u vrijednosti od 53.000 kn za koje nije dopušten odbitak pretporeza,
- dao je pozajmicu za koju je obračunao 2.000,00 kn kamata što predstavlja povremenu financijsku transakciju.

Ukupni pretporez po ulaznim računima iznosi 40.000 kn, od čega se:

- 20.000,00 kn pretporeza može pripisati oporezivim isporukama,
- 15.000,00 kn pretporeza odnosi se na oslobođene isporuke,
- 5.000,00 kn pretporeza se odnosi na ulazni pretporez koji se ne može isključivo pripisati ni oporezivim ni oslobođenim isporukama.

Izračun postotka za podjelu pretporeza za 2021. godinu (čl. 62. st. 2. i 3. Zakona):

- pretporez koji se ne može pripisati isključivo oporezivim ili oslobođenim isporukama, izračunava se pomoću formule:

135.000,00	135.000,00
$135.000,00 + 53.000,00 \times 100 =$	$188.000,00 \times 100 = 71,80\%$
	zaokruženo 72%

$5.000,00 \times 72 \% = 3.600,00$

Prema izračunu, porezni obveznik ima pravo na odbitak pretporeza u sljedećem iznosu:

- 20.000,00 kn pretporeza koji se može pripisati oporezivim isporukama,
- 3.600,00 kn pretporeza (koji je izračunan pomoću formule),

Ukupno dozvoljeni pretporez za 2021. godinu iznosi 23.600,00 kn.

No, iznos pretporeza od 15.000,00 kn porezni obveznik uopće ne može odbiti jer se odnosi na oslobođene isporuke za koje nema pravo na odbitak pretporeza.

Dio pretporeza kojeg je porezni obveznik mogao privremeno odbiti u 2021. godini potrebno je ispraviti s novim postotkom za priznavanje pretporeza na temelju stvarnoga prometa koji je obavljen u 2021. godini te ga treba uskladiti u Obrascu PDV-a za posljednje razdoblje oporezivanja.

Primjerice, ako je porezni obveznik na temelju privremeno izračunanoga postotka prava na odbitak pretporeza u 2021. godini (na temelju isporuka u 2020. godini), odbijao 70 % pretporeza po ulaznim računima koji se nisu

mogli izravno pripisati oporezivim ili oslobođenim isporukama što iznosi 3.500,00 kn ($5.000,00 \times 70\% = 3.500,00$), a temeljem izračuna je za 2021. godinu utvrdio stvarno pravo na odbitak pretporeza u iznosu od 72 %, što iznosi 3.600,00 kn ($5.000,00 \times 72\% = 3.600,00$), porezni obveznik će uvećati iznos pretporeza za 100,00 kn (koji se može još dodatno priznati), ovisno o stopi PDV-a na rednom broju III.1., III.2. i III.3. prijave PDV-a koju podnosi za posljednje razdoblje oporezivanja 2021. godine.

Navedeno usklađenje odbitka pretporeza ne unosi se u Knjigu primljenih (ulaznih) računa, već se o tome sastavlja poseban obračun koji porezni obveznik čuva u svojim evidencijama.

Prema tome, postotak prava na odbitak pretporeza kojeg je porezni obveznik koristio tijekom 2021. godine predstavlja privremeni postotak (%) prava na odbitak pretporeza, s obzirom na to da je bio utvrđen na osnovu obavljanih isporuka u 2020. godini.

Stoga je privremeno izračunani postotak prava na odbitak pretporeza potrebno uskladiti u prijavi PDV-a za posljednje razdoblje oporezivanja 2021. godine, ali na temelju stvarnih isporuka kada se utvrđuje konačni postotak prava na odbitak pretporeza za 2021. godinu na kojeg porezni obveznik ima pravo. Prema tome, usklađenje korištenoga pretporeza odnosi se na postupak izračuna novog postotka priznavanja pretporeza.

7.3. Novi postotak priznavanja pretporeza u sljedećem razdoblju oporezivanja

Konačni postotak prava na odbitak pretporeza koji je za 2021. godinu utvrđen u iznosu od 72 %, predstavlja privremeni postotak za podjelu pretporeza za iduću 2022. godinu. Naime, prema čl. 138. st. 8. Pravilnika, porezni obveznik čije je razdoblje oporezivanja od prvog do posljednjeg dana u mjesecu ili od prvog do posljednjeg dana u tromjesečju, mora za prvo razdoblje oporezivanja tekuće godine primijeniti novoutvrđeni postotak izračunan na temelju isporuka iz prethodne godine.

Međutim, prema čl. 138. st. 12. Pravilnika, porezni obveznik koji u okviru svoje gospodarske djelatnosti obavlja isporuke dobara i usluga po kojima ima pravo na odbitak pretporeza i isporuke po kojima je isključeno pravo na odbitak pretporeza te na temelju izračuna utvrdi pravo na odbitak pretporeza najmanje u iznosu od 98%, pri odbitku pretporeza za nabavljena dobra i usluge nije obvezan primjenjivati podjelu pretporeza.

8. Oporezivanje inventurni manjkova

Prema čl. 26. st. 2. Pravilnika propisano je da se kod poreznog obveznika manjkovi dobara za koje se ne tereti odgovorna osoba smatraju izuzimanjem dobara u neposlovne svrhe i podliježu oporezivanju, osim kala, rastepa, kvara i loma, a najviše do visine utvrđene odlukom Gospodarske i Obrtničke komore i manjkova dobara nastalih djelovanjem više sile. Manjkovima zbog više sile razumijevaju se manjkovi (štete) od elementarnih nepogoda (poplava, požar, potres i dr.), rat-

nih razaranja i provalnih krađa, do visine utvrđene temeljem očevidnika nadležnoga tijela za procjenu šteta.

Porezna osnovica za manjkove utvrđuje se na način koji je propisan za izuzimanja dobara odnosno za isporuke u neposlovne svrhe, a to je nabavna cijena tih ili sličnih dobara. Međutim, ako je nabavna cijena nepoznata, tada je porezna osnovica visina troškova utvrđenih u trenutku isporuke. U slučaju kada se za nastali manjak tereti odgovorna osoba, tada je porezna osnovica tržišna vrijednost tih dobara.

S obzirom na to da se za manjkove dobara koji su utvrđeni u godišnjem popisu imovine i obveza ne može sa sigurnošću odrediti u kojemu su razdoblju nastali, već je poznata samo činjenica da je manjak nastao tijekom razdoblja oporezivanja, a najkasnije do 31. prosinca kalendarske godine, to i porezna obveza za manjkove nastaje najkasnije u posljednjem razdoblju oporezivanja kalendarske godine. To znači da je porezni obveznik dužan u Obrascu PDV-a za posljednje razdoblje oporezivanja u mjesecu prosincu 2021. godine evidentirati i obračunati PDV na manjkove dobara koji su utvrđeni po inventuri na dan 31. prosinca 2021. godine.

Posebno se ističe da se prema čl. 26. st. 4. Pravilnika radi o **porezno priznatome manjku** ako se rashoduje dugotrajna materijalna imovina koja se više ne može upotrebljavati te se ne stavlja u promet nego se uništava ili deponira na otpad. U tom je slučaju, pri utvrđivanju činjeničnoga stanja, potrebna prisutnost ovlaštenog djelatnika PU ili porezni obveznik treba raspolagati odgovarajućom dokumentacijom nadležnih tijela ili pravnih osoba o količini i vrsti preuzetih dobara koja su dana na zbrinjavanje ili uništenje.

9. Zaključak

Za utvrđenu obvezu PDV-a po razdobljima oporezivanja porezni obveznici trgovačka društava te proračunski korisnici podnose prijave na Obrascu PDV. Obveza za PDV koja se iskazuje u prijavama za mjesečna ili tromjesečna razdoblja oporezivanja nije predujam nego stvarno nastali PDV. Obveznik PDV-a mora u prijavi PDV-a koju podnosi za posljednje razdoblje oporezivanja kalendarske godine napraviti sva usklađenja i ispravke za tu kalendarsku godinu. Ako porezni obveznik prestaje s poslovanjem, obvezan je u prijavi PDV-a koju podnosi za posljednje razdoblje oporezivanja napraviti sva usklađenja i ispravke do dana prestanka poslovanja. Prijava PDV-a za posljednje razdoblje oporezivanja (prosinac ili posljednje tromjesečje 2021. godine) mora se predati nadležnoj ispostavi PU putem elektroničkog portala PU (e-porezna) najkasnije do 20. siječnja 2022. godine. Odbitak pretporeza koji je porezni obveznik obavljao tijekom 2021. godine na temelju privremeno izračunanog postotka obvezan je uskladiti u prijavi PDV-a za posljednje razdoblje oporezivanja 2021. godine.

Međutim, ako se na temelju izračuna utvrdi pravo na odbitak pretporeza najmanje u iznosu od 98 %, pri odbitku pretporeza za nabavljena dobra i usluge, porezni obveznik nije obvezan primjenjivati podjelu pretporeza.

Usklađenje odbitka pretporeza ne unosi se u Knjigu primljenih (ulaznih) računa, već se o tome sastavlja poseban obračun koji porezni obveznik čuva u svojim evidencijama.

Ulazak i izlazak iz sustava PDV-a u 2022. godini

Mirjana Mahović – Komljenović*

Porezna pravila oko ulaska i izlaska iz registra obveznika PDV-a u 2022. godini nisu se promijenila u odnosu na prošlu godinu. Navedeno znači da se u 2022. godini u registar obveznika PDV-a porezni obveznici upisuju po sili Zakona ili na vlastiti zahtjev, a upis se može obaviti na početku poreznog razdoblja, ali i tijekom kalendarske godine.

Za pravne i fizičke osobe kao i proračunske korisnike i neprofitne organizacije, ulazak u registar obveznika PDV-a vezan je za vrijednost oporezivih isporuka dobara i obavljenih usluga čija je vrijednost u prethodnoj odnosno tekućoj godini veća od 300.000,00 kn.

Ako je porezni obveznik u prethodnoj kalendarskoj godini obavio isporuke veće od 300.000,00 kn, upisuje se u registar obveznika PDV-a od 1. siječnja tekuće godine, a ako je porezni obveznik ostvario isporuke veće od 300.000,00 kn u tekućoj godini, upisuje se u registar obveznika PDV-a od 1. dana u mjesecu koji slijedi nakon mjeseca u kojem su obavljene isporuke dobara i usluga ostvarene iznad propisanog praga. Zahtjev za izlazak iz registra obveznika PDV-a, treba predati nadležnoj ispostavi Porezne uprave najkasnije do 15. siječnja 2022. godine, a mogu ga podnijeti samo oni obveznici PDV-a kojima je u 2021. godini vrijednost oporezivih isporuka dobara i usluga bila ispod svote od 300.000,00 kn te ako su u sustav PDV-a bili upisani po sili Zakona, odnosno ne na vlastiti zahtjev. Iz registra obveznika PDV-a porezni se obveznici ispisuju i prestankom obavljanja djelatnosti.

1. Uvod

Postupci obveznog ili dobrovoljnog ulaska u sustav PDV-a te izlaska iz sustava PDV-a, propisani su odredbama Zakona o PDV-u (NN, br. 73/13 do 138/20 – daljem tekstu Zakona) te Pravilnika o PDV-u (NN, br. 73/13 do 73/21. – dalje u tekstu Pravilnik).

Poreznim obveznikom u smislu oporezivanja PDV-om, smatra se svaka osoba koja **samostalno obavlja bilo koju gospodarsku djelatnost** bez obzira na svrhu i rezultat obavljanja te djelatnosti, pri čemu porezni obveznici mogu biti:

- ▶ redovni porezni obveznici - koji su upisani u registar obveznika PDV-a i koji obračunavaju PDV na isporuke svojih dobara i usluga, ali uz zadovoljenje propisanih uvjeta, koriste pravo na priznavanje pretporeza iz ulaznih računa. Status redovnog poreznog obveznika stječe se po sili zakona ili dobrovoljno temeljem vlastitog zahtjeva. Za ulazak u sustav PDV-a, porezni obveznici podnose elektroničkim putem Zahtjev za registriranje za potrebe PDV-a na **novom Obrascu P-PDV** koji je sastavni dio izmijenjenoga Pravilnika (NN, br. 73/21) nadležnoj ispostavi Porezne uprave (dalje PU) prema sjedištu, prebivalištu ili uobičajenom boravištu.

Prema čl. 186. st. 11. Pravilnika, uz Obrazac P-PDV podnosi se i **Obrazac prijava činjenica bitnih za oporezivanje** iz Pravilnika o provedbi Općeg poreznog zakona (NN, br. 45/19.- 43/21.).

- ▶ mali porezni obveznici – koji nisu upisani u registar obveznika PDV-a jer im vrijednost oporezivih isporuka dobara ili obavljenih usluga u prethodnoj kalendarskoj godini nije bila veća od 300.000,00 kn. Mali porezni obveznici, oslobođeni od plaćanja PDV-a na isporuke dobara i usluga, nemaju pravo iskazivati PDV u svojim izlaznim računima, ali nemaju ni pravo na odbitak pretporeza po ulaznim računima. Za male porezne obveznike je odredbama čl. 90. Zakona te čl. 186. Pravilnika propisan poseban postupak oporezivanja. Za obavljene isporuke dobara ili usluga, u izlaznim računima, mali porezni obveznici stavljaju napomenu: *Isporuke dobara ili usluga oslobođene su plaćanja PDV-a prema čl. 90. st. 2. Zakona o PDV-u.*

Na početku 2022. godine, porezni obveznici koji obavljaju gospodarsku djelatnost, moraju utvrditi jesu li u 2021. godini ostvarili vrijednost isporučениh dobara i usluga u svoti manjoj od 300.000,00 kn (vrijednosni prag prometa) kada je potrebno donijeti odluku o izlasku iz sustava, ako su upisani u registar obveznika PDV-a po sili Zakona. **Zahtjev za izlazak iz sustava PDV-a treba predati najkasnije do 15. siječnja 2022. godine.**

Međutim, iako je vrijednost isporučениh dobara i usluga u 2021. godini bila manja od propisanoga praga, mali porezni obveznici koji su u registar obveznika PDV-a upisani temeljem vlastite odluke, mogu do 15. siječnja 2022. godine podnijeti zahtjev za izlazak iz registra obveznika PDV-a, samo ako je proteklo razdoblje od tri kalendarske godine u kojima trebaju ostati u sustavu PDV-a.

* Mr.sc. Mirjana Mahović – Komljenović, dipl. oec., Ministarstvo financija-Porezna uprava, Zagreb

2. Registriranje za potrebe PDV-a

Od pristupanja RH u članstvo EU, postoje i porezni obveznici koji nisu upisani u registar obveznika PDV-a kao redovni porezni obveznici, ali imaju određene porezne obveze zbog obavljanja transakcija na jedinstvenom zajedničkom tržištu radi primjene instituta prijenosa porezne obveze i trebaju se registrirati za potrebe PDV-a te ishoditi PDV identifikacijski broj. **Obveza registracije za potrebe PDV-a propisana je čl. 77. Zakona i čl. 154. Pravilnika.**

To znači da im PU na njihov zahtjev izdaje PDV identifikacijski broj, bez ulaska u registar obveznika PDV-a, kojim se porezni obveznik u svom poslovanju s drugim državama članicama EU identificira kao porezni obveznik.

Porezna uprava donosi rješenje o dodijeljenom PDV identifikacijskom broju najkasnije u roku o 8 dana od dana podnošenja zahtjeva.

Napominje se da je PDV identifikacijski broj različit od EORI broja kojeg dodjeljuje Carinska uprava temeljem podnesenog zahtjeva za dodjeljivanje EORI broja, a koji se koristi za identifikaciju gospodarskih subjekata i drugih osoba u aktivnostima na koje se primjenjuju carinski propisi.

2.1. Prag stjecanja za nabavljena dobra od poreznih obveznika iz drugih država članica EU

U vezi sa stjecanjem dobara od poreznih obveznika iz drugih država članica, propisan je prag stjecanja u iznosu od 77.000,00 kn. Prag stjecanja predstavlja ukupnu vrijednost nabavljenih dobara od poreznih obveznika iz drugih država članica EU, a utvrđuje se za:

- pravne osobe koje se ne smatraju poreznim obveznicima – tijela državne vlasti, tijela državne uprave, tijela i jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, komore te druga tijela s javnim ovlastima,
- male porezne obveznike čija je vrijednost isporuka ispod 300.000,00 kn,
- porezne obveznike koji obavljaju oslobođene isporuke bez prava na odbitak pretporeza (škole, bolnice, zdravstvene ustanove, ustanove socijalnog karaktera i sl).

Ako navedeni porezni obveznici nabavljaju dobra iz drugih država članica EU u vrijednosti koja ne prelazi svotu od 77.000,00 kn tada je isporuka dobara oporeziva u državi porijekla iz koje kreće prijevoz ili otprema. Međutim, u slučaju kada vrijednost nabavljenih dobara prelazi prag stjecanja od 77.000,00 kn tada su navedeni porezni obveznici dužni zatražiti hrvatski PDV ID broj, radi čega dobavljač iz druge države članice neće zaračunati PDV svoje države, već će porezni obveznici obračunati i platiti hrvatski PDV na stečena dobra. No, takvi porezni obveznici koji su samo registrirani za potrebe PDV-a, nemaju pravo na priznavanje pretporeza iz ulaznih računa.

Navedene pravne osobe – ministarstva, općine, gradovi, komore, mali porezni obveznici te porezni obveznici koji obavljaju oslobođene isporuke bez prava na odbitak pretporeza, mogu i **odustati od praga stjecanja** te obračunavati i plaćati hrvatski PDV na dobra koja stječu iz drugih država članica EU. Prema čl. 5. st. 4. Zakona, stjecatelj koji

ne želi da se na njega primjenjuje prag stjecanja, mora nadležnoj ispostavi PU prije stjecanja dobara za koje ne želi primjenjivati prag stjecanja, podnijeti pisanu izjavu da odustaje od propisanog praga i tim se obvezuje na primjenu u roku od dvije kalendarske godine. Nakon isteka propisanoga roka, izjava se može opozvati u pisanome obliku.

Posebno se napominje da se za porezne obveznike koji su upisani u registar obveznika PDV-a ne utvrđuje prag stjecanja. Navedeni porezni obveznici dužni su pri stjecanju dobara od poreznog obveznika iz EU obračunati hrvatski PDV na stjecanje po propisanoj stopi.

3. Obvezni i dobrovoljni ulazak u sustav PDV-a

Prema čl. 90. st. 1. Zakona te čl. 186. Pravilnika propisan je prag prometa u svoti od 300.000,00 kn prema kojem se određuju ulazak i izlazak poreznih obveznika iz sustava PDV-a. U registar obveznika PDV-a porezni se obveznici upisuju dobrovoljno na vlastiti zahtjev ili obvezno po sili Zakona.

a) Za dobrovoljni ulazak u registar obveznika PDV-a [®] porezni se obveznici mogu odlučiti na početku obavljanja gospodarske djelatnosti, pri čemu se u sustav PDV-a može ući dobrovoljno u bilo kojem trenutku tijekom poslovne godine. Dobrovoljni ulazak u sustav PDV-a porezne obveznike obvezuje na primjenu redovnog postupka oporezivanja PDV-om tri kalendarske godine.

b) Obvezni ulazak u sustav PDV-a [®] propisan je za porezne obveznike čija je vrijednost isporuka dobara ili obavljenih usluga u prethodnoj ili tekućoj godini veća od 300.000,00 kuna. To znači da je visina ostvarenog prometa u 2021. godini u vrijednosti većoj od 300.000,00 kn odlučujući kriterij za obvezni ulazak u sustav PDV-a po sili zakona i od 1. siječnja 2022. godine ili od 1. dana u mjesecu koji slijedi nakon mjeseca u kojem su obavljene isporuke dobara i usluga iznad propisanoga praga.

Prema tome, porezni obveznik koji je u **prethodnoj ili tekućoj kalendarskoj godini** obavio isporuke dobara i usluga iznad propisane svote od 300.000,00 kn upisuju se u registar obveznika PDV-a od 1. siječnja tekuće godine, odnosno od 1. dana u mjesecu koji slijedi nakon mjeseca u kojem je obavio isporuke dobara i usluga iznad propisane svote iz članka 90. stavka 1. Zakona.

Prema čl. 186. st. 3. Pravilnika, o činjenici da je u prethodnoj ili tekućoj kalendarskoj godini obavio isporuke u svoti većoj od 300.000,00 kuna i time postao obavezan upisati se u registar obveznika PDV-a, porezni obveznik obavještava nadležnu ispostavu PU prema svome sjedištu odnosno prebivalištu ili uobičajenom boravištu podnošenjem Zahtjeva za registriranje za potrebe PDV-a radi upisa u registar obveznika PDV-a najkasnije **do 15. siječnja tekuće godine (ako je vrijednost praga prijeđena u prosincu 2021. godine), odnosno do 15-og dana u mjesecu koji slijedi nakon mjeseca u kojem je porezni obveznik premašio svotu od 300.000,00 kn.**

Međutim, ako porezni obveznik u navedenome roku ne podnese Zahtjev za registriranje za potrebe PDV-a radi

upisa u registar obveznika PDV-a, nadležna ispostava PU upisuje poreznog obveznika u registar obveznika PDV-a po službenoj dužnosti s tekućim danom o čemu donosi rješenje. Smatra se da je zahtjev usvojen ako PU u roku od 8 dana od dana primitka zahtjeva ne donese rješenje o odbijanju zahtjeva te se porezni obveznik upisuje u registar obveznika PDV-a od dana navedenog u zahtjevu.

Svim poreznim obveznicima koji su u sustav PDV-a ušli po „sili“ Zakona zbog prekoračenja granične svote prometa, kao i malim poreznim obveznicima koji se dobrovoljno upisuju u registar obveznika PDV-a, ako im je ostvareni promet na godišnjoj razini manji od 300.000,00 kn, **nadležna ispostava PU više ne izdaje rješenje, već se status obveznika u sustavu PDV-a evidentira samo u informacijskom sustavu PU.**

3.1. Prijava u registar obveznika PDV-a na novom Obrascu P-PDV

Porezni obveznici koji su postali obveznicima PDV-a po sili zakona ili temeljem vlastite odluke, dužni su sami podnijeti prijavu za upis u registar obveznika PDV-a. Prijava i traženi podaci podnose se na novome **Obrascu P-PDV** koji se za upis u registar od 1. siječnja 2022. godine podnosi

najkasnije do 15. siječnja 2022. godine, a za upis u registar tijekom godine do 15. dana u mjesecu koji slijedi nakon mjeseca u kojem je premašena granična svota prometa od 300.000,00 kn.

Na Obrascu P-PDV porezni obveznici su dužni upisati hoće li biti mjesečni ili kvartalni obveznici plaćanja PDV-a kako bi se u informacijskom sustavu PU ispravno odredila oznaka obračunskog razdoblja. Pogodnost tromjesečnog obračunavanja i plaćanja PDV-a, porezni obveznici mogu koristiti sve dok im je godišnja vrijednost isporuke do 800.000,00 kn, dok su mjesečni obveznici svi oni koji su ostvarili promet iznad te svote.

Međutim, mjesečni obveznici PDV-a su svi porezni obveznici neovisno od ostvarene vrijednosti isporuke ako obavljaju transakcije na zajedničkom tržištu EU.

U nastavku se prikazuje primjer popunjenoga Obrasca P-PDV jednoga grada (JLS) koji se radi obavljanja djelatnosti javne uprave, prema čl. 6. st. 5. Zakona ne smatra poreznim obveznikom, ali zahtijeva dodjelu PDV identifikacijskog broja radi odustanka od praga stjecanja. Radi odustanka od praga stjecanja grad iz primjera imat će obvezu od prvog stjecanja dobara od poreznih obveznika iz druge države članice obračunati hrvatski PDV na stjecanje.

Obrazac P-PDV

MINISTARSTVO FINANCIJA - POREZNA UPRAVA
 PODRUČNI URED Zagrebačka županija
 ISPOSTAVA Samobor

ZAHTEV ZA REGISTRIRANJE ZA POTREBE POREZA NA DODANU VRIJEDNOST

1. OPĆI PODACI O PODNOSITELJU ZAHTEVA
 NAZIV/IME I PREZIME Grad Samobor
 OIB 11111111112 POREZNI BROJ U DRŽAVI SJEDIŠTA 111111111112
 ADRESA Trg Kralja Tomislava 2 PDV IDENTIFIKACIJSKI BROJ U DRŽAVI SJEDIŠTA HR 111111111112
 DRŽAVA SJEDIŠTA Hrvatska
 DATUM POČETKA OBAVLJANJA DJELATNOSTI/PREDVIDENO RAZDOBLJE OBAVLJANJA ISPORUKA U RH

TELEFON / ADRESA ELEKTRONIČKE POŠTE PODNOSITELJA ZAHTEVA
 3326-113 j. axen.babic@samobor.hr

2. PODACI O POREZONOM ZASTUPNIKU
 NAZIV/IME I PREZIME
 OIB
 ADRESA

3. UPIS U REGISTAR OBVEZNIKA POREZA NA DODANU VRIJEDNOST
 NA VLASTITI ZAHTEV PO SILI ZAKONA
 VRIJEDNOST OPOREZIVIH ISPORUKA U PRETHODNOJ GODINI
 VRIJEDNOST OPOREZIVIH ISPORUKA U TEKUĆOJ GODINI
 DATUM UPISA U REGISTAR OBVEZNIKA PDV-a

POSTUPAK OPOREZIVANJA PREMA NAPLAĆENIM NAKNADAMA
 RAZDOBLJE OPOREZIVANJA mjesečno tromjesečno

4. DODJELA PDV IDENTIFIKACIJSKOG BROJA TUZEMNOM POREZONOM OBVEZNIKU
 Tuzemni porezni obveznik traži PDV identifikacijski broj iz razloga:
 1. obavlja transakcije unutar EU (2) 3. odustao od praga stjecanja (4)
 2. prijeđen prag stjecanja (3) 4. obavlja ili prima usluge unutar EU (8)
 5. stječe trošarinska dobra unutar EU (10)

5. DODJELA PDV IDENTIFIKACIJSKOG BROJA STRANOM POREZONOM OBVEZNIKU
 Strani porezni obveznik traži PDV identifikacijski broj iz razloga:
 1. obavlja isporuke u RH (7)
 2. povremeni međunarodni cestovni prijevoz putnika u RH (9)

BROJČANA ILI OPISNA OZNAKA - (ŠIFRA) DJELATNOSTI PREMA NACIONALNOJ KLASIFIKACIJI
 OBLIK VLASTIŠTVA
 TRGOVAČKO DRUŠTVO OSTALO: 8411 Opća djelatnost javne uprave
 Popis podnosioca zahtjeva: Samobor
 Datum primitka zahtjeva: 15. 1. 2022. Popis djelatnika

Napomena:
 Ako se PDV identifikacijski broj traži zbog odustajanja od praga stjecanja tada je porezni obveznik obavezan takav način operativiranja primijeniti 2 kalendarske godine.
 Strani porezni obveznik kojem se dodijeli PDV identifikacijski broj, dodjelom toga broja ujedno se upisuje i u registar obveznika PDV-a.

4. Obveznici PDV-a koji obavljaju gospodarsku djelatnost

Prema čl. 6. st. 1. i 2. Zakona te čl. 4. Pravilnika poreznim obveznikom se smatra svaka osoba koja samostalno obavlja bilo koju gospodarsku djelatnost bez obzira na svrhu i rezultat obavljanja te djelatnosti. Gospodarska djelatnost je svaka djelatnost proizvođača, trgovaca ili osoba koje obavljaju usluge, uključujući rudarske i poljoprivredne djelatnosti te djelatnosti slobodnih zanimanja, a koja obuhvaća i iskorištavanje materijalne ili nematerijalne imovine (najam, zakup i slično) u svrhu trajnog ostvarivanja prihoda. Poreznim obveznikom smatra se i svaka osoba koja povremeno isporučuje nova prijevozna sredstva (uključujući i građane), koja kupcu otpremi ili preveze prodavatelj, sam kupac ili druga osoba za njihov račun na područje druge države članice.

Prema čl. 4. st. 7. Pravilnika, pravna ili fizička osoba smatra se poreznim obveznikom u smislu Zakona neovisno o tome smatra li se poreznim obveznikom i prema drugim zakonima.

4.1. Status tijela državne vlasti i tijela državne uprave

Prema čl. 6. st. 5. Zakona, poreznim obveznicima se ne smatraju tijela državne vlasti, tijela državne uprave, tijela i jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, komore te druga tijela s javnim ovlastima i u slučaju kada ubiru pristojbe, naknade i druga plaćanja u vezi s obavljanjem djelatnosti ili transakcija u okviru svoga djelokruga ili ovlasti. Međutim, ako bi obavljanje tih djelatnosti, kao da nisu porezni obveznici, dovelo do znatnoga narušavanja načela tržišnoga natjecanja kod obavljanja takvih djelatnosti ili transakcija, tada se navedena tijela smatraju poreznim obveznicima u svezi s tim djelatnostima ili transakcijama, pri čemu narušavanje načela tržišnog natjecanja utvrđuje posebna Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja, a ne PU.

4.1. Status proračunskih korisnika i neprofitnih organizacija

Neprofitne organizacije (pravne osobe kojima osnivač nije RH, jedinica područne (regionalne) samouprave ili jedinica lokalne samouprave te proračunske pravne osobe, obveznici su neprofitnog odnosno proračunskog računovodstva i ne osnivaju se radi trajnoga i samostalnoga obavljanja određene gospodarske djelatnosti s ciljem ostvarivanja dobiti, dohotka ili drugih gospodarsko procjenjivih koristi, već radi provođenja aktivnosti od interesa za opće dobro te općekorisnih društvenih potreba ili zbog obavljanja određenih javnih ovlasti, zbog čega se, u pravilu, ne smatraju poreznim obveznicima.

Međutim, proračunski korisnici i neprofitne pravne osobe u skladu s posebnim propisima, mogu pored isporuka koje spadaju u djelokrug njihova rada te isporuka dobara i usluga koje su oslobođene plaćanja PDV-a, obavljati određenu djelatnost razmjenom dobara i usluga na tržištu, a koja se smatra gospodarskom djelatnošću.

Zbog ostvarivanja dobiti ili drugih gospodarstveno procjenjivih koristi, proračunski subjekti i neprofitne organizacije mogu se smatrati poreznim obveznicima u skladu s odredbama Zakona o PDV-u ako su u prethodnoj ili tekućoj godini ostvarili prihode od gospodarske djelatnosti u iznosu većem od 300.000,00 kn.

U tom slučaju se na proračunske korisnike i neprofitne organizacije, koje se smatraju poreznim obveznicima prema odredbama Zakona, na jednak način primjenjuju sve odredbe Zakona i Pravilnika o PDV-u koje se primjenjuju i na poslovanje trgovačkih društava i drugih pravnih i fizičkih osoba koje obavljaju gospodarsku djelatnost samostalno i trajno radi ostvarivanja dobiti.

Radi navedenoga, proračunski korisnici i neprofitne organizacije su, kao i trgovačka društva, dužni voditi poslovne knjige i evidencije i to: knjige I-RA i U-RA, evidencije za stjecanje dobara iz EU, evidencije za stjecanje usluga iz EU, evidencije za stjecanje dobara i usluga od poreznih obveznika bez sjedišta u RH, evidencije za tuzemni prijenos porezne obveze te evidencije za uvoz dobara iz trećih zemalja, izdavati račune sa svim propisanim elementima, podnositi mjesečne ili tromjesečne PDV obrasce, primjenjivati temeljna pravila za priznavanje pretporeza vodeći računa o posebnostima oporezivih i oslobođenih prometa. Naime, čl. 137. st. 1. Pravilnika propisano je da porezni obveznici koji dijelom obavljaju isporuke dobara i usluga oslobođene plaćanja PDV-a, a dijelom isporuke koje nisu oslobođene, imaju pravo na odbitak pretporeza u dijelu koji se odnosi na oporezive isporuke. U tom slučaju u knjigovodstvu ili izvanknjigovodstvenim evidencijama porezni obveznik treba osigurati podatke o pretporezu koji se odnosi na oporezive i oslobođene isporuke dobara i obavljene usluge.

4.2. Neprofitne organizacije i proračunski korisnici kao mali porezni obveznici

Neprofitne organizacije i proračunski korisnici čiji je ostvareni promet od gospodarske djelatnosti manji od 300.000,00 kn smatraju se malim poreznim obveznicima. Mali porezni obveznik oslobođen je plaćanja PDV-a na isporuke dobara ili usluga, nema pravo iskazivati PDV na izdanim računima i nema pravo na odbitak pretporeza, a na računu je dužan navesti da su isporuke dobara ili usluga oslobođene plaćanja PDV-a temeljem odredbe čl. 90. st. 2. Zakona o PDV-u. Međutim, Zakon daje mogućnost odluke, prema kojoj mali porezni obveznik može dobrovoljno zatražiti od PU da se evidentira kao obveznik PDV-a, podnošenjem prijave na Obrascu P-PDV. Prema odredbi čl. 90. st. 3. Zakona, na osnovu prijave PU će utvrditi da je mali porezni obveznik postao obveznikom PDV-a, što ga obvezuje na primjenu redovnog postupka oporezivanja iduće tri kalendarske godine.

Prema tome, mali porezni obveznik koji po vlastitoj odluci postaje obveznikom PDV-a, mora to ostati sljedeće 3 kalendarske godine, bez obzira na to što će mu možda u tim godinama vrijednost oporezivih isporuka dobara i usluga biti niža od 300.000,00 kn.

5. Prag prometa za upis u registar obveznika PDV-a

U prag vrijednosti isporuka za upis u registar obveznika PDV-a prema čl. 90. st. 5. Zakona, uračunava se **neto vrijednost** sljedećih isporuka dobara i usluga:

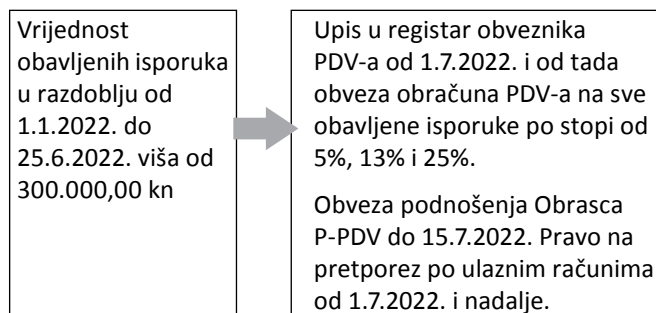
- a) vrijednost isporuka dobara ili usluga koje su oporezive po propisanim stopama od 5%, 13% i 25%,
- b) vrijednost isporuka oslobođenih PDV-a iz čl. 45., 46., 47., 48. i 49. Zakona (izvoz dobara, isporuke koje su izjednačene s izvozom, isporuke u vezi s međunarodnim prijevozom, usluge posredovanja),
- c) vrijednost isporuka nekretnina i transakcija iz čl. 40. st. 1. točaka a) do g) Zakona, osim ako su te transakcije pomoćne (usluge osiguranja i reosiguranja uključujući s njima povezane usluge što ih obavljaju posrednici u osiguranju i reosiguranju, financijske usluge, usluge upravljanja investicijskim fondovima).

Odredbama čl. 90. st. 6. Zakona, propisano je da se isporuka materijalnih i nematerijalnih gospodarskih dobara poreznog obveznika ne uzimaju u obzir pri izračunu praga od 300.000,00 kn. Prema tome, ako porezni obveznik prodaje materijalna i nematerijalna gospodarska dobra koja su bila evidentirana u njegovoj dugotrajnoj imovini s kojima je porezni obveznik obavljao gospodarsku djelatnost, ostvareni prihodi od prodaje se ne uključuju u izračun vrijednosnoga praga od 300.000,00 kn.

Posebno se ističe da se pri utvrđivanju praga od 300.000,00 kn za upis u registar obveznika PDV-a uzima u obzir **vrijednost obavljenih isporuka** u prethodnoj godini ili prethodnom razdoblju oporezivanja, neovisno o tome jesu li isporuke naplaćene ili nisu. To znači da se pri utvrđivanju praga za upis u registar obveznika ne primjenjuje institut načela blagajne.

Prema čl. 77. st. 1. Zakona, u slučaju ako porezni obveznik nakon prelaska propisanog praga ne podnese Obrazac P-PDV u propisanome roku, PU će obveznika upisati u registar obveznika PDV-a po službenoj dužnosti, o čemu donosi rješenje, a žalba ne odgađa izvršenje rješenja.

Slika 1. Prag za upis u registar obveznika PDV-a

Primjer 1. Isporuka materijalnih i nematerijalnih gospodarskih dobara ustanove

Porezni obveznik je ustanova koja nije upisana u registar obveznika PDV-a, ali ima dodijeljen PDV identifikacijski broj radi obavljanja transakcija sa zemljama EU. Ustanova

postavlja pitanje smatra li se prodaja službenih automobila koji su evidentirani kao dugotrajna imovina i koji se prodaju radi zastarjelosti gospodarskom djelatnošću te ubrajaju li se prihodi od prodaje službenih automobila u prag od 300.000,00 kn koji je propisan za ulazak u sustav PDV-a?

Prema čl. 90. st. 5. Zakona propisano je koje se isporuke dobara i usluga ubrajaju u prag za upis u registar obveznika PDV-a. Međutim, čl. 90. st. 6. izričito je propisano da se isporuka materijalnih i nematerijalnih gospodarskih dobara poreznog obveznika ne uzima u obzir pri obračunavanju vrijednosti isporuka dobara i usluga.

Iz navedenih zakonskih odredbi proizlazi da u slučaju kada ustanova prodaje svoja gospodarska dobra kojima je obavljala djelatnost, a koja su u poslovnim knjigama bila evidentirana kao njezina dugotrajna imovina, se takva isporuka gospodarskih dobara ne uključuje u izračun propisanog praga od 300.000,00 kn.

Primjer 2. Bespovratna sredstva iz EU fondova ne uključuju se u prag za upis u registar obveznika PDV-a

Ministarstvo postavlja pitanje, ulaze li u izračun praga za upis u registar obveznika PDV-a, iznosi primljenih bespovratnih sredstava iz EU fondova koji se koriste za nadoknadu rashoda koje korisnici imaju pri provedbi svojih projekata?

U prag za upis u registar obveznika PDV-a uračunavaju se vrijednosti isporuka iz čl. 90. st. 5. Zakona. Stoga se iznosi primljenih bespovratnih sredstava iz EU fondova za provedbu projekata ne uzimaju u obzir pri izračunu praga za upis u registar obveznika PDV-a, jer se ne smatraju naknadom za obavljenu isporuku.

5.1. Oporeziva gospodarska djelatnost tijela državne uprave i JLP/R/S

Tijela državne vlasti, tijela državne uprave, tijela i jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, komore te druga tijela s javnim ovlastima, neovisno o tome jesu li upisana u registar obveznika PDV-a ili nisu, ne obračunavaju PDV na isporuke koje obavljaju u okviru svojih ovlasti, odnosno na isporuke koje spadaju u djelokrug rada tijela prema posebnim propisima. Sve ostale isporuke koje obavljaju tijela državne vlasti, a koje ne spadaju u njihove ovlasti i djelokrug rada prema posebnim propisima, načelno se smatraju gospodarskom djelatnošću koja podliježe oporezivanju PDV-om.

Tijela državne vlasti, tijela državne uprave, tijela i jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, komore te druga tijela s javnim ovlastima, smatraju se poreznim obveznicima ako obavljaju djelatnosti koje su posebno navedene u Dodatku I. Zakona, (osim ako ih obavljaju u zanemarivom opsegu, odnosno u iznosu manjem od 300.000,00 kn). Sukladno čl. 5. Pravilnika isto se primjenjuje i za djelatnost iskorištavanja materijalne i nematerijalne imovine (najma, zakupa i slično).

Primjer 3. Upis tijela državne uprave i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u registar obveznika PDV-a

Zbog upisa tijela državne uprave i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u registar obveznika PDV-a, a radi određenja koje je isporuke potrebno uključiti u iznos od 300.000,00 kn a koje se isporuke ne ubrajaju u taj iznos, MF je izdalo mišljenje pod brojem Kl:410-19/13-01/312; Ur.broj:513-07-21-01/13-13 od 6. prosinca 2013. godine.¹

Djelatnosti čije se isporuke ubrajaju u iznos od 300.000,00 kn su:

- djelatnosti iz Dodatka I. Zakona o PDV-u,
- najam poslovnog prostora,
- iznajmljivanje „društvenih domova“ i sličnih objekata,
- vrijednost isporuka građevinskog zemljišta od 1. siječnja 2015,
- prodaja grobnih okvira,
- prodaja kazeta za urne i
- ostale slične djelatnosti.

U iznos od 300.000,00 kn ne ubrajaju se prihodi koji su ostvareni od sljedećih djelatnosti:

- najam stanova (zaštićene najamnine) sukladno Zakonu o najmu stanova te činjenicu da je najam stanova za stanovanje oslobođen plaćanja PDV-a,
- iznajmljivanje otvorenog prostora na sajmištu,
- zakup poljoprivrednog zemljišta neovisno o tome radi li se o zakupu državnog poljoprivrednog zemljišta ili poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu tijela obzirom da se radi o korištenju općih ili drugih dobra za koje je određeno da su dobra od interesa za Republiku Hrvatsku,
- zakup javnih površina za postavu kioska, štandova, mon tažnih objekata koji su u naravi isti kioscima, pokretnih radnji, uslužnih naprava, naprava za zabavu, ugostiteljskih terasa obzirom da se radi o površini koja je javno dobro,
- naknada za davanje koncesije radi korištenje zemljišta u svrhu eksploatacije mineralnih sirovina,
- naknada za pravo građenja objekata vodoopskrbe,
- naknada za korištenje grobnih mjesta,
- naknada za održavanje groblja, osim kada tu djelatnost obavlja vlastiti pogon kao komunalnu djelatnost,
- prihodi od usluge sahrane (otvaranje grobnica, iskop groba),
- izdavanje rješenja za izgradnju betonskih okvira,
- naknada za korištenje mrtvačnice, osim kada tu djelatnost obavlja vlastiti pogon kao komunalnu djelatnost,
- naknade od koncesija koje se daju prijevoznicima (npr. taxi prijevoznicima),
- naknade od koncesije koje se daju pogrebnim poduzećima (prijevoz umrlih osoba i njihovo smještanje u mrtvačnicu može obavljati samo osoba koja ima tu koncesiju),
- naknade od koncesija koje se daju dimnjačarima,

- komunalna naknada,
- naplata parkiranja, osim kada tu djelatnost obavlja vlastiti pogon kao komunalnu djelatnost,
- zakup mjesta na tržnicama (stolovi na tržnicama), osim kada tu djelatnost obavlja vlastiti pogon kao komunalnu djelatnost,
- ekološka renta obzirom da se ne smatra isporukom već odštetom i
- ostale slične djelatnosti.

Primjer 4. Jedinica lokalne samouprave kao obveznik PDV-a

Grad postavlja pitanje ulaze li u izračun praga za upis u registar obveznika PDV-a naknade za eksploataciju mineralnih sirovina, prihodi od prodaje građevinskog zemljišta, otkupa stanova te naknada za korištenje nefinancijske imovine, kao i naknada za održavanje groblja i drugi prihodi od sahrane koje ostvaruje vlastiti pogon (trgovačko društvo osnovano od strane jedinice lokalne samouprave)?

Na postavljeni upit očitovale se MF u svome mišljenju od 29. kolovoza 2019., Klasa: 410-19/19-02/261; Ur.broj.513-07-21-01/19-02, iz kojeg se izdvaja dio:

...jedinice lokalne samouprave mogu postati obveznici PDV-a u sljedećim slučajevima:

1. kada ubiru pristojbe, naknade i druga plaćanja u vezi s obavljanjem djelatnosti ili transakcija u okviru svog djelokruga ili ovlasti, ako bi obavljanje tih djelatnosti, kao da nisu porezni obveznici, dovelo do znatnog narušavanja načela tržišnog natjecanja kod obavljanja takvih djelatnosti ili transakcija,
2. kada obavljaju gospodarske djelatnosti iz Dodatka I. Zakona o PDV-u u opsegu koji nije zanemariv odnosno koji prelazi 300.000,00 kuna,
3. kada obavljaju bilo koju drugu gospodarsku djelatnost odnosno gospodarsku djelatnost iskorištavanja materijalne ili nematerijalne imovine (najam, zakup i slično) iz članka 6. stavka 2. Zakona o PDV-u, u opsegu koji nije zanemariv, odnosno koji prelazi 300.000,00 kuna.

U vezi navedenog napominjemo da se iskorištavanjem materijalne i nematerijalne imovine ne smatra iskorištavanje javnih dobara kao što su primjerice javne površine, ceste, pomorsko dobro, javna rasvjeta i slično kao niti davanje prava služnosti, građenja i slično na tim javnim dobrima.

... isporuke koje jedinice lokalne samouprave obavljaju u okviru svoje ovlasti, odnosno isporuke koje spadaju u djelokrug rada jedinica lokalne samouprave prema posebnim propisima ne uračunavaju se u prag za upis u registar obveznika PDV-a. Sve ostale isporuke koje jedinice lokalne samouprave obavljaju, a koje ne spadaju u njihove ovlasti, odnosno djelokrug rada prema posebnim propisima načelno se smatraju gospodarskom djelatnošću i uračunavaju se u prag za upis u registar obveznika PDV-a sukladno odredbama članka 90. stavka 5. Zakona o PDV-u.

... Trgovačko društvo osnovano od strane jedinice lokalne samouprave samostalna je pravna osoba te se prihodi

¹ Granična svota ostvarenog prometa u navedenom mišljenju iznosila je 230.000,00 za 2013. godinu

od usluga sahrane koje obavlja i naknada za održavanje groblja koje prikuplja u svoje ime i za svoj račun, uračunavaju u prag za upis tog trgovačkog društva u registar obveznika PDV-a.

Primjer 5. Prihodi komore koja provodi stručno osposobljavanje

Na upit Komore koja organizira i provodi stručno osposobljavanje radi stjecanja zvanja poreznog savjetnika; mora li se upisati u registar obveznika PDV-a, ako je s osnove navedenih poslova ostvarila isporuke u vrijednosti većoj od propisanoga praga za ulazak u sustav PDV-a očitovalo MF u svom mišljenju od 14. siječnja 2015. godine., *Klasa: 410-19/15-01/19; Ur. broj: 513-07-21-01/15-2*, iz kojeg se izdvaja dio:

...Zakonom o poreznom savjetništvu i Statutom, uređuje se osnivanje, položaj i djelatnost Komore te djelokrug, sastav, način izbora, prava i dužnosti njenih tijela. Člankom 36. stavkom 1. Statuta propisano je da Komora organizira i provodi stručno osposobljavanje radi stjecanja zvanja poreznog savjetnika.

Sukladno navedenom, budući da su posebnim propisom, u ovom slučaju Zakonom o poreznom savjetništvu, Komori dane javne ovlasti, primjerice organiziranja i provođenja ispita za poreznog savjetnika, takva djelatnost, odnosno isporuke smatraju se isporukama u okviru ovlasti, odnosno djelokruga rada Komore te s te osnove Komora nije obvezna upisati se u registar obveznika PDV-a.

Primjer 6. Upis domaće udruge u registar obveznika PDV-a

Domaća udruga koja je prema nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti razvrstana u ostale djelatnosti socijalne skrbi bez smještaja je vlasnik poslovnoga prostora. Dio poslovnog prostora koristi za potrebe skladištenja robe namijenjene za djelovanje u masovnim nesrećama i katastrofama te za potrebe obavljanja socijalnih aktivnosti vezanih za zaštitu žrtava nasilja i sl. Međutim, drugi dio prostora koji se ne koristi za spomenute aktivnosti, daje se u zakup udrugama, školama te drugim tvrtkama. S obzirom na to da je 25.8.2021. godine ostvaren prihod temeljem zakupa poslovnoga prostora u iznosu od 350.000,00 kn, postavlja se pitanje je li se udruga treba upisati u registar obveznika PDV-a ako se prihodi od zakupa prostora koriste za podmirenje režijskih troškova i održavanje samog objekta?

Prema navodima iz upita proizlazi da je domaća udruga vlasnik poslovnoga prostora od kojeg se dio koristi za obavljanje djelatnosti u okviru svoje djelatnosti, dok se drugi dio daje u zakup drugim tvrtkama. Ako je domaća udruga po osnovi zakupa poslovnoga prostora kojeg iznajmljuje drugim tvrtkama ostvarila u tekućoj godini isporuke u iznosu većem od 300.000,00 kn smatra se da obavlja gospodarsku djelatnost najma. Zbog navedenoga, domaća je udruga obvezna upisati se u registar obveznika PDV-a s danom 1. rujna 2021. godine odnosno od 1. dana u mjesecu koji slijedi nakon mjeseca u kojem je ostvarena

usluga najma iznad 300.000,00 kn, a sukladno čl. 186. st. 1. Pravilnika. Obrazac P-PDV treba podnijeti nadležnoj ispostavi PU prema svom sjedištu odnosno prebivalištu ili uobičajenom boravištu najkasnije do 15. rujna 2021. godine, odnosno do 15-og dana u mjesecu koji slijedi nakon mjeseca u kojem su obavljene isporuke u iznosu većem od 300.000,00 kn. Domaća udruga ostvaruje i pravo na odbitak pretporeza na primljene isporuke dobara i usluga od dana upisa u registar obveznika PDV-a.

6. Podjela pretporeza

Tijela državne vlasti, tijela državne uprave te druga tijela s javnim ovlastima kao proračunski porezni obveznici, imaju poseban porezni položaj radi obavljanja djelatnosti u okviru svojih ovlasti, pri čemu su isporuke dobara i usluga u okviru javnih djelatnosti oslobođene PDV-a, uz istovremeno obavljanje drugih isporuka koje se smatraju poduzetničkom djelatnošću i za koju su postali obveznici PDV-a. Poduzetnička djelatnost koju obavljaju, može biti oporeziva s pravom na odbitak pretporeza te oslobođena djelatnost bez prava na odbitak pretporeza. **Ako porezni obveznik koristi dobra i usluge u okviru svoje poduzetničke djelatnosti za isporuke dobara i usluga po kojima je dopušten odbitak pretporeza te za isporuke dobara i usluga po kojima je isključen odbitak pretporeza, tada iznose pretporeza treba podijeliti na dio koji se može odbiti i na dio koji se ne može odbiti.**

Prema tome, pravo na odbitak pretporeza iz ulaznog računa utvrđuje se prvom podjelom na nepoduzetnički i poduzetnički dio

- ▶ podjela prema ključu, a tek nakon toga se drugom podjelom poduzetnički dio dijeli na oporezive i oslobođene isporuke
- ▶ podjela prema pro rati ili odnos oporezivih u ukupnim isporukama od gospodarske djelatnosti.

Slika 2: Pravo na odbitak pretporeza

Vrsta djelatnosti		Podjela pretporeza
poduzetnička djelatnost	nepoduzetnička djelatnost	<ul style="list-style-type: none"> prema ključu (količinski pokazatelji - m2, broj, mjera, težina) → konačna podjela
oporeziva	oslobođena	<ul style="list-style-type: none"> pro rata (privremeni postotak oporezivih u ukupnim isporukama) → obvezno usklađenje za posljednje razdoblje oporezivanja kalendarske godine

6.1. Podjela pretporeza iz ulaznog računa prema ključu

Tijela državne vlasti koja su kao porezni obveznici upisana u registar obveznika PDV-a, mogu odbiti kao pretporez ukupan PDV sadržan u računima koji se odnose na oporezivu poduzetničku djelatnost, dok PDV koji je sadržan u računima koji se odnose na isporuke koje obavljaju u okviru svojih ovlasti i djelokruga rada prema posebnim propisima, ne mogu uopće odbiti. Navedeno znači da se PDV koji

je sadržan u računima koji se jednim dijelom odnose na gospodarsku djelatnost koja podliježe oporezivanju PDV-om, a drugim dijelom na isporuke u okviru javnih ovlasti, može odbiti samo u dijelu koji se odnosi na gospodarsku djelatnost koja podliježe oporezivanju PDV-om.

Prema čl. 137. st. 3. i 4. Pravilnika, u tom je slučaju potrebno odrediti **udio korištenja u neposlovne svrhe** kada se pretporez mora podijeliti prema svrsi upotrebe na dio koji se može odbiti i na dio koji se ne može odbiti. Ovaj način razgraničenja koristi se ako se radi o nekretninama (omjer korištenja poslovnih prostora prema metrima kvadratnim za obavljanje djelatnosti koje podliježu oporezivanju i isporuka u okviru javnih ovlasti koje ne podliježu oporezivanju) te pokretnim dobrima koja se u gospodarskom prometu količinski određuju po broju, mjeri ili težini te kod korištenja usluga. Podjela pretporeza iz ulaznoga računa prema ključu koji je bio poznat u trenutku nabave je konačna podjela i porezni obveznik nije obavezan obaviti usklađenje za posljednje razdoblje oporezivanja.

6.2. Podjela pretporeza iz ulaznog računa prema pro-rati

U slučaju obavljanja oporezivih isporuka za koje je dopušten odbitak pretporeza i oslobođenih isporuka za koje nije dopušten odbitak pretporeza, pravo na odbitak pretporeza utvrđuje se prema čl. 62. st. 2. Zakona te 138. Pravilnika na temelju pro rate.

Iznos pretporeza koji se odnosi na isporuke dobara i usluga za koje je dopušten odbitak pretporeza izračunava se na godišnjoj razini kao postotak, prema sljedećoj formuli:

% podjele pretporeza =	ukupna vrijednost godišnjih isporuka (prometa) bez PDV-a, za koje je dopušten odbitak pretporeza
	ukupna vrijednost godišnjih isporuka (prometa) bez PDV-a, od transakcija uključenih u brojnik i transakcija za koje nije dopušten odbitak pretporeza, te iznos subvencija, osim onih koje su izravno povezane s cijenom isporuka dobara ili usluga iz čl. 33. st. 1. Zakona o PDV-u

Međutim, kod navedenog izračuna postotka podjele pretporeza ne uzimaju se u obzir promet koji se odnose na:

- isporuke gospodarskih dobara koja porezni obveznik koristi za obavljanje svoje gospodarske djelatnosti,
- povremene isporuke nekretnina, te
- povremene financijske transakcije iz čl. 40. st. 1. točke b) do g) Zakona o PDV-u.

Prema čl. 62 .st. 4. Zakona o PDV-u dio pretporeza koji se može odbiti utvrđuje se na godišnjoj razini kao postotak koji se zaokružuje najviše do sljedećeg cijelog broja. Međutim, porezni obveznik koji prema navedenoj formuli, utvrdi pravo na odbitak pretporeza najmanje u iznosu od 98% pri odbitku pretporeza za nabavljena dobra i usluge, nije obavezan primijeniti podjelu pretporeza.

Potrebno je naglasiti da se prema navedenoj formuli godišnji postotak za podjelu pretporeza u tekućoj godini izračunava prema vrijednosti isporuka iz prethodne godi-

ne. Stoga je postotak za podjelu pretporeza, koji je utvrđen prema podacima iz prethodne godine, samo privremeni % prava na odbitak pretporeza, s obzirom na to da je bio utvrđen na osnovu isporuka iz prošle godine koji je porezni obveznik dužan uskladiti za posljednje razdoblje oporezivanja kalendarske godine, a na temelju odnosa ostvarenih oporezivih i ukupnih isporuka u toj godini.

Naime, prema čl. 62. st. 6. Zakona o PDV-u, odbitak pretporeza tijekom tekuće kalendarske godine na temelju privremenog izračuna porezni obveznik je obavezan uskladiti u prijavi PDV-a koju podnosi za razdoblje oporezivanja, pri čemu utvrđuje konačni dio pretporeza koji može odbiti.

Prema tome, postotak prava na odbitak pretporeza kojeg je porezni obveznik koristio tijekom 2021. godine, predstavlja privremeni % prava na odbitak pretporeza. Na kraju 2021. godine temeljem stvarnih isporuka, porezni obveznik je dužan **utvrditi konačan % za 2021. godinu** te usklađenja iskazati u PDV obrascu pod točkom III.15. Ispravci pretporeza. Konačni % prava na pretporez koji je utvrđen na godišnjoj razini za 2021. godinu, predstavlja ponovo privremeni % za odbitak pretporeza za 2022. godinu.²

Primjer 7. Podjela pretporeza iz ulaznih računa za grad a koji se odnose na nabavu računala, opreme i softvera

Na pitanje može li grad odbiti po ulaznim računima za isporučena dobra i usluge, a koji se odnose djelomično na oprezive isporuke (zakup poslovnih prostora), a djelomično na isporuke koje spadaju u djelokrug rada grada, pretporez po izračunatom koeficijentu ili ključu? Na koji način se može izračunati koeficijent (konkretno što ulazi u brojnik, a što u nazivnik) ili ključ za svaki takav zajednički ulazni račun – odgovor je dan u uputi Ministarstva financija – upis u registar obveznika PDV-a, broj klase:410-19/13-01/312, Ur. broj:513-07-21-01/14-27 od 31.01.2014. godine iz kojeg se navodi dio:

Odredbom članka 137. Pravilnika propisano je ako se isporučeno dobro ili usluga koristi u poslovne i neposlovne svrhe, a moguće je odrediti udjel korištenja u neposlovne svrhe, pretporez se mora podijeliti prema svrsi uporabe na dio koji se može i na dio koji se ne može odbiti. Ovaj način razgraničenja provodi se ako se radi o nekretninama, a osobito o pokretnim dobrima koja se u gospodarskom prometu količinski određuju po broju, mjeri ili težini te kod korištenja usluga.

Prema tome porezni obveznik treba sam odrediti omjer korištenja računala, informatičke opreme i softvera, ili druge opreme za obavljanje oporezivih usluga te na taj način utvrditi i iznos pretporeza koji može odbiti. Napominje se da se omjer korištenja ne utvrđuje posebno za primjerice računala, informatičku opremu i slično, već se u jednom iznosu može utvrditi za svu opremu i imovinu koju porezni obveznik koristi za obavljanje oporezivih isporuka.

² Više o postupku usklađenja u prijavi PDV-a za posljednje razdoblje oporezivanja u 2021. godini može se pročitati u posebnom članku u ovom broju časopisa

U postupku poreznog nadzora utvrđuje se da li je porezni obveznik ispravno koristio pravo na odbitak pretporeza.

Izračun pretporeza temeljem formule iz članka 62. stavka 2. Zakona (prorata) primjenjuje se ako porezni obveznik koristi dobra i usluge koje su mu obavljene, djelomično za isporuke dobara i usluga za koje je dopušten odbitak pretporeza u skladu s odredbama Zakona i za obavljanje isporuka dobara i usluga za koje nije dopušten odbitak pretporeza. Porezni obveznik u tom slučaju može odbiti samo onaj dio pretporeza koji se odnosi na transakcije za koje je dopušten odbitak pretporeza.

Stoga ako grad ne obavlja isporuke koje su oslobođene PDV-a, tada se na njega ne odnosi utvrđivanje prava na odbitak pretporeza na način propisan člankom 62. stavkom 2. Zakona, već pravo na odbitak pretporeza utvrđuje na način propisan člankom 137. stavkom 3. i 4. Pravilnika.

7. Oslobođenja od plaćanja PDV-a

Prema čl. 39. Zakona te čl. 48. do 73. Pravilnika propisana su porezna oslobođenja od plaćanja PDV-a za određene isporuke dobara ili usluga koje su od javnog interesa, a koje obavljaju proračunski korisnici i određene neprofitne organizacije kao tijela s javnim ovlastima.

Oslobođenja od plaćanja PDV-a za određene djelatnosti od javnog interesa, ali bez prava na odbitak PDV-a, propisana su za usluge koje obavljaju:

- ustanove, bolnice, centri iz djelatnosti zdravstva – bolničke i medicinske njege, usluge obrazovanja djece i mladeži, školskog ili sveučilišnog obrazovanja, stručnog osposobljavanja i prekvalifikacije koje obavljaju tijela s javnim ovlastima i druge osobe koje imaju slične ciljeve, nastava što je privatno održavaju nastavnici i koja obuhvaća osnovnoškolsko, srednjoškolsko i visokoškolsko obrazovanje ako nastavu obavljaju nastavnici i predavači prema unaprijed ugovorenoj satnici i rasporedu isključivo prema nastavnim planovima i programima verificiranim od strane Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta, usluge i isporuke dobara povezane za zaštitom djece i mladeži što ih obavljaju ustanove i tijela s javnim ovlastima, usluge usko povezane uz sport ili tjelesni odgoj što ih obavljaju neprofitne pravne osobe osobama koje se bave sportom ili sudjeluju u tjelesnom odgoju, usluge u kulturi i s njima usko povezane isporuke dobara koje obavljaju ustanove u kulturi, tijela s javnim ovlastima ili druge pravne osobe u kulturi, usluge i s njima usko povezane isporuke dobara koje neprofitne pravne osobe čiji su ciljevi političke, sindikalne, vjerske, domoljubne, filozofske, dobrotvorne ili druge općekorisne naravi obavljaju svojim članovima u njihovom zajedničkom interesu u zamjenu za članarinu utvrđenu u skladu s pravilima tih osoba, pod uvjetom da oslobođenje neće narušiti načela tržišnog natjecanja kao i druge slične usluge.

Prema čl. 58. st. 4. Zakona o PDV-u, porezni obveznik nema pravo na odbitak pretporeza sadržan u računima za primljena dobra i usluge što ih koristi za isporuke dobara i usluga oslobođene plaćanja PDV-a u tuzemstvu, a prema čl. 39. Zakona.

Od 1. siječnja 2020. godine oslobođene isporuke od javnog interesa (zdravstvene usluge, usluge socijalne skrbi, usluge obrazovanja i sl.), a bez prava na odbitak pretporeza, obavljaju i porezni obveznici koji su registrirani kao trgovačka društva.

Međutim, ako neprofitne organizacije osim oslobođenih isporuka dobara i usluga, obavljaju i neku drugu gospodarsku djelatnost koja nije oslobođena plaćanja PDV-a te ako je u prethodnoj ili tekućoj godini ostvaren prihod od oporezive gospodarske djelatnosti u iznosu većem od 300.000,00 kn, moraju se upisati u registar obveznika PDV-a.

U tom slučaju neprofitne i proračunske organizacije koje obavljaju oporezive i oslobođene isporuke trebaju dijeliti pretporez iz ulaznih računa koji se ne može izravno pripisati oporezivim ili oslobođenim isporukama.

8. Izlazak iz sustava pdv-a od 1. siječnja 2022. godine

Kao i ulazak, i izlazak iz registra PDV-a vezan je uz graničnu svotu prometa od 300.000,00 kn. Zahtjev za izlazak iz registra PDV-a porezni obveznik može tražiti samo početkom 2022. godine, ako je u 2021. godini ostvareni promet od isporuka dobara i usluga bio manji od 300.000,00 kn. To znači da iz registra obveznika PDV-a mogu izaći svi proračunski i neprofitni porezni obveznici kojima je u prethodnoj kalendarskoj godini vrijednost oporezivih isporuka dobara i usluga bila ispod svote od 300.000,00 kn, ali pod uvjetom da su u sustav PDV-a ušli po „sili“ Zakona, što znači ne dobrovoljno.

Naime, čl. 186. st. 5. Pravilnika o PDV-u utvrđeno je da porezni obveznik koji je po sili Zakona postao obveznikom PDV-a, o činjenici da je u prethodnoj godini ostvario promet manji od iznosa 300.000,00 kn i da ne želi i dalje biti obveznik PDV-a podnosi nadležnoj ispostavi PU pisani zahtjev do 15. siječnja tekuće godine.

Prema tome, proračunski i neprofitni porezni obveznici koji su u 2021. godini bili upisani u registar obveznika PDV-a po sili zakona, a u 2022. godini ne žele i dalje biti porezni obveznici, mogu podnijeti pisani zahtjev do 15. siječnja 2022. godine radi izlaska iz sustava PDV-a ako im je u prethodnoj kalendarskoj godini ostvareni promet od gospodarske djelatnosti bio manji od 300.000,00 kn.

Međutim, porezni obveznici koji su dobrovoljno upisani u registar obveznika PDV-a mogu podnijeti zahtjev za izlazak iz registra obveznika PDV-a tek nakon proteka tri godine ostanka u registru, uz uvjet da im je vrijednost oporezivih isporuka u prethodnoj kalendarskoj godini bila manja od 300.000,00 kn.

Za ulazak u sustav PDV-a, porezni obveznici podnose PU propisani obrazac P-PDV, dok se za izlazak iz sustava PDV-a predaje pisani zahtjev kojeg porezni obveznik može kreirati samostalno. Ako su porezni obveznici korisnici elektroničkih usluga *ePorezna*, zahtjev mogu podnijeti elektroničkim putem tako da odaberu promjenu načina oporezivanja.

Pisani zahtjev za izlazak iz registra obveznika PDV-a može imati sljedeće elemente:

Opća gimnazija A. G. Matoš Samobor
Strma ulica 5
10 430 Samobor
OIB:1212111112

Ministarstvo financija – Porezna uprava
Područni ured Zagrebačka županija
Ispostava Samobor

Zahtjev za izlazak iz sustava PDV-a

U 2021. godini ostvarili smo ukupan promet od oporezivih isporuka u iznosu od 270.000,00 kn bez PDV-a, koji je manji od granične svote prometa od 300.000,00 kn, koja je propisana čl. 90. st. 1. Zakona o PDV-u.

Radi navedenog, podnosi se pisani **zahtjev za izlazak iz registra obveznika PDV-a, od 1. siječnja 2022. godine, a prema čl. 186. st. 5. Pravilnika o PDV-u.**

U Zagrebu, 15. siječnja 2022. godine Potpis odgovorne osobe
Ravnatelj

8.1. Ispravak pretporeza kod izlaska iz sustava PDV-a

Iako i dalje posluje, kod izlaska iz sustava PDV-a, porezni obveznik više nema obvezu zaračunavanja PDV-a na isporuke dobara i usluga koje obavlja, već su njegove isporuke oslobođene PDV-a. Izlazak iz sustava PDV-a smatra se promjenom uvjeta mjerodavnih za odbitak pretporeza u odnosu na godinu nabave. Stoga je kod izlaska iz sustava PDV-a potrebno voditi računa o razdoblju ispravka pretporeza za gospodarska dobra odnosno nekretnine.

Prema tome, ako neprofitne organizacije i proračunski korisnici izlaze iz registra obveznika PDV-a, dužni je provesti ispravak pretporeza odbijenog prilikom nabave za sva gospodarska dobra, ako za njih nije isteklo razdoblje za ispravak.

Naime, prema čl. 64. Zakona, ako se u svezi nekog gospodarskoga dobra u roku od pet godina uključujući kalendarsku godinu u kojoj je gospodarsko dobro nabavljeno ili proizvedeno, promjene uvjeti koji su u toj godini bili

mjerodavni za odbitak pretporeza, za razdoblje promjene se obavlja ispravak pretporeza. Promjenom uvjeta mjerodavnih za odbitak pretporeza smatra se naknadna promjena tih uvjeta koja je dovela do većeg ili manjeg prava na odbitak pretporeza u odnosu na godinu u kojoj je dobro nabavljeno ili proizvedeno. Ako se radi o nekretninama, tada se umjesto razdoblja od pet godina primjenjuje razdoblje od 10 godina.

Međutim, ispravak pretporeza nije potrebno obaviti ako pretporez koji bi trebalo ispraviti iznosi najmanje 1.000,00 kn po jednom gospodarskom dobru (čl. 64. s t. 4. Zakona).

9. Zaključak

Prag ostvarenog prometa za ulazak i izlazak iz sustava PDV-a iznosi 300.000,00 kn bez obzira jesu li isporuke dobara i obavljenih usluga naplaćene ili nisu. U registar obveznika PDV-a neprofitne organizacije i proračunski korisnici trebaju se upisati već i u tekućoj godini za isporuke koje se smatraju njihovom gospodarskom djelatnošću i koje premašuju propisani prag. Mali porezni obveznici s ostvarenim prometom ispod vrijednosnog praga od 300.000,00 kn mogu se dobrovoljno upisati u registar obveznika PDV-a na samom početku obavljanja gospodarske djelatnosti ili u bilo kojem trenutku tijekom godine, pri čemu je propisana obveza na ostanak u registru obveznika PDV-a sljedeće tri kalendarske godine. Porezni obveznici mogu izaći iz sustava PDV-a od 1. siječnja 2022. godine ako je vrijednost ostvarenih isporuka dobara i obavljenih usluga u 2021. godini bila manja od 300.000,00 kn. Za ulazak u sustav PDV-a, porezni obveznici podnose elektroničkim putem PU propisani obrazac P-PDV, dok se za izlazak iz sustava PDV-a predaje pisani zahtjev kojeg porezni obveznik može kreirati samostalno.

Ako porezni obveznik izlazi iz registra obveznika PDV-a, dužan je napraviti ispravak pretporeza za sva gospodarska dobra ako za njih nije isteklo razdoblje za ispravak. Godišnji iznos ispravka pretporeza iznosi 1/5 za dobra odnosno 1/10 iznosa pretporeza za nekretnine, a koji je bio odbijen pri nabavi. **Svaka osoba dužna je PU prijaviti početak svoje djelatnosti kao poreznog obveznika te se mora prijaviti u registar obveznika PDV-a ako je vrijednost njezinih isporuka u prethodnoj ili tekućoj kalendarskoj godini bila veća od 300.000,00 kn.**

AKTUALNA IZDANJA

Narudžbenicu za pretplatu na časopis, kao i za navedena izdanja možete pronaći na našoj internet stranici

WWW.TIM4PIN.HR

Novi iznos prosječne mjesečne plaće u primjeni za ograničenja ovrhe

Gordana Muraja*

Iznos utvrđen za izračune iznosa plaće do kojeg je ovrha ograničena mijenja se svake godine. Za primjenu u 2022. uzima se iznos prosječne neto plaće za razdoblje od siječnja do kolovoza 2021. godine, koji iznosi 7.086,00 kn.

1. Uvod

Člankom 173. Ovršnog zakona (NN, br. 112/12, ZOIZD ZPP 25/13, 93/14, Odluka USUD RH 55/16, 73/17 i 131/20) utvrđeno je da su od ovrhe izuzeti dijelovi plaće čija se visina izračunava od prosječnog iznosa mjesečne neto plaće isplaćene po jednom zaposlenom u pravnim osobama u Republici Hrvatskoj za razdoblje siječanj – kolovoz tekuće godine. Utvrđeni iznos primjenjuje se u idućoj kalendar-skoj godini, a do 31. prosinca tekuće godine dužan ga je objaviti Državni zavod za statistiku u Narodnim novinama.

U Narodnim novinama br. 118, od 3. studenog 2021., Državni zavod za statistiku objavio je podatak o prosječno isplaćenju neto plaći po zaposlenom u pravnim osobama, koja je u navedenom razdoblju iznosila 7.086 kn.

Budući da Ovršni zakon u članku 173. stavku 3. utvrđuje da će se utvrđeni iznos primjenjivati u idućoj godini nije presudno za koje se razdoblje plaća isplaćuje, nego u kojoj godini se plaća isplaćuje. Tako će se iznosi utvrđeni na temelju tog podatka primjenjivati za izračun zaštićenog dijela plaće za isplate od 1. siječnja 2022. godine.

Kako je prosjek u 2021. veći od prosjeka iz 2020. godine, promijenili su se i iznosi izuzeti od ovrhe.

2. Obračun zaštićenog dijela plaće/stalnog novčanog primanja

Tablice prikazuju iznose za sve ovršenike i sve vrste ovrha, a kraticom *pr. n. pl. RH* označena je prosječna mjesečna netoplaća isplaćena po radniku u Republici Hrvatskoj.

a) Ako je ovršenikova plaća jednaka ili veća od republičkog prosjeka (najmanje 7.086,00 kn ili veća)

Ako je plaća jednaka ili veća od republičkog prosjeka, zaštićeni dio izračunava se od iznosa republičkog prosjeka.

Ako je ovršenikova plaća jednaka ili veća od prosječne netoplaće u RH, od ovrhe je zaštićeno:

Prosječna neto plaća u RH	Zaštićeno od ovrhe	Dopuštena ovrha
Plaća = 7.086,00 kn	2/3 pr. n. pl. RH	sve preko 2/3 pr. n. pl. RH
Plaća > 7.086,00 kn	4.724,00 kn	n. pl. RH

b) Ako se ovrha provodi radi/na osnovi

- naplate tražbine na osnovi zakonskog uzdržavanja
 - naknade štete zbog narušenog zdravlja ili smanjenja, odnosno gubitka radne sposobnosti
 - naknade štete za izgubljeno uzdržavanje zbog smrti davalca uzdržavanja,
- od ovrhe je zaštićeno:

Prosječna neto plaća u RH	Zaštićeno od ovrhe	Dopuštena ovrha
Plaća = 7.086,00 kn	1/2 pr. n. pl. RH	sve preko 1/2 pr. n. pl. RH
Plaća > 7.086,00 kn	3.543,00 kn	n. pl. RH

- prisilne naplate novčanih iznosa za uzdržavanje djeteta, od ovrhe je zaštićeno:

Prosječna neto plaća u RH	Zaštićeno od ovrhe	Dopuštena ovrha
Plaća = 7.086,00 kn	1/4 pr. n. pl. RH	sve preko 1/4 pr. n. pl. RH
Plaća > 7.086,00 kn	1.771,50 kn	n. pl. RH

c) Ako je ovršenikova plaća manja od utvrđenog republičkog prosjeka (manje od 7.086,00 kn)

Ako je plaća manja od utvrđenog republičkog prosjeka, od ovrhe je zaštićeno:

Prosječna neto plaća u RH	Zaštićeno od ovrhe	Dopuštena ovrha
Plaća < 7.086,00 kn	3/4 plaće ovršenika, ali ne više od 2/3 prosječne neto plaće u RH (= 4.724,00 kn)	1/4 ili sve preko 1/4 plaće ovršenika

d) Ako se ovrha provodi radi/na osnovi

- naplate tražbine na osnovi zakonskog uzdržavanja
- naknade štete zbog narušenog zdravlja ili smanjenja, odnosno gubitka radne sposobnosti
- naknade štete za izgubljeno uzdržavanje zbog smrti davalca uzdržavanja,

od ovrhe je zaštićeno:

Prosječna neto plaća u RH	Zaštićeno od ovrhe	Dopuštena ovrha
Plaća < 7.086,00 kn	1/2 plaće ovršenika	1/2 plaće ovršenika

- prisilne naplate novčanih iznosa za uzdržavanje djeteta, od ovrhe je zaštićeno:

Prosječna neto plaća u RH	Zaštićeno od ovrhe	Dopuštena ovrha
Plaća < 7.086,00 kn	1/4 plaće ovršenika	3/4 plaće ovršenika

* Mag. iur. Gordana Muraja, odvjetnik, Odvjetnički ured MURAJA, odvjetnik.muraja.com.

Novine u propisima koji uređuju uredsko poslovanje

Gordana Muraja*

Izmjena Uredbe o uredskom poslovanju i sustava klasifikacije akata osigurava pravnu i tehničku podlogu za digitalnu obradu dokumenata. Više o tome obrazlaže autorica u nastavku.

1. Pravni temelji

Podlogu za jedinstveno uređenje uredskog poslovanja osigurava Zakon o sustavu državne uprave (NN, br. 66/19) koji uređuje sustav državne uprave te opća pravila kojih se trebaju pridržavati tijela državne uprave i državne upravne organizacije. Uredsko poslovanje ovim je Zakonom uređeno člancima 15. i 16. koji utvrđuju da se u obavljanju poslova državne uprave primjenjuju pravila i mjere uredskog poslovanja te da se evidencije uredskog poslovanja vode u elektroničkom obliku. Zakon je također Vladi u nadležnost dao uređenje uredskog poslovanje uredbom, a uređenje brojčanih oznaka pismena te sadržaj evidencija uredskog poslovanja u nadležnosti je ministra nadležnog za poslove opće uprave.

U protekloj su godini donesena dva akta koji uređuju uredsko poslovanje: **Uredba o uredskom poslovanju** (dalje u tekstu: Uredba), koju je donijela Vlada, a objavljena je u Narodnim novinama br. 75/21 te **Naputak o brojčanim oznakama pismena te sadržaju evidencija uredskog poslovanja** (dalje u tekstu: Naputak), čiji je donositelj ministar pravosuđa i uprave, a objavljena je u Narodnim novinama br. 132/21.

Budući da Uredba razrađuje osnovnu postavku o elektroničkom obliku evidencija koje se odnose na uredsko poslovanje, za digitalizaciju je važan izvor i Tehnička specifikacija informacijskog elektroničkog sustava uredskog poslovanja (dalje u tekstu: Tehnička specifikacija) kojom se utvrđuju osnovne funkcionalnosti koje treba imati informacijski sustav uredskog poslovanja, koja je prilog Uredbi. Iako je normativno dio Uredbe, Tehnička specifikacija objavljuje se na mrežnoj stranici tijela državne uprave nadležnog za informacijsku infrastrukturu, odnosno na stranicama Središnjeg državnog ureda za razvoj digitalnog društva. Ovakvim rješenjem omogućeno je brže prilagođavanje standarda tehničkih rješenja potrebnih za primjenu Uredbe o uredskom poslovanju jer je tehnička specifikacija povjerena državnom uredu koji je time dobio mogućnost promjenama tehničkih specifikacija slijediti razvoj tehnologije te time utjecati na učinkovitost digitalizacije.

Rok primjene

Uredba je stupila na snagu osmog dana od dana objave u Narodnim novinama, odnosno 10. srpnja 2021. godine, a javnopravna tijela koja do njenog stupanja na snagu nemaju uspostavljen informacijski sustav uredskog poslovanja dužna su ga uspostaviti najkasnije do 1. siječnja 2023. Budući da je početak nove godine logičan datum od kojeg se uvode novine u poslovanje, javnopravna tijela imala su malo manje od šest mjeseci za usklađenje informacijskog sustava s novom Uredbom.

U tom je kontekstu donekle iznenađujuće da Naputak, koji je na snagu stupio također osmog dana od objave u Narodnim novinama, odnosno 12. prosinca 2021. utvrđuje u članku 14. da su javnopravna tijela dužna uskladiti plan klasifikacijskih oznaka s njegovim odredbama do 1. siječnja 2022. godine. Dakle, za usklađenje je Naputak obveznicima ostavio nešto više od 14 dana, što se čini prekratkim rokom za usklađenje, osobito kad se uzme u obzir da su u tih 14 dana i blagdani. Pritom je Naputkom javnopravnim tijelima dana obveza uspostaviti evidencije uredskog poslovanja u skladu s Naputkom do 1. siječnja 2023. – pa nije jasno zašto se plan klasifikacijskih oznaka mora uskladiti u kratkom roku, a za evidencije ima vremena.

Zapravo nije jasno zašto državna tijela koja pripremaju propise, a i Vlada RH kao ovlašteni predlagatelj, ne idu za rješenjima koja bi istovremeno stupila na snagu i koja bi dala cjeloviti sustav koji obveznici trebaju primijeniti. No, moglo bi se reći da je u Hrvatskoj već tradicija da se zakonom određuje rok u kojem nadležno tijelo ima obvezu donijeti podzakonske akte, pa se u zakonodavni postupak ide s time da će podzakonski akti biti doneseni naknadno. To dovodi do toga da podzakonski akti koji put i kasne. Drugi negativni učinak je relativizacija obveza i rokova u kojima obveze treba ispuniti. Ako je rok prekratak, obveznik ima opravdane razloge zbog kojih ga nije primijenio. Budući da je početak godine logičan početak primjene novog sustava uredskog poslovanja, to zapravo znači da će ta promjena biti provedena kad godina već počne. Kod uvođenja novina u sustav potrebno je vrijeme prilagodbe, a ako to podrazumijeva da je dio godine po starom, a dio po novom, to unosi novu dimenziju neuređenosti u poslovanje. I, što je zapravo puno gore, sve to i u širem kontekstu dovodi do relativizacije odredbi propisa. No, dimenzija o kojoj se rijetko razmišlja je i ta da takav nesustavni

* Mag. iur. Gordana Muraja, odvjetnik, Odvjetnički ured MURAJA, odvjetnik.muraja.com.

način promjena nekog sustava uvijek dovede do toga da primjena novoga ne prođe onoliko bezbolno koliko bi mogla proći da je obvezniku ostavljeno dovoljno vremena, a to znači da je obveznik na promjenu prisiljen utrošiti (pre) više vremena.

2. Obveznici primjene

Izraziti na jednostavan način krug obveznika primjene Uredbe i ostalih akata koji je prate nije maleni izazov. Krug obveznika primjene širi je nego što se to čini na prvi pogled, a to je li neka organizacija obveznik ne slijedi iz samo jednog izvora, iz samo jedne definicije koja bi opisivala okolnosti u kojima je neka organizacija obveznik primjene pa se treba pozabaviti raščlanjivanjem pojmova koji ukazuju koje su organizacije u obvezi svoje poslovanje zasnovati na sustavu uređenom Uredbom o uredskom poslovanju.

Obveznici koji izvršavaju javne ovlasti

Budući da je obveza primjene propisanog sustava uredskog poslovanja uređena Zakonom o sustavu državne uprave očigledno je da se on primjenjuje u obavljanju poslova državne uprave, kako su definirani člankom 3. ovog Zakona koji utvrđuje da su poslovi državne uprave *provedba državne politike, neposredna provedba zakona, inspekcijski nadzor, upravni nadzor te drugi upravni i stručni poslovi*. No, isti članak sadrži i proširenje ovog pojma pa utvrđuje da je posao državne uprave u smislu primjene ovog Zakona *i svaki posao koji je zakonom kojim se uređuje pojedino upravno područje povjeren određenoj pravnoj osobi te određen kao posao koji se obavlja kao javna ovlast*.

Ova zakonska definicija upućuje na potrebu utvrđivanja pojma javnih ovlasti. Kao što je vidljivo iz gramatičkog tumačenja teksta članka 3. Zakona, uvjet je postavljen kumulativno: treba biti riječ o poslu koji je zakonom kojim se uređuje pojedino upravno područje povjeren određenoj pravnoj osobi te koji je određen kao posao koji se obavlja kao javna ovlast.

Pa iako je jasno da je javna ovlast ovlaštenje na rješavanje poslova koje su inače u nadležnosti države, zapravo nema propisa koji daje sveobuhvatnu definiciju pojma javne ovlasti i njenog dodjeljivanja. Javna ovlast može pojedinoj pravnoj osobi biti dodijeljena zakonom koji uređuje područje rada koje pravna osoba obavlja. U nekim od propisa je izričito navedeno da se određeni poslovi obavljaju kao javne ovlasti. Primjerice, Zakon o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi u članku 3., stavku 2., navodi poslove koji se obavljaju na osnovi javnih ovlasti ili, i opet primjerice, članak 92. Zakona o vatrogastvu utvrđuje javne ovlasti čije poduzimanje može zapovjediti zapovjednik vatrogasne intervencije.

Međutim, pojedini subjekti mogu biti zakonom ovlašteni da neku svoju javnu ovlast delegiraju drugoj pravnoj osobi, pa na temelju zakonskog ovlaštenja javne ovlasti mogu biti odlukom nadležnog tijela dodijeljene ustanovama, trgovačkim društvima, udrugama te drugim pravnim osobama. Javne ovlasti koje mogu biti dodijeljene mogu uključiti

vati rješavanje u pojedinačnim upravnim stvarima o pravima i obvezama fizičkih i pravnih osoba. Primjerice, na temelju članka 31. Zakona o komunalnom gospodarstvu jedinice lokalne samouprave mogu odlukom predstavničkog tijela povjeriti vršenje javnih ovlasti trgovačkim društvima i javnim ustanovama koje obavljaju djelatnost održavanja nerazvrstanih cesta, djelatnost održavanja groblja i krematorija unutar groblja i djelatnost usluge ukopa i kremiranja pokojnika.

Obveznici primjene koji obavljaju javne službe

Obveznicima primjene sustava uredskog poslovanja bavi se i Uredba o uredskom poslovanju (dalje u tekstu: Uredba). Uredba u prvom redu u članku 1., stavku 1., utvrđuje da uređuje pravila i mjere uredskog poslovanja u *obavljanju poslova državne uprave*, a u stavku 2. da se primjenjuje na uredsko poslovanje *tijela državne uprave, drugih državnih tijela, jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te pravnih osoba s javnim ovlastima*, a za sva nabrojana se u daljnjem tekstu Uredbe koristi naziv *javnopravna tijela*.

Daljnje proširenje primjene Uredba vidljivo je iz stavka 3., članka 1. koji utvrđuje da se odredbe Uredbe primjenjuju na provedbu zakona kojim se uređuje opći upravni postupak, što znači da obvezu za primjenu Uredbe i sustava njeome postavljenog uredskog poslovanja imaju sva tijela koja u upravnom postupku rješavaju o pravima i obvezama stranaka. Uredba također propisuje da se njene odredbe primjenjuju i na druge poslove *iz djelokruga javnopravnog tijela*, ako posebnim propisima nije drukčije propisano. Iz navedenog slijedi obveza javnopravnog tijela koje ima javne ovlasti Uredbu primijeniti na cjelokupni sustav zaprimanja i obrade dokumenata.

3. Uredba o uredskom poslovanju

Uredba je složeni akt koji propisuje puno detalja, a njihov (pa i općeniti) prikaz nadilazi mogućnosti ovog članka, koji će dati pregled glavnih promjena.

Osim normiranja elektroničke obrade i odredbi koje upravo u tom dijelu uvode obveze i propisuju način rada, može se reći da je sustav uredskog poslovanja zapravo samo nadograđen odredbama koje daju pravni temelj i obvezu elektroničke obrade jer ključni elementi dosadašnjeg uredskog poslovanja nisu suštinski promijenjeni.

Osnovna i najvažnija promjena koju Uredba uvodi je uspostava informacijskog sustava uredskog poslovanja te elektronička obrada i evidencija akata, stranaka i donositelja akata. U skladu s time je i instruktivna odredba da javnopravna tijela s fizičkim i pravnim osobama primarno komuniciraju elektroničkim putem, koja dolazi uz mnogobrojne druge odredbe koje stvaraju preduvjete za elektroničku komunikaciju i elektroničku obradu. Sustav je zamišljen tako da se u njegovoj primjeni primjenjuje načelo da se pismena koja se elektronički obrađuju u pravilu ne ispisuju, kao što to uređuje članak 9. To znači da su stvoreni preduvjeti da papir kao primarna tehnologija obrade dokumenata ode u prošlost. Još uvijek će se i državni službenici

njime baviti jer naravno da je uređeno i baratanje papirom, ali je sustav zaprimanja i obrade dokumenata danas zamišljen tako da se svaka faza obrade odvija elektronički.

U skladu s time, na temelju članka 8. Uredbe, javnopravno tijelo obavezno je na svojoj mrežnoj stranici objaviti adresu elektroničke pošte za prijem pismena, a članak 11. obvezuje javnopravno tijelo na potvrdu zaprimanja pismena koja se mora slati automatski, uz naznaku koje javnopravno tijelo je pismeno zaprimilo. Za pismena koja su primljena u fizičkom obliku, dakle, neposrednom osobnom dostavom ili putem pošte, Uredba u članku 15., stavku 3. propisuje pretvaranje u elektronički oblik. Također se, prema odredbi stavka 4. istog članka, nad pismenima i priložima u elektroničkom obliku koji nisu (strojno) pretraživi provodi postupak optičkog prepoznavanja teksta kad god je to moguće i u skladu s potrebama tijela.

Upravo zbog elektroničke obrade uveden je *jedinstveni identifikator pismena*, koji omogućava provjeru izvornosti, cjelovitosti i sljedivosti pri razmjeni podataka između informacijskih sustava uredskog poslovanja, a koji nastaje unutar informacijskog sustava uredskog poslovanja strojno, slučajnim odabirom. Postoji također i *jedinstvena oznaka pismena*, podatak koji čini sastavni dio pismena i jedinstven je unutar informacijskog sustava uredskog poslovanja te sadrži brojčanu oznaku tijela u čiji informacijski sustav je pismeno upisano, klasifikacijsku oznaku predmeta kojem pismeno pripada i redni broj pismena u predmetu, a koji se iskazuje se u obliku linearnog ili 2D bar koda. Oba identifikatora koristit će se očito najviše u elektroničkoj obradi jer, za ljude, je i dalje prisutna brojčana oznaka akta koja je i dalje klasifikacijska oznaka iste strukture kakve je bila i prije, a označava predmet prema upravnom području ili djelatnosti, obliku, godini nastanka i rednom broju predmeta, te urudžbeni broj, koji se sastoji od brojčane oznake tijela i rednog broja pismena.

Uz fizički pečat s grbom Republike Hrvatske, koji državna tijela i pravne osobe s javnim ovlastima već koriste, Uredba definira i *kvalificirani elektronički pečat* te se pritom poziva na Uredbu br. 910/2014. o elektroničkoj identifikaciji i uslugama za elektroničke transakcije na unutarnjem tržištu (broj L 257/73 Službenog lista EU¹). Uredba također definira i potpis pa razlikuje vlastoručni potpis i *kvalificirani elektronički potpis* definiran istom Uredbom kao i elektronički pečat. Zanimljivo je da odredba članka 33. u stavku 5. propisuje da akt u elektroničkom obliku ovjeren elektroničkim potpisom ne mora sadržavati i elektronički pečat.

Svoj je normativni izraz našla i službena bilješka, koja je Uredbom uređena kao pisani zapis naloga, primjedbi, obavijesti, telefonskih razgovora, usmenih uputa i poziva te drugi zapisi o činjenicama i okolnostima od značaja za postupanje u određenom predmetu

Vrlo je korisno što je Uredba razriješila i neke, naizgled sitne, dvojbe s dalekosežnim posljedicama. U vremenu poslovanja s iskorakom prema elektroničkoj obradi sustav

se još uvijek oslanja i na papir. Korisnici su u velikoj mjeri postali svjesni ekološke štete (bespotrebnog) otiskivanja velike količine papira, a opet nekad bez papira jednostavno ne ide jer elektronička obrada još uvijek nije u svim područjima normirana. Tako se, primjerice, kod skeniranja jednostrano otisnutih dokumenata postavlja pitanje treba li skenirati samo onaj dio dokumenta na kojem je otisnut tekst, ili zbog očuvanja istovjetnosti elektroničke i otisnute kopije treba skenirati? i prazne stranice na kojima teksta zapravo nema. Uredba je razriješila ovu dvojbu odredbom članka 9. koji u stavku 5. utvrđuje da svi listovi jednog pismena koje se sastoji od više listova trebaju biti sadržani u jednoj datoteci, bez praznih listova.

4. Naputak o brojčanim oznakama pismena te sadržaju evidencija uredskog poslovanja

Naputkom je propisan klasifikacijski okvir za određivanje klasifikacijskih oznaka, način dodjeljivanja brojčanih oznaka te sadržaj evidencija uredskog poslovanja. Stupanjem na snagu Naputka stavljen je van snage Pravilnik o jedinstvenim klasifikacijskim oznakama i brojčanim oznakama stvaralaca i primalaca akata koji je bio na snazi od 1. siječnja 1989. do 3. prosinca 2021., ukupno 32 godine 11 mjeseci i 3 dana. Budući da je Pravilnik donesen još za vremena bivše države, po svom sadržaju već odavno nije odgovarao suvremenim potrebama pa je zaista korisno što je zamijenjen novim propisom.

¹ Službeni list Europske unije dostupan je na mrežnoj stranici <https://eur-lex.europa.eu/>

Obveza vođenja registra ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma u 2022. godini

Ivica Pranjić *

Registar ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma (dalje: Registar ugovora) ima za cilj ostvarivanje načela transparentnosti u sustavu javne nabave. Javni i sektorski naručitelji obvezni su ustrojiti i ažurno voditi Registar ugovora i objaviti ga na internetskim stranicama. Podaci iz Registra ugovora omogućavaju svim zainteresiranima (gospodarskim subjektima, zainteresiranoj javnosti, ministarstvu nadležnom za politiku javne nabave, Državnoj komisiji za kontrolu postupaka javne nabave, Državnom odvjetništvu, Državnom uredu za reviziju, kontrolnim uredima županija, gradova i dr.) uvid u podatke o sklopljenim ugovorima i okvirnim sporazuma u postupcima javne nabave i u postupcima jednostavne nabave. Iz Registra ugovora moguće je, za svaki predmet nabave koji je naveden u planu nabave, utvrditi kojem gospodarskom subjektu je naručitelj dodijelio ugovor ili okvirni sporazum ili izdao narudžbenicu, koliki je iznos dodijeljen pojedinom gospodarskom subjektu, vrstu postupka, rok sklapanja, datum konačnog izvršenja i slično. Autor u tekstu detaljno pojašnjava aktualnosti vezane uz ustrojavanje, ažurno vođenje i objavu Registra ugovora za 2022. godinu.

1. Obveza ustrojavanja i ažuriranja Registra ugovora

Svi obveznici primjene Zakona o javnoj nabavi (NN, br. 120/16; dalje: ZJN 2016), moraju ažurno voditi Registar ugovora za poslovnu, odnosno proračunsku 2022. godinu. Pravilnikom o planu nabave, registru ugovora, prethodnom savjetovanju i analizi tržišta u javnoj nabavi (NN, br. 101/17; 144/2020; dalje: Pravilnik), propisan je sadržaj, rok donošenja, način i rokovi objavljivanja, način promjene i druga pitanja u vezi s planom nabave i registrom ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma te sadržaj izvješća, način, rokove objavljivanja i druga pitanja u vezi s prethodnim savjetovanjem i analizom tržišta. Osim za predmete nabave za koje naručitelji moraju provesti postupke javne nabave, Registar ugovora mora sadržavati i podatke o predmetima jednostavne nabave, čija je procijenjena vrijednost jednaka ili veća od 20.000,00 kuna. Dakle, naručitelj je obvezan ustrojiti registar ugovora i okvirnih sporazuma za predmete nabave čija je vrijednost bez PDV-a jednaka ili veća od 20.000,00 kuna u roku od 30 dana od dana sklapanja prvog ugovora ili okvirnog sporazuma.

Članak 28. ZJN 2016 propisuje obvezu ažurnog vođenja Registra ugovora. Navedenom odredbom propisano je da su svi naručitelji i javni i sektorski, obvezni ustrojiti i ažurno voditi Registar. Identičnu obvezu naručiteljima propisuje i članak 6. Pravilnika. Registar ugovora je sredstvo u ostvarivanju transparentnosti u borbi protiv korupcije u području javne nabave. Iz Registra ugovora moguće je doći do informacija i podataka o nazivima ponuditelja s kojima je naručitelj sklopio ugovore ili okvirne sporazume

ili kojima je izdao narudžbenice za sve predmete nabave iz plana nabave te njihove iznose.

Registar ugovora koristi i zainteresiranim gospodarskim subjektima i ostaloj zainteresiranoj javnosti. Zainteresirana javnost podacima iz Registra ugovora kontrolira transparentnost planiranja, provođenja postupaka jednostavne i javne nabave kod naručitelja te sklapanje i izvršavanje ugovora o javnoj i jednostavnoj nabavi.

2. Rok ustrojavanja i obveza objave Registra ugovora

Registar ugovora ustrojava svaki naručitelj, javni i sektorski, najkasnije **u roku od 30 dana od dana sklapanja prvog ugovora ili okvirnog sporazuma**. Tijekom proračunske ili poslovne godine naručitelj je obvezan ažurirati Registar ugovora prema potrebi, a najmanje jedanput u šest mjeseci.

Primjena načela transparentnosti propisana je Zakonom o javnoj nabavi, a jedan od načina primjene navedenog načela kod naručitelja je javna objava, odnosno stavljanje na raspolaganje svih bitnih podataka i informacija o javnoj nabavi. Zbog toga je uvedena obveza objave Registra ugovora na internetskim stranicama. Obveza se odnosi *na sve naručitelje*, kako javne tako i sektorske.

Naručitelj je obvezan Registar ugovora za 2022. godinu i sve njegove promjene objavljivati u standardiziranom obliku u Elektroničkom oglasniku javne nabave Republike Hrvatske (dalje: EOJN RH), **u roku od osam dana od dana ustrojavanja ili promjene**. Dakle, svi naručitelji imaju obvezu ustrojavanja Registra ugovora u roku od 30 dana od dana sklapanja prvog ugovora ili okvirnog sporazuma. Isto tako svi naručitelji, javni i sektorski, imaju obvezu objave

* Ivica Pranjić, dipl. oec., rukovoditelj je službe javne nabave, plana i analize, u javnoj ustanovi Hrvatsko narodno kazalište, Zagreb

Registra ugovora i svih njegovih kasnijih promjena u EOJN RH u roku od osam dana od dana ustrojavanja ili promjene.

EOJN RH javno objavljuje Registar ugovora u strojno čitljivom te otvorenom obliku. Navedeno znači da će, nakon što naručitelj unese i odabere opciju *objavi Registar ugovora*, EOJN RH prvi sljedeći dan objaviti Registar ugovora i sve kasnije promjene te učiniti iste javno dostupnima.

Naručitelji mogu unijeti i objaviti *samo jedan dokument Registar ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma* po godini po jednom naručitelju (po jedinstvenom OIB-u). Nakon što se objavi Registar ugovora isti nije moguće više brisati, niti unijeti novi cjeloviti Registar ugovora. Naručitelji mogu samo mijenjati odnosno ažurirati objavljeni Registar ugovora.

EOJN RH pohranjuje objavljene *Registre ugovora* najmanje deset godina od njihove objave na način koji omogućava očuvanje integriteta podataka što znači da EOJN RH mora osigurati dokaze da podaci koje su naručitelji objavili u *Registru ugovora* i svim kasnijim promjenama nisu naknadno mijenjani, odnosno da su isti izvorni.

3. Način ustrojavanja Registra ugovora

EOJN RH stavlja na raspolaganje obrazac Registra ugovora u standardiziranom obliku na način koji omogućava učitavanje i automatski prijenos sadržanih podataka u sustav. Ovo određenje vezano uz obrazac *Registra ugovora* je identično određenju vezanom uz format standardiziranog

A. *Prvi način je automatsko ustrojavanje Registra ugovora podacima iz obavijesti o dodjeli ugovora objavljenih u EOJN RH.* Obrasci čija objava utječe na automatsko ustrojavanje Registra ugovora su:

1. Standardni obrazac 3: Obavijest o dodjeli ugovora
2. Standardni obrazac 6: Obavijest o dodjeli ugovora – sektorska nabava
3. Standardni obrazac 20: Obavijest o izmjeni
4. Standardni obrazac 21: Društvene i druge posebne usluge – javni ugovori
5. Standardni obrazac 22: Društvene i druge posebne usluge – sektorska nabava

Prema navedenom, ugovori o javnoj nabavi i okvirni sporazumi uključujući ugovore na temelju okvirnog sporazuma (takozvane tromjesečne objave ugovora) automatski se upisuju u Registar ugovora objavom odgovarajuće Obavijesti o dodjeli ugovora u EOJN RH. Ako je odgovarajuća obavijest o dodjeli ugovora poslana na objavljivanje 01.01.2022. godine ili kasnije, objavljena je u EOJN RH prvi sljedeći dan. Na temelju tako poslani obavijesti o dodjeli ugovora u 2022. godinu došlo je do ustrojavanja Registra ugovora za 2022. godinu. Svi tako objavljeni ugovori o javnoj nabavi uključujući i ugovore sklopljene na temelju okvirnog sporazuma vidljivi su na listi „Moji ugovori“ u izborniku „REGISTAR UGOVORA“. Korisnik naručitelja koji ima ovlasti poslati na objavljivanje odgovarajuće obavijesti o dodjeli ugovora u EOJN RH ima ovlasti ustrojiti Registar ugovora.

Slika 1. Podaci iz izbornika Registar ugovora za odabir Moji ugovori

Oznaka ugovora	Evidencijski broj nabave	Broj objave iz EOJN	Predmet nabave	Naziv i OIB sponzoriratelja	Grupa	Datum krenjanja	Status	Korisnik	Poslovni subjekt
11456/1	2021/S/0F-3-0943573		Trojesečna evidencija ugovora: Usluge i oprema u području elektroničke komunikacije	Hrvatski Telekom d.d. 81793146560	Grupa 2 - glavna, mjelovita i poosthova usluga - javni nadležaj	02.12.2021.	Objavljen	Ivica Pranjić	HRVATSKO NARODNO KAZALIŠTE U ZAGREBU
11827/1	2021/S/0F-3-0943477		Trojesečna evidencija ugovora: OPSKRBA PIRROCNIM PLINOM	Gradiska plinara Zagreb - Opskrba d.o.o. 74394571098	Grupa 22 distribucijska podružnica energetskega subjekta GRADSKA PLINARA ZAGREB d.o.o. Zagreb VI	02.12.2021.	Objavljen	Ivica Pranjić	HRVATSKO NARODNO KAZALIŠTE U ZAGREBU
11827/1	2021/S/0F-3-0943477		Trojesečna evidencija ugovora: OPSKRBA PIRROCNIM PLINOM	Gradiska plinara Zagreb - Opskrba d.o.o. 74394571098	Grupa 19 distribucijska podružnica energetskega subjekta GRADSKA PLINARA ZAGREB d.o.o. Zagreb III	02.12.2021.	Objavljen	Ivica Pranjić	HRVATSKO NARODNO KAZALIŠTE U ZAGREBU
11827/1	2021/S/0F-3-0943477		Trojesečna evidencija ugovora: OPSKRBA PIRROCNIM PLINOM	Gradiska plinara Zagreb - Opskrba d.o.o. 74394571098	Grupa 18 distribucijska podružnica energetskega subjekta GRADSKA PLINARA ZAGREB d.o.o. Zagreb II	02.12.2021.	Objavljen	Ivica Pranjić	HRVATSKO NARODNO KAZALIŠTE U ZAGREBU
9938/1	MV 01/21	2021/S/F2-1-0209038	Usluge na području sigurnosti	LUPUS ZAŠTITA d.o.o. 27928056511	Usluge na području sigurnosti	31.05.2021.	Objavljen	Ivica Pranjić	HRVATSKO NARODNO KAZALIŠTE U ZAGREBU
8191/1	MV 02/2020	2021/S/0F-3-0096963	Audiovizualna oprema	ELISS CRO d.o.o. 16596861497	Audiovizualna oprema	28.02.2021.	Objavljen	Ivica Pranjić	HRVATSKO NARODNO KAZALIŠTE U ZAGREBU
4809/1		2021/S/0F-3-0095145	Trojesečna evidencija ugovora: Opskrba prirodnim plinom	Gradiska plinara Zagreb - Opskrba d.o.o. 74394571098	distribucijska podružnica energetskega subjekta GRADSKA PLINARA ZAGREB d.o.o. Zagreb VI	05.02.2021.	U izmjeni/oporuci	Ivica Pranjić	HRVATSKO NARODNO KAZALIŠTE U ZAGREBU
4809/1		2021/S/0F-3-0095145	Trojesečna evidencija ugovora: Opskrba prirodnim plinom	Gradiska plinara Zagreb - Opskrba d.o.o. 74394571098	distribucijska podružnica energetskega subjekta GRADSKA PLINARA ZAGREB d.o.o. Zagreb III	05.02.2021.	U izmjeni/oporuci	Ivica Pranjić	HRVATSKO NARODNO KAZALIŠTE U ZAGREBU
4809/1		2021/S/0F-3-0095145	Trojesečna evidencija ugovora: Opskrba prirodnim plinom	Gradiska plinara Zagreb - Opskrba d.o.o. 74394571098	distribucijska podružnica energetskega subjekta GRADSKA PLINARA ZAGREB d.o.o. Zagreb II	05.02.2021.	U izmjeni/oporuci	Ivica Pranjić	HRVATSKO NARODNO KAZALIŠTE U ZAGREBU
7380/1	MV 04/2020	2021/S/0F-3-0804904	USLUGE TISKANJA (PROGRAMI, KNJIŽICE)	KERSCHOFFSET d.o.o. 84914386922	USLUGE TISKANJA (PROGRAMI, KNJIŽICE)	04.02.2021.	Objavljen	Ivica Pranjić	HRVATSKO NARODNO KAZALIŠTE U ZAGREBU

troškovnika iz Pravilnika i određenju vezanom uz format obrasca tablice plana nabave. Tako članak 5. stavak 3. navedenog Pravilnika propisuje da EOJN RH stavlja na raspolaganje obrazac troškovnika u standardiziranom obliku na način koji omogućava učitavanje i automatski prijenos sadržanih podataka u sustav.

Ustrojavanje *Registra ugovora* je u EOJN RH omogućeno na dva načina.

B. *Drugi način je ručno ustrojavanje Registra ugovora popunjavanjem podataka o ugovoru ili narudžbenici sklopljenoj na temelju postupka jednostavne nabave, koji nisu objavljeni u sustavu EOJN RH (ako naručitelj jednostavnu nabavu provodi putem EOJN RH, slanjem na objavljivanje obavijesti o dodjeli ugovora/narudžbenice u sustavu EOJN RH dolazi do automatskog popunjavanja Registra ugovora).* Korisnik naručitelja s ovlastima

Slika 2. Podaci iz izbornika Registar ugovora za odabir Registar ugovora

Administrator naručitelja, ima ovlast ustrojiti Registar ugovora slanjem na objavu ugovora o jednostavnoj nabavi. Svi tako objavljeni ugovori o jednostavnoj nabavi vidljivi su na listi „Registar ugovora“ u izborniku „REGISTAR UGOVORA“.

4. Način ažuriranja Registra ugovora

Ažuriranje Registra ugovora u EOJN RH moguće je na dva načina.

A. Prvi način je automatsko ažuriranje Registra ugovora podacima iz obavijesti o dodjeli ugovora objavljenih u EOJN RH. Obrasci čija objava utječe na automatsko ažuriranje Registra ugovora su:

1. Standardni obrazac 3: Obavijest o dodjeli ugovora
2. Standardni obrazac 6: Obavijest o dodjeli ugovora – sektorska nabava
3. Standardni obrazac 20: Obavijest o izmjeni
4. Standardni obrazac 21: Društvene i druge posebne usluge – javni ugovori
5. Standardni obrazac 22: Društvene i druge posebne usluge – sektorska nabava

Prema navedenom, ugovori o javnoj nabavi i okvirni sporazumi uključujući ugovore na temelju okvirnog sporazuma (*tromjesečne objave ugovora*), automatski se ažuriraju u Registru ugovora objavom odgovarajuće obavijesti o dodjeli ugovora u EOJN RH. Ako je odgovarajuća obavijest o dodjeli poslana na objavljivanje 1.01.2022. godine ili kasnije, objavljena je u EOJN RH prvi sljedeći dan. Na temelju tako poslani obavijesti o dodjeli u 2022. godini došlo je do ažuriranja Registra ugovora za 2022. godinu. Svi tako objavljeni ugovori o javnoj nabavi, uključujući i ugovore sklopljene na temelju okvirnog sporazuma, vidljivi su na listi „Moji ugovori“ u izborniku „REGISTAR UGOVORA“. Korisnik naručitelja koji ima ovlasti poslati na objavljivanje odgovarajuće obavijesti o dodjeli ugovora u EOJN RH ima ovlasti ažurirati Registar ugovora.

B. Drugi način je ručno ažuriranje Registra ugovora i to:

- unosom podataka koji nisu objavljeni u obrascu obavijesti o dodjeli ugovora (npr.: *datum kada je ugovor ili okvirni sporazum, uključujući ugovore na temelju*

okvirnog sporazuma, izvršen u cijelosti, ukupni isplaćeni iznos ugovaratelju s PDV-om na temelju sklopljenog ugovora ili okvirnog sporazuma, uključujući ugovore na temelju okvirnog sporazuma i sl.);

- dodavanjem novih ugovora o jednostavnoj nabavi (koji nisu objavljeni u sustavu EOJN RH);
- popunjavanje ostalih podataka u Registar ugovora, koji nisu prethodno evidentirani, prilikom unosa podataka o sklopljenim ugovorima o jednostavnoj nabavi (npr.: *datum kada je ugovor o jednostavnoj nabavi izvršen u cijelosti, ukupni isplaćeni iznos ugovaratelju, s PDV-om na temelju sklopljenog ugovora o jednostavnoj nabavi, i sl.*

Korisnik naručitelja s ovlastima **Administrator naručitelja** ima ovlast ažurirati Registar ugovora slanjem na objavu ugovora o jednostavnoj nabavi i to popunjavanjem podataka o ugovoru ili narudžbenici sklopljenoj na temelju postupka jednostavne nabave, koji nisu objavljeni u sustavu EOJN RH (**ako naručitelj jednostavnu nabavu provodi putem EOJN RH, slanjem na objavu obavijesti o dodjeli ugovora/narudžbenice u sustavu EOJN RH, dolazi do automatskog popunjavanja Registra ugovora**).

Isto tako korisnik naručitelja s ovlastima Administrator naručitelja ima ovlast unositi podatke koji nisu objavljeni u obrascu obavijesti o dodjeli ugovora i podatke koji nisu objavljeni u objavi sklopljenih ugovora o jednostavnoj nabavi (na primjer: *datum kada je ugovor ili okvirni sporazum ili ugovor o jednostavnoj nabavi, uključujući ugovore na temelju okvirnog sporazuma, izvršen u cijelosti, ukupni isplaćeni iznos ugovaratelju s PDV-om na temelju sklopljenog ugovora ili okvirnog sporazuma, uključujući ugovore na temelju okvirnog sporazuma i sl.*)

5. Pravo uvida u Registar ugovora

Svi podaci navedeni u Registru ugovora su javno dostupni svim zainteresiranim osobama. Dakle, zainteresirane osobe za uvid i preuzimanje podataka i tablica s registrima ugovora ne moraju biti registrirani kao korisnici u EOJN RH, već podatke mogu preuzimati slobodno i bez plaćanja bilo kakve naknade. Preuzimanje podataka obavlja se odabirom dijela aplikacije EOJN RH „Registri ugovora“. Nakon

otvaranja dijaloškog okvira zainteresirana osoba odabire naručitelja (u primjeru Hrvatsko narodno kazalište u Zagrebu) te datum objave Registra ugovora (u primjeru od 31.12.2020. do 30.11.2021. godine). Nakon toga odabire opciju „Kreiraj izvješće“. Ako je Registar ugovora ustrojen u 2021. godini isti će se pokazati na ekranu. Zainteresirana osoba ima mogućnost tako kreirano izvješće izvesti u Excel format-u i u Word formatu radi lakšeg pretraživanja i korištenja.

1. evidencijski broj nabave,
2. predmet nabave,
3. brojčana oznaka predmeta nabave iz Jedinstvenog rječnika javne nabave (CPV),
4. broj objave iz EOJN RH, ako postoji,
5. vrsta postupka (uključujući posebne režime nabave i jednostavnu nabavu),
6. naziv i OIB ugovaratelja,
7. naziv i OIB podugovaratelja, ako postoje,

Slika 3. Prikaz načina pretraživanja Registra ugovora 1

The screenshot shows the homepage of the Elektrončki oglasnik javne nabave RH. The main navigation bar includes: NASLOVNICA, OBJAVE_JN, OBJAVE KONCESIJA, ZAKONSKE KLAS., REGISTRACIJA, JEDNOSTAVNE OBJAVE, PRIJAVA/LOGIN. Below this, there are several menu items: 'Objave javne nabave' (with a dropdown arrow), 'Objave koncesija', 'Objave jednostavne nabave', and 'Tražilica objava'. On the right side, there are buttons for 'Planovi nabave', 'Prethodna savjetovanja', and 'Registri ugovora' (which is circled in red). Below these are 'Korisnik linkovi' and a list of links including 'Objave javne nabave iz Slovenije i Slovačke', 'Uprava za sustav javne nabave', 'Državna komisija za kontrolu postupaka javne nabave', 'Koncesije i JPP', 'Zelena javna nabava', and 'Tenders electronic daily – Dodatak Službenom listu EU'.

Slika 4. Prikaz načina pretraživanja Registra ugovora 2

The screenshot shows the 'Pregled objavljenih registra ugovora' page. It features search filters for 'Datum objave' (31.12.2020. to 30.11.2021.), 'Datum ažuriranja' (1.1.2021. to 15.2.2021.), and 'Datum sklapanja'. The 'Naručitelj' is set to 'HRVATSKO NARODNO KAZALIŠTE'. Below the filters, there is a table with 18 columns: 1. Evidencijski broj nabave, 2. Predmet nabave, 3. CPV, 4. Broj objave iz EOJN RH, 5. Vrsta postupka, 6. Naziv i OIB ugovaratelja, 7. Naziv i OIB podugovaratelja, 8. Datum sklapanja, 9. Oznaka/kod ugovora, 10. Rok na koji je sklopljen, 11. Iznos bez PDV-a, 12. Iznos PDV-a, 13. Ukupni iznos s PDV-om, 14. Ugovor se financira iz fondova EU, 15. Datum izvršenja, 16. Ukupni iznos s PDV-om, 17. Obavještenja, 18. Napomena, and 19. Datum sklapanja. The table contains several rows of data, including one for 'UJLJINE PUTIČAŠKE AGENCIJE - posrednik za izdavanje i prodaju karata'.

6. Obvezni sadržaj Registra ugovora za 2022. godinu

Pravilnik, u članku 5., propisuje sadržaj Registra ugovora, koji sadrži sljedeće podatke:

8. datum sklapanja ugovora ili okvirnog sporazuma u pisanom obliku, uključujući ugovore na temelju okvirnog sporazuma,
9. oznaka/broj ugovora,

10. rok na koji je ugovor ili okvirni sporazum sklopljen, uključujući ugovore na temelju okvirnog sporazuma,
11. iznos bez PDV-a na koji je ugovor ili okvirni sporazum sklopljen, uključujući ugovore na temelju okvirnog sporazuma,
12. iznos PDV-a,
13. ukupni iznos s PDV-om na koji je ugovor ili okvirni sporazum sklopljen, uključujući ugovore na temelju okvirnog sporazuma,
14. ugovor ili okvirni sporazum financira se iz fondova EU,
15. datum kada je ugovor ili okvirni sporazum, uključujući ugovore na temelju okvirnog sporazuma, izvršen u cijelosti ili navod da je isti raskinut prije isteka roka na koji je sklopljen,
16. ukupni isplaćeni iznos ugovaratelju s PDV-om na temelju sklopljenog ugovora ili okvirnog sporazuma, uključujući ugovore na temelju okvirnog sporazuma,
17. obrazloženje ako je iznos koji je isplaćen ugovaratelju veći od iznosa na koji je ugovor ili okvirni sporazum sklopljen, uključujući ugovore na temelju okvirnog sporazuma, odnosno razlozi zbog kojih je isti raskinut prije isteka njegova trajanja,
18. napomena, ako je potrebno.

Ako je predmet nabave podijeljen na grupe, podaci od točke 1. do točke 18. razrađuju se i unose za svaku pojedinu grupu. Nakon provedbe postupka javne nabave podijeljenoga na više grupa predmeta nabave, Naručitelj može u istom postupku javne nabave sklopiti jedan ugovor s istim ponuditeljem za više grupa ili može za svaku grupu predmeta nabave sklopiti zaseban ugovor s odabranim ponuditeljem. Neovisno o tome je li naručitelj sklopio jedan ugovor s istim ponuditeljem za više grupa predmeta nabave u postupku javne nabave, a sukladno gore navedenoj odredbi članka 5. stavka 2. Pravilnika, podaci iz stavka 1. istog članka Pravilnika upisuju se za svaku grupu zasebno.

7. Ugovori ili narudžbenice koje se obvezno unose u Registar ugovora

Naručitelji su obvezni u Registar ugovora unijeti podatke o sklopljenim ugovorima ili izdanim narudžbenicama za sve predmete nabave čija je procijenjena vrijednost jed-

naka ili veća od 20.000,00 kuna. Pri tome, iznos ugovora ili narudžbenice nije relevantan, već je relevantno jesu li navedeni ugovor ili narudžbenica sklopljeni ili izdani za predmet nabave koji je naveden u planu nabave, odnosno predmet nabave čija je procijenjena vrijednost jednaka ili veća od 20.000,00 kuna. Za predmete nabave čija je procijenjena vrijednost manja od 20.000,00 kuna naručitelji nisu obvezni unijeti podatke u Registar ugovora.

Međutim, naručitelji nisu obvezni u Registar ugovora koji se objavljuje u EOJN RH unijeti podatke za one ugovore za koje se primjenjuje izuzeće od primjene ZJN 2016.

Kao što je navedeno, podatke o sklopljenim ugovorima i izdanim narudžbenicama za predmete nabave procijenjene vrijednosti do 20.000,00 kuna naručitelji nisu obvezni unositi u Registar ugovora. Međutim, preporuka bi bila da i te predmete nabave naručitelj vodi u **detaljnog Registra ugovora**, s time da taj Registar ugovora ne mora javno objaviti. Tako naručitelj ima pregled nad svim predmetima nabave i realizacijom istih, s time da u slučaju da nabava pojedinog predmeta nabave procijenjene vrijednosti do 20.000,00 kuna, tijekom godine bude realizirana u iznosu od 20.000,00 kuna ili većem, naručitelj je obvezan i te predmete nabave uvrstiti u Plan nabave i u Registar ugovora.

Važan razlog za to je i obveza naručitelja da do 31. ožujka svake godine, putem EOJN RH, izradi i dostavi **Statističko izvješće o javnoj nabavi za prethodnu godinu**. Statističko izvješće naručitelji izrađuju putem EOJN RH tako da nakon prijave u EOJN RH korisnik s pravima **Administratorska naručitelja** odabire „Izvešća“ pod kojim će se nalaziti: nabave čija je procijenjena vrijednost do 200.000,00 kn za robu i usluge, odnosno 500.000,00 kn za radove. Ove podatke o ukupnom iznosu nabavljenih radova, robe ili usluga od 1.1. do 31.12., bez PDV-a, naručitelji unose ručno te spremaju. Da bi predmetne podatke naručitelji mogli unijeti, moraju raspolagati s navedenim podacima koje naručitelji najčešće preuzimaju iz **detaljnog Registra ugovora**, a u kojemu se vode i ugovori/narudžbenice koji se objavljuju u EOJN RH i oni koji se ne objavljuju (za predmete nabave manje od 20.000,00 kuna bez PDV-a).

Slika 5. Primjer objavljenog Registra ugovora u .xlsx formatu

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	
Evidencijski broj nabave	Predmet nabave	CPV	Broj objave iz EOJN RH	Vrsta postupka	Ime i OIB ugovaratelja	Datum sklapanja ugovora	Datum sklapanja	Oznaka/broj ugovora	Rok na koji je sklopljen	Iznos bez PDV-a	Iznos PDV-a	Ukupni iznos s PDV-om	Ugovor se financira iz fondova EU	Datum izvršenja	Ukupni isplaćeni iznos s PDV-om	Obrazloženje	Napomena	Datum ažuriranja
MV-432020	USLUGE PUŠTAČKE AŽURIRANJE posredovanja pri nabavi z ekoloških karta	6290000	20295 OF-3-000272	Otvoreni postupak	Operacija d.o.o. 640249000	08.01.2021	706291		12 mjeseci	500.000,00	0,00	500.000,00						22.01.2021
4920	Radovi na izgradnji podzemne stajnice	42000000		Jednokratna nabava	Alati Mill 5273000449	14.09.2020	458091		2 mjeseca	10.948,20	4.367,20	24.305,50	Ne	30.09.2020	24.305,50			03.02.2021
5620	Traka za baliranje podzemne stajnice	1802500		Jednokratna nabava	SKA-RO d.o.o. 6236828073	02.10.2020	628391		12 mjeseci	84.300,00	38.076,00	120.376,00	Ne		81.987,00			03.02.2021
5920	Glavni instrumenti	3729000		Jednokratna nabava	GERB ALIQUADIER GmbH 183044388	09.10.2020	859391		6 mjeseci	19.081,95	0,00	19.081,95	Ne	07.02.2021	19.081,95			03.02.2021
5220	Usluga održavanja ICT opreme	32424000		Jednokratna nabava	CNY-889 070427876	05.10.2020	499391		12 mjeseci	44.800,00	10.025,00	55.125,00	Ne		16.01.21			03.02.2021
5920	TI, Opa, uska traka, postavljanje i uvo	3558000		Jednokratna nabava	TKAMBA I PREGOR 079302420	02.10.2020	826491		12 mjeseci	46.637,32	10.674,48	56.371,80	Ne					03.02.2021
5620	Ugradnja sustava dizala	4241000		Jednokratna nabava	MAFACCA AD d.o.o. 0904177	26.10.2020	861491		2 mjeseca	51.000,00	0,00	51.000,00	Ne	05.02.2021	51.000,00			04.02.2021
5620	Preparati i proizvodi za kosu	3370000		Jednokratna nabava	TOP-371148 890084879	26.10.2020	543191		12 mjeseci	46.260,00	9.284,00	62.300,00	Ne		12.04.21			04.02.2021
5720	Namjena i usluge opreme za potrebe FSU predstave Štola	5510000		Jednokratna nabava	Scania Tehnologije d.o.o. 4414249920	07.10.2020	445020		7 dana	32.700,00	8.076,00	40.376,00	Ne	02.10.2020	40.376,00			04.02.2021
5920	Serijski elektronički predstava OPA&AR	3020900		Jednokratna nabava	Minovox proizvodnja d.o.o. 0702047293	02.10.2020	600691		31.07.2021	40.500,00	10.228,00	51.128,00	Ne		2.048,00			04.02.2021
5920	Mikroskopi	3234000		Jednokratna nabava	BO-MOP d.o.o. 7607477293	26.10.2020	634991		2 MJESECA	302.000,00	48.200,00	241.000,00	Ne	22.02.2020	241.000,00			04.02.2021
6020	Zvonići	32342000		Jednokratna nabava	Domus d.o.o. 5500074308	26.10.2020	630991		2 mjeseca	109.822,00	34.360,50	144.382,50	Ne	30.12.2020	174.302,50			04.02.2021
6920	Proble za audio opremu	3232000		Jednokratna nabava	AVC d.o.o. 6237027864	26.10.2020	634691		2 mjeseca	105.000,00	48.265,00	232.325,00	Ne	22.02.2020	232.325,00			04.02.2021
6920	Radna odjeća	8100000		Jednokratna nabava	PRESORING PEE trgovinski obrt 6200000402	25.01.2021	733291		12 mjeseci	86.445,98	36.06,50	105.562,48	Ne					04.02.2021
6920	Izvođenje električnih instalacija	4530500		Jednokratna nabava	Scania Tehnologije d.o.o. 4414249920	09.02.2020	859391		2 mjeseca	49.500,00	12.395,00	61.895,00	Ne	28.02.2020	61.895,00			04.02.2021

8. Unos podataka o jednostavnoj nabavi putem narudžbenica u Registar ugovora

U slučaju jednostavne nabave, ako naručitelj predmet nabave realizira putem narudžbenica, u Registar ugovora se unosi ukupni iznos za predmet nabave, neovisno o broju narudžbenica izdanih tijekom godine. Podatke u Registru ugovora vezane uz realizaciju jednostavne nabave putem narudžbenica naručitelj je obvezan ažurirati prema potrebi, a najmanje jednom u šest mjeseci.

Ako Naručitelj za predmet jednostavne nabave izdaje narudžbenice za više različitih dobavljača, obvezan je, u tome slučaju, za svakog pojedinog dobavljača kojemu je izdao jednu ili više narudžbenica, popuniti podatke o realizaciji jednostavne nabave putem narudžbenica. Tako naručitelj za svakog pojedinog dobavljača kojemu je izdavao narudžbenice, u periodu ažuriranja Registra ugovora (barem jednom u šest mjeseci), u Registru navodi **ukupan financijski iznos** svih narudžbenica koje mu je izdao u navedenom periodu, neovisno o broju narudžbenica. Primjerice, ako će naručitelj za predmet nabave: **toneri**, čija procijenjena

u podizborniku „Registar ugovora“, odabire opciju „Novi ugovor“ i za svakog ponuditelja unosi podatke tako da su podaci identični za evidencijski broj nabave, predmet nabave, CPV, vrsta postupka nabave i ugovor/narudžbenice, a ostali podaci se mijenjaju: oznaka ugovora, naziv i OIB ugovaratelja i svi drugi podaci koji se traže u Registru ugovora.

U slučaju potrebe, Naručitelj može ažurirati tako unesene podatke o izdanim i realiziranim narudžbenicama. Tako u slučaju da je Naručitelj u 8. mjesecu 2022. godine, Ponuditelju A d.o.o. izdao i 5. narudžbenu ukupne vrijednosti od 10.000,00 kuna s PDV-om, Naručitelj će kod ažuriranja Registra ugovora, uneseni podatak o ukupno isplaćenom iznosu ugovaratelju s PDV-om od 51.000,00 kuna zamijeniti iznosom od 61.000,00 kuna. Isto tako se kod ažuriranja Registra ugovora podatak o datumu sklapanja ugovora/narudžbenice uvijek ažurira novim datumom na koji je izdana zadnja narudžbenica. Nadalje, rok na koji je sklopljen ugovor/narudžbenica također se mijenja svakom sljedećom izdanom narudžbenicom.

Slika 6. Primjer unosa realizacije jednostavne nabave putem narudžbenica

Unos narudžbenica Idom3.Wiz v1.5

1. Osnovni podaci o nabavi	1. Osnovni podaci o nabavi
2. Podaci o ugovoratelju	Oznaka ugovora* <input type="text" value="3021/1"/>
3. Podaci o ugovoru	Evidencijski broj nabave* <input type="text" value="11/21"/>
4. Podaci o izvršenju ugovora	Predmet nabave* <input type="text" value="Toneri"/>
5. Sažetak	CPV* <input type="text" value="30125110"/>
	Broj objave iz EOJN <input type="text"/>
	Vrsta postupka nabave <input type="text" value="Jednostavna nabava"/>
	Ugovor/narudžbenica <input type="text" value="Narudžbenice"/>

vrijednost nabave u 2022. godini iznosi 150.000,00 kuna, u prvih šest mjeseci 2022. godine, izdavati narudžbenice kako slijedi:

- Ponuditelju A d.o.o. - 4 narudžbenice, u ukupnoj vrijednosti od 51.000,00 kuna,
- Ponuditelju B d.o.o. - 3 narudžbenice, u ukupnoj vrijednosti od 18.500,00 kuna i
- Ponuditelju C d.o.o. - 2 narudžbenice, u ukupnoj vrijednosti od 15.000,00 kuna,

obvezan je u Registru ugovora do 30.06.2022. godine unižeti, po svakom ponuditelju, ukupni iznos za taj predmet nabave (toneri) zbrojeno za sve izdane narudžbenice u periodu od 6 mjeseci.

Za svakog od navedenih ponuditelja, za iznos realiziranih narudžbenica naručitelj u Registru ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma, u izborniku „Registar ugovora“,

9. Unos podataka za ugovore sklopljene na temelju okvirnih sporazuma središnjih tijela

Za korisnike koji sklapaju ugovore temeljem okvirnog sporazuma kojeg je sklopilo središnje tijelo (npr. Središnji državni ured za središnju javnu nabavu) ustrojena je nova korisnička uloga – „**Korisnik OS**“, koja je namijenjena osobama (korisnicima) koje naručitelj ovlasti za komunikaciju sa središnjim tijelom javne nabave i osobama (korisnicima) kojima će biti dodijeljeno pravo na sklapanje ugovora temeljem okvirnog sporazuma koje je sklopilo središnje tijelo za javnu nabavu. Nova uloga se može dodijeliti i postojećim i novim korisnicima. Nakon što se korisnik s pravima **Korisnik OS** ulogira u EOJN RH, u izborniku POSTUPCI JN, u izborniku Središnja nabava, korisnik ima pregled nad svim okvirnim sporazumima koje je provelo središnje tijelo za javnu nabavu. Za navedene okvirne sporazume korisnik naručitelja može objavljivati tromjesečne obavijesti o sklopljenim ugovorima.

Slika 7. Pregled okvirnih sporazuma za koje naručitelj može objavljivati tromjesečne obavijesti o sklopljenim ugovorima

lot. oznaka	Naziv	Vrsta postupka	Proc.vrijed.(bez PDV)	Status	CPV	Datum unosa
1/021	OPSKRBA PRIRODNIH PLINOM	Otvoreni postupak javne nabave	215.150.000,00	Ugovoreno	09123000-7	16.02.2021.
6/020	ELEKTRONIČKE KOMUNIKACIJSKE USLUGE U NEPOKRETNJU MREŽI I OPREMA ZA KORISTENJE TIH USLUGA	Otvoreni postupak javne nabave	90.100.000,00	Ugovoreno	64200000-8	31.12.2020.
1/020	Usluge i oprema u pokretnoj elektroničkoj komunikacijskoj mreži	Otvoreni postupak javne nabave	39.500.000,00	Ugovoreno	84200000-8	29.07.2020.
3/020	Usluge obveznog osiguranja od automobilske odgovornosti i kratko osiguranje	Otvoreni postupak javne nabave	4.800.000,00	Ugovoreno	86514110-0	08.06.2020.
13/019	Poštanske usluge	Otvoreni postupak javne nabave	377.700.000,00	Ugovoreno	64111000-7	24.09.2019.
12/019	Opisiba električnom energijom	Otvoreni postupak javne nabave	317.000.000,00	Ugovoreno	09310000-5	14.09.2019.
2/019	Opisiba prirodni plinom	Otvoreni postupak javne nabave	185.965.000,00	Ugovoreno	09123000-7	18.02.2019.
17/018	glasno	Otvoreni postupak javne nabave	597.800.000,00	Ugovoreno	09100000-0	12.09.2018.
11/017	Usluge u pokretnoj elektroničkoj komunikacijskoj mreži	Otvoreni postupak javne nabave	52.500.000,00	Ugovoreno	84200000-8	12.12.2017.
9/017	Opisiba električnom energijom	Otvoreni postupak javne nabave	198.300.000,00	Ugovoreno	09310000-5	26.10.2017.

Središnji državni ured za središnju javnu nabavu kao naručitelj, priprema i provodi postupke javne nabave i sklapa okvirne sporazume za korisnike središnje javne nabave po nabavnim kategorijama temeljem Odluke o nabavnim kategorijama (NN, br. 64/16). Temeljem sklopljenih okvirnih sporazuma obveza vođenja Registra ugovora i praćenja izvršenja proizlazi iz odredaba članka 28. ZJN 2016. Sukladno odredbama članka 248. stavka 2. ZJN 2016 naručitelji su obvezni, na tromjesečnoj osnovi, poslati na objavu grupirane obavijesti o dodjeli ugovora za sklopljene ugovore na temelju pojedinog okvirnog sporazuma. Ugovori se evidentiraju i prate putem sustava EOJN RH.

Tromjesečne objave sklopljenih ugovora predstavljaju objavu ugovora koji su sklopljeni temeljem sklopljenog okvirnog sporazuma. U nastavku navodimo dvije moguće situacije vezane uz sklapanje ugovora o javnoj nabavi na temelju okvirnog sporazuma i tromjesečne objave ugovora:

1. Za jednogodišnje ugovore i ugovore koji se sklapaju najčešće jednom u kvartalu (jednom u periodu od 1. do 3. mjeseca, jednom u periodu od 4. do 6. mjeseca i tako dalje) naručitelj objavljuje jednu Obavijest o dodjeli ugovora – tromjesečna evidencija ugovora. Naručitelj upisuje godišnju ili kvartalnu vrijednost ugovora. U Registru ugovora se nakon objave tromjesečne objave ugovora ažurira ukupni isplaćeni iznos ugovaratelju s PDV-om.
2. Za višekratne ugovore tijekom jednog kvartala naručitelj objavljuje Obavijest o dodjeli ugovora (tromjesečna evidencija ugovora) za kvartal tako da objavljuje zbrojene vrijednosti sklopljenih ugovora ili izdanih narudžbenica za 1 kvartal. U Registru ugovora kreira se jedan zapis za svaku objavu Obavijesti o dodjeli ugovora, a ažurira se ukupni isplaćeni iznos ugovaratelju, s PDV-om, za sve ugovore/narudžbenice koji su obuhvaćeni navedenom tromjesečnom evidencijom ugovora.

10. Najčešće pogreške naručitelja

Uvidom u Registre ugovora objavljene u EOJN RH, vidljive su sljedeće pogreške naručitelja:

1. Naručitelji ne ustroje Registar ugovora u roku od 30 dana od dana sklapanja prvog ugovora tijekom prora-

čunske/poslovne godine. Često naručitelji, koji početkom godine ne objave jedan od standardnih obrazaca: Standardni obrazac 3: Obavijest o dodjeli ugovora, Standardni obrazac 6: Obavijest o dodjeli ugovora – sektorska nabava, Standardni obrazac 20: Obavijest o izmjeni, Standardni obrazac 21: Društvene i druge posebne usluge – javni ugovori ili Standardni obrazac 22: Društvene i druge posebne usluge – sektorska nabava - obavijest o sklopljenim ugovorima, a sklope ugovor o jednostavnoj nabavi, zaborave ustrojiti Registar ugovora u roku od 30 dana od dana sklapanja prvog ugovora o jednostavnoj nabavi.

2. Naručitelji ne objave Registar ugovora u roku od osam dana od dana ustrojavanja ili promjene. Ponekad naručitelji, iako ustroje Registar ugovora zaborave isti objaviti u EOJN RH.
3. Naručitelji ne ažuriraju Registar ugovora prema potrebi, a najmanje jedanput u šest mjeseci. Dakle, bilo da naručitelji u 6 mjeseci od ustrojavanja Registra ugovora sklope novi ugovor ili okvirni sporazum u javnoj ili jednostavnoj nabavi ili izdaju narudžbenicu u jednostavnoj nabavi ili da postojeći ugovor ili okvirni sporazum u javnoj ili jednostavnoj nabavi ili izdanu narudžbenicu u jednostavnoj nabavi, realiziraju s bilo kojim financijskim iznosom, obvezni su (barem jednom u 6 mjeseci) ažurirati Registar ugovora EOJN RH.
4. Naručitelji u Registru ugovora ne navedu isti ev. broj nabave koji je za isti predmet nabave naveden u Planu nabave, objavljenom u EOJN RH. ZJN 2016, a niti njegovi podzakonski propisi, ne propisuju način na koji se određuje evidencijski broj (struktura, sadržaj). Iz pojedinih odredbi ZJN 2016 i podzakonskih propisa, proizlazi obveza vođenja evidencije rednih brojeva nabave (Evidencijskog broja nabave), primjerice, kod navođenja obveznih podataka na omotnici ponude ili navođenja informacije o evidencijskom broju nabave u zapisniku o javnom otvaranju ponuda, zapisniku o pregledu i ocjeni zahtjeva za sudjelovanje i zapisniku o pregledu i ocjeni ponuda. Evidencijski broj nabave mora se navesti u Planu nabave, ali i u Registru ugovora. On se može odrediti kao običan niz brojeva (1,2,3..), odnosno kao podatak deklaratorne naravi, iz kojeg je vidljiv samo redni broj predmeta nabave i dodatno ukupan broj predmeta nabave.

Također, on se može odrediti i kao kombinacija brojeva i slova iz koje se može iščitati redni broj predmeta nabave, je li predmet nabave roba, rad ili usluga, sklupa li se ugovor ili okvirni sporazum, te radi li se o nabavi male ili velike vrijednosti. Često naručitelji u Planu nabave evidencijske brojeve navode tako da je evidencijski broj nabave jednak rednom broju predmeta nabave u tablici plana nabave (1, 2, 3, 4,...), budući da se u trenutku izrade plana nabave ne zna redoslijed provođenja postupaka nabave. Naknadno naručitelji, a prije samog provođenja postupka nabave, odrede evidencijski broj nabave prema redoslijedu provođenja postupaka nabave (1/JN, 2/JN...), koji evidencijski broj nabave ne promijene u planu nabave. Zbog navedene okolnosti naručitelji kod popunjavanja Registra ugovora navode novi evidencijski broj nabave (1/JN, 2/JN...) koji nije identičan evidencijskom broju nabave u planu nabave (1, 2, 3, 4, ...), pa je zainteresiranima teško povezati sklopljeni ugovor u Registru ugovora i predmet nabave u Planu nabave.

5. Naručitelji u Registru ugovora ne navedu točan naziv predmeta nabave pod kojim je naveden u objavljenom

Planu nabave. Zbog navedene okolnosti zainteresirani dionici teško mogu povezati naziv predmeta nabave za koji je sklopljen ugovor u Registru ugovora i predmet nabave u Planu nabave, osobito ako je i evidencijski broj u navedenim dokumentima različit za isti predmet nabave.

6. Naručitelji ne navedu obrazloženje ako je iznos koji je isplaćen ugovaratelju veći od iznosa na koji je ugovor ili okvirni sporazum sklopljen, uključujući ugovore na temelju okvirnog sporazuma, odnosno razloge zbog kojih je isti raskinut prije isteka njegova trajanja.

11. Prekršajna odgovornost

Člankom 443. stavkom 2. ZJN 2016 propisano je da, ako se naručitelj, pravna osoba, ne pridržava obveze objave Registra ugovora te unošenja svih promjena na internet-skim stranicama, kazni za prekršaj novčanom kaznom od 10.000,00 do 100.000,00 kuna. Kazna je predviđena i za odgovornu osobu u pravnoj osobi ili odgovornu osobu u državnom tijelu ili u jedinici lokalne i područne (regionalne) samouprave u iznosu od 5.000,00 do 20.000,00 kuna.

AKTUALNA IZDANJA

Narudžbenicu za pretplatu na časopis, kao i za navedena izdanja možete pronaći na našoj internet stranici

WWW.TIM4PIN.HR

Praksa Državne komisije za kontrolu postupaka javne nabave*

Dionici u sustavu javne nabave, osim poznavanja zakonodavnog okvira, moraju biti upoznati s praksom Državne komisije za kontrolu postupaka javne nabave (dalje u tekstu: Državna komisija) kao tijela nadležnog za rješavanje o žalbama u vezi s postupcima sklapanja ugovora o javnoj nabavi, okvirnih sporazuma i projektnih natječaja na koje se primjenjuje Zakon o javnoj nabavi. Upravo praksom Državne komisije često se dolazi do odgovora na pitanja kako postupiti u pojedinoj situaciji pa se u ovoj rubrici obrađuju aktualne odluke Državne komisije¹ te se daje prikaz najvažnijih stavova.

Prijedlog žalitelja za određivanje privremene mjere

Rješenje Državne komisije, Klasa: UP/II-034-02/21-01/993, od 10. studenoga 2021.

Žalitelj je učinio vjerojatnim postojanje okolnosti na kojima temelji prijedlog za određivanje privremene mjere

... uz žalbu na Odluku o poništenju žalitelj iznosi i prijedlog za određivanje privremene mjere s ciljem sprječavanja provedbe novog postupka javne nabave za isti ili sličan predmet nabave. Navodi da je pobijana Odluka o poništenju donesena nakon otvaranja ponuda te su svi uvjeti žaliteljeve ponude postali svima poznati, posebno cijena ponude i podaci vezani uz kriterije za odabir ponuda. U slučaju provođenja novog postupka nabave za isti ili sličan predmet nabave prije donošenja odluke o podnesenoj žalbi, žalitelj bi bio doveden u neravnopravan položaj sa svim ostalim ponuditeljima na tržištu, iz razloga što je istima poznata cijena ponude, dok žalitelj nema saznanja o tome kakve će uvjete odnosno cijene ponuditi ponuditelji u eventualnom novom postupku javne nabave. Žalitelju bi mogla nastati šteta u vidu okolnosti da će jedinična cijena njegovog uređaja te ukupna cijena ponude, uključujući i ponudni jamstveni rok, biti priopćeni drugim gospodarskim subjektima. Predlaže donošenje rješenja o određivanju privremene mjera sprječavanja provedbe novog postupka javne nabave za isti ili sličan predmet nabave, do dana objave odluke o žalbi na Odluku o poništenju.

Člankom 424. stavkom 1. ZJN 2016 propisano je da žalitelj može, uz žalbu koja ne sprječava nastavak postupka javne nabave, nastanak ugovora o javnoj nabavi odnosno nastanak okvirnog sporazuma, podnijeti prijedlog za određivanje privremene mjere s ciljem pravodobnog ispravljanja navodnog kršenja Zakona ili sprječavanja nastanka štete. Predmet prijedloga za određivanje privremene mjere može biti sprječavanje provedbe novog postupka javne nabave za isti ili sličan predmet nabave.

U prijedlogu žalitelj mora dokazati ili učiniti vjerojatnim postojanje okolnosti na kojima temelji prijedlog.

Imajući u vidu da se radi o žalbi koja ne sprječava daljnji tijek postupka te naprijed opisano činjenično stanje, Državna komisija je ocijenila da je žalitelj učinio vjerojatnim postojanje okolnosti na kojima temelji svoj prijedlog te se određuje privremena mjera sprječavanja provedbe novog postupka javne nabave za isti ili sličan predmet nabave, do dana objave odluke o žalbi na odluku o poništenju.

Sudjelovanje istog gospodarskog subjekta u više ponuda u istom postupku javne nabave

Rješenje Državne komisije, Klasa: UP/II-034-02/19-01/943, od 29. listopada 2019.

ZJN 2016 izrijeком ne propisuje zabranu sudjelovanja istog gospodarskog subjekta u više ponuda u kojima je ponuditelj i/ili član zajednice ponuditelja u istom postupku javne nabave na način da bi isto predstavljalo automatski razlog za odbijanje takvih ponuda

... u žalbi na dokumentaciju o nabavi žalitelj navodi da je naručitelj točkom 2.1. dokumentacije pogrešno propisao da će odbiti sve ponude ponuditelja koji dostavi više ponuda u kojima je ponuditelj i/ili član zajednice ponuditelja ili ako dostavi varijante ponuda.

Državna komisija je utvrdila da je točkom 2.1. dokumentacije propisano sljedeće: „Ponuditelju koji za istu grupu dostavi dvije ili više ponuda u kojima je ponuditelj ili član zajednice gospodarskih subjekata, odnosno dostavi varijante ponuda, bit će odbijene sve ponude za tu grupu sukladno članku 295. stavku 1. ZJN 2016.” Člankom 281. stavkom 1. ZJN 2016 propisano je da javni naručitelj može dopustiti ili zahtijevati od ponuditelja da podnesu varijante ponude, u kojem slučaju to mora odrediti u pozivu na nadmetanje, slijedom čega je točka 2.1. dokumentacije, u dijelu vezanom za dostavu varijanti ponuda, propisana sukladno navedenom članku Zakona.

* Pripremio: Ante Loboja, dipl. iur., Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja.

¹ Sve odluke Državne komisije dostupne su na www.dkom.hr.

Državna komisija je ocijenila da, s obzirom na to da ZJN 2016 izriekom ne propisuje zabranu sudjelovanja istog gospodarskog subjekta u više ponuda u kojima je ponuditelj i/ili član zajednice gospodarskih subjekata u istom postupku javne nabave, na način da bi isto predstavljalo automatski razlog za odbijanje takvih ponuda, ovako propisana točka 2.1. dokumentacije protivna je načelu proporcionalnosti. Navedeni stav Državne komisije potvrđen je presudom Suda EU C-376/08 od 23. prosinca 2009. Naručitelj uvijek ima mogućnost predviđenu člankom 295. ZJN 2016, odnosno odbijanje kao nepravilne ponude koja nije rezultat tržišnog natjecanja. Stoga je utvrđeno da je točka 2.1. dokumentacije u navedenom dijelu nezakonita. Žalbeni navod je osnovan.

Iskustvo gospodarskog subjekta potrebno za izvršenje ugovora o javnoj nabavi

Rješenje Državne komisije, Klasa: UP/II-034-02/21-01/534, od 22. srpnja 2021.

Iskustvo podugovaratelja stečeno u izvršenju ugovora, glavni ugovaratelj ne može prikazivati kao vlastito iskustvo radi dokazivanja tehničke i stručne sposobnosti

... u žalbi na Odluku o odabiru ponude ZP I. d.o.o. i C. za O.G. d.o.o., žalbu Državnoj komisiji izjavio je žalitelj ZP G. d.d. i K.+K. Int. SR Njemačka. Navodi da je odabrani ponuditelj u Popisu glavnih usluga pogrešno prikazao činjenice vezane uz ispunjenje kriterija za odabir gospodarskog subjekta jer je za referencu „Kompletan nadzor na izgradnji brze ceste..., duljine 5,3 km”, naveo da je izvršavao kontrolna ispitivanja materijala i radova, u vrijednosti od 883.743,00 kn, a iz Obavijesti o dodjeli

ugovora predmetnog projekta, koju žalitelj dostavlja uz žalbu, proizlazi da su kao podugovaratelji navedeni CSS d.o.o., R. d.o.o. i G.-Z. d.o.o., tj. subjekti koji pružaju usluge kontrolnih ispitivanja, pa je izvjesno da odabrani ponuditelj nije po tom ugovoru pružao uslugu kontrolnih ispitivanja. Ističe da je uvidom u Registar akreditacija Hrvatske akreditacijske agencije (HAA) vidljivo da C. za O.G. d.o.o., nema, niti je imao, akreditirani laboratorij za kontrolna ispitivanja materijala i radova pa isto nije mogao izvršavati. Istovremeno, CSS d.o.o., R. d.o.o. i G.-Z. d.o.o., kao podizvoditelji u predmetnom projektu, imaju akreditirane laboratorije za kontrolna ispitivanja materijala i radova pri HAA.

Iz Obavijesti o dodjeli ugovora za navedeni nadzor i Ugovora sklopljenog između HC d.o.o. i Centra za organizaciju građenja d.o.o. za navedenu referencu, proizlazi da su navedeni podugovaratelji pružali usluge kontrolnih ispitivanja a ne sam član ZP, kako je to navedeno u Popisu glavnih usluga.

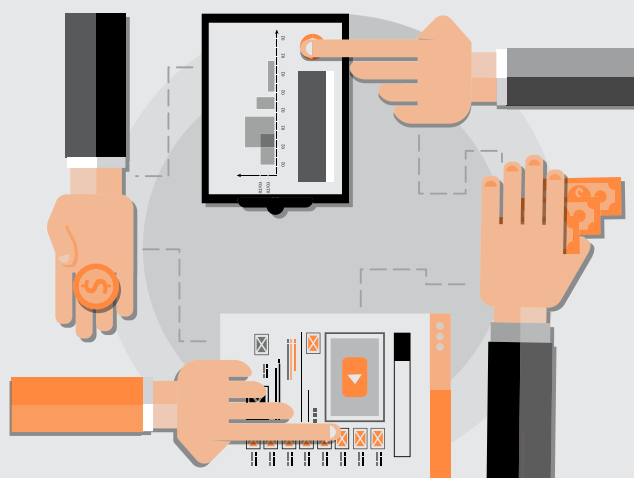
Državna komisija ističe da je među strankama sporno može li glavni ugovaratelj navesti da je uredno izvršio dio usluga, u okviru ugovora koje su izvršili podugovaratelji. Iz točke 29.1. dokumentacije proizlazi da je u Popisu usluga moralo biti vidljivo da je upravo ponuditelj (ili gospodarski subjekt na čiju se sposobnost u tom dijelu ponuditelj oslanja) pružio, među ostalim, jednu izvršenu uslugu koja obuhvaća obavljanje kontrolnih ispitivanja materijala i radova nad izgradnjom javne ceste/željezničke pruge, čija je vrijednost najmanje jednaka 1.500.000,00 kn bez PDV-a. Iskustvo podugovaratelja stečeno u izvršenju ugovora, glavni ugovaratelj ne može prikazivati kao vlastito iskustvo radi dokazivanja tehničke i stručne sposobnosti, pa je žalbeni navod osnovan.

DJELOVANJE CENTRA

tim4pin

MOŽETE PRATITI NA

WWW.TIM4PIN.HR

Izveštaj o potrošnji proračunskih sredstava

Hajdica Filipčić*

Ovim tekstom autorica podsjeća neprofitne organizacije koje ostvaruju sredstva iz javnih izvora o njihovoj obvezi izvještavanja o potrošnji tih sredstava.

Osim godišnjih financijskih izvještaja propisanih Pravilnikom o financijskom izvještavanju u neprofitnom računovodstvu i Registru neprofitnih organizacija (NN, br. 31/15, 67/17, 115/18 i 21/21; dalje u tekstu: Pravilnik), koje neprofitne organizacije dostavljaju Ministarstvu financija, odnosno instituciji koju je Ministarstvo financija ovlastilo za zaprimanje i obradu financijskih izvještaja (što je sada FINA), neprofitne organizacije koje su tijekom 2021. godine ostvarile sredstva iz javnih izvora što uključuje državni proračun i proračun jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, obvezne su sastaviti i dostaviti i izvještaj o potrošnji proračunskih sredstava.

Pravilnikom je propisan izgled i sadržaj obrasca izvještaja o potrošnji proračunskih sredstava na Obrascu: PROR-POT. Ako davatelj sredstava drugim propisima ili aktima utvrdi detaljniji sadržaj i izgled izvještaja o potrošnji proračunskih sredstava, nije obvezno koristiti Obrazac PROR-POT.

Obrazac: PROR-POT sadrži:

1. Opći podaci o davatelju i primatelju sredstava, projektu ili programu (ostalo) za koje su sredstva namijenjena i razdoblje za koje se izvještaj sastavlja
2. Financijski podaci o prihodu/primitku, prijenosu iz prethodne godine, rashodu/izdatku i razlici između prihoda/primitaka i rashoda/izdataka

3. Ostali izvori financiranja projekata ili programa (ostalo) za koje se izvještaj o potrošnji proračunskih sredstava podnosi

4. Bilješke sadrže podatke o provedenim aktivnostima vezanim uz realizaciju projekata ili programa (ostalo) te o postignutim rezultatima i slične podatke

Davatelj sredstava, s obzirom na specifičnost financiranja, može dopuniti obrazac izvještaja o potrošnji proračunskih sredstava.

Neprofitna organizacija, primatelj sredstava iz javnih izvora na zahtjev davatelja sredstava, treba dostaviti kopiju vjerodostojne dokumentacije na temelju koje je u Obrascu: PROR-POT iskazan rashod/izdatak.

Obrazac: PROR-POT u elektroničkom obliku može se preuzeti s internetske stranice Ministarstva financija (Ministarstvo financija Republike Hrvatske - Financijsko izvještavanje (gov.hr)).

Izveštaj o potrošnji proračunskih sredstava dostavlja se davatelju sredstava u roku od 60 dana od isteka poslovne godine. Ako davatelj sredstava traži, izvještaj o potrošnji proračunskih sredstava može se sastaviti i za razdoblja u tijeku godine. Izvještaj se, sukladno odredbama drugih propisa ili akata može dostaviti i u rokovima različitim od navedenoga.

Za sve primatelje sredstava iz javnih izvora kojima rok dostave i sadržaj izvještaja nije određen drugim propisima i aktima, **krajnji rok za dostavu izvještaja o potrošnji proračunskih sredstava davatelju sredstava na Obrascu: PROR-POT za 2021. godinu je 1. ožujka 2022. godine.**

* Hajdica Filipčić, dipl. oec., Ministarstvo financija RH, Služba za neprofitno računovodstvo i izvještavanje, voditeljica Službe

CENTAR@TIM4PIN.HR
PITAJCENTAR@TIM4PIN.HR

01/5531-755
099/3037-677

Podsjetnik na obveze godišnjeg financijskog i poreznog izvještavanja

Hajdica Filipčić*

Autorica tekstom podsjeća neprofitne organizacije na obvezu sastavljanja i predaje godišnjih financijskih izvještaja, odnosno financijskih izvještaja za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2021., daje uputu koje izvještaje treba sastaviti i kome se predaju. Godišnji financijski izvještaj predaju sve neprofitne organizacije, neovisno o načinu vođenja knjigovodstva, osnovane ranijih godina i one osnovane tijekom 2021. godine.

1. Obveznici i financijski izvještaji

Sve novoosnovane odnosno neprofitne organizacije osnovane u 2021. godini, neprofitne organizacije osnovane ranijih godina kojima je vrijednost imovine i/ili ukupni godišnji prihod veći od 230.000,00 kn i neprofitne organizacije koje nisu donijele Odluku o vođenju jednostavnog knjigovodstva i primjeni novčanog računovodstvenog načela, iako zadovoljavaju uvjete za vođenje jednostavnog knjigovodstva te i nadalje vode dvojno knjigovodstvo sastavljaju godišnje financijske izvještaje za obveznike dvojnog knjigovodstva, a to su:

- Bilanca na Obrascu: BIL-NPF
- Izvještaj o prihodima i rashodima na Obrascu: PR-RAS-NPF i
- Bilješke uz financijske izvještaje.

Godišnji financijski izvještaj sastavljaju i predaju i neprofitne organizacije koje ispunjavaju uvjete za vođenje jednostavnog knjigovodstva i donijele su Odluku o vođenju jednostavnog knjigovodstva i primjeni novčanog računovodstvenog načela, a sastavljaju:

- Godišnji financijski izvještaj o primicima i izdacima na Obrascu: G-PR-IZ-NPF i
- Bilješke.

2. Rok za predaju godišnjih financijskih izvještaja

Člankom 10. stavkom 2. Pravilnika o izvještavanju u neprofitnom računovodstvu i Registru neprofitnih organizacija (NN, br. 31/15, 67/17, 115/18, 21/21) propisano je da se financijski izvještaji za poslovnu godinu predaju u roku od 60 dana od isteka poslovne godine (poslovna godina izjednačena je s kalendarskom godinom).

To znači da se financijski izvještaji za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2021. godine moraju predati najkasnije do 1. ožujka 2022. godine.

Ministarstvo financija ovlastilo je Financijsku agenciju (FINA) za zaprimanje i obradu financijskih izvještaja neprofitnih organizacija što znači da Ministarstvo financija ne zaprima financijske izvještaje neprofitnih organizacija.

Nakon navedenoga roka nije moguće predati financijski izvještaj pa je krajnji rok obvezujući za sve neprofitne organizacije.

3. Predaja financijskih izvještaja i popunjavanje elektroničkih obrazaca

Godišnji financijski izvještaji na Obrascima: PR-RAS-NPF, BIL-NPF ili G-PR-IZ-NPF mogu se predati FINA-i u elektroničkom obliku, a takvi se obrasci s ugrađenim kontrolama preuzimaju s mrežne stranice Ministarstva financija (Ministarstvo financija Republike Hrvatske - Financijsko izvještavanje (gov.hr)) ili s mrežnih stanica FINA-e.

Godišnji financijski izvještaji na obrascima u elektroničkom obliku popunjavaju se isključivo pomoću računala, predaju FINA-i u elektroničkom obliku na CD-u ili USB-u odnosno putem Interneta. Obrasci se ne mogu popunjavati ručnim unosom podataka i u papirnatome obliku predati u poslovnicu FINA-e. Uz elektroničku verziju obrasca FINA-i se predaje isključivo ispis Referentne stranice ovjeren potpisom zakonskoga zastupnika odnosno osobe ovlaštene za zastupanje.

Neprofitna organizacija **može predati godišnje financijske izvještaje i putem papirnatoг obrasca**, koji je, u ovom obliku, **potrebno kupiti u knjižari ili papirnici**.

Napominjem da se FINA-i predaju samo obrasci financijskih izvještaja, ali ne i Bilješke. Njih neprofitna organizacija čuva u svojoj arhivi trajno uz svoje financijske izvještaje.

Kod popunjavanja obrasca u elektroničkom obliku, preuzetog s mrežne stranice Ministarstva financija ili FINA-e, potrebno je slijediti redoslijed te prvo popuniti „Referentnu stranicu“ na koju se u zaglavlje i podnožje upisuju osnovni podaci o neprofitnoj organizaciji. U zaglavlju „Referentne stranice“ potrebno je označiti da neprofitna organizacija vodi dvojno knjigovodstvo odgovorom na pitanje: „Obveznik vođenja dvojnog knjigovodstva“ (DA). Osim navedenoga, potrebno je označiti i razdoblje za koje se izvještaj sastavlja odabirom razdoblja 2021-12 u polju „Oznaka razdoblja“.

Neprofitna organizacija koja vodi jednostavno knjigovodstvo na pitanje: „Obveznik vođenja dvojnog knjigovodstva“ odgovara (NE).

Tablica na Referentnoj stranici u kojoj su neki financijski pokazatelji iz obrasca puni se automatski podacima unesenima u obrazac financijskog izvještaja.

* Hajdica Filipčić, dipl. oec., Ministarstvo financija RH, Služba za neprofitno računovodstvo i izvještavanje, voditeljica Službe

Popunjavanjem podataka na Referentnoj stranici popunjava se zaglavlje i podnožje obrazaca godišnjeg financijskog izvještaja (BIL-NPF, PR-RAS-NPF ili G-PR-IZ-NPF).

U stupce financijskog izvještaja unose se podaci u kuna bez lipa i to samo u polja koja nisu obojena. Budući da je financijski izvještaj predviđen za automatsku računalnu obradu sumarni se AOP-i, u obrascima označeni sivom bojom, izračunavaju automatski prema zadanim formulama.

Kod preuzimanja financijskog izvještaja FINA izdaje neprofitnoj organizaciji elektronički generiranu Potvrdu o preuzetom izvještaju s ID brojem izvještaja i navedenim datumom zaprimanja izvještaja u poslovnicima FINA-e.

Ova elektronički generirana potvrda jedini je dokaz da je neprofitna organizacija predala financijski izvještaj i treba istu čuvati u arhivi.

4. Izjava o neaktivnosti

Neprofitna organizacija sastavlja Izjavu o neaktivnosti za 2021. godinu ako tijekom 2021. godine nije imala poslovnih događaja, niti u poslovnim knjigama ima iskazane podatke o imovini i obvezama te stoga nije predala polugodišnji financijski izvještaj za 2021. godinu. Navedeno se odnosi i na novoosnovane neprofitne organizacije koje tijekom 2021. godine nisu imale poslovnih aktivnosti.

Međutim, činjenica da neprofitna organizacija u određenome razdoblju nije ostvarivala prihode ne znači da u navedenom razdoblju nisu nastali neki rashodi. Primjerice, za vođenje računa otvorenih u bankama neprofitne organizacije primaju račune za naknade koje je potrebno provesti u poslovnim knjigama i u financijskim izvještajima iskazati kao rashod.

Napominjemo da neprofitna organizacija koja ima novčana sredstva na računu (imovina), iako nije imala poslovnih događaja cijele 2021. godine, mora sastaviti i predati godišnji financijski izvještaj.

Izjava o neaktivnosti sastavlja se na obrascu **Izjava o neaktivnosti (Obrazac: IZJAVA-NPF)** u roku od 60 dana od isteka poslovne godine za koju se Izjava o neaktivnosti daje, dakle **za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2021. najkasnije do 1. ožujka 2022. godine.**

Izjava o neaktivnosti u elektroničkom obliku dostupna je na internetskoj stranici Ministarstva financija (Ministarstvo financija Republike Hrvatske - Financijsko izvještavanje (gov. hr)), a potrebno ju je **otisnuti (isprintati) na papir i dostaviti na adresu Ministarstva financija, Služba za neprofitno računovodstvo i izvještavanje, Katančićeva 5, 10000 Zagreb.**

Neprofitna organizacija mora Izjavu o neaktivnosti dostaviti u Ministarstvo financija najkasnije do 1. ožujka 2022. godine (vjerodostojan podatak o pravovremenoj predaji je pečat pošte ili ovjera djelatnika Ministarstva financija kod osobne predaje).

Pošiljke s kasnijim datumom od navedenoga ili kod osobne predaje neće biti zaprimljene već će se vraćati pošiljatelju.

5. Neprofitne organizacije koje obavljaju i gospodarsku djelatnost

Računovodstvo neprofitnih organizacija propisano je Zakonom o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija (NN, br. 121/14; u daljnjem tekstu: Zakon) i temeljem Zakona donesenim pravilnicima pa se sve poslovne promjene, što znači i oni poslovni događaji koji se odnose na gospodarsku djelatnost, prate unutar propisanih poslovnih knjiga neprofitnog računovodstva, a navedene poslovne događaje evidentira u jednoj jedinstvenoj glavnoj knjizi.

Računski plan za neprofitne organizacije propisan je na razini odjeljka što omogućuje detaljnu razradu analitičkih računa za evidentiranje poslovnih događaja vezanih uz djelatnosti kojima se ostvaruju ciljevi neprofitne organizacije utvrđene statutom ili drugim aktima i gospodarske djelatnosti neprofitne organizacije.

Računovodstvo neprofitne organizacije koja obavlja i oporezivu gospodarsku djelatnost mora se temeljiti na Zakonu i pravilnicima za neprofitno računovodstvo. Eventualne razlike u evidentiranju poslovnih događaja, u odnosu na računovodstvo za poduzetnike, usklađuju se kroz prijavu poreza na dobit.

Neprofitna organizacija, koja uz djelatnosti utvrđene statutom ili drugim aktima kojima se ostvaruju ciljevi neprofitne organizacije, obavlja i oporezivu gospodarsku djelatnost, na kraju poslovne godine, uz financijske izvještaje propisane Pravilnikom o izvještavanju u neprofitnom računovodstvu i Registru neprofitnih organizacija koje predaje u FINA-u, **dostavlja Poreznoj upravi obračun poreza na dobit. Uz Obrazac PD (Prijava poreza na dobit) potrebno je priložiti bruto bilancu s vidljivom analitičkom razradom osnovnih računa te temeljem navedene bilance sastavljen Račun dobiti i gubitka. Takva neprofitna organizacija nije obvezna primjenjivati odredbe Zakona o računovodstvu (NN, br. 78/15, 134/15, 120/16, 116/18, 42/20 i 47/20).**

Međutim, sukladno članku 4. stavku 3. Zakona o računovodstvu, neprofitna organizacija koja je obveznik **poreza na dobit za svoju cjelokupnu djelatnost** sukladno propisima kojima se uređuju porezi, **obvezna je primjenjivati odredbe Zakona o računovodstvu.** Izmjenom članka 13. stavka 1. Pravilnika o načinu vođenja registra godišnjih financijskih izvještaja te načinu primanja i postupku provjere potpunosti i točnosti godišnjih financijskih izvještaja i godišnjeg izvješća (NN, br. 1/16, 93/17 i 50/20), propisano je da **neprofitna organizacija koja ostvaruje prihode isključivo iz gospodarske djelatnosti, FINA-i dostavlja bilancu, račun dobiti i gubitka i dodatne podatke za statističke i druge potrebe, sukladno članku 32. Zakona o računovodstvu.** Navedeno znači da je neprofitna organizacija, upisana u Registar neprofitnih organizacija koja ostvaruje prihode isključivo iz gospodarske djelatnosti, osim računovodstva po propisima za neprofitne organizacije, obvezna voditi i računovodstvo za poduzetnike te osim financijskih izvještaja za neprofitne organizacije, sastaviti i predati i navedene financijske izvještaje za poduzetnike.

6. Porez na dobit u paušalnom iznosu

Paušalni porez na dobit može plaćati neprofitna organizacija koja u prethodnom poreznom razdoblju nije po osnovi obavljanja gospodarske djelatnosti ostvarila prihode veće od 7.500.000,00 kuna. Međutim, neprofitna organizacija ne može primijeniti paušalno oporezivanje ako obavlja samo djelatnost po osnovi koje je obveznica poreza na dobit ili ako po osnovi te djelatnosti ostvaruje više od 50% ukupnih prihoda.

Neprofitna organizacija koja udovoljava uvjetima za obračun i plaćanje poreza na dobit u paušalnom iznosu **može Poreznoj upravi podnijeti zahtjev za prelazak na paušalno oporezivanje u 2022. godini najkasnije do 15. siječnja 2022. godine.** Obvezu plaćanja poreza na dobit u paušalnom iznosu Porezna uprava utvrđuje rješenjem.

Neprofitna organizacija koja, sukladno Zakonu, **zadovoljava uvjete za vođenje jednostavnog knjigovodstva**, a obavlja i gospodarsku djelatnost za koju je utvrđena obveza plaćanja poreza na dobit u paušalnom iznosu, **može voditi jednostavno knjigovodstvo primjenom novčanog računovodstvenog načela.**

Porez na dobit u paušalnom iznosu **mogu plaćati i neprofitne organizacije koje vode dvojno knjigovodstvo** ako im prihod od gospodarske djelatnosti ne prelazi propisani prag prihoda.

7. Revizijski uvid i revizija financijskih izvještaja za 2021. godinu

Financijski izvještaji neprofitne organizacije za 2021. godinu podliježu revizijskom uvidu ako je neprofitna organizacija u 2020. godini imala ukupan prihod od tri do uključivo deset milijuna kuna.

Financijski izvještaji neprofitne organizacije za 2021. godinu podliježu reviziji ako je neprofitna organizacija u 2020. godini imala ukupan prihod iznad deset milijuna kuna.

Navedene neprofitne organizacije dužne su na svojim mrežnim stranicama do 30. lipnja 2022. godine objaviti revizorsko izvješće o obavljenoj reviziji godišnjih financijskih izvještaja za 2021. godinu, odnosno o revizorskom uvidu u financijske izvještaje za 2021. godinu.

8. Samoprocjena učinkovitosti i djelotvornosti funkcioniranja sustava financijskog upravljanja i kontrola

Samoprocjenu učinkovitosti i djelotvornosti funkcioniranja sustava financijskog upravljanja i kontrola **provodi neprofitna organizacija koja je obvezna voditi dvojno knjigovodstvo.** Samoprocjenu nije obvezna provoditi neprofitna organizacija koja udovoljava uvjetima za vođenje jednostavnog knjigovodstva, ali je donijela odluku o vođenju dvojnog knjigovodstva.

Napominjemo da neprofitne organizacije koje vode dvojno knjigovodstvo prema vlastitoj odluci, iako udovoljavaju uvjete za jednostavno, moraju paziti da u godini u kojoj im ukupan prihod i/ili vrijednost imovine prijeđe 230.000,00 kuna,

prelaze na **obvezno dvojno** knjigovodstvo, o čemu dostavljaju obavijest Ministarstvu financija na obrascu RNO-P i za tu godinu vrše samoprocjenu učinkovitosti i djelotvornosti funkcioniranja sustava financijskog upravljanja i kontrola.

Člankom 7. Pravilnika o sustavu financijskog upravljanja i kontrola te izradi i izvršavanju financijskih planova neprofitnih organizacija (NN, br. 119/15), samoprocjena učinka poslovanja za poslovnu godinu provodi se najkasnije u roku od 30 dana od roka predviđenog za podnošenje godišnjih financijskih izvještaja za tu poslovnu godinu. Za 2021. godinu krajnji rok za provedbu samoprocjene je 31. ožujka 2022. godine.

Navedeno znači da neovisno o načinu na koji će voditi knjigovodstvo u 2022. godini, neprofitna organizacija koja je u 2021. godini bila obvezna voditi dvojno knjigovodstvo, **mora** provesti samoprocjenu učinka poslovanja za 2021. godinu najkasnije do 31. ožujka 2022. godine.

Samoprocjena učinka poslovanja provodi se popunjavanjem Upitnika o funkcioniranju sustava financijskog upravljanja i kontrola koji je sastavni dio Pravilnika o sustavu financijskog upravljanja i kontrola te izradi i izvršavanju financijskih planova neprofitnih organizacija, a neprofitna organizacija dužna je Upitnik čuvati u svojoj arhivi najmanje sedam godina od završetka godine na koju se Upitnik odnosi. Upitnik o funkcioniranju sustava financijskog upravljanja i kontrola dostupan je na mrežnoj stranici Ministarstva financija. Više o tome možete pronaći na imrežnoj stranici Ministarstva financija. Link: (<https://mfin.gov.hr/istaknute-teme/neprofitne-organizacije/institucionalni-okvir/117>). Upitnik se ne dostavlja Ministarstvu financija.

9. Zaključak

Ovim člankom autorica je nastojala podsjetiti neprofitne organizacije na njihovu obvezu sastavljanja i predaje godišnjih financijskih izvještaja ili Izjave o neaktivnosti. Važno je napomenuti da se neprofitne organizacije trebaju strogo pridržavati propisanoga roka za dostavu financijskog izvještaja i Izjave o neaktivnosti, jer nakon roka (odnosno nakon 1. ožujka 2022.) nije moguće zaprimiti niti obraditi financijski izvještaj i Izjavu o neaktivnosti. Zbog navedenoga financijski izvještaj ili Izjava o neaktivnosti neće biti vidljivi u Registru neprofitnih organizacija što u konačnici može biti razlog za nemogućnost prijave na natječaj za dodjelu sredstava za rad. Zbog kašnjenja s predajom financijskih izvještaja, često su djelatnici FINA-e i službenici u prijemnom uredu Ministarstva financija, izloženi pritisku da se naknadno zaprimi i obradi financijski izvještaj koji nije predan na vrijeme. Nakon što FINA zaključi obradu i dostavi podatke iz financijskih izvještaja na CD-u, nije moguće mijenjati podatke jer iste Ministarstvo financija dostavlja Državnom zavodu za statistiku, Državnom uredu za reviziju i Hrvatskoj narodnoj banci koji te podatke koriste za izvještaje koje proslijeđuju Eurostatu.

Putem mrežne stranice Ministarstvo financija obavještava neprofitne organizacije o obvezama, rokovima i načinu predaje financijskih izvještaja, ali i daje odgovore na sva druga pitanja vezana uz poslovanje neprofitne organizacije.

Energetske zajednice - pametna zajednička proizvodnja i razmjena električne energije

Damir Juričić*

Damir Medved**

Sredinom listopada ove godine objavljen je Zakon o tržištu električne energije (ZTEE)¹ kojim se uvode brojne novine od kojih nam je, za potrebe ovog teksta, interesantan dio koji se odnosi na energetske zajednice. Radi se o mogućnosti udruživanja građana u formacije koje bi im omogućile zajedničku proizvodnju električne energije (ovdje pretpostavljamo energiju proizvedenu tehnologijom fotonaponskih elektrana) te međusobno dijeljenje proizvedene energije u obuhvatu iste trafostanice. Zakon izaziva podijeljene stavove u pogledu njegovog potencijala ubrzanja individualne mikro-proizvodnje² električne energije te međusobnog dijeljenja (trgovanja) proizvedenim viškovima energije među članovima energetske zajednice.

1. Uvod

U posljednjih nekoliko godina, od kada su se cijene solar-
nih panela značajnije smanjile, fotonaponske elektrane
postale su financijski samoodrživi projekti. Mogućnost
postizanja profitabilnosti ulaganjem u fotonaponske elek-
trane opravdano usmjerava pozornost građana na ula-
ganje. Također, u posljednje vrijeme često se nailazi i na
pojam "prosumer", riječ sastavljena od riječi "producer"
i "consumer", a označava subjekta koji troši (consumer)
električnu energiju, ali je ujedno i proizvodi (producer).
Uloga subjekta u potrošnji električne energije je pozna-
ta, ali pitanja, osobito ona praktična, provedbena, otva-
raju se upravo u pogledu procesa proizvodnje i dijeljenja
električne energije. U energetske zajednice, čija je svrha
proizvodnja i dijeljenje proizvedene električne energije,
mogu se udruživati građani međusobno, ali, s njima ili
samostalno, i ostali subjekti poput jedinica lokalne, po-
dručne (regionalne) samouprave, ustanova, komunalnih
društava i drugih subjekata okupljenih oko jedne transfor-
matorske stanice³. Ovdje je najintrigantnija ta ograničena
mogućnost udruživanja na lokaciji obuhvaćenoj jednom
transformatorskom stanicom koja značajno ograničava
smisao dijeljenja proizvedene električne energije, po-
gotovo u hrvatskom kontekstu male gustoće naselja što

uzrokuje relativno veliki broj transformatorskih stanica s
malim brojem priključaka. Naglašava se da članovi ener-
getske zajednice proizvedenu energiju mogu dijeliti, ali ne
i prodavati. Tako se, barem, dade zaključiti iz nedovoljno
jasnih formulacija iz propisa.

2. Proizvodna energije iz fotonaponskih elektrana

Tehnološka revolucija donijela je u proteklih sto godina
demokratizaciju i proliferaciju brojnih proizvoda ili usluga
koje su bile do tada dostupne vrlo uskom krugu subjekata.
Dovoljno je samo prisjetiti se ekspanzije korištenja osob-
nih vozila, putovanja zrakoplovom ili dostupnosti računala
i mobilnih uređaja. Primjera ima na stotine, no sada je još
jedna visoko centralizirana grana gospodarstva na putu
masovne decentralizacije – proizvodnja i distribucija elek-
trične energije. Fotonaponske elektrane nisu nova tehno-
logija, no značajne promjene dogodile su se u proteklih
deset godina značajnijim padom cijena solar-
nih panela i kontrolne opreme pa je tako tipično fotonaponsko po-
strojenja za kućne instalacije snage 10 kW prije deset go-
dina vrijedilo preko pola milijuna kuna, dok je danas cijena
postrojenja sa instalacijom oko sedamdeset tisuća kuna,
čime postaje dostupno i prosječnom kućanstvu, odnosno
cijena je sumjerljiva primjerice instalaciji centralnog grija-
nja ili toplinske pumpe.

Osim fotonapona, veliki razvoj prisutan je i u kontekstu
skladištenja energije – baterijama, pri čemu baterijska
postrojenja više nisu velikih dimenzija i ne zahtijevaju
posebno održavanje. Ne treba zanemariti ni sve veći broj
osobnih automobila na električni pogon, koji će također
imati velikog utjecaja na potrošnju, ali i u perspektivi na
skladištenje električne energije u vlastitim baterijama
koje su često vrlo velikog kapaciteta. Pored ovih tehničkih
inovacija pojavili su se i inovativni eksploatacijski modeli u
kojima se nastoji sagledati cjeloživotni trošak postrojenja,

* Dr. sc. Damir Juričić, Sveučilište u Rijeci, Centar za podršku pametnim i održivim gradovima, www.uniri.hr/smartcities, damir.juricic@uniri.hr

** Mr. sc. Damir Medved, Ericsson Nikola Tesla d.d., Menadžer prodaje za nova poslovna područja, damir.medved@ericsson.com

¹ NN, br. 111/21.

² Fotonaponski elektroenergetski sustavi snage nekoliko kilovata instalirani na manjem broju krovova građana.

³ U većini EU država je praksa da se ne gleda transformatorska stanica već fizička udaljenost (1 km ili sl.) (https://www.compile-project.eu/wp-content/uploads/COMPILE_Collective_self-consumption_EU_review_june_2019_FINAL-1.pdf)

pa se onda otvaraju i neke druge mogućnosti u kontekstu vlasništva i nadzora samog postrojenja, odnosno novih dugoročnih održivijih financijskih modela. Konačno, u sve nestabilnijem svijetu, bit će posebno važno osigurati stabilne i sigurne izvore energije, čime se smanjuje ovisnost o eksternalijama, pri čemu je važno da su ti izvori energije i ekološki prihvatljivi, da ne povećavaju ugljični otisak te da su dugoročno ekonomski isplativi i financijski održivi. No, svaka nova tehnologija donosi i svojevrstne rizike (tehničke i financijske), a za razumijevanje rizika važno je razumjeti i njeno funkcioniranje pa se u tu svrhu daje pregled osnovnih komponenti fotonaponskih postrojenja.

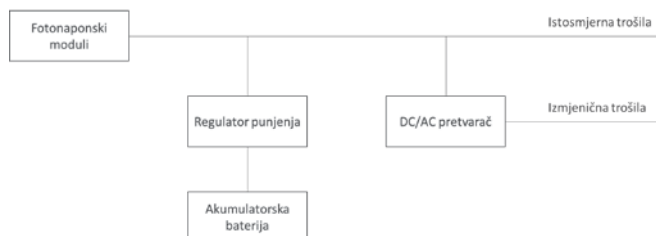
Ključna zadaća fotonaponskih sustava je izravno pretvaranje sunčeve energije u električnu energiju kojom se omogućava rad određenog broja izmjeničnih (AC) ili istosmjernih (DC) trošila. Fotonaponski sustav može imati i dodatni pričuvni sustav, tipično bateriju ili agregat što omogućava izolirani rad. Fotonaponski sustavi sastoje se od fotonaponskih modula, pretvarača energije i kontrolne elektronike. Jednostavniji sustavi napajaju samo istosmjerna trošila, no uz dodatak DC/AC pretvarača takav sustav može proizvoditi električnu energiju za sva uobičajena izmjenična trošila.

Općenito, fotonaponske sustave moguće je podijeliti na sljedeće skupine (shematski prikazi su pojednostavljeni i sadrže najznačajnije komponente):

1. Samostalni (autonomni) – posve neovisni od mreže (shema 1);
2. Mrežni, spojeni na električnu mrežu koji se dodatno mogu podijeliti na:
 - Aktivni (interaktivni) – dvosmjerni koji mogu preuzeti energiju iz mreže te viškove dostavljati u mrežu;
 - Pasivni – jednosmjerni kod kojih mreža služi kao pričuvni izvor u slučaju nedostatne količine vlastito proizvedene energije;
3. Hibridni, u biti samostalni uz dodatak obnovljivih izvora energije, najčešće vjetroelektrana ili rjeđe mala hidroelektrana (shema 2).

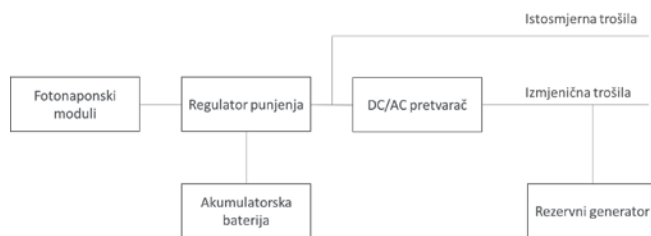
Autonomni sustavi su po kapitalnoj vrijednosti najznačajniji od fotonaponskih sustava priključenih na distribucijsku mrežu. Razlika u kapitalnoj vrijednosti nastaje uslijed postojanja baterijskog sustava, dodatne kontrolne opreme te regulatora. Osim toga, mrežni pretvarač za fotonaponske sustave spojene na mrežu je jednostavniji po funkciji i tipično je manje snage u odnosu na autonomne sustave. Naravno, veće kapitalne vrijednosti takvih projekata uzrokovat će i veće operativne troškove u životnom vijeku fotonaponske elektrane.

Shema 1: Samostalni fotonaponski sustav

Izvor: Autori.

Shema 2: Hibridni fotonaponski sustav

Izvor: Autori.

3. Spajanje sustava na mrežu

Fotonaponski sustavi spajaju se preko izmjenjivača na distribucijsku mrežu, pri čemu sami proizvode istosmjernu struju u fotonaponskim panelima koju treba naknadno pretvoriti u izmjenični napon mrežne frekvencije kako bi napajali trošila ili radili paralelno s elektroenergetskom mrežom. Za održavanje kvalitete frekvencije i napona zadužena je javna elektroenergetska mreža pri čemu se u slučaju odstupanja automatski isključuje odnosno prekida rad izmjenjivača. Izazov stabilnosti mreže vrlo je kompleksan i prelazi okvire ovog članka, no treba napomenuti da su mogući i loši utjecaji fotonaponskih sustava spojenih na distribucijsku mrežu (uslijed loše izvedbe), primjerice, povećavanje struje kratkog spoja, narušavanje osjetljivosti zaštite u elektroenergetskoj mreži, utjecaj na kvalitetu električne energije, utjecaj na raspoloživost distribucijske mreže, te povećanje gubitaka u mreži. Utjecaji ovise o snazi izvora, njegovoj potrošnji na mjestu priključka i osobini postrojenja, te karakteristikama distribucijske mreže na koju se spaja. Povezivanje fotonaponskog sustava na mrežu predstavlja i nove izazove za mrežne operatore koji sada imaju tokove snage u dva smjera, a ne samo prema potrošaču stoga je nužno zadovoljavanje svih pozitivnih zakonskih normi. Treba posebno naglasiti i postojanje velike potencijalne opasnosti po život i opremu uslijed neadekvatnog povezivanja fotonaponskog postrojenja na javni elektroenergetski sustav, stoga nisu dozvoljene nikakve improvizacije ili samovolja.

Osim problematike fizičke proizvodnje električne energije važno je i pravilno mjerenje, evidencija viškova ili manjkova, te cijeli kontekst trgovanja energijom. Kod uobičajenog načina spajanja fotonaponskog sustava na mrežu, izlazna struja iz sustava služi za snabdijevanje primarno potrošača u kućanstvu, dok se proizvedeni višak energije može predati mreži (shema 3).

Shema 3: Spajanje fotonaponskog sustava na mrežu

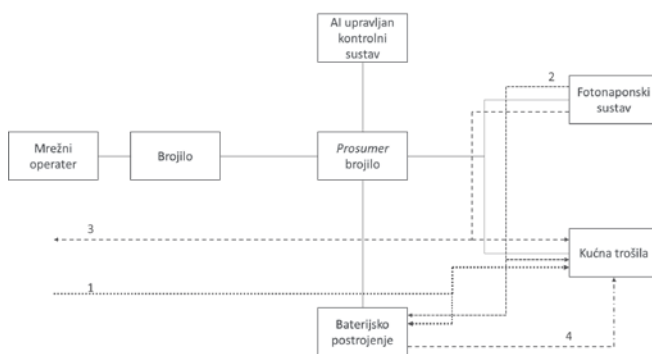
Izvor: Autori.

WWW.TIM4PIN.HR

4. Inteligentno upravljanje procesima proizvodnje, potrošnje i trgovinom energije

Važan element uspostave održivog fotonaponskog postrojenja je upravljanje (automatizirano) procesima proizvodnje, potrošnje i prodaje (dijeljenja) električne energije. Jezgra sustava je pametno električno brojilo (*prosumer* brojilo) koje omogućava kontrolu energetske tokova u fotonaponskom postrojenju. *Prosumer* brojilo može biti relativno jednostavno s logikom koja je bazirana na jednostavnijim pravilima (vremenska sklopka ili donošenje odluka na osnovi stanja baterije), a može biti i potpomognuto kompleksnijim eksternim sustavom⁴ koji će određivati najbolji trenutak za kupnju ili prodaju električne energije u skladu sa potražnjom i cijenom. Osim *Prosumera* ključna su i pametna trošila kojima je moguće daljinski upravljati. Ta "pamet" može biti ugrađena u uređaje, a za stariju opremu mogu se koristiti pametne utičnice koje omogućavaju i kontrolu kvalitete električne energije. U tom smislu moguće je identificirati scenarije prikazane na shemi 4:

Shema 4: Mogući scenariji pametnog upravljanja i rada fotonaponske elektrane

Izvor: Autori.

Legenda: 1. Noć, nema sunca, energija je jeftina; 2. Dan, energija iz mreže je skupa, nema viškova; 3. Dan, energija iz mreže je skupa, imamo viškove; 4. Dan, nema sunca, energija skupa.

5. Udruživanje građana u proizvodnji i dijeljenju energije

Odredbom članka 26. ZTEE određeno je da se građani mogu udružiti kako bi zajednički proizvodili i dijelili proizvedenu energiju u svrhu vlastite potrošnje. To će učiniti posredstvom tzv. energetske zajednice. Energetska zajednica građana je pravna osoba koja je osnovana na području Republike Hrvatske, čiji se vlasnici udjela ili članovi dobrovoljno udružuju kako bi ostvarili prednosti razmjene energije proizvedene i potrošene na određenom prostornom obuhvatu lokalne zajednice. Osobito je važno istaknuti da vlasnik udjela ili član u energetskoj zajednici građana može biti fizička ili pravna osoba, uključujući jedinice lokalne samouprave, mikropoduzeće ili malo poduzeće čije je mjesto stanovanja, poslovnog nastana ili poslovnog prostora na području jedinice lokalne samouprave u ko-

joj je sjedište energetske zajednice građana. Dakle, propis dozvoljava da se građani udruže s osobama javnog prava poput gradova, općina, ustanova ili komunalnih društava kako bi bolje iskoristili potencijal mogućnosti proizvodnje i (interne) potrošnje (u naravi, dijeljenja) proizvedene električne energije.

Energetska zajednica građana može sudjelovati u nekoliko aktivnosti za potrebe vlasnika udjela odnosno članova energetske zajednice građana:

- (i) U proizvodnji električne energije iz obnovljivih izvora energije;
- (ii) Opskrbi električnom energijom vlasnika udjela odnosno članova energetske zajednice građana;
- (iii) Upravljanju potrošnjom električne energije vlasnika udjela odnosno članova energetske zajednice građana;
- (iv) Agregiranju vlasnika udjela odnosno članova energetske zajednice građana;
- (v) Skladištenju energije za vlasnike udjela odnosno članove energetske zajednice građana;
- (vi) Uslugama energetske učinkovitosti za vlasnike udjela odnosno članove energetske zajednice građana;
- (vii) Uslugama punjenja za električna vozila vlasnika udjela odnosno članova energetske zajednice građana;
- (viii) Može pružati druge energetske usluge vlasnicima udjela odnosno članovima energetske zajednice građana u skladu s pravilima kojima se uređuju pojedina tržišta električne energije.

No, odredbom članka 3. ZTEE u točki 21. definirano je značenje energetske zajednice na način da se ona smatra "pravnom osobom koja se temelji na dobrovoljnom i otvorenom sudjelovanju te je pod stvarnom kontrolom članova ili vlasnika udjela koji su fizičke osobe, jedinice lokalne samouprave ili mala poduzeća, a čija je primarna svrha pružanje okolišne, **gospodarske** ili socijalne koristi svojim članovima ili vlasnicima udjela ili lokalnim područjima na kojima djeluje, a **ne stvaranje financijske dobiti** i koja može sudjelovati u proizvodnji, među ostalim iz obnovljivih izvora, opskrbi, potrošnji, agregiranju, skladištenju energije, uslugama energetske učinkovitosti ili uslugama punjenja za električna vozila ili pružati druge energetske usluge svojim članovima ili vlasnicima udjela. Također, odredbom članka 26. određeno je da energetska zajednica djeluje na temelju zakona kojim se uređuje **financijsko poslovanje i računovodstvo neprofitnih organizacija**. Ovdje treba dodati i to da niti u Direktivi niti u ZTEE nije jasno definiran pojam "dijeljenja" energije unutar zajednice. Dijeljenje energije može biti uz kakvu nadoknadu ili bez nje. Nadoknada može biti financijski ili prirodno nominirana. U tom smislu nije jasno je li dopuštena kakva nadoknada za podijeljenu energiju ili je ona zabranjena. Naravno, zabrana nadoknade onome koji dijeli svoj višak energije trebala bi biti nedopustiva jer, moglo bi se tako reći, diskriminira prava člana zajednice na zaradu ukoliko se svi članovi zajednice dogovore u pogledu cijene podijeljenog viška energije. Konačno, član zajednice koji potrebuje energiju može je preuzeti iz mreže i za preuzetu energiju platiti će naknadu (cijenu energije – kn/kWh). On

⁴ Obično u oblaku sa AI/ML svojstvima povezan s relevantnim izvorima informacija o cijenama energije u realnom vremenu.

tu cijenu smatra ekonomski opravdanom. Pitanje je zašto ne bi mogao kupiti energiju od svog člana zajednice koji u tom trenutku ima višak energije po manjoj cijeni od one mrežne (ukoliko takva okolnost nastane). Zašto se članovima zajednice (onome koji predaje svoj višak energije onome koji trenutno potražuje energiju) ne bi omogućila ekonomsko-financijska korist – jednom dodatni prihod, a drugome postizanje uštede? Tim više što se ovi prihodi i rashodi za kupljenu (podijeljenu) energiju ne evidentiraju na računu pravne osobe energetske zajednice, već na privatnim računima članova zajednice. Naravno, članovi zajednice mogu dogovoriti (ugovoriti) i stalnu obračunsku cijenu pa po njoj dugoročno dijeliti energiju. To su svakako pitanja na koja bi trebalo dati jasne odgovore prije početka provedbe zacrtanih ciljeva energetske tranzicije i operativnog udruživanja građana u energetske zajednice.

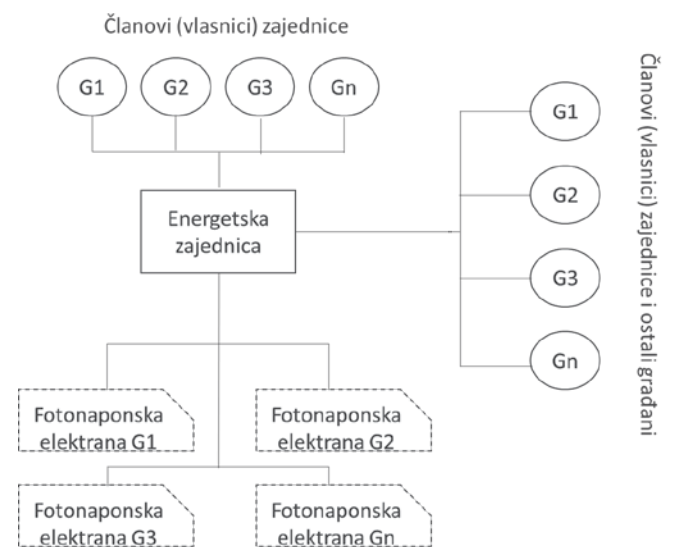
Navedene odredbe mogle bi svojim nejasnim formulacijama značajnije otežati neposrednu organizaciju, ustroj i konačnu provedbu zamišljene svrhe i ciljeva. Naime, iz navedenih odredbi dalo bi se zaključiti da gospodarska korist ne podrazumijeva ostvarivanje financijske dobiti. Također, tu je i ograničenje ili osiguranje zakonodavca da se energetske zajednice ne smiju pravno ustrojavati ni na jedan drugi način osim na način koji podrazumijeva evidentiranje poslovnih promjena sukladno pravilima neprofitnih organizacija, dakle, udruga ili zadruga. Ovo bi moglo biti sporno iz razloga što direktiva Europske unije⁵ u točki 44. preambule ističe da bi “države članice trebale moći osigurati da energetske zajednice građana budu subjekt **bilo kojeg oblika, na primjer udruga, zadruga, partnerstvo, neprofitna organizacija ili malo ili srednje poduzeće**, sve dok takav subjekt može, djelujući u svoje ime, izvršavati prava i podlijezati obvezama”. Dakle, ostaje pitanje iz kojih je razloga zakonodavac, od svih navedenih mogućnosti osnivačkih formi, hrvatske građane ograničio isključivo na neprofitne organizacije. Nepostojanje “primarnog financijskog interesa” ne znači da je financijski interes zabranjen. Takve formulacije ZTEE mogle bi u neposrednoj praksi polučiti cijeli niz spornih situacija.

6. Nabava i eksploatacija fotonaponskih postrojenja

Energetska zajednica, da bi ostvarila svrhu svojeg osnivanja, pozornost će usmjeriti na dvije grupe procesa. Prva se odnosi na pripremu, nabavu, projektiranje, montažu, financiranje i održavanje fotonaponskog postrojenja, dok se druga grupa procesa odnosi na dijeljenje proizvedene energije među članovima zajednice. No, prije praktične provedbe projekta valja odgovoriti na nekoliko pitanja. Hoće li pravni vlasnik fotonaponske elektrane biti energetska zajednica kao pravna osoba ili će pravni vlasnici biti članovi zajednice koji elektrane montiraju na svojim krovovima? Tko će u tim slučajevima biti ekonomski vlasnik? Hoće li se viškovi proizvedene energije dijeliti između članova zajednice koji su njeni suvlasnici ili će suvlasnici zajed-

nice svoje viškove moći dijeliti i s ostalim susjedima unutar jedne trafostanice koji nisu formalni vlasnici pravne osobe energetske zajednice? Hoće li se dijeljenje operativno provoditi uz financijsku nadoknadu (hoće li se moći međusobno trgovati proizvedenim viškovima) ili će se proizvedeni viškovi poklanjati članovima zajednice? Ili će se, pak, unaprijed formirati neka obračunska cijena proizvedenih viškova koja će se po određenim ključevima dijeliti među članovima? U konačnici, kako će se viškovi energije dijeliti među njenim članovima u slučajevima kada je ponuda viškova manja od potražnje za energijom među članovima? Tko će u tom slučaju imati prioritet u preuzimanju viškova energije – proporcionalna podjela ili podjela po kriteriju ponuđene najveće cijene? Opću organizaciju odnosa subjekata unutar i izvan energetske zajednice unutar jedne trafostanice moguće je ilustrirati shemom 5:

Shema 5: Opća organizacijska shema odnosa unutar energetske zajednice

Izvor: Autori.

Legenda: G – građanin član energetske zajednice ili građanin koji nije član energetske zajednice, ali je obuhvaćen područjem iste trafostanice.

Nabava fotonaponskih postrojenja

Racionalni članovi energetske zajednice u fazi pripreme, a po formalnom osnivanju energetske zajednice, koja bi u okviru ZTEE mogla biti ili udruga ili zadruga, postaviti će pitanje načina nabave postrojenja. Hoće li elektranu nabaviti kao radove, kao uslugu raspoloživosti ili pak površine u svom pravnom vlasništvu dati trećoj osobi i s njom sklopiti ugovor o otkupu energije (tzv. PPA⁶ ugovor). Opciji nabave radova prethodi nabava projektiranja i financiranja. Slijedi nabava izvođača radova (montaže fotonaponske elektrane) te održavanje elektrane u njenom životnom vijeku. Ovdje valja istaknuti da rizike projektiranja i održavanja, a dijelom i montaže, preuzima energetska zajednica. Članovi zajednice će, u tom smislu, procijeniti svoje znanje i

⁵ Direktiva (EU) 2019/944 Europskog parlamenta i Vijeća od 5. lipnja 2019. o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište električne energije i izmjeni Direktive 2012/27/EU.

⁶ Eng. Power Purchase Agreement.

vještine u provedbi ovih procesa, tj. njihov kapacitet za preuzimanje spomenutih grupa rizika. U ovom slučaju energetska zajednica bit će trajni pravni i ekonomski vlasnik postrojenja. Sva proizvedena energija pripada energetske zajednici.

U okviru druge opcije, nabave raspoloživosti fotonaponske elektrane, energetska zajednica će prirediti idejni projekt s točno definiranim izlaznim karakteristikama postrojenja te nabaviti izvršitelja projekta koji će, na temelju idejnog projekta i definiranim standardima, projektirati, financirati, montirati i održavati postrojenje u njegovom životnom vijeku. Tijekom razdoblja trajanja ugovora o nabavi elektrane zajednica će plaćati naknadu za raspoloživost izvršitelju dokle god je elektrana funkcionalna sukladno definiranim standardima i izlaznim karakteristikama projekta. U ovom slučaju energetska zajednica bit će trajni **pravni vlasnik**⁷ postrojenja, ali će **ekonomski vlasnik**⁸ biti izvršitelj. Po prestanku ugovora energetska zajednica postat će i ekonomski vlasnik. Sva proizvedena energija pripada energetske zajednici.

U trećem slučaju članovi zajednice nabavit će izvršitelja koji će postrojenje projektirati, montirati, financirati i održavati te s energetske zajednicom, ili njenim članovima, sklopiti ugovor o otkupu električne energije na temelju, ukoliko je raspoloživo, unaprijed određene količine i cijene. Ovdje sva proizvedena energija može pripadati energetske zajednici ili njenim članovima, ovisno o sadržaju ugovora.

U ovim procesima vezanim za nabavu fotonaponskog postrojenja građanina se prepoznaje u ulozi **suvlasnika energetske zajednice** koji svojim financijskim doprinosom sudjeluje u cjelovitom ili djelomičnom financiranju nabave elektrane. Ovdje se postavlja pitanje tko će biti pravni vlasnik elektrane – energetska zajednica ili građanin član zajednice? Moguće su obje opcije.

Eksploatacija fotonaponske elektrane

Nakon što se fotonaponska elektrana montira i stavi u uporabu, očekuje se da će članovi zajednice koristiti proizvedenu energiju. Energija će se koristiti, najvjerojatnije, na sljedeće načine:

- (i) Za vlastitu potrošnju (svaki član zajednice će energiju proizvedenu na, na primjer, krovu njegove zgrade, prvo iskoristiti za svoje energetske potrebe sve kako bi skuplju energiju iz mreže supstituirao s jeftinijom iz vlastitog postrojenja i time ostvario uštede);
- (ii) Višak proizvedene energije podijeliti će s članovima zajednice;
- (iii) Manjak energije nadomjestiti preuzimanjem viškova proizvedenih na fotonaponskim elektranama drugih članova zajednice koji u datom trenutku raspoložuju viškovima;
- (iv) Manjak energije kompenzirati energijom iz mreže;
- (v) Višak energije će se predati mreži.

Da bi se energija mogla dijeliti i podijeljeno transparentno i sigurno obračunati i evidentirati, potreban će biti tzv. inteligentni sustav kojim bi se omogućio automatski nadzor i evidencija proizvedenih viškova i manjkova energije koja se dijeli među članovima zajednice, automatsku usporedbu cijena proizvedenih u individualnim fotonaponskim sustavima članova s cijenom energije koja se nabavlja iz mreže, a osobito evidenciju i obračun dijeljenih viškova kojim se interno trguje. U odnosu na navedeno, budući da u Direktivi i ZTEE nije jasno definirano, bit će od osobitog značaja za efikasniju provedbu energetske zajednice jasno definirati što dijeljenje energije znači – je li to preraspodjela po unaprijed utvrđenoj stalnoj utvrđenoj cijeni ili dijeljenje podrazumijeva i trgovanje internim cijenama među članovima zajednice (možda i građana koji nisu članovi zajednice iz razloga što materijalno i financijski nisu u mogućnosti sudjelovati u nabavi fotonaponske elektrane, ali doprinose postizanju zajedničkih interesa s formalnim članovima zajednice). Glede upravljanja dijelom koji se odnosi na eksploataciju fotonaponske elektrane u okviru energetske zajednice, dobro je razmotriti i mogućnost udruživanja različitih članova čiji je ritam proizvodnje i potrošnje proizvedene energije u svojevrsnom raskoraku – kada jedan član proizvodi energiju, a ne troši je, drugi član troši energiju i suprotno. Primjerice, efikasno je udruživanje građana i škole iz razloga što škola u jutarnjim satima dana troši energiju koju građani proizvode, ali ne troše jer su, najčešće, na radnim mjestima dislociranim od mjesta boravka (proizvodnje energije). S druge strane, škola u popodnevnim satima ne troši energiju dok ju građani troše. Također, škola u ljetnim mjesecima pretežiti je proizvođač energije, a građani pretežiti potrošači. Takve "simbioze" značajno mogu doprinijeti boljem postizanju tranzicijskih ciljeva.

7. Financiranje nabave energetske zajednice

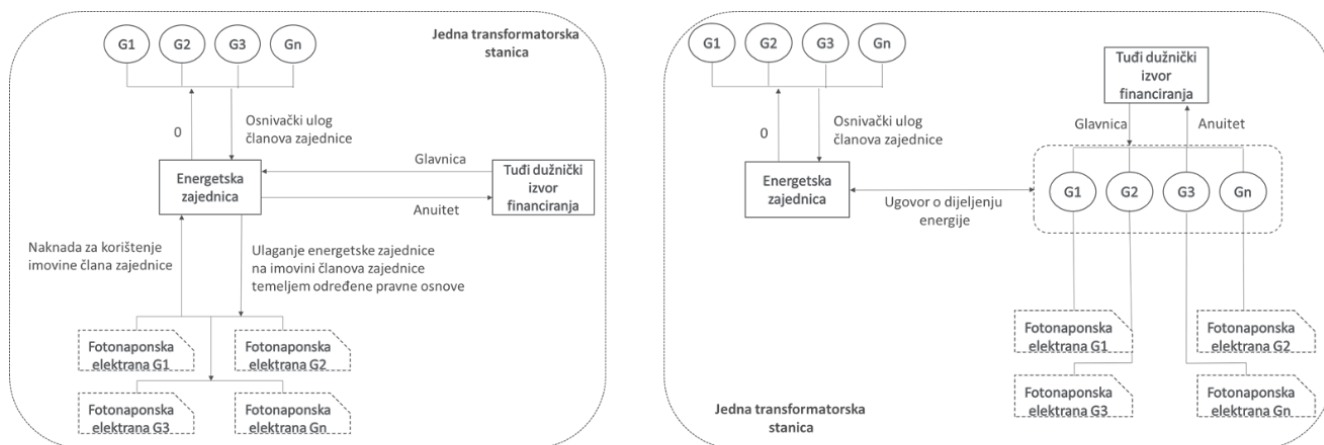
Osobito važno pitanje, koje se nameće slijedom naprijed otvorenih pitanja, vezano je za financiranje nabave fotonaponske(ih) elektrane unutar energetske zajednice. Za provedbu procesa vezanih uz financiranje, važno je odgovoriti na pitanje tko je pravni i ekonomski vlasnik fotonaponskih elektrane, a osobito ukoliko su članovi energetske zajednice jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave te ustanove ili poduzeća u njihovom vlasništvu. Ukoliko će energetska zajednica biti investitor u fotonaponske elektrane tada će ona pribavljati izvore financiranja te ih iz naknade za raspoloživost ili cijene prodane energije ostalim članovima zajednice vraćati. Ovdje je jasno vidljivo koliko je važno precizno definirati dvostruku ulogu člana zajednice – kao suvlasnika zajednice (proces nabave fotonaponske elektrane) te kao konzumenta energije (proces eksploatacije fotonaponske elektrane).

Nabava elektrane najvjerojatnije će se financirati iz vlastitih izvora (doprinos članova zajednice, tzv. *equity*, osnivački ulog) te iz duga pribavljenog od, najčešće, komercijalnih banaka. Naravno, odnos vlastitih i tuđih dužničkih izvora ovisit će o ukupnim rizicima projekta. Na shemi 6 prezentirane su dvije mogućnosti financiranja zajednice:

⁷ Osoba koja posjeduje imovinu, stvarni vlasnik.

⁸ Osoba koja eksploatacijom preuzima rizike i koristi.

Shema 6: Opcije financiranja energetske zajednice

Izvor: Autori

U okviru mogućnosti **a)** na shemi 6, energetska zajednica, kao pravna osoba osnovana ulogom svojih članova, investira u fotonaponske elektrane na imovini svojih članova. Pravna osoba energetske zajednice, uz osnivačke uloge svojih članova pribavlja i dužničke izvore financiranja kako bi namirila kapitalnu vrijednost ulaganja. Pravna osnova ulaganja može biti, na primjer, ugovor o najmu imovine člana. Pravna osoba energetske zajednice nadoknadit će dobiveno pravo ulaganja na tuđoj imovini naknadom (najamninom) vlasnicima imovine (članovima⁹). Iz cijene prodane energije svojim članovima pravna osoba energetske zajednice namirit će dužničke izvore financiranja i svesti svoj račun prihoda i rashoda na nulu (0) budući da vodi poslovne knjige prema pravilima za neprofitne organizacije. U okviru mogućnosti **b)** članovi energetske zajednice sami pribavljaju izvore financiranja (vlastite i tuđe – dužničke) kako bi na svojoj imovini uložili u fotonaponsku elektranu. Također, u svrhu dijeljenja viškova energije, s pravnom osobom energetske zajednice sklopit će sporazum u kojem će točno definirati pravila dijeljenja energije.

Financijski instrumenti VFO 21-27. za energetske zajednice

U svrhu poticanja građana na ulaganje u fotonaponske elektrane u okviru energetske zajednice vrijedno je i otvoriti pitanje jednostavnijeg korištenja financijskih instrumenata kako bi se komercijalni izvori učinili dostupnijim, a vlastiti izvori minimizirali. Tu bi značajno mogli biti upotrijebljeni financijski instrumenti višegodišnjeg finan-

cijskog okvira u razdoblju od 2021. do 2027. Naime, Uredbom (EU) 2021/1060 programiranje, oblikovanje i primjena financijskih instrumenata značajno je olakšana. Širok spektar mogućih financijskih instrumenata upućuje na zaključak da bi se upravo za potrebe financiranja energetske zajednice mogli kreirati instrumenti koji bi doprinijeli ubrzanju provedbe ovakvih projekata. Prema mišljenju autora to bi mogao biti instrument bespovratne pomoći (za namirenje dijela troškova pripreme projekta) u kombinaciji sa subordiniranim zajmom. Takvim instrumentom mogla bi se olakšati i ubrzati priprema projekta građanima te omogućiti smanjenje vlastitih izvora financiranja uz veću vjerojatnost pribavljanja komercijalnih dužničkih izvora financiranja.

8. Zaključak

Stupanje na snagu ZTEE napravljan je veliki korak naprijed u provedbi ciljeva energetske tranzicije osobito u dijelu koji se odnosi na cilj proizvodnje energije na mjestu potrošnje dok će se odabirom tehnologije proizvodnje energije zadovoljiti i cilj vezan uz dekarbonizaciju. Međutim, postojeća artikulacija propisa nedovoljno je jasna za neposrednu provedbu zacrtanih ciljeva te unosi značajne rizike u pogledu ostvarivanja zacrtanih ciljeva. U tom smislu od osobitog je značaja u najkraćem razdoblju potaknuti i provoditi stručne rasprave kako bi se na jasan način definirali svi procesi potrebni za niskorizičnu provedbu projekata. Ubrzavanju provedbe projekata ove vrste mogao bi doprinijeti i posebno programiran kombinirani financijski instrument EU strukturiran s kapitalnom pomoći za namirenje dijela troškova pripreme projekta te subordinirani zajam sa smanjenom kamatnom stopom i produljenim razdobljem vraćanja u odnosu na važeće tržišne uvjete.

⁹ Postavlja se i pitanje bi li pravna osoba energetske zajednice mogla sklopiti ugovore o najmu imovine i drugih građana koji nisu članovi energetske zajednice.

Prvi poziv programa transnacionalne suradnje Središnja Europa¹ za novo programsko razdoblje 2021. – 2027.

Davorka Žagar*

Program Središnja Europa je program financiranja Europske unije koji promiče suradnju 9 država središnje Europe i nastavak je programa iz perspektive 2014. – 2020. U novom programskom razdoblju, cca 225 milijuna eura iz Europskog fonda za regionalni razvoj bit će usmjereno kroz 9 specifičnih ciljeva u projekte sa svrhom jačanja regionalnih inovacija, pametne specijalizacije, energetske tranzicije, zaštite okoliša, klimatskih promjena, poboljšanja prometnih veza te osnaživanja upravljačkih kapaciteta za regionalni razvoj. Prvi poziv otvoren je 15. studenoga 2021., a projektne prijave mogu se podnositi do 23. veljače 2022. godine. U članku su predstavljene uvjeti prihvatljivosti prijavitelja i partnera, prihvatljive aktivnosti i troškovi te pravila sufinanciranja.

1. Uvod

Cilj programa transnacionalne suradnje Središnja Europa je poticanje transnacionalne suradnje kako bi regije i gradovi programskog područja bolje i kvalitetnije odgovorili na zajedničke izazove. Izazovi, između ostaloga, uključuju procese ekonomske tranzicije, klimatske promjene i dugoročne socioekonomske posljedice pandemije Covid-19. Prvi poziv obuhvaća najširi tematski raspon, sva 4 tematska prioriteta, želeći tako uključiti najveći mogući broj zainteresiranih partnera (javne organizacije, privatni sektor i civilno društvo).

Programsko područje čini područje 9 zemalja središnje Europe, točnije obuhvaća cjelokupne teritorije Austrije, Hrvatske, Češke, Mađarske, Poljske, Slovačke i Slovenije te određene regije Njemačke (Baden-Württemberg, Bavarska, Berlin, Brandenburg, Mecklenburg-Vorpommern, Saska, Saska-Anhalt, Thüringen i Braunschweig) i Italije (Emilia-Romagna, Friuli Venezia Giulia, Liguria, Lombardia, Piemonte, Provincia Autonoma Bolzano, Provincia Autonoma Trento, Valle d'Aosta i Veneto). Za hrvatske prijavitelje je najbitnija informacija da je cjelokupni teritorij RH prihvatljiv za EU sufinanciranje te da je podijeljen na 4 statističke regije:

- HR02 Panonska Hrvatska
- HR03 Jadranska Hrvatska
- HR05 Grad Zagreb
- HR06 Sjeverna Hrvatska.

Projektne aktivnosti u opravdanim slučajevima mogu se provoditi van programskog područja. U tom slučaju one moraju biti nužne za provedbu projekta, odnosno regije moraju imati korist od tih aktivnosti i moraju biti previđene u prijavnom obrascu ili prethodno odobrene od Upravljačkog tijela ili Zajedničkog tajništva.

Upravljačko tijelo Programa je Grad Beč, Austrija. Zajedničko tajništvo također je u Beču, dok pripremu i provedbu Programa koordiniraju i nacionalna tijela partnerskih zemalja. Za

korisnike programa iz RH, ulogu kontrolnog tijela ima Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije.

Kroz prvi poziv dodijelit će se oko 72 milijuna eura iz sredstava Europskog fonda za regionalni razvoj (skraćeno: EFRR). **Stopa sufinanciranja je maksimalno 80%** (može biti niža zbog pravila o državnim potporama), a prijavitelji moraju osigurati preostalih 20% sredstava.

Vrijednost projekata je između 1,2 i 2,4 milijuna eura (EFRR sredstva).

Indikativno trajanje provedbe projekta je 36 mjeseci.

2. Prihvatljivi prijavitelji i partneri

Partnerstvo moraju sačinjavati:

- Najmanje tri partnera koji sudjeluju financijski na projektu
- Partneri moraju biti iz najmanje 3 zemlje
- Najmanje 2 financijska partnera moraju biti iz programskog područja.²
- 5 do 12 partnera (indikativno)³

Prihvatljivi projektni partneri su:

- Nacionalna, regionalna i lokalna javna tijela;
- Privatne institucije, uključujući privatne tvrtke, koje imaju pravnu osobnost;
- Međunarodne organizacije koje djeluju prema nacionalnom pravu države članice EU
- Međunarodne organizacije koje djeluju prema međunarodnom pravu.

Svi partneri potpisuju partnerski sporazum s vodećim partnerom koji snosi punu financijsku i pravnu odgovornost za cjelokupni projekt. Vodeći partner može biti bilo koja od gore navedenih institucija, osim međunarodnih organizacija koje djeluju prema međunarodnom pravu.

² Pod određenim uvjetima prihvatljivi su i partneri van programskog područja.

³ Za primjer, u prošlom programskom razdoblju partnerstvo je u prosjeku činilo 11 partnera.

* Davorka Žagar, mag. oec. univ. spec. oec., Zagreb.

¹ Interreg Central Europe

3. Prihvatljive aktivnosti i raspoloživa sredstva po prioritetnim osima

PRIORITETNA OS 1. Suradnjom za pametniju Središnju Europu

Specifični cilj 1.1: Jačanje inovacijskih kapaciteta Središnje Europe

Prihvatljive aktivnosti:

- Jačanje kapaciteta i suradnje različitih inovacijskih dionika različitih razina upravljanja sa svrhom bolje integracije digitalizacije malih i srednjih poduzetnika u njihovom prijelazu na industriju 4.0
- Razmjena dobrih praksi o trendovima i standardima zelene ekonomije i primjena pilot akcija kao podrške malim i srednjim poduzetnicima u primjeni tih standarda
- Jačanje transnacionalnih inovacijskih mreža i klastera te jačanje suradnje inovacijskih centara različitih područja
- Poticanje transfera tehnologija i inovacija s istraživanja i razvoja na procese proizvodnje i nove suradnje duž lanaca vrijednosti kako bi se podržalo uvođenje inovativnih rješenja itd.

Specifični cilj 1.2: Jačanje vještina pametne specijalizacije, industrijske tranzicije i poduzetništva Središnje Europe

Prihvatljive aktivnosti:

- Jačanje kapaciteta i kompetencija kreatora politike i drugih dionika za razvoj pristupa usmjerenih ka budućnosti sa svrhom usvajanja razvoja regionalnih vještina za industrijsku tranziciju (osobito za održiviju upotrebu digitalizacije u različitim sektorima i za potporu digitalnoj tranziciji malih i srednjih poduzetnika)
- Poticanje vještina zaposlenika i poduzetnika na primjenu inovativnih i zelenih poslovnih koncepata
- Poboljšanje vještina javnog i privatnoga sektora kao i jačanje poduzetništva, uključujući socijalno poduzetništvo, u skladu s prioritetima postavljenim u relevantnim nacionalnim ili regionalnim strategijama pametne specijalizacije
- Razvoj i poticanje centara znanja i inovativnih sustava učenja koji doprinose tehnološkim prioritetnim područjima relevantnih nacionalnih ili regionalnih strategija pametne specijalizacije itd.

Raspoloživa sredstva: 22 milijuna eura.

PRIORITETNA OS 2. Suradnjom za zeleniju Središnju Europu

Specifični cilj 2.1: Podrška energetskej tranziciji u klimatski neutralnu Središnju Europu

Prihvatljive aktivnosti:

- Podrška razvoju koherentnih okvira politike na lokalnoj i regionalnoj razini za tranziciju prema klimatski neutralnoj ekonomiji i društvu Središnje Europe
- Jačanje kapaciteta relevantnih dionika i poticanje razmjene znanja i dobrih praksi o ublažavanju klimatskih promjena na lokalnoj i regionalnoj razini, posebno između regija sa sličnim teritorijalnim karakteristikama u pogledu praktične provedbe klimatskih akcijskih planova
- Potpora isplativim mjerama i pilot akcijama koje povećavaju energetske učinkovitost i poboljšavaju integra-

ciju održivih obnovljivih izvora energije u mala i srednja poduzeća i različite sektore (npr. u građevinski sektor, industriju, poljoprivredu, šumarstvo)

- Poboljšanje upravljanja potražnjom za energijom i poticanje promjena u ponašanju potrošača za smanjenje potrošnje energije i resursno učinkovitu i održivu upotrebu energije itd.

Specifični cilj 2.2: Jačanje otpora prema rizicima klimatskih promjena u Središnjoj Europi

Prihvatljive aktivnosti:

- Povećanje svijesti i informacija kreatora politika o lokalnim i regionalnim implikacijama klimatskih promjena, kako bi se potaknulo bolje razumijevanje i integracija problema klimatskih promjena u kreiranje i provedbu politika
- Razvoj integriranih strategija i rješenja za poboljšanje kapaciteta Središnje Europe za pripremu i prilagodbu klimatskim promjenama i njihovim negativnim utjecajima na društvo, gospodarstvo i okoliš (npr. naglašavanjem različitih aspekata otpornih ekosustava)
- Razmjena znanja i dobrih praksi o mjerama prilagodbe klimatskim promjenama temeljenim na ekosustavima i provedba pilot akcija za obnovu prema otpornim ekosustavima; npr. rijeke i močvare, transnacionalna povezanost staništa, agrošumarstvo, biološka raznolikost, krajolici, klimatska zaštita, modeliranje i predviđanje
- Dijeljenje znanja i razvoj rješenja za klimatsku otpornost sektora poljoprivrede i šumarstva kako bi se povećala njihova otpornost na npr. suše, izbijanja štetočina itd.

Specifični cilj 2.3: Jačanje cirkularne ekonomije u Središnjoj Europi

Prihvatljive aktivnosti:

- Povećanje svijesti kreatora politike i dionika o okolišu i ekonomskim mogućnostima kružnog gospodarstva i poboljšanje njihove sposobnosti za praktičnu primjenu pristupa cirkularne ekonomije
- Poboljšanje politika gospodarenja otpadom i kompetencija javnog i privatnog sektora,

uključujući prevenciju, preradu i recikliranje komunalnog (npr. oporaba organskog otpada, uključujući hranjive tvari iz komunalnih otpadnih voda) i industrijskog otpada

- Pilot testiranje pristupa popravku, ponovnoj upotrebi i obnovi u pilot akcijama koje usko uključuju građane
- Postavljanje okvira politika za održive proizvode i potporu lokalnim i regionalnim strukturama upravljanja koje potiču cirkularnost, eko-inovaciju i pristupe eko-dizajnu u cijelom životnom ciklusu proizvoda itd.

Specifični cilj 2.4: Zaštita okoliša Središnje Europe

Prihvatljive aktivnosti:

- Unaprjeđenje okvira politika za biološku raznolikost i provedbu strategija na lokalnoj i regionalnoj i transnacionalnoj razini za očuvanje i obnovu ekosustava i zaštitu divljih životinja
- Jačanje vještina i kompetencija dionika na svim političkim razinama kroz razmjenu znanja i najbolje prakse za poticanje integriranog upravljanja prirodnim resursima

kao što su zrak, voda i tlo, kao i rješenja temeljena na prirodi za infrastrukturna ulaganja

- Poticanje provedbe politika i strategija za zaštitu kulturnih krajobraza i integriranje interesa zaštite biološke raznolikosti u upravljanje krajolikom
- Testiranje kroz pilot akcije inovativnih tehničkih rješenja za obnovu degradiranih ekosustava (npr. rijeke, krajolici velike raznolikosti, šume) i povećanje ovih pristupa na široj teritorijalnoj razini itd.

Specifični cilj 2.5: Ozelenjavanje gradske mobilnosti u Središnjoj Europi

Prihvatljive aktivnosti:

- Razvoj vještina i kapaciteta urbanista i donositelja odluka o integriranom održivom razvoju te planiranje zelene mobilnosti na razini funkcionalnih urbanih područja
- Testiranje i implementacija rješenja za usklađeno i integrirano izdavanje ulaznica, poticanje učinkovitosti i široko prihvaćen javni prijevoz na razini funkcionalnih urbanih područja
- Razmjena iskustava i pristupa za održivo upravljanje flotom (npr. električni autobusi), kao i korištenje punjivih baterija u urbanim sustavima elektromobilnosti
- Razvoj i provedba strategija i akcijskih planova za poboljšanje pristupa bez prepreka sustavima javnog prijevoza, posebno za starije osobe i osobe s invaliditetom i sl.

Raspoloživa sredstva: 36 milijuna eura.

PRIORITETNA OS 3. Suradnjom za povezaniju Središnju Europu

Specifični cilj 3.1: Poboljšanje prometne povezanosti ruralnih i perifernih regija Središnje Europe

Prihvatljive aktivnosti:

- Razvoj i provedba integriranih i multimodalnih strategija mobilnosti kroz poticanje učinkovitog i održivog povezivanja unutar ruralnih i perifernih regija i njihovo povezivanje do glavnih prometnih čvorova i koridora
- Dizajniranje i testiranje integriranih, održivih transportnih rješenja koja odgovaraju potražnji koja će bolje povezati ruralna i periferna područja s glavnim prometnim čvorovima
- Identificiranje i potpora uklanjanju transportnih barijera i uskih grla kroz npr. poboljšanu suradnju među prometnim dionicima i koordinirano planiranje strateških ulaganja
- Razvoj i testiranje pametnih koncepata za regionalnu mobilnost (uključujući npr. digitalna rješenja i sustave upravljanja prometom) itd.

Raspoloživa sredstva: 7 milijuna eura.

PRIORITETNA OS 4. Suradnjom za poboljšano upravljanje Središnjom Europom

Specifični cilj 4.1: Jačanje upravljanja za integrirani teritorijalni razvoj Središnje Europe

Prihvatljive aktivnosti:

- Identificiranje i smanjenje prepreka za suradnju na područjima s funkcionalnim vezama (npr. poboljšanje suradnje između dionika u upravnim jedinicama i sektorima sa svrhom provedbe zajedničkih rješenja)

- Poticanje i testiranje modela participativnog upravljanja na lokalnoj i regionalnoj razini s ciljem povećanja uključenosti građana u odlučivanje i jačanja građanskog angažmana i jednakih mogućnosti u javom upravljanju
- Razmjena znanja i dobrih praksi o upravljanju participativnim pristupima, uključujući testiranje digitalnih rješenja za daljnje uvođenje na teritorijalnoj razini
- Razvoj i provedba integriranih turističkih strategija izvan granica, temeljenih na zajedničkom srednjoeuropskom identitetu i zajedničkom povijesnom i kulturnom naslijeđu itd.

Raspoloživa sredstva: 7 milijuna eura.

Svi projekti moraju zadovoljiti aspekte prekogranične suradnje. Aktivnosti podrške politikama moraju rezultirati zajednički razvijenim strategijama ili akcijskim planovima. Aktivnosti usmjerene na provedbu, kao rezultat, trebaju donijeti pilot akciju ili rješenje. Jačanje kapaciteta podrazumijeva aktivnosti poput edukacija, treninga, recenzija, studijskih posjeta i slično. Komunikacijske aktivnosti namijenjene su podizanju svijesti i pružanju informacija i moraju biti sastavni dio svakog projekta.

4. Pravila prihvatljivosti troškova

Prihvatljive kategorije troška za sve prioritetne osi su:

1. Troškovi osoblja
2. Uredski i administrativni troškovi
3. Troškovi putovanja i smještaja
4. Vanjski stručnjaci i usluge
5. Troškovi opreme
6. Infrastrukturni troškovi i radovi.

Troškovi su prihvatljivi samo ako nastanu tijekom trajanja provedbe projekta. Program daje detaljnu razradu svake od navedenih kategorija i propisuje odredbe vezane uz prihvatljivost, formu potraživanja, izvještavanje i osiguranje revizorskoga traga.

5. Korisne informacije

Prijavitelji mogu svoje projektne prijedloge predati od 15. studenoga 2021. do 23. veljače 2022. godine, a ugovaranje i početak provedbe projekata se očekuje u jesen 2022. godine.

Sve informacije i relevantna dokumentacija dostupne su na stranici: <https://www.interreg-central.eu/>. Osim informacija o aktualnom programu i pozivu, na stranici se mogu pronaći i primjeri projekata iz razdoblja 2014-2020, kao i poveznica za virtualnu zajednicu projektnih prijavitelja putem koje se mogu naći projektni partneri i pretraživati projektne ideje ili stupiti u kontakt s drugim organizacijama iz cijele Središnje Europe i olakšati pripremu projektne prijave.

Informacije o specifičnim ciljevima su dostupne u obliku kratkih videozapisa koje možete pronaći na YouTube kanalu. Aktualne informacije također, se mogu pronaći na društvenim platformama Twitter, Instagram, LinkedIn i Facebook.

Kontakt točka za hrvatske prijavitelje je Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova EU te ih možete kontaktirati za informacije. Informacije o nacionalnoj info radionici na kojoj bi trebao biti predstavljan sadržaj Programa i uvjeti prvog poziva trebale bi biti objavljene na stranicama: <https://razvoj.gov.hr> i <http://www.strukturnifondovi.hr>.

U nastavku donosimo pregled otvorenih natječaja za dodjelu bespovratnih sredstava iz područja poljoprivrede, poduzetništva, obrazovanja i ostalog na koji se zainteresirani prijavitelji mogu javiti te iz europskih fondova ostvariti financijske potpore za provedbu svojih aktivnosti.

Pregled otvorenih natječaja za sufinanciranje iz EU fondova *

PODRUČJE	NATJEČAJ	RAZDOBLJE	PRIJAVITELJI
Ostalo	„Ublažavanje siromaštva pružanjem pomoći najpotrebitijim osobama podjelom hrane i/ili osnovne materijalne pomoći – faza IV“	03.12.2021.- 30.06.2022.	Neprofitne pravne osobe kojima je nadležno upravno tijelo izdalo rješenje kojim se odobrava stalno prikupljanje i pružanje humanitarne pomoći
Ostalo Obrazovanje	ITU – Prenamjena zgrade bivšeg vojnog objekta – Mornaričke bolnice za potrebe istarskog Sveučilišta – druga faza	01.12.2021.- 10.01.2022.	Javno visoko učilište (izravna dodjela) Sveučilište Juraja Dobrile u Puli
Promet	Vraćanje u ispravno radno stanje infrastrukture i pogona u području prijevoza oštećenih u potresu na području Krapinsko-zagorske županije	30.11.2021.- 31.01.2022.	Jedinice lokalne samouprave Jedinice regionalne (područne) samouprave Poduzeća/trgovačko društvo i organizacije u većinskom javnom vlasništvu
Ruralni razvoj	Natječaj za tip operacije 1.1.2 „Strukovno osposobljavanje za poljoprivrednike“	22.10.2021.- 15.02.2022.	Pravne osobe registrirane za djelatnosti pružanja usluga obrazovanja i savjetovanja izvan sustava redovite naobrazbe
Poduzetništvo	Natječaj za tip operacije 6.1.1 „Potpora mladim poljoprivrednicima“	12.10.2021.- 17.01.2022.	Mali i srednji poduzetnici Veliki poduzetnici Fizičke osobe Gospodarski subjekti
Poljoprivreda	Natječaj za provedbu podmjere 19.1. „Pripremna pomoć“ – provedba tipa operacije 19.1.1. „Pripremna pomoć“	21.09.2021.- 31.01.2023.	Lokalna akcijska grupa (LAG)

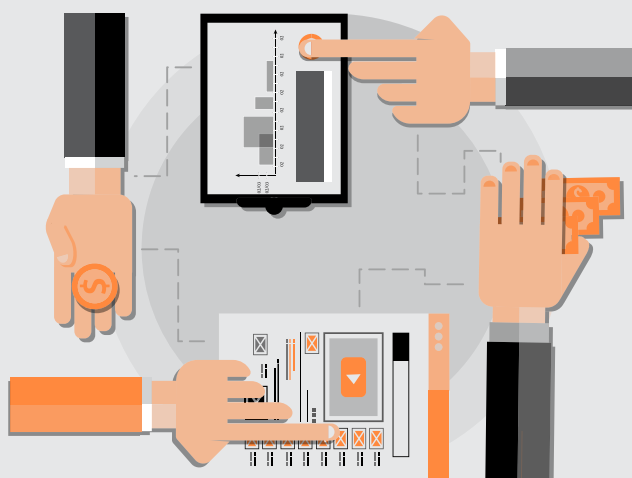
* Pripremio: Tomislav Čakanić, struč.spec.ormo., TIM4PIN d.o.o. za savjetovanje, Zagreb.

DJELOVANJE CENTRA

tim4pin

MOŽETE PRATITI NA

WWW.TIM4PIN.HR

1. Neoporezivi iznosi naknada, potpora, nagrada, dnevnicna i otpremnina

Tablica 1. Pregled neoporezivih iznosa naknada, potpora, nagrada, dnevnicna i otpremnina¹

RB.	Vrsta isplate	Neoporezivi primici
I. Naknade		
1.	Prijevozni troškovi na službenom putovanju (čl.7.st.2.t.27. Pravilnika o porezu na dohodak)	u visini stvarnih troškova
2.	Troškovi noćenja na službenom putovanju (čl.7.st.2.t.28. Pravilnika o porezu na dohodak)	u visini stvarnih troškova bez ograničenja kategorije hotela
3.	Troškovi prijevoza na posao i s posla (mjesni i međumjesni) (čl.7.st.2.t.30. Pravilnika o porezu na dohodak)	u visini stvarnih troškova prema cijeni mjesečne odnosno pojedinačne prijevozne karte javnog prijevoza odnosno do visine cijene mjesečne odnosno pojedinačne prijevozne karte
4.	Uporaba privatnog automobila u poslovne svrhe (čl.7.st.2.t.31. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 2,00 kn po prijeđenom kilometru
II. Dnevnicne, terenski dodatak i naknada za odvojeni život		
1.	Dnevnicne za službeno putovanje u tuzemstvu koje traje više od 12 sati dnevno i dnevnicna za rad na terenu u tuzemstvu (čl.7.st.2.t.19. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 200,00 kn ² (do 140,00 kn ako je osiguran jedan obrok do 80,00 kn ako su osigurana dva obroka)
2.	Dnevnicne za službeno putovanje u tuzemstvu koje traje više od 8 sati, a manje od 12 sati dnevno (čl.7.st.2.t.20. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 100,00 kn (do 70,00 kn ako je osiguran jedan obrok do 40,00 kn ako su osigurana dva obroka)
3.	Dnevnicne za službeno putovanje u inozemstvu koje traje više od 12 sati dnevno i dnevnicna za rad na terenu u inozemstvu (čl.7.st.2.t.21. Pravilnika o porezu na dohodak)	do iznosa utvrđenih propisima o izdacima za službena putovanja za korisnike državnog proračuna (Odluka Vlade RH, NN, br. 8/06)
4.	Dnevnicne za službeno putovanje u inozemstvu koje traje više od 8 sati, a manje od 12 sati dnevno (čl.7.st.2.t.22. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 50% iznosa utvrđenih propisima o izdacima za službena putovanja za korisnike državnog proračuna

¹ Čl. 7., st. 2. Pravilnika o porezu na dohodak (NN, br. 10/17, 128/17, 106/18, 1/19, 80/19, 1/20, 74/20 i 1/21).

² Čl. 7., st. 13. Pravilnika o porezu na dohodak: Ako je na službenom putovanju odnosno radu na terenu, na teret poslodavca, osiguran jedan obrok (ručak ili večera) neoporezivi iznos dnevnicne koji se isplaćuje u novcu umanjuje se za 30% odnosno za 60% ako su osigurana dva obroka (ručak i večera). Doručak koji je uračunat u cijenu noćenja smatra se troškom noćenja i ne smatra se osiguranom prehranom. Smatrat će se da je osobi prehrana osigurana i ako je osiguran obrok (ručak i/ili večera):

- u cijeni kotizacije za prisustvovanja seminarima, stručnim savjetovanjima i slično
- u cijeni karte za putovanje brodom
- u cijeni zrakoplovne putničke karte, zbog prekida putovanja ili
- iz sredstava reprezentacije poslodavca.

RB.	Vrsta isplate	Neoporezivi primici
5.	Dnevnicne za službena putovanja <i>per diem</i> koje se radnicima isplaćuju iz proračuna Europske unije radi obavljanja poslova njihovih radnih mjesta, a u svezi s djelatnosti poslodavca (čl.7.st.2.t.26. Pravilnika o porezu na dohodak)	do propisanog iznosa (objavljeno na www.tim4pin.hr)
6.	Pomorski dodatak (čl.7.st.2.t.23. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 250,00 kn
7.	Pomorski dodatak na brodovima međunarodne plovidbe (čl.7.st.2.t.24. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 400,00 kn
8.	Naknada za odvojeni život (čl.7.st.2.t.13. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 1.750,00 kn mjesečno
III. Otpremnine i darovi		
1.	Otpremnina (pri odlasku u mirovinu) (čl.7.st.2.t.14. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 8.000,00 kn
2.	Otpremnina zbog poslovno i osobno uvjetovanih otkaza ugovora o radu prema Zakonu o radu (čl.7.st.2.t.15. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 6.500,00 kn (za svaku navršenu godinu rada kod toga poslodavca)
3.	Otpremnine zbog ozljede na radu i profesionalne bolesti (čl.7.st.2.t.16. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 8.000,00 kn (za svaku navršenu godinu rada kod toga poslodavca)
4.	Dar djetetu do 15 godina starosti (koje je do 31. prosinca tekuće godine navršilo 15 godina starosti) (čl.7.st.2.t.18. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 600,00 kn godišnje
5.	Dar u naravi (čl.22.st.3.t.7. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 600,00 kn godišnje
6.	Godišnja prigodna nagrada (božićnica, naknade za godišnji odmor i sl.) (čl.7.st.2.t.5. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 3.000,00 kn godišnje (ukupno kod svih poslodavaca)
7.	Nagrade za radne rezultate i drugi oblici dodatnog nagrađivanja radnika (dodatna plaća, dodatak uz mjesečnu plaću i sl.) (čl.7.st.2.t.32. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 5.000,00 kn godišnje (ukupno kod svih poslodavaca)
8.	Naknade za podmirivanje troškova ugostiteljskih, turističkih i drugih usluga namijenjenih odmoru radnika prema propisima ministarstva nadležnog za turizam (čl.7.st.2.t.33. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 2.500,00 kn godišnje (ukupno kod svih poslodavaca)
9.	Novčane paušalne naknade za podmirivanje troškova prehrane radnika (čl.7.st.2.t.34. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 5.000,00 kn godišnje (ukupno kod svih poslodavaca)
10.	Troškovi prehrane radnika nastali za vrijeme radnog odnosa kod poslodavca na temelju vjerodostojne dokumentacije (čl.7.st.2.t.35. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 12.000,00 kn godišnje pod uvjetom da računi o obavljenim uslugama prehrane glase na poslodavca i da su podmireni bezgotovinskim putem. Neoporezivi primitak priznaje se za mjesec u kojem je usluga prehrane obavljena
11.	Troškovi smještaja radnika nastali za vrijeme radnog odnosa kod poslodavca na temelju vjerodostojne dokumentacije (čl.7.st.2.t.36. Pravilnika o porezu na dohodak)	do visine stvarnih izdataka podmirenih bezgotovinskim putem. Neoporezivi primitak priznaje se za mjesec u kojem je usluga smještaja obavljena, a ako se isplaćuje radniku, priznaje se u mjesecu isplate

RB.	Vrsta isplate	Neoporezivi primici
12.	Naknade za troškove redovne skrbi djece radnika isplaćene na račun radnika temeljem vjerodostojne dokumentacije ustanova predškolskog odgoja te drugih pravnih ili fizičkih osoba koje temeljem posebnih propisa i odluka nadležnog tijela skrbe o djetetu predškolske dobi (čl.7.st.2.t.37. Pravilnika o porezu na dohodak)	do visine stvarnih izdataka
IV. Potpore		
1.	Zbog invalidnosti zaposlenika (čl.7.st.2.t.1. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 2.500,00 kn godišnje
2.	U slučaju smrti zaposlenika (osim potpora koje poslodavci isplaćuju djeci radnika – one su neoporezive u ukupnom iznosu) (čl.7.st.2.t.2. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 7.500,00 kn
3.	Jednokratne potpore koje djeci u slučaju smrti roditelja isplaćuju ili daju jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave na temelju svojih općih akata te pravne i fizičke osobe (čl.7.st.2.t.2. Pravilnika o porezu na dohodak)	u ukupnom iznosu isplate
4.	Jednokratne potpore u slučaju smrti člana uže obitelji radnika (bračnog druga, roditelja, roditelja bračnog druga, djece, drugih predaka i potomaka u izravnoj liniji, posvojene i udomljene djece i djece na skrbi te punoljetne osobe kojoj je porezni obveznik imenovan skrbnikom prema posebnom zakonu) (čl.7.st.2.t.3. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 3.000,00 kn
5.	Potpore zbog neprekidnog bolovanja radnika dužeg od 90 dana. Razdoblje bolovanja duže od 90 dana ne mora se odnositi na jednu kalendarsku godinu (čl.7.st.2.t.4. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 2.500,00 kn godišnje
6.	Potpore za novorođenčce (čl.7.st.2.t.25. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 10.000,00 kn
7.	Darovanje za zdravstvene potrebe (operativne zahvate, liječenja, nabavu lijekova i ortopedskih pomagala te troškove prijevoza i smještaja u zdravstvene ustanove), rješavanje kojih nije plaćeno obveznim, dopunskim, dodatnim i privatnim zdravstvenim osiguranjem niti na teret sredstava fizičke osobe, pod uvjetom da je darovanje, odnosno plaćanje nastalih izdataka za tu namjenu obavljeno na žiroračun primatelja dara ili zdravstvene ustanove te na temelju vjerodostojnih isprava. (čl.4.st.2. Pravilnika o porezu na dohodak)	u visini stvarnih izdataka za tu namjenu
8.	Udžbenici, radne bilježnice i bilježnice koje jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave daju učenicima osnovnih i srednjih škola na redovitom školovanju odnosno novčane naknade koje isplaćuju za te svrhe na temelju svojih općih akata i za koje su sredstva planirana u proračunima tih jedinica (čl.8.st.2.t.10. Zakona o porezu na dohodak ³)	u visini stvarnih izdataka za tu namjenu

RB.	Vrsta isplate	Neoporezivi primici
9.	Formalni i neformalni programi obrazovanja nezaposlenih osoba i drugih socijalno ugroženih skupina koje bez naplate organiziraju pravne i/ili fizičke osobe, a koji se financiraju iz državnog proračuna i/ili proračuna lokalne i područne (regionalne) samouprave i/ili iz fondova i programa Europske unije i drugih međunarodnih fondova (čl.8.st.2.t.11. Zakona o porezu na dohodak)	u visini stvarnih izdataka za tu namjenu
10.	Premije dobrovoljnog mirovinskog osiguranja koje poslodavac uplaćuje u korist svojeg radnika, uz njegov pristanak, tuzemnom dobrovoljnom mirovinskom fondu, koji je registriran u skladu s propisima koji uređuju dobrovoljno mirovinsko osiguranje (čl.9.st.1.t.18. Zakona o porezu na dohodak)	500,00 kn mjesečno, odnosno 6.000,00 kn godišnje
11.	Premije dodatnog i dopunskog zdravstvenog osiguranja na temelju vjerodostojne dokumentacije (čl.7.st.2.t.38. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 2.500,00 kn godišnje podmirene bezgotovinskim putem (ukupno kod svih poslodavaca)
12.	Potpore djetetu umrlog ili bivšeg radnika, kod kojeg je nastupio potpuni gubitak radne sposobnosti, za školovanje do 15. godine života odnosno do završetka osnovnoškolskog obrazovanja (čl.7.st.2.t.17. Pravilnika o porezu na dohodak)	1.750,00 kn mjesečno
13.	Sredstva koja se fizičkim osobama dodjeljuju iz fondova i programa EU po tijelima akreditiranim ⁴ u skladu s pravilima EU, za provedbu aktivnosti mobilnosti u okviru programa i fondova Europske unije, a u svrhe obrazovanja i stručnog usavršavanja za pokriće izdataka prijevoznih troškova, prehrane i smještaja te za realizaciju projektnih aktivnosti koje prijavljuju fizičke osobe (izdaci za najam prostora, osiguranje, opremu i materijale i drugo), a u skladu s financijskom uredbom Europske komisije (čl.5.st.12. Pravilnika o porezu na dohodak)	ukupan iznos primitaka
14.	Sredstva za pokriće troškova školovanja, usavršavanja i znanstvenih istraživanja, neovisno isplaćuje li navedene primitke poslodavac ili drugi isplatiatelj, ako se ti primici ne ostvaruju u okvirima provedbe aktivnosti mobilnosti te pod uvjetom da se ne smatraju izvorom dohotka, na temelju vjerodostojnih isprava (ugovor, izvješće, račun i drugo) (čl.5.st.13. Pravilnika o porezu na dohodak)	najviše u visini propisanih u skladu s posebnim propisima prema kojima se programi provode
15.	Naknade za pokriće izdataka prijevoznih troškova, prehrane, smještaja i drugih prihvatljivih troškova propisanih pravilima i propisima tijela Europske unije, koje se isplaćuju dugoročnim i kratkoročnim stručnjacima u skladu s međunarodnim ugovorom za vrijeme rada na projektu financiranom od strane Europske unije za provedbu programa tehničke pomoći Europske unije pod uvjetom da su osigurane vjerodostojne isprave (ugovor, izvješće, obračun i dr.) (čl.5.st.14. Pravilnika o porezu na dohodak)	najviše u visini propisanoj pravilima i propisima tijela Europske unije prema kojima se projekti provode

³ Zakon o porezu na dohodak (NN, br. 115/16, 106/18, 121/19, 32/20 i 38/20).

⁴ Agencija za mobilnost i programe EU.

RB.	Vrsta isplate	Neoporezivi primici
V. Nagrade zaposlenicima		
1.	Za navršenih: <ul style="list-style-type: none"> • 10 godina radnog staža • 15 godina radnog staža • 20 godina radnog staža • 25 godina radnog staža • 30 godina radnog staža • 35 godina radnog staža • 40 godina radnog staža i svakih narednih 5 godina (čl.7.st.2.t.6.-12. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 1.500,00 kn do 2.000,00 kn do 2.500,00 kn do 3.000,00 kn do 3.500,00 kn do 4.000,00 kn do 5.000,00 kn
VI. Stipendije		
1.	Stipendije (učenicima srednjih škola i redovnim studentima) (čl.6.st.1.t.4. Pravilnika o porezu na dohodak)	1.750,00 kn mjesečno
2.	Stipendija koja se dodjeljuje studentima za izvrsna postignuća, a koje se dodjeljuju temeljem javnih natječaja kojima mogu pristupiti svi studenti pod jednakim uvjetima (čl.6.st.1.t.5. Pravilnika o porezu na dohodak)	4.000,00 kn mjesečno
3.	Stipendije studentima izabranima na javnim natječajima kojima mogu pristupiti svi studenti pod jednakim uvjetima, za redovito školovanje na visokim učilištima koje isplaćuju, odnosno dodjeljuju zaklade, fondacije, ustanove i druge institucije, registrirane u Republici Hrvatskoj za odgojno-obrazovne ili znanstvenoistraživačke svrhe, koje djeluju u skladu s posebnim propisima i osnovane su s namjenom stipendiranja (čl.9.st.1.t.19. Zakona o porezu na dohodak)	u ukupnom iznosu isplate
VII. Stipendije, nagrade i naknade športašima		
1.	Športske stipendije, koje se prema posebnim propisima isplaćuju športašima za njihovo športsko usavršavanje (čl.6.st.1.t.6. Pravilnika o porezu na dohodak)	1.750,00 kn mjesečno
2.	Naknade športašima amaterima, prema posebnim propisima (čl.6.st.1.t.8. Pravilnika o porezu na dohodak)	1.750,00 kn mjesečno
3.	Nagrade za športska ostvarenja ⁵ (čl.6.st.1.t.7. Pravilnika o porezu na dohodak)	20.000,00 kn godišnje
VIII. Primici učenika i studenata		
1.	Primici po posebnim propisima učenika i studenata na školovanju za rad preko učeničkih i studentskih udruga (čl.6.st.1.t.2. Pravilnika o porezu na dohodak)	15.000,00 kn godišnje
2.	Nagrade učenicima za vrijeme praktičnog rada i naukovanja i naknade učenicima za vrijeme dualnog obrazovanja (čl.6.st.1.t.1. Pravilnika o porezu na dohodak)	1.750,00 kn mjesečno

1.1. Isplate zaposlenicima

Iznose naknada, potpora i nagrada iz tablice 1. poslodavac može isplatiti neoporezivo samo zaposlenicima, bez obveze obračuna poreza i doprinosa. Ako isplatitelj isplaćuje na ime naknada, potpora i nagrada veće iznose zaposlenicima, razlika se pribraja plaći u tom mjesecu, obračunavaju

se doprinosi te porez na dohodak i prizrez (čl. 21. Zakona o porezu na dohodak).

Oporezivim primicima po osnovi nesamostalnog rada ne smatraju se voda te topli i hladni napitci (osim napitaka koji u sebi sadrže alkohol), a koje poslodavac na svoj teret omogućuje radnicima za vrijeme radnog vremena.⁶

1.2. Isplate osobama koje nisu u radnom odnosu

Ako se prethodno navedeni iznosi isplaćuju osobama koje nisu u radnom odnosu, ukupno isplaćeni iznos smatra se drugim dohotkom.

Iznimka su neprofitne organizacije i proračunski korisnici. Osobama koje nisu u radnom odnosu neprofitne organizacije i proračunski korisnici mogu neoporezivo isplaćivati:

- Naknade troškova službenog putovanja (troškovi prijevoza, noćenja i dnevnica) i troškove korištenja osobnog automobila u službene svrhe, ako obavljaju poslove za potrebe tih organizacija i ako do trenutka isplate navedenih primitaka u istom poreznom razdoblju nisu ostvarile dohodak po osnovi nesamostalnog rada ili drugi dohodak u neprofitnim organizacijama uz naknadu, a do propisanog iznosa, prema članku 9., stavku 1., točki 11. Zakona o porezu na dohodak i članku 6., stavcima 7. i 8. Pravilnika o porezu na dohodak.
- Troškove noćenja i prijevoza na službenom putovanju osobama koje **primaju naknadu**, ali pod uvjetom da račun za noćenje i prijevoz glase na neprofitnu organizaciju ili proračunskog korisnika, prema članku 9., stavku 1., točki 12. Zakona o porezu na dohodak.
- Naknade za korištenje privatnog automobila u službene svrhe do 2,00 kune po prijeđenom kilometru koje se isplaćuju osobama s invaliditetom koje, u skladu s propisom kojim je uređen znak pristupačnosti u trenutku odlaska na službeni put, imaju pravo na znak pristupačnosti.

2. Naknade korisnika državnog proračuna

2.1. Osnovica za obračun naknada, potpora i otpremnina za mirovinu za korisnike državnog proračuna

Temeljem članka 37. Zakona o izvršavanju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2022. godinu (NN, br. 140/21), osnovica za obračun naknada i drugih primanja na temelju posebnih propisa (tzv. **proračunska osnovica**) u 2022. godini iznosi **3.326,00 kn**.

⁵ Pravilnik o mjerilima za dodjelu nagrada sportašima za sportska ostvarenja (NN, br. 46/14 i 9/17).

⁶ Članak 7. stavak 41. Pravilnika o porezu na dohodak.

2.2. Materijalna prava prema kolektivnim ugovorima za državne i javne službenike i namještenike

Tablica 2. Pregled materijalnih prava u 2022. godini

Materijalno pravo	Državni službenici i namještenici*	Službenici i namještenici u javnim službama**
Dnevnica za službeni put u zemlji	200,00 kn	200,00 kn
Dodatak za rad na terenu	200,00 kn	200,00 kn
Osnovica za isplatu jubilarne nagrade	1.800,00 kn	1.800,00 kn
Regres za korištenje godišnjeg odmora	1.500,00 kn	1.500,00 kn
Godišnja nagrada za božićne blagdane (božićnica)	1.500,00 kn	1.500,00 kn
Dar djetetu u prigodi Dana sv. Nikole	600,00 kn	600,00 kn
Naknada za odvojeni život od obitelji***	1.000,00 kn	
Otpremnina prilikom odlaska u mirovinu	dvije osnovice za izračun plaće koje će biti važeće na zadnji dan rada u državnoj službi prije odlaska službenika i namještenika u mirovinu	dvije osnovice za izračun plaće koje će biti važeće na zadnji dan rada u javnoj službi prije odlaska službenika i namještenika u mirovinu

* Članak 109. Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike (NN, br. 112/17, 12/18, 2/19 i 119/19 i 66/20): Ugovorne strane su suglasne, ako Vlada sa sindikatima javnih službi, ugovori materijalna prava povoljnije od ugovorenih za državne službenike i namještenike, jednako će se primijeniti i na državne službenike i namještenike.

** Temeljni kolektivni ugovor za službenike i namještenike u javnim službama (NN, br. 128/17, 47/18, 2/19, 123/19 i 66/20).

*** Naknada za odvojeni život za službenike i namještenike u javnim službama uredit će se granskim kolektivnim ugovorima (članak 65.).

2.3. Jubilarna nagrada

Tablica 3. Iznosi jubilarnih nagrada u 2022. godini prema kolektivnim ugovorima

Godine neprekidne službe/rada u državnim tijelima i jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave	Osnovica u državnim i javnim službama: 1.800,00 kn*	Neoporezivi iznosi jubilarnih nagrada
1	2	3
5	1.800	Oporezivo u cijelosti
10	2.250	1.500
15	2.700	2.000
20	3.150	2.500
25	3.600	3.000
30	4.500	3.500
35	5.400	4.000
40	7.200	5.000
45	9.000	5.000

* Za državne službenike i namještenike sukladno članku 56. Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike, a za službenike i namještenike u javnim službama sukladno članku 68. Temelnog kolektivnog ugovora za službenike i namještenike u javnim službama.

2.4. Dnevnice u zemlji

Prema **Odluci o visini dnevnice za službeno putovanje u zemlji i visini naknada za državne dužnosnike, suce i druge pravosudne dužnosnike te ostale zaposlene, koji se financiraju iz sredstava državnog proračuna, a čija prava nisu uređena kolektivnim ugovorima** (NN, br. 117/12), proračunskim korisnicima i izvanproračunskim fondovima, isplaćuju se iznosi naknada prikazani u tablici 4. Prema članku 8. stavku 3. Zakona o plaćama sudaca i drugih pravosudnih dužnosnika (NN, br. 10/99 – 16/19) suci i pravosudni dužnosnici imaju pravo na dnevnicu u visini određenoj za službenike u pravosudnom tijelu (200,00 kn dnevno).

Tablica 4. Visina naknada za državne dužnosnike, suce i druge pravosudne dužnosnike te ostale zaposlene, koji se financiraju iz sredstava državnog proračuna, a čija prava nisu uređena kolektivnim ugovorima⁷

Vrsta naknade	Iznos
Dnevnice za službeni put u zemlji	150,00 kn dnevno
Troškovi noćenja	prema priloženom računu
Naknada troškova za korištenje privatnog automobila u službene svrhe	2,00 kn po prijednom kilometru
Terenski dodatak	150,00 kn dnevno
Naknada za odvojeni život od obitelji	1.000,00 mjesečno
Naknada za odvojeni život kada je osiguran smještaj na teret proračuna	500,00 kn mjesečno

2.5. Dnevnice za inozemstvo

Odlukom o visini dnevnice za službeno putovanje u inozemstvo za korisnike koji se financiraju iz sredstava dr-

⁷ Odluka o visini dnevnice za službeno putovanje u zemlji i visini naknade za državne dužnosnike, suce i druge pravosudne dužnosnike, te ostale zaposlene koji se financiraju iz sredstava državnog proračuna, a čija prava nisu uređena kolektivnim ugovorima (NN, br. 117/12).

žavnog proračuna (NN, br. 8/06), a u skladu s člankom 7., stavkom 2., točkama 21. i 22. Pravilnika o porezu na dohodak propisan je neoporezivi iznos **dnevnica za službeni put u inozemstvo** (visina dnevnica po državama objavljena je na www.tim4pin.hr).

Sukladno članku 7. stavcima 18. i 19. Pravilnika o porezu na dohodak⁸, ako se za službeno putovanje u inozemstvo koristi zračni prijevoz, inozemna dnevnicna se obračunava dva sata prije vremena predviđenog polijetanja zrakoplova iz posljednje zračne luke u Republici Hrvatskoj do vremena dolaska zrakoplova u prvu zračnu luku u Republici Hrvatskoj. Ako se za službeno putovanje u inozemstvo koristi brod, dnevnicna se obračunava od sata polaska broda iz posljednjeg pristaništa u Republici Hrvatskoj do sata povratka broda u prvo pristanište u Republici Hrvatskoj. Za svako zadržavanje, odnosno proputovanje kroz stranu državu koje traje duže od 12 sati obračunava se dnevnicna za tu stranu državu, a svako zadržavanje u stranoj državi kraće od 12 sati, obračunava se u vrijeme provedeno u idućoj državi u kojoj se provelo više od 12 sati. Ako je ukupno na putovanju osoba provela više od osam, odnosno više od 12 sati, a u inozemstvu manje od osam sati, tada se isplaćuje pripadajuća tuzemna dnevnicna, uzevši u obzir ukupan broj sati provedenih na putovanju u tuzemstvu i inozemstvu.

3. Plaće

3.1. Osobni odbitak ili neoporezivi dio dohotka⁹

Osnovni osobni odbitak i dijelovi osobnog odbitka za uzdržavane članove uže obitelji i djecu te invalidnost/tjelesno oštećenje izračunavaju se primjenom propisanih koeficijenata na osnovicu osobnog odbitka koja iznosi 2.500,00 kuna. Osnovni osobni odbitak iznosi 4.000,00 kuna (koeficijent 1,6 osnovice osobnog odbitka).

Tablica 5. Uvećanje osobnog odbitka za uzdržavane članove uže obitelji i djecu te invalidnost/tjelesno oštećenje

R. br.	Osnova za uvećanje osnovnog osobnog odbitka	Koeficijent	Mjesečni iznos
1.	Uzdržavani članovi uže obitelji ¹⁰	0,7	1.750,00
2.	Prvo uzdržavano dijete	0,7	1.750,00
3.	Drugo uzdržavano dijete	1,0	2.500,00
4.	Treće uzdržavano dijete	1,4	3.500,00
5.	Četvrto uzdržavano dijete	1,9	4.750,00
6.	Peto uzdržavano dijete	2,5	6.250,00
7.	Šesto uzdržavano dijete	3,2	8.000,00

⁸ Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o porezu na dohodak (NN, br. 128/17).

⁹ Članak 14. Zakona o porezu na dohodak.

¹⁰ Sukladno članku 14. od 1. siječnja 2019. uzdržanim članovima uže obitelji smatraju se bračni drug, roditelji poreznog obveznika, maćeha odnosno očuci koje punoljetno pastorče uzdržava, djeca nakon prvog zaposlenja te punoljetne osobe kojima je porezni obveznik imenovan skrbnikom prema posebnom zakonu, dok se djecom smatraju djeca koju roditelji, maćeha odnosno očuci, posvojitelji, udomitelji i skrbnici uzdržavaju. Djecom se smatraju i djeca nakon završetka redovnog školovanja do prvog zapošljavanja.

R. br.	Osnova za uvećanje osnovnog osobnog odbitka	Koeficijent	Mjesečni iznos
8.	Sedmo uzdržavano dijete	4,0	10.000,00
9.	Osmo uzdržavano dijete	4,9	12.250,00
10.	Deveto uzdržavano dijete	5,9	14.750,00
11.	Za svako daljnje uzdržavano dijete koeficijent osnovnoga osobnog odbitka progresivno se uvećava se za 1,1 ... više u odnosu prema koeficijentu za prethodno dijete		
12.	Invalidnost poreznog obveznika, svakog uzdržavanog člana uže obitelji i svakog uzdržavanog djeteta	0,4	1.000,00
13.	Invalidnost utvrđena po jednoj osnovi 100% i/ili korištenje, na temelju posebnih propisa, prava na doplatak za pomoć i njegu poreznog obveznika odnosno prava na osobnu invalidninu, svakog uzdržavanog člana uže obitelji i svakog uzdržavanog djeteta. Korištenje uvećanja osnovnog osobnog odbitka po ovoj osnovi isključuje korištenje uvećanja osnovnog osobnog odbitka iz r. br. 12.	1,5	3.750,00

3.2. Utvrđivanje predjuma poreza na dohodak od nesamostalnog rada¹¹

Predujam poreza na dohodak od nesamostalnog rada obračunava se od porezne osnovice koju čini iznos svih primitaka od nesamostalnog rada ostvarenih tijekom jednog mjeseca, umanjen za uplaćene doprinose za obvezna osiguranja iz primitka ili doprinose za mirovinska osiguranja i za iznos mjesečnog osobnog odbitka, a na temelju porezne kartice.

Predujam poreza na dohodak od nesamostalnog rada obračunava se po stopi od 20% od mjesečne porezne osnovice do visine 30.000,00 kuna te po stopi od 30% na poreznu osnovicu iznad 30.000,00 kuna¹².

3.3. Doprinosi

3.3.1. Osnovice za obračun doprinosa u 2022. godini

Doprinosi se obračunavaju prema stvarno isplaćenoj plaći, koja ne može biti manja od minimalne plaće. **Prema Uredbi o visini minimalne plaće (NN, br. 119/20), minimalna plaća za razdoblje od 1. siječnja 2021. do 31. prosinca 2021. godine iznosi 4.250,00 kn bruto. U 2022. ova Uredba primjenjuje se na plaću za prosinac 2021. koja se uobičajeno isplaćuje u siječnju 2022. godine.**

Prema Uredbi o visini minimalne plaće za 2022. godinu (NN, br. 117/21), minimalna plaća za razdoblje od 1. siječnja 2022. do 31. prosinca 2022. godine iznosi 4.687,50 kuna bruto, odnosno 3.750,00 kuna neto.

Najniža mjesečna osnovica¹³

Ako je iznos isplaćene plaće (ili naknade bolovanja) manji od najniže osnovice za obračun doprinosa, tada doprinose treba obračunati na iznos **najniže mjesečne osnovice, koja za 2021. godinu iznosi 3.624,06 kn¹⁴.**

¹¹ Članak 24. Zakona o porezu na dohodak.

¹² Čl. 19. Zakona o porezu na dohodak.

¹³ Prosječni iznos mjesečne plaće (bruto) isplaćene po jednom zaposlenom kod pravnih osoba u Republici Hrvatskoj u razdoblju siječanj – kolovoz prethodne godine, koju objavljuje Državni zavod za statistiku, pomnožen s koeficijentom 0,38.

¹⁴ Sukladno Naredbi o iznosima osnovica za obračun doprinosa za obvezna osiguranja za 2022. godinu (NN, br. 127/21).

Najviša mjesečna osnovica

Najviša mjesečna osnovica iznosi **57.222,00 kn**. Na iznos plaće koja je veća od najviše mjesečne osnovice ne obračunava se doprinos za mirovinsko osiguranje (I. i II. stup), ali samo kod obračunavanja mjesečne plaće za određeni mjesec. Kod isplate bonusa, naknada, nagrada i otpremnina, doprinos za mirovinsko osiguranje (I. i II. stup) obračunava se na ukupan bruto iznos isplate.

Najviša godišnja osnovica

Najviša godišnja osnovica iznosi **686.664,00 kn** i primjenjuje se samo za doprinos za mirovinsko osiguranje za I. stup.

3.3.2. Stope doprinosa iz plaće i na plaću

Sukladno članku 1. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o doprinosima¹⁵ (NN, br. 106/18), obveznim osiguranjima smatraju se:

1. obvezno mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti,
2. obvezno mirovinsko osiguranje za starost na temelju individualne kapitalizirane štednje,
3. obvezno zdravstveno osiguranje i obvezno zdravstveno osiguranje za slučaj ozljede na radu i profesionalne bolesti.

Tablica 6. Doprinosi iz plaće i na plaću

Doprinosi iz plaće	Stope za redovnu plaću 2022.	Stope za minimalnu plaću 2022.
• Za mirovinsko osiguranje	20 %	20 %
• I. stup	15 %	15 %
• II. stup	5 %	5 %
Doprinosi na plaću	Stope za redovnu plaću 2022.	Stope za minimalnu plaću 2022.
• Za zdravstveno osiguranje	16,5 %	12,375 %

Od 1. siječnja 2015. poslodavci koji zapošljavaju 20 i više radnika, ako nemaju 2% zaposlenih osoba koje se prema posebnim propisima smatraju osobama s invaliditetom¹⁶, plaćaju posebnu novčanu naknadu čija se osnovica utvrđuje kao umnožak **broja osoba s invaliditetom**, koje je obveznik bio dužan zaposliti i iznosa minimalne plaće za razdoblje za koje se obveza odnosi, a visina naknade obračunavala se po stopi od 30% zaključno s 29. veljače 2020., a od 1. ožujka 2020. po stopi od 20%¹⁷. Za 2021. mjesečna naknada iznosi 850,00 kn (4.250,00 x 20%), a za 2022. godinu 937,50 kn.

¹⁵ Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o doprinosima primjenjuje se počevši od obračuna plaće za siječanj 2019.

¹⁶ Sukladno članku 4.a Pravilnika o utvrđivanju kvote za zapošljavanje osoba s invaliditetom (NN, 75/18, 120/18, 37/20 i 145/20) obveza kvotnog zapošljavanja osoba s invaliditetom ne odnosi se na: predstavništva stranih osoba, strana diplomatska i konzularna predstavništva, integrativne radionice i zaštitne radionice, poslodavce u sektoru proizvodnje tekstila, odjeće, kože, drva i namještaja te novoosnovane poslodavce u razdoblju od 24 mjeseca od dana upisa u odgovarajući registar odnosno dana ustrojavanja prema posebnom propisu.

¹⁷ Članak 10. Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom (NN, br. 157/13, 152/14, 39/18 i 32/20).

Sukladno točki III: Odluke o namjeni korištenja sredstava i odgodi plaćanja novčane naknade zbog neispunjenja obveze kvotnog zapošljavanja osoba s invaliditetom (NN 36/20) odgođena je obveza plaćanja novčane naknade poslodavcima obveznicima kvotnog zapošljavanja osoba s invaliditetom koja je nastala za mjesece ožujak, travanj i svibanj 2020. godine, uz mogućnost odgode plaćanja obveza koje su nastale u naredna 3 mjeseca. Odgođene obveze mogu se podmiriti obročnom otplatom u roku od 24 mjeseca od dana dospelosti obveze. Za vrijeme trajanja odgode plaćanja i obročne otplate ne obračunavaju se kamate i ne teče zastara.

Poslodavac je obavezan **na plaće radnika, kojima se staž računa s povećanim trajanjem**, uplatiti i povećani doprinos za mirovinsko osiguranje na bruto plaću radnika, prema stopama prikazanim u tablici 7.

Tablica 7. Staž osiguranja s povećanim trajanjem¹⁸

Za 12 mj. staža priznaje se	Ukupna stopa doprinosa	Stope doprinosa za radnike u I. stupu	Stope doprinosa za radnike u II. stupu
14 mjeseci	4,86 %	3,61 %	1,25 %
15 mjeseci	7,84 %	5,83 %	2,01 %
16 mjeseci	11,28 %	8,39 %	2,89 %
18 mjeseci	17,58 %	13,07 %	4,51 %

3.3.3. Posebni doprinos za zdravstvenu zaštitu u inozemstvu

Posebni doprinos za korištenje zdravstvene zaštite u inozemstvu plaćaju poslodavci i isplatelji drugog dohotka (čl. 188. Zakona o doprinosima, NN, br. 84/08, 152/08, 94/09, 18/11, 22/12, 144/12, 148/13, 41/14, 143/14, 115/16 i 106/18) za vrijeme izaslanja, službenog boravka ili službenog puta u inozemstvu. Doprinos se ne plaća za službena putovanja, boravak ili izaslanje u:

Države članice Europske unije (od 1.7.2013.)

- **Države s kojima je međunarodnim ugovorom o socijalnom osiguranju uređeno pitanje korištenja zdravstvene zaštite u inozemstvu** (Bosna i Hercegovina, Crna Gora, Makedonija, Srbija, Turska - od 19.12.2013.)
- **Države članice Europskog gospodarskog prostora** (Norveška, Island i Lihtenštajn – od 12.04.2014.)
- **Švicarsku konfederaciju** (od 01.01.2017.)

¹⁸ Sukladno čl. 13., st. 1., t. 3., te čl. 17, st. 1., t. 2. Zakona o doprinosima (NN, br. 84/08, 152/08, 94/09, 18/11, 22/12, 144/12, 148/13, 41/14, 143/14, 115/16 i 106/18).

Tablica 8. Osnovica i stopa za obračun posebnog doprinosa za zdravstvenu zaštitu u inozemstvu za cijeli mjesec¹⁹

Osnovica za obračun doprinosa u 2022. godini ²⁰	3.624,06
Stopa	20 %
Iznos doprinosa	724,81

Tablica 9. Dnevne osnovice i obveze za različit broj kalendarskih dana u mjesecu za uplatu posebnog doprinosa za zdravstvenu zaštitu u inozemstvu

	Broj dana u mjesecu		
	28	30	31
Dnevna osnovica u kn	129,43	120,80	116,91
Dnevna obveza u kn	25,89	24,16	23,38

Obveza uplate ovog doprinosa je do 15. dana u mjesecu za prethodni mjesec, na račun

Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje

HR6510010051550100001

poziv na broj: HR68 8508 – OIB isplatelja doprinosa – oznaka izvješća JOPPD (GGXXX)

Ako radnik **boravi u inozemstvu dulje od 30 dana neprekidno** (radi obrazovanja, stručnog usavršavanja i sl.), tada se poseban doprinos za zdravstveno osiguranje plaća po stopi od 10 % na ugovorenu plaću u zemlji za jednake ili slične poslove u zemlji.

3.3.4. Oslobođenje od plaćanja doprinosa na plaću

Prema **Zakonu o doprinosima** (NN, br. 84/08 do 106/18):

- Poslodavci koji zaposle radnika kojemu je to prvo zaposlenje, uz uvjet da radnik u trenutku zaposlenja nema evidentiran mirovinski staž, oslobođeni su 1 godinu plaćanja doprinosa na plaću** (čl. 20., st. 2. i 3. Zakona).
- Poslodavci su oslobođeni do 5 godina plaćanja doprinosa na osnovicu, ako su 1. siječnja 2015. ili kasnije sklopili ugovor o radu na neodređeno vrijeme s osobom koja u trenutku sklapanja tog ugovora ima manje od 30 godina života** uz uvjet da radnik nije prethodno bio zaposlen kod tog poslodavca na neodređeno vrijeme (čl. 20., st. 4. i 5. i čl. 7. t. 54. Zakona).

Prema članku 106. Zakona o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji (NN, br. 121/17 i 98/19) poslodavac koji zaposli na neodređeno vrijeme dijete smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata ili dijete nestalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata starije od 29 godina, oslobađa se plaćanja doprinosa na plaću tih radnika u razdoblju do pet

¹⁹ Sukladno čl. 14., st. 3. Zakona o doprinosima (NN, br. 84/08, 152/08, 94/09, 18/11, 22/12, 144/12, 148/13, 26/14, 30/14, 41/14, 143/14, 115/16 i 106/18): Iznimno od odredbe stavka 1. točke 2. ovoga članka, za osiguranu osobu koja boravi u inozemstvu na službenom putu, posebni doprinos za korištenje zdravstvene zaštite u inozemstvu obračunava se po stopi od 20 %.

²⁰ Naredba o iznosima osnovica za obračun doprinosa za obvezna osiguranja za 2022. godinu (NN, br. 127/21).

godina od zaključivanja ugovora o radu na neodređeno vrijeme, uz uvjet da s tim osobama nije prethodno već imao zaključen ugovor o radu na neodređeno vrijeme.

3.4. Osnovice za obračun plaća u državnim i javnim službama za 2021. godinu

Tablica 10. Pregled osnovica za obračun plaća u državnim i javnim službama za 2021. godinu

	Bruto osnovica	Propis
Državni službenici i namještenici	Od 1. siječnja 2021. 6.044,51kn	Kolektivni ugovor za državne službenike i namještenike (NN 112/17, 12/18, 2/19 i 119/19) Dodatak III. Kolektivnom ugovoru za državne službenike i namještenike (NN, br. 66/20)
Javne službe	Od 1. siječnja 2021. 6.044,51kn	Temeljni kolektivni ugovor za službenike i namještenike u javnim službama (NN, br. 128/17, 47/18, 2/19, 123/19) Dodatak II. Temeljnom kolektivnom ugovoru za službenike i namještenike u javnim službama (NN, br. 66/20)
Državni dužnosnici	3.890,00 kn	Odluka o visini osnovice za obračun plaće državnih dužnosnika (NN, br. 151/14), primjenjuje se počevši s plaćom za prosinac 2014., koja je isplaćena u siječnju 2015. godine.
Suci i drugi nositelji pravosudnih dužnosti	4.710,595 kn od 1. ožujka 2019.	Zakon o izmjeni Zakona o plaćama sudaca i drugih pravosudnih dužnosnika (NN 16/19)

3.5. Minimalna plaća

Minimalna plaća je najniža plaća za rad radnika u punom radnom vremenu. **Uredbom o visini minimalne plaće** (NN, br. 117/21) utvrđena je minimalna plaća za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2022. u bruto iznosu od **4.687,50** kuna. Primjenjuje se od 1. siječnja 2022. za plaću za siječanj koja se uobičajeno isplaćuje u veljači 2022.

Tablica 11. Iznos minimalne plaće

Razdoblje	Bruto iznos minimalne plaće za puno radno vrijeme	Objavljeno u NN, br.
od 1.6.2011. do 31.5.2012.	2.814,00	58/11 i 60/11 – ispr.
od 1.6.2012. do 31.5.2013.	2.814,00	60/12
od 1.6.2013. do 31.12.2013.	2.984,78	51/13
od 1.1.2014. do 31.12.2014.	3.017,61	156/13
od 1.1.2015. do 31.12.2015.	3.029,55	151/14
od 1.1.2016. do 31.12.2016.	3.120,00	140/15
od 1.1.2017. do 31.12.2017.	3.276,00	115/16
od 1.1.2018. do 31.12.2018.	3.439,80	122/17
od 1.1.2019. do 31.12.2019.	3.750,00	109/18
od 1.1.2020. do 31.12.2020.	4.062,51	106/19
od 1.1.2021. do 31.12.2021.	4.250,00	119/20
od 1.1.2022. do 31.12.2022.	4.687,50 (neto 3.750,00)	117/21

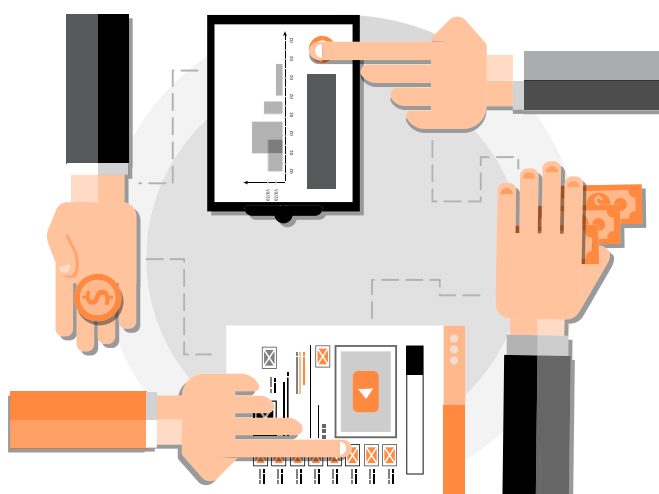
3.6. Koeficijenti za preračunavanje neto plaće u bruto plaću bez utjecaja osobnog odbitka

Tablica 12. Pregled koeficijenata za preračunavanje neto plaće u bruto plaću bez utjecaja osobnog odbitka

Stopa prireza	Doprinosi za mirovinsko osiguranje = 20 %	
	Stopa poreza	
	20 %	30 %
0,00	1,562500	1,785714
1,00	1,566416	1,793400
2,00	1,570352	1,801153
3,00	1,574307	1,808973
4,00	1,578283	1,816860
5,00	1,582278	1,824818
6,00	1,586294	1,832845
6,25	1,587302	1,834862
6,50	1,588310	1,836885
7,00	1,590331	1,840943
7,50	1,592357	1,845018
8,00	1,594388	1,849112
9,00	1,598465	1,857355
10,00	1,602564	1,865672
12,00	1,610825	1,882530
13,00	1,614987	1,891074
14,00	1,619171	1,899696
15,00	1,623377	1,908397
18,00	1,636126	1,934985

4. Naknada plaće zbog bolovanja i druge nesposobnosti za rad

Za prva 42 kalendarska dana bolovanja, odnosno sedam dana za invalida rada, naknadu isplaćuje poslodavac na svoj teret u visini utvrđenoj kolektivnim ugovorom, pravilnikom o radu ili ugovorom o radu, uz obvezu obračunavanja i plaćanja doprinosa iz plaće i na plaću, te poreza na dohodak i prireza. Sukladno Zakonu o obveznom zdravstvenom osiguranju (NN, br. 80/13, 137/13 i 98/19), Zakonu o roditeljskim i roditeljskim potporama (NN, br.85/08, 110/08, 34/11, 54/13, 152/14, 59/17 i 37/20) u tablici 13., dan je pregled osnovica i naknada po vrstama bolovanja i isplatiteljima, kada su zadovoljeni uvjeti prethodnog osiguranja, a isplaćuju se na teret Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje i državnog proračuna.

Tablica 13. Pregled osnovica i naknada po vrstama bolovanja na teret Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje i državnog proračuna

RB	Privremena nesposobnost za rad	Isplaćuje/na teret	Osnovica za naknadu		Visina naknade kod isplata prema stupcu 4
			Isplaćene barem dvije ili više plaća	Isplaćena jedna ili niti jedna plaća (kn)	
1	2	3	4	5	6
1.	Privremena nesposobnost za rad zbog bolesti – od 43. dana , odnosno od 8. dana za invalide rada	Isplaćuje poslodavac na teret HZZO-a	Prosječna plaća isplaćena posljednjih 6 mj. prije mjeseca odlaska na bolovanje	Najmanje 831,50	70 % / 80 % / od osnovice, ne više od 4.257,28
2.	Njega oboljelog supružnika ili djeteta starijeg od tri godine – od prvog dana	Isplaćuje poslodavac na teret HZZO-a	Prosječna plaća isplaćena posljednjih 6 mj. prije mjeseca odlaska na bolovanje	Najmanje 831,50	70 % / 80 % / od osnovice, ne više od 4.257,28
3.	Za njegu oboljelog djeteta do tri godine života – od prvog dana	Isplaćuje poslodavac na teret HZZO-a	Prosječna plaća isplaćena posljednjih 6 mj. prije mjeseca odlaska na bolovanje	Najmanje 831,50	100 % od osnovice, ne više od 4.257,28
4.	Privremena nesposobnost za rad zbog ozljede na radu ili profesionalne bolesti – od prvog dana	Isplaćuje poslodavac na teret HZZO-a	Prosječna plaća isplaćena posljednjih 6 mj. prije mjeseca odlaska na bolovanje	Najmanje 831,50	100 % od osnovice, bez ograničenja
5.	Kada je radnik određen za pratitelja bolesnika	Isplaćuje poslodavac na teret HZZO-a	Prosječna plaća isplaćena posljednjih 6 mj. prije mjeseca odlaska na bolovanje	Najmanje 831,50	70 % od osnovice, ne više od 4.257,28
6.	Izoliran kao kliconoša ili zbog pojave zaraze, nesposoban za rad zbog transplantacije organa u korist druge osobe – od prvog dana	Isplaćuje poslodavac na teret HZZO-a	Prosječna plaća isplaćena posljednjih 6 mj. prije mjeseca odlaska na bolovanje	Najmanje 831,50	100 % od osnovice, ne više od 4.257,28
7.	Komplikacije u vezi s trudnoćom i porođajem – od prvog dana	Isplaćuje HZZO na svoj teret	Prosječna plaća isplaćena posljednjih 6 mj. prije mjeseca odlaska na bolovanje	Najmanje 831,50	100 % od osnovice, ne više od 4.257,28
8.	Rodiljni dopust* , do 6 mjeseci djetetova života – od prvog dana	Isplaćuje HZZO na svoj teret	Prosječna plaća isplaćena posljednjih 6 mj. prije mjeseca odlaska na bolovanje	Najniža osnovica: 2.328,20	100 % od osnovice, bez ograničenja

* Prema čl. 24., st. 7. Zakona o roditeljskim i roditeljskim potporama (NN, br. 85/08, 110/08, 34/11, 54/13, 152/14, 59/17 i 37/20), zaposleni ili samozaposleni roditelj, koji ne ispunjava uvjet staža osiguranja u trajanju od najmanje 9 mjeseci neprekidno ili 12 mjeseci s prekidima u posljednje dvije godine, za vrijeme korištenja roditeljskog dopusta ima pravo na naknadu, koja od 1. srpnja 2017. iznosi 2.328,20 kn (70% proračunske osnovice).

RB	Privremena nesposobnost za rad	Isplaćuje/ na teret	Osnovica za naknadu		Visina naknade kod isplate prema stupcu 4
			Isplaćene barem dvije ili više plaća	Isplaćena jedna ili niti jedna plaća (kn)	
1	2	3	4	5	6
9.	Roditeljski dopust: od 6 mjeseci do 1 godine	Isplaćuje HZZO na teret proračuna	Prosječna plaća isplaćena posljednjih 6 mj. prije mjeseca odlaska na bolovanje	Najmanje 2.328,20	100 % osnovice, ali ne više od 170 % proračunske osnovice = 5.654,20
10.	Roditeljski dopust: Od 12 mjeseci do 30 mjeseci za blizance, treće i svako sljedeće dijete Od 1. godine do iskorištenosti (30 mjeseci)	Isplaćuje HZZO na teret proračuna	Prosječna plaća isplaćena posljednjih 6 mj. prije mjeseca odlaska na bolovanje	Najmanje 2.328,20	Ne više od 70% proračunske osnovice = 2.328,20
11.	Stanka za dojenje djeteta	Isplaćuje HZZO na teret proračuna	-	-	Od osnovice 3.326,00 kn ovisno o broju sati korištenja stanke
12.	Prenatalni pregled (slobodan dan)	Poslodavac na svoj teret	Redovna plaća		100 %

Naknada na teret HZZO-a isplaćuje se u visini od:

70 % – za prvih šest mjeseci neprekidnog bolovanja.

80 % – od prvog dana nakon isteka šest mjeseci do 18 mjeseci.

50 % zadnje isplaćene naknade plaće – nakon isteka 18 mjeseci neprekidnog bolovanja do tri godine.

Zaposlenicima koji su na neprekidnom bolovanju duljem od 18 mjeseci zbog liječenja zloćudnih bolesti i u drugim slučajevima iz članka 52., stavka 3. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju (NN, br. 80/13, 137/13 i 98/19), naknada plaće neće se umanjivati na 50 %.

Uvjet za isplatu naknade: Prethodno osiguranje – najmanje devet mjeseci neprekidno ili 12 mjeseci s prekidima u posljednje dvije godine (čl. 56. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju). **Ako nije ispunjen uvjet:** 25 % proračunske osnovice (831,50 kn) za sve vrijeme trajanja bolovanja.

5. Drugi dohodak

Drugi dohodak je razlika između svakog pojedinačnog primitka, što se ne smatra primitkom od nesamostalnog rada (plaća i mirovina), od samostalne djelatnosti, od imovine i imovinskih prava, od kapitala, od osiguranja i propisanih izdataka.

Prema odredbama Zakona o porezu na dohodak isplatitelji drugog dohotka su obvezni obračunati i platiti doprinose na sve primitke koje isplaćuju nakon 1. siječnja 2017., bez obzira na koje se razdoblje ti primici odnose.

5.1. Izdaci koji se priznaju pri utvrđivanju predujma poreza na dohodak od drugog dohotka

- Svota što je iz primitka uplaćena za obvezne doprinose.
- Paušalni izdatak u visini od 30 % primitka od:
 - a) Autorske naknade što je isplaćena prema Zakonu o autorskom pravu i srodnim pravima (NN, br. 167/03, 79/07, 80/11, 125/11, 141/13, 127/14, 62/17 i 96/18).
 - b) Primitka za profesionalnu djelatnost novinara, umjetnika i sportaša, koji su osigurani po toj osnovi i doprinose za obvezna osiguranja plaćaju prema rješenju Porezne uprave.
 - c) Primitka nerezidenta za obavljanje umjetničke, artistske, zabavne, sportske, književne i likovne djelatnosti, djelatnosti u svezi s tiskom, radiom, televizijom i zabavnim priredbama.
- Dodatni paušalni izdatak u visini od 25% primitka za umjetničke naknade.

Kod isplate drugog dohotka ne priznaje se osobni odbitak.

Obveznici koji ostvaruju drugi dohodak ne moraju voditi poslovne knjige i evidencije, osim kad se prijave u Registar poreznih obveznika s namjerom da dohodak utvrđuju kako je propisano za samostalne djelatnosti, kao razliku između poslovnih primitaka i izdataka na temelju podataka iz propisanih poslovnih knjiga i evidencija.

5.2. Stope doprinosa iz i na drugi dohodak

Tablica 14. Stope doprinosa iz i na drugi dohodak, porez i prirez

R. br.	Opis	Ugovor o djelu	Ugovor o djelu – umirovljenik	Autorska naknada	Naknada umjetnicima
1.	Primitak				
2.	Paušalni izdatak	0%	0%	30%	55%
3.	Osnovica za doprinos (1 – 2)				
4.	Doprinos za MO (3 x stopa)	10%	10%	10%	10%
4.a	MO I. stup	7,5%	10%	7,5%	7,5%
4.b	MO II. Stup	2,5%	0%	2,5%	2,5%
5.	Dohodak /porezna osnovica (1 – 2 – 4)				
6.	Porez i prirez (6.a + 6.b)				
6.a	(5 x stopa)	20%	20%	20%	20%
6.b	prirez prema odluci (6.a x stopa)				
7.	Neto primitak (1 – 4 – 6)				
8.	Doprinos za ZO (3 x stopa)	7,5%	7,5%	7,5%	7,5%
9.	Trošak isplatitelja (1+8)				

Od 2017. godine obračun poreza i prireza na drugi dohodak nije konačan. Primici od drugog dohotka u posebnom postupku pribrajaju se ostvarenom dohotku od nesamostalnog rada (plaći/mirovini) i dohotku od samostalne djelatnosti te se, temeljem tih vrsta primitaka, utvrđuje godišnja porezna osnovica. Od 2021. porezna stopa od 20% primjenjuje se na godišnju poreznu osnovicu do visine od 360.000,00 kuna, a porezna stopa od 30% na godišnju poreznu osnovicu iznad 360.000,00 kuna²¹.

Sukladno članku 24. stavku 5. Zakona o porezu na dohodak, predijam poreza na dohodak od nesamostalnog rada i mirovine umanjuje se za 50% umirovljenicima po osnovi ostvarenog dohotka od mirovine, kao i poreznim obveznicima koji imaju prebivalište i borave na području jedinica lokalne samouprave razvrstanih u I. skupinu po stupnju razvijenosti prema posebnom propisu o regionalnom razvoju Republike Hrvatske i na području Grada Vukovara utvrđenog prema posebnom propisu o obnovi i razvoju Grada Vukovara.

Sukladno članku 40. stavku 3. Zakona o porezu na dohodak, predijam poreza na dohodak od drugog dohotka prema po osnovi primitaka učenika i studenata na školovanju za rad preko učeničkih i studentskih udruga plaća se po odbitku, po stopi od 20% od osnovice koju čini iznos primitka iznad propisanog neoporezivog iznosa primitaka učenika i studenata na školovanju za rad preko učeničkih i studentskih udruga i iznosa godišnjeg osnovnog osobnog odbitka.

Tablica 15. Pregled koeficijenta za preračunavanje neto iznosa u bruto iznos drugog dohotka

Stopa prireza	Ugovor o djelu	Autorske naknade izdatak 30%	Umjetničke naknade izdatak 55%
0%	1,388889	1,243781095	1,14416476
1%	1,39237	1,245733363	1,145226125
2%	1,395868	1,24769177	1,146289461
3%	1,399384	1,249656345	1,147354774
4%	1,402918	1,251627115	1,148422068
5%	1,40647	1,253604112	1,14949135
6%	1,410039	1,255587364	1,150562625
7%	1,413627	1,257576901	1,151635899
7,5%	1,415428	1,258574036	1,152173287
8%	1,417234	1,259572753	1,152711177
9%	1,420858	1,26157495	1,153788464
10%	1,424501	1,263583523	1,154867768
12%	1,431844	1,267619917	1,157032443
13%	1,435544	1,2696478	1,158117827
14%	1,439263	1,271682181	1,159205249
15%	1,443001	1,273723093	1,160294715
18%	1,454334	1,279885322	1,163575435

Tablica 16. Pregled uplatnih računa i poziva na broj za doprinose, porez i prirez na drugi dohodak

Doprinosi	Broj i naziv uplatnog računa/ IBAN konstrukcija računa	Poziv na broj primatelja
Doprinos za zdravstveno osiguranje	HR6510010051550100001 Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje	HR68 8540-OIB isplatelja doprinosa – oznaka Izvješća JOPPD (GGXXX)
Doprinos za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti	HR1210010051863000160 Državni proračun RH	HR68 8176-OIB isplatelja doprinosa – oznaka Izvješća JOPPD (GGXXX)
Doprinos za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje	HR761001005170003601 Doprinos za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje	HR68 2291-OIB isplatelja doprinosa – oznaka Izvješća JOPPD (GGXXX)
Porez i prirez	Račun grada/općine prema prebivalištu primatelja dohotka	Poziv na broj primatelja
Za sve vrste isplate drugog dohotka	Prema Naputku o načinu uplaćivanja prihoda proračuna, obveznih doprinosa te prihoda za financiranje drugih javnih potreba u 2021. godini (NN, br. 11/21 i 49/21) ²²	HR 68 1945-OIB isplatelja poreza – oznaka Izvješća JOPPD (GGXXX)

6. Primici izuzeti od ovrhe

Članak 172. Ovršnog zakona (NN, br. 112/12, 25/13, 93/14, 55/16 – Odluka Ustavna suda RH 73/17 i 131/20) uređuje izuzimanja od ovrhe. Odredbama navedenog članka propisano je da su od ovrhe izuzeta:

1. primanja po osnovi zakonskog uzdržavanja, naknade štete zbog narušenja zdravlja ili smanjenja, odnosno gubitka radne sposobnosti i naknade štete za izgubljeni uzdržavanje, zbog smrti davatelja uzdržavanja,
2. primanja po osnovi naknade zbog tjelesnoga oštećenja prema propisima o invalidskom osiguranju,
3. primanja po osnovi socijalne skrbi,
4. primanja po osnovi privremene nezaposlenosti,
5. primanja po osnovi doplatka za djecu, osim ako posebnim propisom nije drugačije određeno,
6. primanja po osnovi stipendije i pomoći učenicima i studentima,
7. naknada za rad osuđenika, osim za tražbine po osnovi zakonskog uzdržavanja, te za tražbine naknade štete prouzročene kaznenim djelom osuđenika,
8. primanja po osnovi odličja i priznanja,
9. roditeljske i roditeljske novčane potpore, osim ako posebnim propisom nije drugačije određeno,
10. utvrđeni iznosi za uzdržavanje djeteta uplaćeni na poseban račun kod banke,

²² Sukladno članku 36. Zakona o izvršavanju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2021. godinu ministar financija je donio Naputak o načinu uplaćivanja prihoda proračuna, obveznih doprinosa te prihoda za financiranje drugih javnih potreba u 2021. godini. Do stupanja na snagu Naputka, primjenjivao se Naputak o načinu uplaćivanja prihoda proračuna, obveznih doprinosa te prihoda za financiranje drugih javnih potreba u 2020. godini.

²¹ Članak 19. Zakona o porezu na dohodak.

11. naknada troškova za službeno putovanje i naknada troškova prijevoza na posao i s posla do propisanih iznosa do kojih se ne smatraju oporezivim primicima po osnovi nesamostalnog rada,
12. dar za djecu do 15. godine života i potpore za novorođenčce do propisanih iznosa do kojih se ne smatraju oporezivim primicima po osnovi nesamostalnog rada,
13. naknada za saniranje posljedica štete od katastrofa i elementarnih nepogoda,
14. potpore zbog invalidnosti radnika i neprekidnog bolovanja radnika duljeg od 90 dana, potpore za slučaj smrti radnika i smrti člana uže obitelji radnika, do propisanih iznosa do kojih se ne smatraju oporezivim primicima po osnovi nesamostalnog rada,
15. novčane paušalne naknade za podmirivanje troškova prehrane radnika, prigodne nagrade (božićnica, naknada za godišnji odmor i sl.), novčane nagrade za radne rezultate i drugi oblici dodatnog nagrađivanja radnika, nagrade radnicima za navršene godine radnog staža do propisanih iznosa do kojih se ne smatraju oporezivim primicima,
16. sredstva koja se uplaćuju namjenski, u svrhu provedbe projekata dodjelom bespovratnih sredstava odnosno potpore ili financijskih instrumenata, koji se financiraju iz nacionalnih sredstava i/ili proračuna Europske unije, osim u slučaju ovrhe od strane davatelja potpore,
17. novčane naknade žrtvama kaznenih djela nasilja počinjenih s namjerom,
18. dnevnice za službena putovanja u tuzemstvu i inozemstvu, dnevnice za rad na terenu u tuzemstvu i inozemstvu i dnevnice za službene putovanja per diem koje se radnicima isplaćuju iz proračuna Europske unije radi obavljanja poslova njihovih radnih mjesta, a u svezi s djelatnosti poslodavca do propisanih iznosa do kojih se ne smatraju oporezivim primicima,
19. pomorski dodatak i pomorski dodatak na brodovima međunarodne plovidbe do propisanih iznosa do kojih se ne smatraju oporezivim primicima,
20. naknada za pričuvnike pozvane na izvršavanje vojne obveze,
21. sindikalne socijalne potpore koje članovima sindikata na temelju važećih propisa isplaćuje sindikat,
22. sredstva predstavnika nacionalnih manjina koja se koriste za ostvarivanje manjinskih prava, sukladno odredbama ustavnog zakona kojim se uređuju prava nacionalnih manjina, ako su isplaćena na poseban račun za tu namjenu, vode se odvojeno od sredstava te osobe i izuzeta su od ovrhe, osim ovrhe u svezi s obavljanjem djelatnosti vezane za ostvarivanje manjinskih prava,
23. nagrade učenicima i studentima te troškovi sufinanciranja kupnje udžbenika učenicima,
24. sportske stipendije za sportaše s invaliditetom,
25. ostala primanja izuzeta od ovrhe po posebnim propisima.

Izmjenama i dopunama Ovršnog zakona (NN, br. 73/17) promijenjen je dio plaće koji je zaštićen od ovrhe u slučaju kad je neto plaća ovršenika manja od prosječne netoplaće u Republici Hrvatskoj i to u slučaju naplate tražbine po osnovi uzdržavanja djeteta te po drugoj osnovi.

Tablica 17. Iznos plaće, koji je zaštićen u ovršnom postupku nad plaćom (članak 173. Ovršnog zakona)

	Naplata tražbine po osnovi: - zakonskog uzdržavanja, - naknade štete nastale zbog narušenja zdravlja ili smanjenja, odnosno gubitka radne sposobnosti i - naknade štete za izgubljeno uzdržavanje zbog smrti davatelja uzdržavanja	Naplata tražbine po drugoj osnovi	Naplata tražbine po osnovi uzdržavanja djeteta
Iznos izuzet od ovrhe, ako je neto plaća ovršenika jednaka ili veća od 6.724,00 kn ²³ (st.1.)	$\frac{1}{2}$ prosječne neto plaće u RH = 3.362 kn	$\frac{2}{3}$ prosječne neto plaće u RH = 4.482,67 kn	$\frac{1}{4}$ prosječne neto plaće u RH = 1.681,00 kn
Iznos izuzet od ovrhe, ako je neto plaća ovršenika manja od 6.724,00 kn (st.2)	$\frac{1}{2}$ neto plaće ovršenika	$\frac{3}{4}$ plaće ovršenika, ali ne više od $\frac{2}{3}$ prosječne neto plaće u RH	$\frac{1}{4}$ neto plaće ovršenika

Člankom 21. stavkom 7. Zakona o izmjenama i dopunama Ovršnog zakona (NN, br. 131/20) propisano je da Vlada Republike Hrvatske može u posebnim okolnostima uslijed proglašenja epidemije bolesti COVID-19 uzrokovane virusom SARS-CoV-2 donijeti odluku da se zastaje s provođenjem ovršnih postupaka, najdulje na rok od šest mjeseci. Navedenom odlukom Vlada Republike Hrvatske propisat će na koje će se ovršne postupke, postupke provedbe ovrhe na novčanoj tražbini po računima koje provodi Financijska agencija i provedbe ovrhe na plaći i drugim stalnim novčanim primanjima odluka primjenjivati.

7. Financijske obavijesti

Tablica 18. Stope zatezних kamata od 11. rujna 1996. do 29. lipnja 2013.

Razdoblje	Subjekti	Godišnja stopa	Propis
11. 9. 1996. – 30. 6. 2002.	Svi subjekti	18 %	Uredba o visini stope zatezne kamate (NN, br. 76/96)
1. 7. 2002. – 31. 12. 2007.		15 %	Uredba o visini stope zatezne kamate (NN, br. 72/02. i 153/04)
1. 1. 2008. – 30. 6. 2011.	Trgovački ugovori i ugovori između trgovaca i osoba javnog prava	17 % ²⁴	Zakon o obveznim odnosima (NN, br. 35/05 i 41/08) i Eskontna stopa HNB-a (NN, br. 1/08, 75/08, 1/09, 76/09, 82/10 i 1/11)
	Ostali odnosi	14 %	
1. 7. 2011. – 29. 6. 2013.	Trgovački ugovori i ugovori između trgovaca i osoba javnog prava	15 % ²⁵	Zakon o obveznim odnosima (NN, br. 35/05, 41/08 i 125/11.) i Eskontna stopa HNB-a (NN, br. 74/11, 11/12, 1/13 i 83/13)
	Ostali odnosi	12 %	

²³ Prosječna neto plaća u pravnim osobama u RH za razdoblje siječanj – kolovoz 2020. (NN, br. 118/20).

²⁴ U ovom razdoblju bilo je moguće između navedenih subjekata ugovoriti stopu zatezne kamate, ali najviše do 21 % godišnje.

²⁵ U ovom razdoblju bilo je moguće između navedenih subjekata ugovoriti stopu zatezne kamate, ali najviše do 18 % godišnje.

Tablica 19. Stope zateznih kamata od 30. lipnja 2013.

Razdoblje	Subjekti			Propis
	Ugovorni odnosi između trgovaca (poduzetnika) međusobno Ugovorni odnosi između trgovca (poduzetnika) i osoba javnog prava kada je osoba javnog prava (grad, općina, županija, RH i dr.) dužnik novčane obveze	Ugovorni odnosi između trgovca (poduzetnika) i osoba javnog prava kada je osoba javnog prava vjerovnik novčane obveze	Ostali odnosi Potrošački ugovori (dužnici su građani kao potrošači) Trgovci kada sklapaju ugovore izvan svoje gospodarske djelatnosti Građansko-pravni ugovori između građana međusobno Izvanugovorni odnosi	
30.6. – 31.12.2013.	12,40%	15%	12%	NN 83/13
1.1. – 30.6.2014.	12,35%	15%	12%	NN 1/14
1.7. – 31.12.2014.	12,29%	15%	12%	NN 80/14
1.1. – 30.6.2015.	12,14%	15%	12%	NN 1/15
1.7. – 31.7.2015.	12,13%	15%	12%	NN 73/15
1.8. – 31.12.2015.	10,14%	10,14%	8,14%	NN 85/15
1.1. – 30.6.2016.	10,05%	10,05%	8,05%	NN 140/15
1.7. – 31.12.2016.	9,88%	9,88%	7,88%	NN 60/16
1.1. – 30.6.2017.	9,68%	9,68%	7,68%	NN 1/17
1.7. – 31.12.2017.	9,41%	9,41%	7,41%	NN 64/17
1.1. – 30.6.2018.	9,09%	9,09%	7,09%	NN 1/18
1.7. – 31.12.2018.	8,82%	8,82%	6,82%	NN 59/18
1.1. – 30.6.2019.	8,54%	8,54%	6,54%	NN 1/19
1.7.-31.12.2019.	8,30%	8,30%	6,30%	NN 64/19.
1.1. – 30.6.2020.	8,11%	8,11%	6,11%	NN 1/20
1.7. – 31.12.2020.	7,89%	7,89%	5,89%	NN 75/20
1.1. – 30.6.2021.	7,75%	7,75%	5,75%	NN 1/21.
1.7. – 31.12.2021.	7,61%	7,61%	5,61%	NN 74/21

Tablica 20. Prosječna plaća po zaposlenom u pravnim osobama RH

Tromjesečno razdoblje	Iznos u kunama		Mjesec	Iznos u kunama		Godina	Iznos u kunama	
	bruto	neto		bruto	neto		bruto	neto
XI/2020.-I/2021.	9.388	6.947	I/2021.	9.373	6.979	2017.	8.055	5.985
XII/2020.-II/2021.	9.415	7.005	II/2021.	9.467	7.038	2018.	8.448	6.242
I/2021.-III/2021.	9.480	7.052	III/2021.	9.601	7.138	2019.	8.766	6.457
II/2021.-IV/2021.	9.532	7.052	IV/2021.	9.529	7.082	2020.	9.216	6.763
III/2021.-V/2021.	9.561	7.108	V/2021.	9.553	7.104			
IV/2021.-VI/2021.	9.585	7.121	VI/2021.	9.671	7.175			
V/2021.-VII/2021.	9.570	7.108	VII/2021.	9.488	7.046			
VI/2021.-VIII/2021.	9.590	7.113	VIII/2021.	9.611	7.118			
VII/2021.-IX/2021.	9.549	7.091	IX/2021.	9.549	7.108			
VIII/2021.-X/2021.	9.586	7.122	X/2021.	9.597	7.140			

AKTUALNA IZDANJA

Narudžbenicu za pretplatu na časopis, kao i za navedena izdanja možete pronaći na našoj internet stranici

WWW.TIM4PIN.HR

8. Ostale informacije

Tablica 21. Otpremnine prema poreznim propisima i prema Zakonu o radu

RB	Prestanak ugovora o radu	Pravo na otpremninu	Pravo na otpremninu prema Zakonu o radu; NN, br. 93/14, 127/17 i 98/19 (čl. 126.) – nakon 2 godine neprekidnog rada	Mogućnost neoporezive isplate
1.	Poslovno uvjetovani otkaz	Pravo radnika na otpremninu određuje se kolektivnim ugovorom, ugovorom o radu, pravilnikom o radu, internim aktima poslodavca te Zakonom o radu	Najmanje: Otpremnina za svaku navršenu godinu rada = 1/3 prosječne bruto plaće ostvarene u posljednja tri mjeseca prije prekida radnog odnosa. Najviše: Prosječna bruto plaća ostvarena u posljednja tri mjeseca prije prestanka radnog odnosa x 6.	Do visine 6.500,00 kn za svaku navršenu godinu neprekidnog rada kod istog poslodavca (čl. 7, st. 2., r.br.15. Pravilnika o porezu na dohodak)
2.	Osobno uvjetovani otkaz			
3.	Osobno uvjetovani otkaz zbog ozljede na radu ili profesionalne bolesti		Radnik koji je pretrpio ozljedu na radu ili je obolio od profesionalne bolesti, te nakon završenog liječenja ne bude vraćen na posao pravo na otpremninu ostvaruje u najmanje dvostrukoj svoti od svote koja bi mu inače pripadala (čl. 42. Zakona o radu; NN, br. 93/14,127/17 i 98/19)	Do visine 8.000,00 kn za svaku navršenu godinu rada kod tog poslodavca (čl. 7, st. 2., r.br. 16. Pravilnika o porezu na dohodak)
4.	Odlazak u mirovinu		Najviše 8.000,00 kn (čl. 7, st. 2., r.br. 14. Pravilnika o porezu na dohodak)	
5.	Sporazumni prestanak ugovora o radu			

Tablica 22. Pregled radnih sati po mjesecima u 2022. godini

Siječanj	160	Srpanj	168
Veljača	160	Kolovoz	168
Ožujak	184	Rujan	176
Travanj	160	Listopad	168
Svibanj	168	Studeni	160
Lipanj	160	Prosinac	168

Ukupan broj radnih sati u 2022. godini iznosi **2000**. Ovaj pregled sati vrijedi za 40 satni radni tjedan, u kojem je radno vrijeme raspoređeno u pet radnih dana.

Tablica 23. Oznake izvješća na obrascu JOPPD za dane u siječnju 2022.

Datum u mjesecu	Oznaka Obrasca JOPPD	Datum u mjesecu	Oznaka Obrasca JOPPD	Datum u mjesecu	Oznaka Obrasca JOPPD
1.	22001	12.	22012	23.	22023
2.	22002	13.	22013	24.	22024
3.	22003	14.	22014	25.	22025
4.	22004	15.	22015	26.	22026
5.	22005	16.	22016	27.	22027
6.	22006	17.	22017	28.	22028
7.	22007	18.	22018	29.	22029
8.	22008	19.	22019	30.	22030
9.	22009	20.	22020	31.	22031
10.	22010	21.	22021		
11.	22011	22.	22022		

Tablica 24. Blagdani i neradni dani u siječnju 2022.

1. siječnja, subota	Nova godina
6. siječnja, četvrtak	Bogojavljenje ili Sveta tri kralja

Tablica 25. Rokovi za podnošenje poreznih i financijskih izvještaja u siječnju 2022. godine za proračune, proračunske korisnike, izvanproračunske korisnike i neprofitne organizacije

Obrasci	Rok predaje
Obrazac JOPPD	<ul style="list-style-type: none"> na dan isplate primitka ili sljedeći dan u roku od 8 dana od primitka dohotka iz inozemstva
PDV za mjesečne obveznike	do 20. siječnja za prosinac
Prijave za stjecanje dobara i primljene usluge iz drugih država članica EU (PDV-S)	do 20. siječnja za prosinac
Izvjешće o obračunu poreza na dobit u paušalnom iznosu na obrascu: PD-PO nadležnoj ispostavi Porezne uprave podnose neprofitne organizacije i proračunski korisnici kojima je u 2021. utvrđena godišnja paušalna osnovica, godišnja paušalna porezna obveza i paušalni iznos predujma poreza na dobit	do 17. siječnja 2022.
Financijski izvještaji proračunskih korisnika državnog proračuna za proračunsku godinu 2021. (Bilanca, PR-RAS, RAS-funkcijski, P-Vrio, Obveze)	do 31. siječnja 2022.
Financijski izvještaji proračunskih korisnika jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave za proračunsku godinu 2021. (Bilanca, PR-RAS, RAS-funkcijski, P-Vrio, Obveze)	do 31. siječnja 2022.

Tablica 26. Novi ekonomsko-financijski propisi

Naziv propisa	Narodne novine, br.:	Stupanje na snagu
Odluka o načinu raspodjele bespovratnih financijskih sredstava iz Fonda solidarnosti Europske unije za financiranje sanacije šteta od potresa na području Grada Zagreba, Krapinsko-zagorske županije, Zagrebačke županije, Sisačko-moslavačke županije, Karlovačke županije, Varaždinske županije, Međimurske županije, Brodsko-posavske županije i Bjelovarsko-bilogorske županije, imenovanju i određivanju zaduženja nacionalnog koordinacijskog tijela, tijela odgovornih za provedbu financijskog doprinosa i neovisnog revizorskog tijela	127/21	24.11.21.
Naredba o iznosima osnovica za obračun doprinosa za obvezna osiguranja za 2022. godinu	127/21	1.1.22.
Polugodišnji izvještaj o izvršenju Državnog proračuna Republike Hrvatske za prvo polugodište 2021. godine	128/21	
Naputak o brojčanim oznakama pismena te sadržaju evidencija uredskog poslovanja	132/21	12.12.21.
Odluka o uvođenju prireza porezu na dohodak u Gradu Kutjevu	134/21	1.1.22.
Odluka o lokalnim porezima Grada Velike Gorice	134/21	1.1.22.

Naziv propisa	Narodne novine, br.:	Stupanje na snagu
Odluka o izmjenama i dopuni Odluke o gradskim porezima Grada Rovinja – Rovigno	134/21	1.1.22.
Zakon o ovlasti Vlade Republike Hrvatske da uredbama uređuje pojedina pitanja iz djelokruga Hrvatskoga sabora	136/21	10.12.21.
Odluka o dodjeli beskatnog zajma jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave uslijed pada prihoda	136/21	11.12.21.
Odluka o izmjeni Odluke o porezima Općine Murter – Kornati	136/21	1.1.22.
Odluka o izmjenama i dopunama Odluke o porezima Općine Pićan	136/21	1.1.22.
Odluka o izmjenama i dopunama Odluke o lokalnim porezima Grada Karlovca	137/21	1.1.22.
Uredba o dopuni Uredbe o nazivima radnih mjesta i koeficijentima složenosti poslova u javnim službama	138/21	23.12.21.
Odluka o gradskim porezima i prirezu porezu na dohodak Grada Otočca	138/21	1.1.22.
- Odluka o izmjeni Odluke o porezima Grada Rijeke	138/21	1.1.22.
Odluka o izmjenama i dopunama Odluke o porezima Grada Ludbrega	138/21	1.1.22.
Odluka o objavi kamatne stope na zajmove između povezanih osoba	139/21	1.1.22.
Odluka o izmjeni i dopunama Odluke o transakcijskim računima	139/21	18.12.21.
Odluka o gradskim porezima Grada Makarske	139/21	1.1.22.
Odluka o lokalnim porezima Općine Višnjani	139/21	25.12.21.
Odluka o prirezu porezu na dohodak Općine Mihovljan	139/21	1.1.22.
Državni proračun Republike Hrvatske za 2022. godinu i projekcije za 2023. i 2024. godinu	140/21	1.1.22.
Zakon o izvršavanju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2022. godinu	140/21	1.1.22.
Odluka o III. izmjenama Odluke o gradskim porezima Grada Belog Manastira	141/21	1.1.22.
Odluka o I. izmjenama i dopunama Odluke o lokalnim porezima Grada Delnica	141/21	1.1.22.
Odluka o porezima Općine Perušić - 1.1.22.	141/21	1.1.22.
Odluka o općinskim porezima Općine Šandrovac	141/21	1.1.22.

Tablica 27. Nove stope prireza u 2022. godini

Grad/općina	Dosadašnja stopa	Nova stopa	Datum primjene	Narodne novine, br.
Vidovec	10%	7%	1.1.22.	83/21
Kutjevo	0%	10%	1.1.22.	134/21
Pićan	2%	0%	1.1.22.	136/21
Karlovac	12%	9%	1.1.22.	137/21
Otočac	9%	7%	1.1.22.	138/21
Rijeka	15%	14%	1.1.22.	138/21
Mihovljan	0%	8%	1.1.22.	139/21
Perušić	4%	2%	1.1.22.	140/21
Split	15%	9%	1.1.24.	120/21

4budget

SUSTAV ZA PROFESIONALNU PROCJENU
UTJECAJA JAVNIH INVESTICIJA NA PRORAČUN

FINANCIJSKO
MODELIRANJE U
JAVNOM SEKTORU

PROCJENA UČINAKA
JAVNIH INVESTICIJSKIH
PROJEKATA NA
PRORAČUN

PROCJENA
RIZIKA ULAGANJA
U JAVNE PROJEKTE

Što u današnjem kompleksnom poslovnom okruženju znači pripremiti javni investicijski projekt? Pametna priprema podrazumijeva sveobuhvatnu projekciju učinaka javnog projekta u njegovom ukupnom životnom vijeku.

Za to je potreban alat s kojim je na jednostavan način moguće odgovoriti na sljedeća pitanja:

- Koliko nas doista košta javni projekt u njegovom ukupnom životnom vijeku?
- Možemo li si priuštiti projekt s obzirom na fiskalni kapacitet?
- Koliko ćemo svake godine morati plaćati iz proračuna?
- Koliki nam je grant potreban i kakav je njegov utjecaj na operativno poslovanje?
- Uz koju vrijednost granta postizemo graničnu stopa povrata projekta FRR(C)?
- Isplati li nam se projekt nabaviti na tradicionalni ili na alternativan način?
- Kako ćemo odrediti redoslijed provedbe projekata s obzirom na fiskalni kapacitet?
- Kako primijeniti kriterij troškova životnog vijeka (LCC) iz čl. 287. ZJN?
- Kako odrediti optimalan odnos fiksne i varijabilne naknade kod koncesija i prava građenja?
- Kako uskladiti JPP i ESCO naknadu da se neutralizira rizik inflacije?

4budget je nezaobilazan alat za pripremu projekata u
novoj financijskoj perspektivi EU 2021.-2027.

Planirajte jednostavno, transparentno i sveobuhvatno.

Uz pomoć 4budgeta planiranje postaje pametno.

Pogledajte praktične primjere primjene
programa **4budget** na www.4budget.eu.

LC računovodstveni servis

Specijaliziran za proračunsko računovodstvo

Računovodstvo općina i proračunskih korisnika puno je više od samog „vođenja knjiga“.

Pouzđajte se u naš tim

Bilo da ste općina ili proračunski korisnik, možete se pouzdati u naš stručni tim, koji će za Vas osigurati pravodobne, pravovaljane i točne informacije u skladu sa svim zakonskim propisima. Brojne zakonske izmjene zahtijevaju brzu reakciju i ponekad se čini nemoguće sačuvati vrijeme i živce za sve izazove koje donosi proračunsko računovodstvo, a istovremeno izvući iz svog poslovanja najviše što možete.

Dugogodišnje iskustvo

Naše bogato 25-godišnje iskustvo u radu s proračunskim korisnicima i jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave te stručnjaci specijalizirani za proračunsko računovodstvo osiguravaju da svi računovodstveni procesi budu optimizirani i u skladu sa zakonskim propisima.

U skladu sa zakonima

Osim cjelokupnog procesa vođenja poslovnih knjiga, mjesečnih obračuna i sastavljanja financijskih izvještaja, brinemo da naši korisnici imaju kompletnu stručnu i pravnu podršku i potrebno savjetovanje tijekom cijelog procesa.

Zahvaljujući vrhunskoj informatičkoj podršci i želji za optimizacijom poslovanja, LC računovodstveni servis dostupan je baš svim proračunskim korisnicima, a naši educirani stručnjaci specijalizirani za proračunsko računovodstvo posao odrađuju u skladu sa zakonima i propisima, temeljenim na propisanim računovodstvenim standardima.

Računovodstvene usluge

- Vođenje poslovnih knjiga
- Knjigovodstvene usluge
- Sastavljanje temeljnih financijskih izvještaja
- Obračun plaća i naknada
- Dodatne usluge obračuna plaća i naknada (autorski honorar, ugovor o djelu i sl.)

Cjelovita podrška

- Educirani stručnjaci
- Konzultacije
- Računovodstvena podrška
- Pravna podrška i savjeti
- Kontrola procesa
- Fiskalna odgovornost

Dodatna vrijednost

- Specijalizirano za korisnike proračunskog računovodstva
- Vrhunska informatička podrška
- Dugogodišnje iskustvo
- Individualizirani pristup